

PARLAMENT DE CATALUNYA

Tractats de la Unió Europea

VERSIONS CONSOLIDADES DEL TRACTAT DE LA UNIÓ EUROPEA I DEL TRACTAT DE FUNCIONAMENT DE LA UNIÓ EUROPEA	3
VERSIÓ CONSOLIDADA DEL TRACTAT DE LA UNIÓ EUROPEA	13
VERSIÓ CONSOLIDADA DEL TRACTAT DE FUNCIONAMENT DE LA UNIÓ EUROPEA ..	41
PROTOCOLS	163
ANNEXOS.....	277
DECLARACIONS annexes a l'Acta Final de la Conferència Intergovernamental que ha adoptat el Tractat de Lisboa.....	283
TAULES DE CORRESPONDÈNCIES	303
CARTA DELS DRETS FONAMENTALS DE LA UNIÓ EUROPEA (2010/C 83/02)	327
AVÍS AL LECTOR.....	341

ADVERTIMENT SOBRE AQUESTA VERSIÓ

Aquesta versió en català del Tractat de la Unió Europea, del Tractat de funcionament de la Unió Europea i de la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea ha estat a cura dels Serveis d'Assessorament Lingüístic del Parlament de Catalunya.

Des del web del [Consell de la Unió Europea](#) es pot accedir al diari oficial en què es publiquen les versions d'aquests textos en les llengües oficials de la Unió Europea ([DOC 83](#), del 30 de març de 2010).

Al web del Parlament es pot accedir també a la [versió en occità \(aranès\)](#).

(Darrera actualització: 14-05-2014)

VERSIONS CONSOLIDADES
DEL TRACTAT DE LA UNIÓ EUROPEA
I DEL TRACTAT
DE FUNCIONAMENT DE LA UNIÓ EUROPEA

(2010/C 83/01)

Taula de continguts

VERSIÓ CONSOLIDADA DEL TRACTAT DE LA UNIÓ EUROPEA	13
PREÀMBUL	15
TÍTOL I DISPOSICIONS COMUNES	16
TÍTOL II DISPOSICIONS SOBRE ELS PRINCIPIS DEMOCRÀTICS	19
TÍTOL III DISPOSICIONS SOBRE LES INSTITUCIONS	20
TÍTOL IV DISPOSICIONS SOBRE LES COOPERACIONS REFORÇADES	25
TÍTOL V DISPOSICIONS GENERALS RELATIVES A L'ACCIÓ EXTERIOR DE LA UNIÓ I DISPOSICIONS ESPECÍFIQUES RELATIVES A LA POLÍTICA EXTERIOR I DE SEGURETAT COMUNA	25
CAPÍTOL 1 Disposicions generals relatives a l'acció exterior de la Unió	25
CAPÍTOL 2 Disposicions específiques sobre la política exterior i de seguretat comuna	27
SECCIÓ 1 Disposicions comunes	27
SECCIÓ 2 Disposicions sobre la política comuna de seguretat i defensa	33
TÍTOL VI DISPOSICIONS FINALS	36
VERSIÓ CONSOLIDADA DEL TRACTAT DE FUNCIONAMENT DE LA UNIÓ EUROPEA	41
PREÀMBUL	43
PRIMERA PART PRINCIPIS	44
TÍTOL I CATEGORIES I ÀMBITS DE COMPETÈNCIES DE LA UNIÓ	44
TÍTOL II DISPOSICIONS D'APLICACIÓ GENERAL	46
SEGONA PART NO-DISCRIMINACIÓ I CIUTADANIA DE LA UNIÓ	48
TERCERA PART LES POLÍTIQUES I ACCIONS INTERNES DE LA UNIÓ	51
TÍTOL I EL MERCAT INTERIOR	51
TÍTOL II LA LLIURE CIRCULACIÓ DE MERCADERIES	51
CAPÍTOL 1 La unió duanera.....	52
CAPÍTOL 2 La cooperació duanera	53
CAPÍTOL 3 Prohibició de les restriccions quantitatives entre els estats membres	53
TÍTOL III AGRICULTURA I PESCA.....	54
TÍTOL IV LLIURE CIRCULACIÓ DE PERSONES, SERVEIS I CAPITALS.....	57
CAPÍTOL 1 Els treballadors.....	57
CAPÍTOL 2 El dret d'establiment.....	58
CAPÍTOL 3 Serveis.....	60
CAPÍTOL 4 Capital i pagaments.....	62
TÍTOL V ESPAI DE LLIBERTAT, SEGURETAT I JUSTÍCIA.....	63
CAPÍTOL 1 Disposicions generals.....	63
CAPÍTOL 2 Polítiques sobre controls a les fronteres, asil i immigració.....	65

CAPÍTOL 3	Cooperació judicial en matèria civil	67
CAPÍTOL 4	Cooperació judicial en matèria penal.....	68
CAPÍTOL 5	Cooperació policial	71
TÍTOL VI	TRANSPORTS	72
TÍTOL VII	NORMES COMUNES SOBRE COMPETÈNCIA, FISCALITAT I APROXIMACIÓ DE LES LEGISLACIONS.....	75
CAPÍTOL 1	Normes sobre competència	75
SECCIÓ 1	Normes aplicables a les empreses	75
SECCIÓ 2	Ajuts atorgats pels estats	77
CAPÍTOL 2	Disposicions fiscals.....	79
CAPÍTOL 3	Aproximació de les legislacions	80
TÍTOL VIII	LA POLÍTICA ECONÒMICA I MONETÀRIA.....	82
CAPÍTOL 1	La política econòmica	82
CAPÍTOL 2	La política monetària	86
CAPÍTOL 3	Disposicions institucionals.....	88
CAPÍTOL 4	Disposicions específiques per als estats membres la moneda dels quals és l'euro.....	89
CAPÍTOL 5	Disposicions transitòries	90
TÍTOL IX	OCUPACIÓ	93
TÍTOL X	POLÍTICA SOCIAL.....	95
TÍTOL XI	EL FONS SOCIAL EUROPEU	99
TÍTOL XII	EDUCACIÓ, FORMACIÓ PROFESSIONAL, JOVENTUT I ESPORT	99
TÍTOL XIII	CULTURA.....	101
TÍTOL XIV	SALUT PÚBLICA.....	101
TÍTOL XV	PROTECCIÓ DELS CONSUMIDORS.....	102
TÍTOL XVI	XARXES TRANSEUROPEES.....	103
TÍTOL XVII	INDÚSTRIA	104
TÍTOL XVIII	COHESIÓ ECONÒMICA, SOCIAL I TERRITORIAL	105
TÍTOL XIX	RECERCA I DESENVOLUPAMENT TECNOLÒGIC I ESPAI	106
TÍTOL XX	MEDI AMBIENT	109
TÍTOL XXI	ENERGIA	111
TÍTOL XXII	TURISME	111
TÍTOL XXIII	PROTECCIÓ CIVIL.....	112
TÍTOL XXIV	COOPERACIÓ ADMINISTRATIVA.....	112
QUARTA PART	ASSOCIACIÓ DELS PAÏSOS I TERRITORIS D'ULTRAMAR.....	113
CINQUENA PART	L'ACCIÓ EXTERIOR DE LA UNIÓ.....	115
TÍTOL I	DISPOSICIONS GENERALS RELATIVES A L'ACCIÓ EXTERIOR DE LA UNIÓ.....	115
TÍTOL II	LA POLÍTICA COMERCIAL COMUNA.....	115
TÍTOL III	LA COOPERACIÓ AMB ELS PAÏSOS TERCERS I L'AJUDA HUMANITÀRIA.....	116
CAPÍTOL 1	La cooperació per al desenvolupament.....	116
CAPÍTOL 2	La cooperació econòmica, financera i tècnica amb els països tercers	117
CAPÍTOL 3	L'ajuda humanitària	118
TÍTOL IV	MESURES RESTRICTIVES	118

TÍTOL V	ACORDS INTERNACIONALS	119
TÍTOL VI	RELACIONS DE LA UNIÓ AMB LES ORGANITZACIONS INTERNACIONALS I AMB ELS PAÏSOS TERCERS I DELEGACIONS DE LA UNIÓ	121
TÍTOL VII	CLÀUSULA DE SOLIDARITAT	121
SISENA PART	DISPOSICIONS INSTITUCIONALS I FINANCERES	122
TÍTOL I	DISPOSICIONS INSTITUCIONALS	122
CAPÍTOL 1	Les institucions	122
SECCIÓ 1	El Parlament Europeu.....	122
SECCIÓ 2	El Consell Europeu.....	125
SECCIÓ 3	El Consell	126
SECCIÓ 4	La Comissió.....	127
SECCIÓ 5	El Tribunal de Justícia de la Unió Europea	129
SECCIÓ 6	El Banc Central Europeu	137
SECCIÓ 7	El Tribunal de Comptes	138
CAPÍTOL 2	Actes jurídics de la Unió, procediments d'adopció i altres disposicions	140
SECCIÓ 1	Actes jurídics de la Unió	140
SECCIÓ 2	Procediments d'adopció dels actes i altres disposicions	142
CAPÍTOL 3	Òrgans consultius de la Unió	145
SECCIÓ 1	El Comitè Econòmic i Social	145
SECCIÓ 2	El Comitè de les Regions	146
CAPÍTOL 4	El Banc Europeu d'Inversions	147
TÍTOL II	DISPOSICIONS FINANCERES	148
CAPÍTOL 1	Recursos propis de la Unió	148
CAPÍTOL 2	Marc financer pluriennal	149
CAPÍTOL 3	Pressupost anual de la Unió	149
CAPÍTOL 4	Execució del pressupost i aprovació de la gestió	151
CAPÍTOL 5	Disposicions comunes.....	152
CAPÍTOL 6	Lluita contra el frau.....	153
TÍTOL III	COOPERACIONS REFORÇADES	154
SETENA PART	DISPOSICIONS GENERALS I FINALS	156
PROTOCOLS.....		163
PROTOCOL (núm. 1)	Sobre el paper dels parlaments nacionals en la Unió Europea.....	165
PROTOCOL (núm. 2)	Sobre l'aplicació dels principis de subsidiarietat i de proporcionalitat.....	168
PROTOCOL (núm. 3)	Sobre l'estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea	171
PROTOCOL (núm. 4)	Sobre els estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu	190
PROTOCOL (núm. 5)	Sobre els estatuts del Banc Europeu d'Inversions	208
PROTOCOL (núm. 6)	Sobre la fixació de les seus de les institucions i de determinats òrgans, organismes i serveis de la Unió Europea	219
PROTOCOL (núm. 7)	Sobre els privilegis i les immunitats de la Unió Europea	220
PROTOCOL (núm. 8)	Relatiu a l'article 6, apartat 2, del Tractat de la Unió Europea sobre l'adhesió de la Unió al Conveni europeu per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals	226

PROTOCOL (núm. 9) Sobre la Decisió del Consell relativa a la posada en pràctica dels articles 16, apartat 4, del Tractat de la Unió Europea i 238, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea entre l'1 de novembre de 2014 i el 31 de març de 2017, d'una banda, i a partir de l'1 d'abril de 2017, de l'altra.....	227
PROTOCOL (núm. 10) Sobre la cooperació estructurada permanent establerta per l'article 42 del Tractat de la Unió Europea	228
PROTOCOL (núm. 11) Sobre l'article 42 del Tractat de la Unió Europea.....	230
PROTOCOL (núm. 12) Sobre el procediment relatiu als dèficits excessius	231
PROTOCOL (núm. 13) Sobre els criteris de convergència.....	232
PROTOCOL (núm. 14) Sobre l'Eurogrup.....	234
PROTOCOL (núm. 15) Sobre determinades disposicions relatives al Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord	235
PROTOCOL (núm. 16) Sobre determinades disposicions relatives a Dinamarca	237
PROTOCOL (núm. 17) Sobre Dinamarca.....	238
PROTOCOL (núm. 18) Sobre França	239
PROTOCOL (núm. 19) Sobre el cabal de Schengen integrat en el marc de la Unió Europea.....	240
PROTOCOL (núm. 20) Sobre l'aplicació de determinats aspectes de l'article 26 del Tractat de funcionament de la Unió Europea al Regne Unit i a Irlanda	243
PROTOCOL (núm. 21) Sobre la posició del Regne Unit i d'Irlanda pel que fa a l'espai de llibertat, de seguretat i de justícia.....	245
PROTOCOL (núm. 22) Sobre la posició de Dinamarca	248
PROTOCOL (núm. 23) Sobre les relacions exteriors dels estats membres pel que fa al pas de les fronteres exteriors	253
PROTOCOL (núm. 24) Sobre el dret d'asil per als ciutadans dels estats membres de la Unió Europea.....	254
PROTOCOL (núm. 25) Sobre l'exercici de les competències compartides.....	256
PROTOCOL (núm. 26) Sobre els serveis d'interès general.....	257
PROTOCOL (núm. 27) Sobre el mercat interior i la competència.....	258
PROTOCOL (núm. 28) Sobre la cohesió econòmica, social i territorial	259
PROTOCOL (núm. 29) Sobre el sistema de radiodifusió pública en els estats membres.....	261
PROTOCOL (núm. 30) Sobre l'aplicació de la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea a Polònia i al Regne Unit.....	262
PROTOCOL (núm. 31) Relatiu a les importacions a la Unió Europea de productes petrolers refinats a les Antilles Neerlandeses	264
PROTOCOL (núm. 32) Sobre l'adquisició de béns immobles a Dinamarca	267
PROTOCOL (núm. 33) Sobre l'article 157 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.....	268
PROTOCOL (núm. 34) Sobre el règim especial aplicable a Grenlàndia	269
PROTOCOL (núm. 35) Sobre l'article 40.3.3 de la Constitució d'Irlanda	270
PROTOCOL (núm. 36) Sobre les disposicions transitòries	271
PROTOCOL (núm. 37) Relatiu a les conseqüències financeres de l'expiració del Tractat ceca i al Fons de Recerca del Carbó i de l'Acer	276
ANNEXOS	277
ANNEX I Llista a què fa referència l'article 38 del Tractat de funcionament de la Unió Europea...	279
ANNEX II Països i territoris d'ultramar als quals s'apliquen les disposicions de la quarta part del Tractat de funcionament de la Unió Europea	282

DECLARACIONS annexes a l'Acta Final de la Conferència Intergovernamental que ha adoptat el Tractat de Lisboa.....	283
A. DECLARACIONS RELATIVES A DISPOSICIONS DELS TRACTATS	285
1. Declaració sobre la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea	285
2. Declaració sobre l'article 6, apartat 2, del Tractat de la Unió Europea	285
3. Declaració sobre l'article 8 del Tractat de la Unió Europea	285
4. Declaració relativa a la composició del Parlament Europeu.....	285
5. Declaració relativa a l'acord polític del Consell Europeu sobre el projecte de decisió relativa a la composició del Parlament Europeu	285
6. Declaració sobre l'article 15, apartats 5 i 6, l'article 17, apartats 6 i 7, i l'article 18 del Tractat de la Unió Europea.....	285
7. Declaració sobre l'article 16, apartat 4, del Tractat de la Unió Europea i l'article 238, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea	286
8. Declaració relativa a les mesures pràctiques que s'han d'adoptar en el moment de l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa pel que fa a la presidència del Consell Europeu i del Consell d'Afers Exteriors	288
9. Declaració sobre l'article 16, apartat 9, del Tractat de la Unió Europea sobre la decisió del Consell Europeu relativa a l'exercici de la presidència del Consell	288
10. Declaració sobre l'article 17 del Tractat de la Unió Europea	289
11. Declaració sobre l'article 17, apartats 6 i 7, del Tractat de la Unió Europea.....	289
12. Declaració sobre l'article 18 del Tractat de la Unió Europea	289
13. Declaració relativa a la política exterior i de seguretat comuna.....	290
14. Declaració relativa a la política exterior i de seguretat comuna.....	290
15. Declaració sobre l'article 27 del Tractat de la Unió Europea	290
16. Declaració sobre l'article 55, apartat 2, del Tractat de la Unió Europea	290
17. Declaració relativa a la primacia	291
18. Declaració relativa a la delimitació de les competències	291
19. Declaració sobre l'article 8 del Tractat de funcionament de la Unió Europea	291
20. Declaració sobre l'article 16 del Tractat de funcionament de la Unió Europea	292
21. Declaració relativa a la protecció de dades de caràcter personal en l'àmbit de la cooperació judicial en matèria penal i de la cooperació policial.....	292
22. Declaració sobre els articles 48 i 79 del Tractat de funcionament de la Unió Europea...	292
23. Declaració sobre l'article 48, segon paràgraf, del Tractat de funcionament de la Unió Europea	292
24. Declaració relativa a la personalitat jurídica de la Unió Europea	292
25. Declaració sobre els articles 75 i 215 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.	292
26. Declaració relativa a la no-participació d'un estat membre en una mesura basada en el títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea.....	293
27. Declaració sobre l'article 85, apartat 1, segon paràgraf, del Tractat de funcionament de la Unió Europea	293
28. Declaració sobre l'article 98 del Tractat de funcionament de la Unió Europea	293
29. Declaració sobre l'article 107, apartat 2, lletra c), del Tractat de funcionament de la Unió Europea.....	293
30. Declaració sobre l'article 126 del Tractat de funcionament de la Unió Europea	293
31. Declaració sobre l'article 156 del Tractat de funcionament de la Unió Europea	294

32.	Declaració sobre l'article 168, apartat 4, lletra c), del Tractat de funcionament de la Unió Europea.....	294
33.	Declaració sobre l'article 174 del Tractat de funcionament de la Unió Europea	294
34.	Declaració sobre l'article 179 del Tractat de funcionament de la Unió Europea	294
35.	Declaració sobre l'article 194 del Tractat de funcionament de la Unió Europea	295
36.	Declaració sobre l'article 218 del Tractat de funcionament de la Unió Europea relativa a la negociació i la subscripció d'acords internacionals pels estats membres amb relació a l'espai de llibertat, de seguretat i de justícia	295
37.	Declaració sobre l'article 222 del Tractat de funcionament de la Unió Europea	295
38.	Declaració sobre l'article 252 del Tractat de funcionament de la Unió Europea relativa al nombre d'advocats generals del Tribunal de Justícia.....	295
39.	Declaració sobre l'article 290 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.....	295
40.	Declaració sobre l'article 329 del Tractat de funcionament de la Unió Europea	295
41.	Declaració sobre l'article 352 del Tractat de funcionament de la Unió Europea	295
42.	Declaració sobre l'article 352 del Tractat de funcionament de la Unió Europea	296
43.	Declaració sobre l'article 355, apartat 6, del Tractat de funcionament de la Unió Europea.....	296
B.	DECLARACIONS RELATIVES A PROTOCOLS ANNEXOS ALS TRACTATS	297
44.	Declaració sobre l'article 5 del protocol sobre el cabal de Schengen integrat en el marc de la Unió Europea	297
45.	Declaració sobre l'article 5, apartat 2, del protocol sobre el cabal de Schengen integrat en el marc de la Unió Europea	297
46.	Declaració sobre l'article 5, apartat 3, del protocol sobre el cabal de Schengen integrat en el marc de la Unió Europea	297
47.	Declaració relativa a l'article 5, apartats 3, 4 i 5, del protocol sobre el cabal de Schengen integrat en el marc de la Unió Europea	297
48.	Declaració relativa al protocol sobre la posició de Dinamarca.....	297
49.	Declaració relativa a Itàlia.....	298
50.	Declaració sobre l'article 10 del protocol sobre les disposicions transitòries.....	298
C.	DECLARACIONS D'ESTATS MEMBRES	299
51.	Declaració del Regne de Bèlgica relativa als parlaments nacionals	299
52.	Declaració del Regne de Bèlgica, de la República de Bulgària, de la República Federal d'Alemanya, de la República Hel·lènica, del Regne d'Espanya, de la República Italiana, de la República de Xipre, de la República de Lituània, del Gran Ducat de Luxemburg, de la República d'Hongria, de la República de Malta, de la República d'Àustria, de la República Portuguesa, de Romania, de la República d'Eslovènia i de la República Eslovaca relativa als símbols de la Unió Europea	299
53.	Declaració de la República Txeca sobre la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea.....	299
54.	Declaració de la República Federal d'Alemanya, d'Irlanda, de la República d'Hongria, de la República d'Àustria i del Regne de Suècia.....	300
55.	Declaració del Regne d'Espanya i del Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord	300
56.	Declaració d'Irlanda sobre l'article 3 del protocol relatiu a la posició del Regne Unit i d'Irlanda respecte a l'espai de llibertat, de seguretat i de justícia	300

57.	Declaració de la República Italiana relativa a la composició del Parlament Europeu.....	300
58.	Declaració de la República de Letònia, de la República d'Hongria i de la República de Malta relativa a l'ortografia del nom de la moneda única en els tractats.....	301
59.	Declaració del Regne dels Països Baixos sobre l'article 312 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.....	301
60.	Declaració del Regne dels Països Baixos sobre l'article 355 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.....	301
61.	Declaració de la República de Polònia relativa a la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea.....	301
62.	Declaració de la República de Polònia relativa al protocol sobre l'aplicació de la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea a Polònia i al Regne Unit.....	301
63.	Declaració del Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord relativa a la definició del terme «nacionals».....	301
64.	Declaració del Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord relativa al dret de vot en les eleccions al Parlament Europeu.....	302
65.	Declaració del Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord sobre l'article 75 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.....	302
	TAULES DE CORRESPONDÈNCIES	303
	Tractat de la Unió Europea	303
	Tractat de funcionament de la Unió Europea.....	307
	CARTA DELS DRETS FONAMENTALS DE LA UNIÓ EUROPEA (2010/C 83/02)	327
	CARTA DELS DRETS FONAMENTALS DE LA UNIÓ EUROPEA	329
	PREÀMBUL	329
	TÍTOL I DIGNITAT	329
	TÍTOL II LLIBERTATS	330
	TÍTOL III IGUALTAT	333
	TÍTOL IV SOLIDARITAT	334
	TÍTOL V CIUTADANIA	336
	TÍTOL VI JUSTÍCIA	338
	TÍTOL VII DISPOSICIONS GENERALS QUE REGEIXEN LA INTERPRETACIÓ I L'APLICACIÓ DE LA CARTA	339
	AVÍS DEL DOUE AL LECTOR	341

VERSIÓ CONSOLIDADA
DEL TRACTAT DE LA UNIÓ EUROPEA

PREÀMBUL

SA MAJESTAT EL REI DELS BELGUES, SA MAJESTAT LA REINA DE DINAMARCA, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA FEDERAL D'ALEMANYA, EL PRESIDENT D'IRLANDA, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA HEL·LÈNICA, SA MAJESTAT EL REI D'ESPANYA, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA FRANCESA, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA ITALIANA, SA ALTESA REIAL EL GRAN DUC DE LUXEMBURG, SA MAJESTAT LA REINA DELS PAÏSOS BAIXOS, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA PORTUGUESA, SA MAJESTAT LA REINA DEL REGNE UNIT DE LA GRAN BRETANYA I D'IRLANDA DEL NORD ¹,

DECIDITS a encetar una nova etapa en el procés d'integració europea emprès amb la creació de les Comunitats Europees,

INSPIRANT-SE en les herències culturals, religioses i humanistes d'Europa, a partir de les quals s'han desenvolupat els valors universals dels drets inviolables i inalienables de les persones, de la llibertat, de la democràcia, de la igualtat i de l'estat de dret,

RECORDANT la importància històrica de la fi de la divisió del continent europeu i la necessitat d'establir unes bases sòlides per a la construcció de la futura Europa,

CONFIRMANT llur adhesió als principis de la llibertat, de la democràcia i del respecte als drets humans i a les llibertats fonamentals i llur adhesió a l'estat de dret,

CONFIRMANT llur adhesió als drets socials fonamentals tal com els defineix la Carta social europea signada a Torí el 18 d'octubre de 1961 i la Carta comunitària dels drets socials fonamentals dels treballadors del 1989,

DESITJANT refermar la solidaritat entre llurs pobles, tot respectant-ne la història, la cultura i les tradicions,

DESITJANT enfortir el funcionament democràtic i eficaç de les institucions, de manera que puguin acomplir millor, en un marc institucional únic, les missions que tenen encomanades,

DECIDITS a aconseguir l'enfortiment i la convergència de llurs economies i a crear una unió econòmica i monetària que comporti, d'acord amb el que disposen aquest tractat i el Tractat de funcionament de la Unió Europea, una moneda única i estable,

DETERMINATS a promoure el progrés econòmic i social de llurs pobles, tot atenent el principi del desenvolupament sostenible, en el marc de l'assoliment del mercat interior, de l'enfortiment de la cohesió i de la protecció del medi ambient, i a dur a terme polítiques que garanteixin que els avenços en la integració econòmica vagin acompanyats de progressos paral·lels en altres àmbits,

DECIDITS a crear una ciutadania comuna als ciutadans de llurs països,

DECIDITS a dur a terme una política exterior i de seguretat comuna, inclosa la definició progressiva d'una política de defensa comuna, que podria conduir a una defensa comuna, d'acord amb el que disposa l'article 42, enfortint així la identitat d'Europa i la seva independència a fi de promoure la pau, la seguretat i el progrés a Europa i al món,

DECIDITS a facilitar la lliure circulació de les persones, tot garantint la protecció i la seguretat de llurs pobles, mitjançant l'establiment d'un espai de llibertat, de seguretat i de justícia, d'acord amb les disposicions d'aquest tractat i del Tractat de funcionament de la Unió Europea,

---

¹ Posteriorment, han esdevingut membres de la Unió Europea la República de Bulgària, la República Txeca, la República d'Estònia, la República de Xipre, la República de Letònia, la República de Lituània, la República d'Hongria, la República de Malta, la República d'Àustria, la República de Polònia, Romania, la República d'Eslovènia, la República Eslovaca, la República de Finlàndia i el Regne de Suècia.

DECIDITS a continuar el procés de creació d'una unió cada vegada més estreta entre els pobles d'Europa, en què les decisions s'adoptin tan a prop dels ciutadans com sigui possible, d'acord amb el principi de subsidiarietat,

EN LA PERSPECTIVA de les noves etapes que cal recórrer per fer avançar la integració europea,

HAN DECIDIT instituir una Unió Europea i amb aquesta finalitat han designat com a plenipotenciaris:

(no es reproduceix la llista dels plenipotenciaris)

ELS QUALS, havent intercanviat llurs plens poders, reconeguts en bona i deguda forma, han acordat les disposicions següents:

TÍTOL I DISPOSICIONS COMUNES

Article 1

(antic article 1 TUE)¹

Per mitjà d'aquest tractat, les ALTES PARTS CONTRAENTS institueixen entre elles una UNIÓ EUROPEA, en avant denominada «Unió», a la qual els estats membres atribueixen competències per a assolir llurs objectius comuns.

Aquest tractat constitueix una nova etapa en el procés de creació d'una unió cada vegada més estreta entre els pobles d'Europa, en què les decisions s'adoptin de la manera més oberta possible i tan a prop dels ciutadans com sigui possible.

La Unió es fonamenta en aquest tractat i en el Tractat de funcionament de la Unió Europea (en avant denominats «els tractats»). Tots dos tractats tenen el mateix valor jurídic. La Unió substitueix i succeeix la Comunitat Europea.

Article 2

La Unió es fonamenta en els valors del respecte a la dignitat humana, de la llibertat, de la democràcia, de la igualtat, de l'estat de dret i del respecte als drets humans, inclosos els drets de les persones pertanyents a minories. Aquests valors són comuns als estats membres en una societat caracteritzada pel pluralisme, la no-discriminació, la tolerància, la justícia, la solidaritat i la igualtat entre dones i homes.

Article 3

(antic article 2 TUE)

1. La Unió té com a finalitat promoure la pau, els seus valors i el benestar dels seus pobles.
2. La Unió ofereix als seus ciutadans un espai de llibertat, de seguretat i de justícia sense fronteres interiors, dins del qual es garanteix la lliure circulació de les persones, juntament amb mesures adequades en matèria de control de les fronteres exteriors, d'asil i d'immigració, i també de prevenció de la delinqüència i de lluita contra aquest fenomen.

---

¹ Aquesta referència és merament indicativa. Per a una informació més àmplia, vegeu les taules de correspondències entre l'antiga i la nova numeració dels tractats.

3. La Unió estableix un mercat interior. La Unió treballa pel desenvolupament sostenible d'Europa, basat en un creixement econòmic equilibrat i en l'estabilitat dels preus, en una economia social de mercat altament competitiva, que tendeixi a la plena ocupació i al progrés social, i en un nivell elevat de protecció i millora de la qualitat del medi ambient. La Unió promou el progrés científic i tècnic.

La Unió combat l'exclusió social i les discriminacions i fomenta la justícia i la protecció socials, la igualtat entre dones i homes, la solidaritat entre generacions i la protecció dels drets dels infants.

La Unió fomenta la cohesió econòmica, social i territorial i la solidaritat entre els estats membres.

La Unió respecta la riquesa de la seva diversitat cultural i lingüística i vetlla per la conservació i el desenvolupament del patrimoni cultural europeu.

4. La Unió estableix una unió econòmica i monetària, amb l'euro com a moneda.

5. En les seves relacions amb la resta del món, la Unió referma i promou els seus valors i interessos i contribueix a la protecció dels seus ciutadans. Contribueix a la pau, a la seguretat, al desenvolupament sostenible del planeta, a la solidaritat i el respecte mutu entre els pobles, al comerç lliure i just, a l'eradicació de la pobresa i a la protecció dels drets humans, en particular els drets dels infants, i també a l'observança estricta i el desenvolupament del dret internacional, i particularment a l'observança dels principis de la Carta de les Nacions Unides.

6. La Unió persegueix els seus objectius pels mitjans adequats, en funció de les competències que li atribueixen els tractats.

Article 4

1. D'acord amb l'article 5, qualsevol competència que els tractats no atribueixin a la Unió correspon als estats membres.

2. La Unió respecta la igualtat dels estats membres davant dels tractats, i també llurs identitats nacionals, inherents a llurs estructures polítiques i constitucionals fonamentals, inclòs el sistema d'autonomia local i regional. La Unió respecta les funcions essencials dels estats, particularment les que tenen per objecte garantir llur integritat territorial, mantenir l'ordre públic i protegir la seguretat nacional. La seguretat nacional, en particular, continua essent responsabilitat exclusiva de cada estat membre.

3. En virtut del principi de cooperació lleial, la Unió i els estats membres es respecten i s'assisteixen mútuament en l'acompliment de les missions derivades dels tractats.

Els estats membres adopten totes les mesures de caràcter general o particular adequades per a garantir el compliment de les obligacions derivades dels tractats o resultants dels actes de les institucions de la Unió.

Els estats membres faciliten a la Unió l'acompliment de la seva missió i s'abstenen d'adoptar cap mesura que pugui posar en perill la consecució dels objectius de la Unió.

Article 5

(antic article 5 TCE)

1. La delimitació de les competències de la Unió es regeix pel principi d'atribució. L'exercici de les competències de la Unió es regeix pels principis de subsidiarietat i de proporcionalitat.

2. En virtut del principi d'atribució, la Unió actua únicament dins dels límits de les competències que els estats membres li han atribuït en els tractats per a assolir els objectius que determinen aquests tractats. Qualsevol competència que els tractats no atribueixin a la Unió correspon als estats membres.

3. En virtut del principi de subsidiarietat, la Unió, en els àmbits en què no té competència exclusiva, intervé només en el cas que i en la mesura en què els objectius d'una acció determinada no puguin ésser suficientment

assolits pels estats membres, ni a nivell central ni a nivell regional i local, i puguin en canvi ésser assolits millor, per raó de les dimensions o dels efectes de l'acció projectada, a nivell de la Unió.

Les institucions de la Unió apliquen el principi de subsidiarietat d'acord amb el que estableix el Protocol sobre l'aplicació dels principis de subsidiarietat i de proporcionalitat. Els parlaments nacionals vetllen pel respecte al principi de subsidiarietat d'acord amb el procediment que estableix el protocol esmentat.

4. En virtut del principi de proporcionalitat, el contingut i la forma de l'acció de la Unió s'han de cenyir al que sigui necessari per a assolir els objectius dels tractats.

Les institucions de la Unió apliquen el principi de proporcionalitat de conformitat amb el Protocol sobre l'aplicació dels principis de subsidiarietat i de proporcionalitat.

Article 6

(antic article 6 TUE)

1. La Unió reconeix els drets, les llibertats i els principis enunciats en la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea, del 7 de desembre de 2000, amb les adaptacions introduïdes a Estrasburg el 12 de desembre de 2007, la qual té el mateix valor jurídic que els tractats.

Les disposicions de la Carta no amplien de cap manera les competències de la Unió definides pels tractats.

Els drets, les llibertats i els principis que la Carta enuncia s'interpreten d'acord amb les disposicions generals del títol VII de la Carta que en regeixen la interpretació i l'aplicació i tenint degudament en compte les explicacions a què fa referència la Carta, que indiquen les fonts d'aquestes disposicions.

2. La Unió s'adhereix al Conveni europeu per la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals. Aquesta adhesió no altera les competències de la Unió definides pels tractats.

3. Els drets fonamentals, tal com els garanteix el Conveni europeu per la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals i tal com resulten de les tradicions constitucionals comunes als estats membres, formen part del dret de la Unió, com a principis generals.

Article 7

(antic article 7 TUE)

1. A proposta motivada d'un terç dels estats membres, del Parlament Europeu o de la Comissió Europea, el Consell, per una majoria de quatre cinques parts dels membres que el componen, i amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu, pot fer constar que hi ha un risc evident de violació greu dels valors a què fa referència l'article 2 per un estat membre. Abans de fer aquesta constatació, el Consell escolta l'estat membre de què es tracti i, seguint el mateix procediment, pot adreçar-li recomanacions.

El Consell verifica periòdicament si els motius que han dut a aquesta constatació són encara vàlids.

2. El Consell Europeu, per unanimitat, a proposta d'un terç dels estats membres o de la Comissió Europea, i amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu, pot fer constar que hi ha hagut una violació greu i persistent per un estat membre dels valors a què fa referència l'article 2, després d'haver convidat aquest estat membre a formular observacions.

3. Quan s'ha efectuat la constatació a què fa referència l'apartat 2, el Consell pot decidir, per majoria qualificada, que se suspenguin determinats drets derivats de l'aplicació dels tractats a l'estat membre de què es tracti, inclosos els drets de vot del representant del govern d'aquest estat membre en el Consell. En fer-ho, el Consell té en compte les possibles conseqüències d'aquesta suspensió per als drets i les obligacions de les persones físiques o jurídiques.

L'estat membre en qüestió continua vinculat en tot cas per les obligacions que li incumbeixen en virtut dels tractats.

4. El Consell pot decidir posteriorment, per majoria qualificada, modificar o revocar les mesures que hagi adoptat en virtut de l'apartat 3 per respondre a canvis en la situació que l'havia dut a imposar-les.

5. Les modalitats de vot aplicables al Parlament Europeu, al Consell Europeu i al Consell als efectes d'aquest article són establertes per l'article 354 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Article 8

1. La Unió desenvolupa amb els països veïns relacions preferents, amb l'objectiu d'establir un espai de prosperitat i de bon veïnatge, fonamentat en els valors de la Unió i caracteritzat per unes relacions estretes i pacífiques basades en la cooperació.

2. Als efectes de l'apartat 1, la Unió pot concloure acords específics amb els països interessats. Aquests acords poden incloure drets i obligacions recíprocs, i la possibilitat de dur a terme accions en comú. L'execució és objecte d'una concertació periòdica.

TÍTOL II DISPOSICIONS SOBRE ELS PRINCIPIS DEMOCRÀTICS

Article 9

La Unió respecta en totes les seves activitats el principi de la igualtat dels seus ciutadans, que es beneficien d'una atenció igual de les seves institucions, òrgans i organismes. És ciutadà de la Unió qualsevol persona que tingui la nacionalitat d'un estat membre. La ciutadania de la Unió s'afegeix a la ciutadania nacional i no la substitueix.

Article 10

1. El funcionament de la Unió es basa en la democràcia representativa.

2. Els ciutadans estan directament representats, a nivell de la Unió, en el Parlament Europeu.

Els estats membres estan representats en el Consell Europeu per llurs caps d'estat o de govern i en el Consell per llurs governs, que són alhora democràticament responsables, sia davant de llurs parlaments nacionals, sia davant de llurs ciutadans.

3. Qualsevol ciutadà té dret a participar en la vida democràtica de la Unió. Les decisions s'adopten de la manera més oberta possible i tan a prop dels ciutadans com sigui possible.

4. Els partits polítics a nivell europeu contribueixen a formar la consciència política europea i a expressar la voluntat dels ciutadans de la Unió.

Article 11

1. Les institucions donen als ciutadans i a les associacions representatives, pels mitjans adequats, la possibilitat d'expressar i intercanviar públicament llurs opinions en tots els àmbits d'acció de la Unió.

2. Les institucions mantenen un diàleg obert, transparent i regular amb les associacions representatives i la societat civil.

3. A fi de garantir la coherència i la transparència de les accions de la Unió, la Comissió Europea manté àmplies consultes amb les parts interessades.

4. Un grup, com a mínim, d'un milió de ciutadans de la Unió, que siguin ciutadans d'un nombre significatiu d'estats membres, pot prendre la iniciativa de convidar la Comissió Europea, en el marc de les seves atribucions, a presentar una proposta adequada sobre qüestions que aquests ciutadans considerin que requereixen un acte jurídic de la Unió amb vista a l'aplicació dels tractats.

Els procediments i les condicions necessaris per a la presentació d'aquesta iniciativa s'han d'establir d'acord amb l'article 24, primer paràgraf, del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Article 12

Els parlaments nacionals, a fi de contribuir activament al bon funcionament de la Unió:

- a) són informats per les institucions de la Unió i reben notificació dels projectes d'actes legislatius de la Unió d'acord amb el Protocol sobre el paper dels parlaments nacionals en la Unió Europea;
- b) vetllen perquè es respecti el principi de subsidiarietat d'acord amb els procediments que estableix el Protocol sobre l'aplicació dels principis de subsidiarietat i proporcionalitat;
- c) participen, en el marc de l'espai de llibertat, seguretat i justícia, en els mecanismes d'avaluació de l'execució de les polítiques de la Unió en aquest espai, d'acord amb l'article 70 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, i estan associats al control polític d'Europol i a l'avaluació de les activitats d'Eurojust, d'acord amb els articles 88 i 85 del dit tractat;
- d) participen en els procediments de revisió dels tractats, d'acord amb l'article 48 d'aquest tractat;
- e) són informats de les sol·licituds d'adhesió a la Unió, d'acord amb l'article 49 d'aquest tractat;
- f) participen en la cooperació interparlamentària entre els parlaments nacionals i amb el Parlament Europeu, d'acord amb el Protocol sobre el paper dels parlaments nacionals en la Unió Europea.

TÍTOL III DISPOSICIONS SOBRE LES INSTITUCIONS

Article 13

1. La Unió disposa d'un marc institucional que té com a finalitat promoure els seus valors, perseguir els seus objectius i servir els seus interessos, els dels seus ciutadans i els dels estats membres, i també garantir la coherència, l'eficàcia i la continuïtat de les seves polítiques i accions.

Les institucions de la Unió són:

- el Parlament Europeu,
- el Consell Europeu,
- el Consell,
- la Comissió Europea (en avant denominada «Comissió»),
- el Tribunal de Justícia de la Unió Europea,
- el Banc Central Europeu,
- el Tribunal de Comptes.

2. Cada institució actua dins dels límits de les atribucions que li confereixen els tractats, d'acord amb els procediments, les condicions i els fins que aquests estableixen. Les institucions mantenen entre elles una cooperació lleial.
3. Les disposicions relatives al Banc Central Europeu i al Tribunal de Comptes figuren, juntament amb disposicions detallades sobre les altres institucions, en el Tractat de funcionament de la Unió Europea.
4. El Parlament Europeu, el Consell i la Comissió són assistits per un Comitè Econòmic i Social i per un Comitè de les Regions, que exerceixen funcions consultives.

Article 14

1. El Parlament Europeu exerceix, conjuntament amb el Consell, la funció legislativa i la funció pressupostària. Exerceix funcions de control polític i consultives, en les condicions que estableixen els tractats. Elegeix el president de la Comissió.
2. El Parlament Europeu és compost per representants dels ciutadans de la Unió, en nombre no superior a set-cents cinquanta, més el president. La representació dels ciutadans és decreixentment proporcional, amb un llindar mínim de sis membres per estat membre. No es poden assignar a cap estat membre més de noranta-sis escons.

El Consell Europeu adopta per unanimitat, a iniciativa del Parlament Europeu i amb la seva aprovació, una decisió que en fixa la composició, respectant els principis a què fa referència el primer paràgraf.

3. Els membres del Parlament Europeu són elegits per sufragi universal directe, lliure i secret, per a un mandat de cinc anys.
4. El Parlament Europeu elegeix d'entre els seus membres el president i la mesa.

Article 15

1. El Consell Europeu dóna a la Unió els impulsos necessaris per al seu desenvolupament i en defineix les orientacions i les prioritats polítiques generals. No exerceix funció legislativa.
2. El Consell Europeu és compost pels caps d'estat o de govern dels estats membres, i també pel seu president i pel president de la Comissió. L'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat participa en els treballs del Consell Europeu.
3. El Consell Europeu es reuneix dues vegades el semestre per convocatòria del seu president. Quan l'ordre del dia ho exigeix, els membres del Consell Europeu poden decidir d'ésser assistits cadascun per un ministre i, en el cas del president de la Comissió, per un membre de la Comissió. Quan la situació ho exigeix, el president convoca una reunió extraordinària del Consell Europeu.
4. El Consell Europeu es pronuncia per consens, llevat que els tractats ho disposin altrament.
5. El Consell Europeu elegeix el seu president per majoria qualificada per a un mandat de dos anys i mig, renovable una vegada. En cas d'impediment o falta greu, el Consell Europeu pot posar fi al seu mandat pel mateix procediment.
6. El president del Consell Europeu:
  - a) presideix i impulsa els treballs del Consell Europeu;
  - b) garanteix la preparació i la continuïtat dels treballs del Consell Europeu, en cooperació amb el president de la Comissió i basant-se en els treballs del Consell d'Afers Generals;
  - c) treballa per facilitar la cohesió i el consens en el si del Consell Europeu;

d) presenta un informe al Parlament Europeu després de cada reunió del Consell Europeu.

El president del Consell Europeu assumeix, al seu nivell i en qualitat de tal, la representació exterior de la Unió en els afers de política exterior i de seguretat comuna, sens perjudici de les atribucions de l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat.

El president del Consell Europeu no pot exercir cap mandat nacional.

Article 16

1. El Consell exerceix, conjuntament amb el Parlament Europeu, la funció legislativa i la funció pressupostària. Exerceix funcions de definició de les polítiques i de coordinació, d'acord amb les condicions que estableixen els tractats.

2. El Consell es compon d'un representant de cada estat membre a nivell ministerial, facultat per a comprometre el govern de l'estat membre que representa i per a exercir el dret de vot.

3. El Consell es pronuncia per majoria qualificada, llevat que els tractats ho disposin altrament.

4. A partir de l'1 de novembre de 2014, la majoria qualificada es defineix com un mínim del 55% dels membres del Consell que n'inclouï almenys quinze i representi estats membres que reuneixin com a mínim el 65% de la població de la Unió.

Una minoria de bloqueig ha d'incloure com a mínim quatre membres del Consell; altrament, es considera assolida la majoria qualificada.

Les altres normes que regeixen el vot per majoria qualificada són establertes per l'article 238, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

5. Les disposicions transitòries relatives a la definició de la majoria qualificada que són aplicables fins al 31 d'octubre de 2014, i les aplicables entre l'1 de novembre de 2014 i el 31 de març de 2017, són les que estableix el Protocol sobre les disposicions transitòries.

6. El Consell es reuneix en diverses formacions, la llista de les quals s'adopta d'acord amb l'article 236 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

El Consell d'Afers Generals garanteix la coherència dels treballs de les diverses formacions del Consell. Prepara les reunions del Consell Europeu i en garanteix l'actuació subsegüent, en col·laboració amb el president del Consell Europeu i la Comissió.

El Consell d'Afers Exteriors elabora l'acció exterior de la Unió tenint en compte les línies estratègiques definides pel Consell Europeu i vetlla per la coherència de l'acció de la Unió.

7. Un comitè dels representants permanents dels governs dels estats membres s'encarrega de preparar els treballs del Consell.

8. El Consell es reuneix en públic quan delibera i vota sobre un projecte d'acte legislatiu. Amb aquesta finalitat, cada sessió del Consell es divideix en dues parts, dedicades respectivament a les deliberacions sobre els actes legislatius de la Unió i a les activitats no legislatives.

9. La presidència de les formacions del Consell, a excepció de la d'Afers Exteriors, és exercida pels representants dels estats membres en el Consell per mitjà d'un sistema de rotació igualitari, d'acord amb les condicions que estableix l'article 236 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Article 17

1. La Comissió promou l'interès general de la Unió i adopta les iniciatives adequades amb aquesta finalitat. Vetlla perquè s'apliquin els tractats i les mesures adoptades per les institucions en virtut d'aquests tractats. Su-

pervisa l'aplicació del dret de la Unió sota el control del Tribunal de Justícia de la Unió Europea. Executa el pressupost i gestiona els programes. Exerceix funcions de coordinació, execució i gestió, de conformitat amb les condicions que estableixen els tractats. A excepció de la política exterior i de seguretat comuna i dels altres casos establerts pels tractats, assumeix la representació exterior de la Unió. Adopta les iniciatives de la programació anual i plurianual de la Unió a fi d'arribar a acords interinstitucionals.

2. Els actes legislatius de la Unió només es poden adoptar a proposta de la Comissió, llevat que els tractats ho disposin altrament. La resta d'actes s'adopten a proposta de la Comissió quan així ho estableixen els tractats.

3. El mandat de la Comissió és de cinc anys.

Els membres de la Comissió són elegits per raó de llur competència general i de llur compromís europeu d'entre personalitats que ofereixin plenes garanties d'independència.

La Comissió exerceix les seves responsabilitats amb plena independència. Sens perjudici del que disposa l'article 18, apartat 2, els membres de la Comissió no sol·liciten ni accepten instruccions de cap govern, institució, òrgan o organisme. S'abstenen de qualsevol acte incompatible amb llurs obligacions o amb l'execució de llurs tasques.

4. La Comissió nomenada entre la data d'entrada en vigor del Tractat de Lisboa i el 31 d'octubre de 2014 es compon d'un ciutadà de cada estat membre, incloent-hi el seu president i l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat, que n'és un dels vicepresidents.

5. A partir de l'1 de novembre de 2014, la Comissió es compon d'un nombre de membres, incloent-hi el seu president i l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat, corresponent als dos terços del nombre d'estats membres, llevat que el Consell Europeu decideixi, per unanimitat, modificar aquest nombre.

Els membres de la Comissió són escollits d'entre els ciutadans dels estats membres per mitjà d'un sistema de rotació estrictament paritària entre els estats membres que permeti tenir en compte la diversitat demogràfica i geogràfica del conjunt dels estats membres. Aquest sistema és establert per unanimitat pel Consell Europeu d'acord amb l'article 244 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

6. El president de la Comissió:

- a) defineix les orientacions en el marc de les quals la Comissió exerceix les seves funcions;
- b) determina l'organització interna de la Comissió a fi de garantir la coherència, l'eficàcia i la col·legialitat de la seva acció;
- c) nomena vicepresidents, altres que l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat, d'entre els membres de la Comissió.

Un membre de la Comissió presenta la dimissió si li ho demana el president. L'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat presenta la dimissió, d'acord amb el procediment que estableix l'article 18, apartat 1, si li ho demana el president.

7. Tenint en compte les eleccions al Parlament Europeu, i després d'haver fet les consultes pertinents, el Consell Europeu proposa al Parlament Europeu, per majoria qualificada, un candidat al càrrec de president de la Comissió. El Parlament Europeu elegeix el candidat per la majoria dels membres que el componen. Si el candidat no obté la majoria necessària, el Consell Europeu proposa en el termini d'un mes, per majoria qualificada, un nou candidat, que és elegit pel Parlament Europeu pel mateix procediment.

El Consell, de comú acord amb el president electe, adopta la llista de les altres personalitats que proposa nomenar membres de la Comissió. Aquestes personalitats són escollides, a partir de les propostes presentades pels estats membres, d'acord amb els criteris que enuncien l'apartat 3, segon paràgraf, i l'apartat 5, segon paràgraf.

El president, l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat i la resta de membres de la Comissió se sotmeten col·legiadament al vot d'aprovació del Parlament Europeu. Basant-se en aquesta aprovació, la Comissió és nomenada pel Consell Europeu, per majoria qualificada.

8. La Comissió té una responsabilitat col·legiada davant del Parlament Europeu. El Parlament Europeu pot votar una moció de censura contra la Comissió de conformitat amb l'article 234 del Tractat de funcionament de la Unió Europea. Si s'aprova aquesta moció, els membres de la Comissió han de dimitir col·lectivament llurs càrrecs i l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat ha de dimitir els càrrecs que exerceix a la Comissió.

Article 18

1. El Consell Europeu nomena per majoria qualificada, amb l'aprovació del president de la Comissió, l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat. El Consell Europeu pot posar fi al seu mandat pel mateix procediment.
2. L'alt representant condueix la política exterior i de seguretat comuna de la Unió. Contribueix amb les seves propostes a elaborar aquesta política i l'executa com a mandatari del Consell. Actua de la mateixa manera amb relació a la política comuna de seguretat i defensa.
3. L'alt representant presideix el Consell d'Afers Exteriors.
4. L'alt representant és un dels vicepresidents de la Comissió. Vetlla per la coherència de l'acció exterior de la Unió. S'encarrega, dins de la Comissió, de les responsabilitats que incumbeixen a aquesta institució en l'àmbit de les relacions exteriors i de la coordinació de la resta d'aspectes de l'acció exterior de la Unió. En l'exercici d'aquestes responsabilitats dins de la Comissió, i exclusivament pel que fa a aquestes responsabilitats, l'alt representant està subjecte als procediments pels quals es regeix el funcionament de la Comissió, en la mesura que això sigui compatible amb els apartats 2 i 3.

Article 19

1. El Tribunal de Justícia de la Unió Europea comprèn el Tribunal de Justícia, el Tribunal General i els tribunals especialitzats. Garanteix l'observança del dret en la interpretació i l'aplicació dels tractats.

Els estats membres estableixen les vies de recurs necessàries per a garantir una tutela judicial efectiva en els àmbits d'aplicació del dret de la Unió.

2. El Tribunal de Justícia es compon d'un jutge per estat membre. És assistit per advocats generals.

El Tribunal General es compon, com a mínim, d'un jutge per estat membre.

Els jutges i advocats generals del Tribunal de Justícia i els jutges del Tribunal General són elegits d'entre personalitats que ofereixin plenes garanties d'independència i que reuneixin les condicions que estableixen els articles 253 i 254 del Tractat de funcionament de la Unió Europea. Són nomenats de comú acord pels governs dels estats membres per a un període de sis anys. Els jutges i advocats generals sortints poden tornar a ésser nomenats.

3. El Tribunal de Justícia de la Unió Europea es pronuncia, de conformitat amb els tractats:
  - a) sobre els recursos interposats per un estat membre, per una institució o per persones físiques o jurídiques;
  - b) a títol prejudicial, a petició dels òrgans jurisdiccionals nacionals, sobre la interpretació del dret de la Unió o sobre la validesa dels actes adoptats per les institucions;
  - c) en els altres casos que els tractats determinin.

TÍTOL IV

DISPOSICIONS SOBRE LES COOPERACIONS REFORÇADES

Article 20

(antics articles 27a a 27e, 40 a 40b i 43 a 45 TUE i antics articles 11 i 11a TCE)

1. Els estats membres que vulguin instaurar entre ells una cooperació reforçada en el marc de les competències no exclusives de la Unió poden recórrer a les institucions de la Unió i exercir aquestes competències aplicant les disposicions pertinents dels tractats, dins dels límits i d'acord amb les normes que estableixen aquest article i els articles 326 a 334 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

La finalitat de les cooperacions reforçades és impulsar l'assoliment dels objectius de la Unió, protegir-ne els interessos i reforçar el procés d'integració. Les cooperacions reforçades estan obertes permanentment a tots els estats membres, de conformitat amb l'article 328 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

2. La decisió d'autoritzar una cooperació reforçada és adoptada pel Consell en darrera instància, quan determini que els objectius perseguits per aquesta cooperació no poden ésser assolits en un termini raonable per la Unió en el seu conjunt, i a condició que hi participin almenys nou estats membres. El Consell es pronuncia d'acord amb el procediment que estableix l'article 329 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

3. Tots els membres del Consell poden participar en les seves deliberacions, però únicament poden participar en la votació els membres del Consell que representen els estats membres que participen en una cooperació reforçada. Les modalitats de votació són les que estableix l'article 330 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

4. Els actes adoptats en el marc d'una cooperació reforçada vinculen únicament els estats membres participants. Aquests actes no són considerats com a part del cabal que han d'acceptar els estats candidats a adherir-se a la Unió.

TÍTOL V

DISPOSICIONS GENERALS RELATIVES A L'ACCIÓ EXTERIOR DE LA UNIÓ I DISPOSICIONS ESPECÍFIQUES RELATIVES A LA POLÍTICA EXTERIOR I DE SEGURETAT COMUNA

CAPÍTOL 1

DISPOSICIONS GENERALS RELATIVES A L'ACCIÓ EXTERIOR DE LA UNIÓ

Article 21

1. L'acció de la Unió en l'escena internacional es basa en els principis que n'han inspirat la creació, el desenvolupament i l'ampliació i que pretén fomentar en la resta del món: la democràcia, l'estat de dret, la universalitat i la indivisibilitat dels drets humans i de les llibertats fonamentals, el respecte a la dignitat humana, els principis d'igualtat i solidaritat i el respecte als principis de la Carta de les Nacions Unides i del dret internacional.

La Unió s'esforça a desenvolupar relacions i crear associacions amb els països tercers i amb les organitzacions internacionals, regionals o mundials que comparteixin els principis que esmenta el primer paràgraf. Promou solucions multilaterals als problemes comuns, en particular en el marc de les Nacions Unides.

2. La Unió defineix i executa polítiques comunes i accions i treballa per aconseguir un alt grau de cooperació en tots els àmbits de les relacions internacionals amb la finalitat de:

a) defensar els seus valors, els seus interessos fonamentals, la seva seguretat, la seva independència i la seva integritat;

- b) consolidar i sostenir la democràcia, l'estat de dret, els drets humans i els principis del dret internacional;
  - c) mantenir la pau, prevenir els conflictes i enfortir la seguretat internacional, d'acord amb els propòsits i els principis de la Carta de les Nacions Unides, i d'acord amb els principis de l'Acta final d'Hèlsinki i amb els objectius de la Carta de París, inclosos els relacionats amb les fronteres exteriors;
  - d) donar suport al desenvolupament sostenible en l'àmbit econòmic, social i mediambiental dels països en desenvolupament, amb l'objectiu fonamental d'eradicar la pobresa;
  - e) fomentar la integració de tots els països en l'economia mundial, entre altres vies per mitjà de la supressió progressiva de les restriccions al comerç internacional;
  - f) contribuir a elaborar mesures internacionals per a protegir i millorar la qualitat del medi ambient i la gestió sostenible dels recursos naturals mundials, a fi de garantir un desenvolupament sostenible;
  - g) ajudar les poblacions, els països i les regions que s'enfrontin a catàstrofes naturals o d'origen humà, i
  - h) promoure un sistema internacional basat en una cooperació multilateral sòlida i en una bona governança mundial.
3. La Unió respecta els principis i persegueix els objectius a què fan referència els apartats 1 i 2 en l'elaboració i l'execució de la seva acció exterior en els diversos àmbits que són objecte d'aquest títol i de la cinquena part del Tractat de funcionament de la Unió Europea, i també en els aspectes exteriors de les seves altres polítiques.

La Unió vetlla per mantenir la coherència entre els diversos àmbits de la seva acció exterior i entre aquests i les seves altres polítiques. El Consell i la Comissió, assistits per l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat, garanteixen aquesta coherència i cooperen a aquest efecte.

Article 22

1. Basant-se en els principis i objectius que enumera l'article 21, el Consell Europeu determina els interessos i els objectius estratègics de la Unió.

Les decisions del Consell Europeu sobre els interessos i els objectius estratègics de la Unió tenen per objecte la política exterior i de seguretat comuna i altres àmbits de l'acció exterior de la Unió. Es poden referir a les relacions de la Unió amb un país o una regió o bé respondre a un enfocament temàtic. Determinen la durada que tindran i els mitjans que hauran d'aportar la Unió i els estats membres.

El Consell Europeu es pronuncia per unanimitat basant-se en una recomanació del Consell, adoptada per aquest segons les modalitats establertes per a cada àmbit. Les decisions del Consell Europeu s'executen d'acord amb els procediments que estableixen els tractats.

2. L'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat, en l'àmbit de la política exterior i de seguretat comuna, i la Comissió, en els altres àmbits de l'acció exterior, poden presentar propostes conjuntes al Consell.

CAPÍTOL 2
DISPOSICIONS ESPECÍFIQUES SOBRE LA POLÍTICA EXTERIOR
I DE SEGURETAT COMUNA

SECCIÓ 1
DISPOSICIONS COMUNES

Article 23

L'acció de la Unió en l'escena internacional a l'empara d'aquest capítol es fonamenta en els principis, persegueix els objectius i és dirigida d'acord amb les disposicions generals que defineix el capítol 1.

Article 24
(antic article 11 TUE)

1. La competència de la Unió en matèria de política exterior i de seguretat comuna comprèn tots els àmbits de la política exterior i totes les qüestions relatives a la seguretat de la Unió, incloent-hi la definició progressiva d'una política comuna de defensa, que pot dur a una defensa comuna.

La política exterior i de seguretat comuna està subjecta a regles i procediments específics. La defineixen i executen el Consell Europeu i el Consell, que es pronuncien per unanimitat, llevat que els tractats ho disposin altrament. En resta exclosa l'adopció d'actes legislatius. La política exterior i de seguretat comuna és executada per l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat i pels estats membres, d'acord amb els tractats. Les atribucions específiques del Parlament Europeu i de la Comissió en aquest àmbit són definides pels tractats. El Tribunal de Justícia de la Unió Europea no és competent amb relació a aquestes disposicions, salvant la seva competència per a controlar l'observança de l'article 40 del present tractat i per a verificar la legalitat de determinades decisions a què fa referència l'article 275, segon paràgraf, del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

2. En el marc dels principis i objectius de la seva acció exterior, la Unió dirigeix, defineix i executa una política exterior i de seguretat comuna basada en el desenvolupament de la solidaritat política mútua dels estats membres, en la identificació de les qüestions d'interès general i en la consecució d'una convergència cada vegada més gran en les accions dels estats membres.

3. Els estats membres presten suport actiu i sense reserves a la política exterior i de seguretat de la Unió, amb esperit de lleialtat i solidaritat mútua, i respecten l'acció de la Unió en aquest àmbit.

Els estats membres treballen conjuntament per refermar i desenvolupar llur solidaritat política mútua. S'abstenen de tota acció contrària als interessos de la Unió o que en pugui perjudicar l'eficàcia com a força de cohesió en les relacions internacionals.

El Consell i l'alt representant vetllen perquè es respectin aquests principis.

Article 25
(antic article 12 TUE)

La Unió condueix la política exterior i de seguretat comuna:

- a) definint-ne les orientacions generals;
- b) adoptant decisions que defineixin:
  - i) les accions que ha de dur a terme la Unió,

- ii) les posicions que ha d'adoptar la Unió,
  - iii) les modalitats d'execució de les decisions a què fan referència els incisos i i ii,
- i
- c) enfortint la cooperació sistemàtica entre els estats membres en la direcció de llur política.

Article 26

(antic article 13 TUE)

1. El Consell Europeu determina els interessos estratègics de la Unió, fixa els objectius i defineix les orientacions generals de la política exterior i de seguretat comuna, àdhuc pel que fa a les qüestions que tenen repercussions en matèria de defensa. Adopta les decisions que siguin necessàries.

Si un esdeveniment internacional ho exigeix, el president del Consell Europeu convoca una reunió extraordinària del Consell Europeu per a definir les línies estratègiques de la política de la Unió amb relació a aquest esdeveniment.

2. El Consell elabora la política exterior i de seguretat comuna i adopta les decisions necessàries per a definir i executar aquesta política, basant-se en les orientacions generals i en les línies estratègiques definides pel Consell Europeu.

El Consell i l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat vetllen per la unitat, la coherència i l'eficàcia de l'acció de la Unió.

3. La política exterior i de seguretat comuna és executada per l'alt representant i pels estats membres, emprant els mitjans nacionals i els de la Unió.

Article 27

1. L'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat, que presideix el Consell d'Afers Exteriors, contribueix amb les seves propostes a elaborar la política exterior i de seguretat comuna i garanteix l'execució de les decisions adoptades pel Consell Europeu i el Consell.

2. L'alt representant representa la Unió en les matèries relatives a la política exterior i de seguretat comuna. Dirigeix el diàleg polític amb tercers en nom de la Unió i expressa la posició de la Unió en les organitzacions internacionals i en les conferències internacionals.

3. En el compliment del seu mandat, l'alt representant és assistit per un servei europeu d'acció exterior. Aquest servei treballa en col·laboració amb els serveis diplomàtics dels estats membres i és compost per funcionaris dels serveis competents de la Secretaria General del Consell i de la Comissió i per personal en comissió de serveis dels serveis diplomàtics nacionals. L'organització i el funcionament del servei europeu d'acció exterior s'estableixen per mitjà d'una decisió del Consell. El Consell es pronuncia a proposta de l'alt representant, amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i amb l'aprovació prèvia de la Comissió.

Article 28

(antic article 14 TUE)

1. Quan la situació internacional exigeix una acció operativa de la Unió, el Consell adopta les decisions necessàries. Aquestes decisions determinen llurs objectius, llur abast, els mitjans que cal posar a disposició de la Unió, les condicions d'execució i, si cal, la durada que tindran.

Si es produeix un canvi de circumstàncies que tingui una incidència clara en una qüestió que sigui objecte d'una decisió d'aquest tipus, el Consell revisa els principis i els objectius d'aquesta decisió i adopta les decisions necessàries.

2. Les decisions a què fa referència l'apartat 1 són vinculants per als estats membres en llurs adopcions de posició i en la direcció de llur acció.
3. Qualsevol adopció de posició o qualsevol acció nacional projectada en aplicació d'una decisió adoptada en virtut de l'apartat 1 és comunicada per l'estat membre interessat en uns terminis que permetin, si cal, una concertació prèvia en el si del Consell. L'obligació d'informació prèvia no s'aplica a les mesures que constitueixin una mera transposició a l'àmbit nacional de les decisions del Consell.
4. En cas de necessitat imperiosa per raó de l'evolució de la situació, i a falta de revisió de la decisió del Consell a què fa referència l'apartat 1, els estats membres poden adoptar amb caràcter d'urgència les mesures que calguin, tenint en compte els objectius generals de la decisió. L'estat membre que adopti aquestes mesures n'informa immediatament el Consell.
5. En cas de dificultats importants per a aplicar una decisió adoptada en virtut d'aquest article, un estat membre n'informa el Consell, que debat la qüestió i cerca les solucions adequades. Aquestes solucions no poden anar en contra dels objectius de la decisió a què fa referència l'apartat 1 ni minvar-ne l'eficàcia.

Article 29

(antic article 15 TUE)

El Consell adopta decisions que defineixen la posició de la Unió sobre una qüestió concreta de caràcter geogràfic o temàtic. Els estats membres vetllen perquè llurs polítiques nacionals estiguin d'acord amb les posicions de la Unió.

Article 30

(antic article 22 TUE)

1. Qualsevol estat membre o l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat, i també l'alt representant amb el suport de la Comissió, poden sotmetre al Consell qualsevol qüestió relacionada amb la política exterior i de seguretat comuna i presentar-li, respectivament, iniciatives o propostes.
2. En els casos que requereixin una decisió ràpida, l'alt representant convoca, sia d'ofici, sia a petició d'un estat membre, una reunió extraordinària del Consell, en un termini de quaranta-vuit hores o, en cas de necessitat absoluta, en un termini més breu.

Article 31

(antic article 23 TUE)

1. Les decisions derivades d'aquest capítol són adoptades pel Consell Europeu i pel Consell per unanimitat, llevat que aquest capítol ho disposi altrament. En resta exclosa l'adopció d'actes legislatius.
Qualsevol membre del Consell que s'abstingui en una votació pot motivar la seva abstenció amb una declaració formal, de conformitat amb el present paràgraf. En aquest cas, no està obligat a aplicar la decisió, però n'accepta el caràcter vinculant per a la Unió. Amb esperit de solidaritat mútua, aquest estat membre s'absté de qualsevol acció que pugui obstaculitzar o impedir l'acció de la Unió basada en aquesta decisió i els altres estats membres en respecten la posició. Si els membres del Consell que motiven l'abstenció amb aquesta declaració representen almenys un terç dels estats membres, que reuneix com a mínim un terç de la població de la Unió, la decisió no s'adopta.
2. Com a excepció al que disposa l'apartat 1, el Consell es pronuncia per majoria qualificada:
  - quan adopta una decisió que defineix una acció o una posició de la Unió a partir d'una decisió del Consell Europeu relativa als interessos i objectius estratègics de la Unió a què fa referència l'article 22, apartat 1;

- quan adopta una decisió que defineix una acció o una posició de la Unió a partir d'una proposta presentada per l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat en resposta a una petició específica que el Consell Europeu li hagi adreçat per iniciativa pròpia o a iniciativa de l'alt representant;
- quan adopta qualsevol decisió amb vista a executar una decisió que defineixi una acció o una posició de la Unió;
- quan nomena un representant especial d'acord amb l'article 33.

Si un membre del Consell declara que, per motius vitals i explícits de política nacional, té intenció d'oposar-se a l'adopció d'una decisió que hagi d'ésser adoptada per majoria qualificada, no es fa la votació. L'alt representant, en estreta consulta amb l'estat membre de què es tracti, intenta trobar una solució que sigui acceptable per a aquest estat. Si això no s'esdevé, el Consell, per majoria qualificada, pot demanar que la qüestió se sotmeti al Consell Europeu perquè adopti una decisió per unanimitat.

3. El Consell Europeu pot adoptar, per unanimitat, una decisió que estableixi que el Consell es pronunciï per majoria qualificada en casos altres que els que determina l'apartat 2.
4. Els apartats 2 i 3 no s'apliquen a les decisions que tinguin repercussions en l'àmbit militar o de la defensa.
5. En qüestions de procediment, el Consell es pronuncia per la majoria dels membres que el componen.

Article 32

(antic article 16 TUE)

Els estats membres es concerten en el si del Consell Europeu i del Consell sobre qualsevol qüestió de política exterior i de seguretat que sigui d'interès general, amb vista a definir un enfocament comú. Abans d'emprendre qualsevol acció en l'escena internacional o d'assumir qualsevol compromís que pugui afectar els interessos de la Unió, cada estat membre consulta els altres en el si del Consell Europeu o del Consell. Els estats membres garanteixen, per mitjà de la convergència de llurs accions, que la Unió pugui defensar els seus interessos i valors en l'escena internacional. Els estats membres són solidaris entre ells.

Quan el Consell Europeu o el Consell han definit un enfocament comú de la Unió en el sentit que determina el primer paràgraf, l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat i els ministres d'afers exteriors dels estats membres coordinen llurs activitats en el si del Consell.

Les missions diplomàtiques dels estats membres i les delegacions de la Unió en els països tercers i davant de les organitzacions internacionals cooperen entre elles i contribueixen a la formulació i l'execució de l'enfocament comú.

Article 33

(antic article 18 TUE)

El Consell, a proposta de l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat, pot nomenar un representant especial amb un mandat relatiu a qüestions polítiques específiques. El representant especial exerceix el seu mandat sota l'autoritat de l'alt representant.

Article 34

(antic article 19 TUE)

1. Els estats membres coordinen llur acció en el si de les organitzacions internacionals i en ocasió de les conferències internacionals. Els estats membres defensen en aquests fòrums les posicions de la Unió. L'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat garanteix l'organització d'aquesta coordinació.

En les organitzacions internacionals i en les conferències internacionals en què no participen tots els estats membres, els que hi participen defensen les posicions de la Unió.

2. De conformitat amb l'article 24, apartat 3, els estats membres representats en organitzacions internacionals i en conferències internacionals en què no participen tots els estats membres mantenen informats els altres estats membres i l'alt representant sobre qualsevol qüestió d'interès comú.

Els estats membres que també són membres del Consell de Seguretat de les Nacions Unides s'han de concertar entre ells i han de mantenir plenament informats els altres estats membres i l'alt representant. Els estats membres que són membres del Consell de Seguretat han de defensar, en l'exercici de llurs funcions, les posicions i els interessos de la Unió, sens perjudici de les responsabilitats que els corresponen en virtut de les disposicions de la Carta de les Nacions Unides.

Quan la Unió ha definit una posició sobre una qüestió inclosa en l'ordre del dia del Consell de Seguretat de les Nacions Unides, els estats membres que són membres del Consell de Seguretat demanen que l'alt representant sigui convidat a presentar la posició de la Unió.

Article 35

(antic article 20 TUE)

Les missions diplomàtiques i consulars dels estats membres i les delegacions de la Unió en els països tercers i en les conferències internacionals, i també llurs representacions davant de les organitzacions internacionals, cooperen per garantir l'observança i l'execució de les decisions que defineixen posicions i accions de la Unió adoptades en virtut d'aquest capítol.

Intensifiquen llur cooperació intercanviant informacions i fent valoracions comunes.

Contribueixen a l'aplicació del dret de protecció dels ciutadans de la Unió en el territori de països tercers, d'acord amb l'article 20, apartat 2, lletra c), del Tractat de funcionament de la Unió Europea, i també de les mesures adoptades en aplicació de l'article 23 del dit tractat.

Article 36

(antic article 21 TUE)

L'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat consulta periòdicament el Parlament Europeu sobre els aspectes principals i les opcions fonamentals de la política exterior i de seguretat comuna i de la política comuna de seguretat i defensa i l'informa sobre l'evolució d'aquestes polítiques. Vetlla perquè es tinguin degudament en compte les opinions del Parlament Europeu. Els representants especials poden ésser associats a la informació al Parlament Europeu.

El Parlament Europeu pot adreçar preguntes o formular recomanacions al Consell i a l'alt representant. Dues vegades l'any, té lloc al Parlament Europeu un debat sobre els progressos efectuats en l'execució de la política exterior i de seguretat comuna, inclosa la política comuna de seguretat i defensa.

Article 37

(antic article 24 TUE)

La Unió pot concloure acords amb un o diversos estats o organitzacions internacionals en els àmbits que són objecte d'aquest capítol.

Article 38

(antic article 25 TUE)

Sens perjudici del que disposa l'article 240 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, un comitè polític i de seguretat fa el seguiment de la situació internacional en els àmbits relatius a la política exterior i de seguretat comuna i contribueix a definir les polítiques mitjançant l'emissió de dictàmens adreçats al Consell, a petició d'aquest o de l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat o bé per iniciativa pròpia. Així mateix, supervisa l'execució de les polítiques acordades, sens perjudici de les competències de l'alt representant.

En el marc d'aquest capítol, el comitè polític i de seguretat exerceix, sota la responsabilitat del Consell i de l'alt representant, el control polític i la direcció estratègica de les operacions de gestió de crisis a què fa referència l'article 43.

El Consell, als efectes d'una operació de gestió de crisi, i per al temps que duri aquesta operació, pot, en els termes que determini, autoritzar el comitè a adoptar les decisions adequades amb relació al control polític i la direcció estratègica de l'operació.

Article 39

D'acord amb l'article 16 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, i no obstant el que disposa l'apartat 2 del dit article, el Consell ha d'adoptar una decisió que estableixi les normes relatives a la protecció de les persones físiques respecte al tractament de dades de caràcter personal pels estats membres en l'exercici de les activitats compreses en l'àmbit d'aplicació d'aquest capítol i les normes relatives a la lliure circulació d'aquestes dades. L'observança d'aquestes normes està subjecta al control d'autoritats independents.

Article 40

(antic article 47 TUE)

L'execució de la política exterior i de seguretat comuna no afecta l'aplicació dels procediments i l'abast respectiu de les atribucions de les institucions que estableixen els tractats per a l'exercici de les competències de la Unió que esmenten els articles 3 a 6 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Així mateix, l'execució de les polítiques que esmenten els dits articles no afecta l'aplicació dels procediments i l'abast respectiu de les atribucions de les institucions que estableixen els tractats per a l'exercici de les competències de la Unió a l'empara d'aquest capítol.

Article 41

(antic article 28 TUE)

1. Les despeses administratives concretes per les institucions en execució d'aquest capítol són a càrrec del pressupost de la Unió.

2. Les despeses operatives derivades de l'execució d'aquest capítol també són a càrrec del pressupost de la Unió, llevat de les relatives a les operacions que tenen repercussions en l'àmbit militar o de la defensa i dels casos en què el Consell, per unanimitat, ho decideixi altrament.

Quan les despeses no s'imputen al pressupost de la Unió, van a càrrec dels estats membres, en funció del producte nacional brut, llevat que el Consell, per unanimitat, ho decideixi altrament. Quant a les despeses derivades de les operacions que tinguin repercussions en l'àmbit militar o de la defensa, els estats membres els representants dels quals en el Consell hagin fet una declaració formal a l'empara de l'article 31, apartat 1, segon paràgraf, no estan obligats a contribuir a llur finançament.

3. El Consell ha d'adoptar una decisió que estableixi els procediments específics per a garantir l'accés ràpid als crèdits del pressupost de la Unió destinats al finançament urgent d'iniciatives en el marc de la política exterior i de seguretat comuna, particularment per a les activitats preparatòries d'una missió duta a terme d'acord amb l'article 42, apartat 1, i l'article 43. El Consell es pronuncia després d'haver consultat el Parlament Europeu.

Les activitats preparatòries de les missions a què fan referència l'article 42, apartat 1, i l'article 43 que no s'imputin al pressupost de la Unió es financen per mitjà d'un fons inicial constituït per contribucions dels estats membres.

El Consell adopta per majoria qualificada, a proposta de l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat, les decisions que estableixen:

- a) les modalitats de constitució i de finançament del fons inicial, i particularment els imports financers assignats al fons;
- b) les modalitats de gestió del fons inicial;
- c) les modalitats de control financer.

Quan la missió projectada de conformitat amb l'article 42, apartat 1, i amb l'article 43 no es pugui imputar al pressupost de la Unió, el Consell autoritza l'alt representant a emprar el fons esmentat. L'alt representant informa el Consell sobre l'execució d'aquest mandat.

SECCIÓ 2

DISPOSICIONS SOBRE LA POLÍTICA COMUNA DE SEGURETAT I DEFENSA

Article 42

(antic article 17 TUE)

1. La política comuna de seguretat i defensa forma part integrant de la política exterior i de seguretat comuna. Proporciona a la Unió una capacitat operativa basada en mitjans civils i militars. La Unió pot recórrer a aquests mitjans en missions fora de la Unió a fi de garantir el manteniment de la pau, la prevenció de conflictes i el reforçament de la seguretat internacional, d'acord amb els principis de la Carta de les Nacions Unides. L'execució d'aquestes tasques es fonamenta en les capacitats aportades pels estats membres.

2. La política comuna de seguretat i defensa inclou la definició progressiva d'una política comuna de defensa de la Unió. Aquesta política conduirà a una defensa comuna quan ho hagi decidit, per unanimitat, el Consell Europeu. En aquest cas, el Consell Europeu recomanarà als estats membres que adoptin una decisió en aquest sentit de conformitat amb les normes constitucionals respectives.

La política de la Unió en el marc del que determina aquesta secció no afecta el caràcter específic de la política de seguretat i de defensa de determinats estats membres, respecta les obligacions derivades del Tractat de l'Atlàntic Nord per a determinats estats membres que consideren que llur defensa comuna es duu a terme dins de l'Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord (OTAN) i és compatible amb la política comuna de seguretat i de defensa establerta en aquest marc.

3. Els estats membres posen a disposició de la Unió, per a l'execució de la política comuna de seguretat i defensa, capacitats civils i militars, a fi de contribuir als objectius definits pel Consell. Els estats membres que constitueixin entre ells forces multinacionals poden posar-les també a disposició de la política comuna de seguretat i defensa.

Els estats membres es comprometen a millorar progressivament llurs capacitats militars. L'Agència en l'àmbit del desenvolupament de les capacitats de defensa, de la recerca, de les adquisicions i de l'armament (en avant denominada «Agència Europea de Defensa») determina les necessitats operatives, fomenta mesures per a satisfer-les, contribueix a definir i, si s'escau, executar qualsevol mesura útil per a reforçar la base industrial i tecno-

lògica del sector de la defensa, participa en la definició d'una política europea de capacitats i d'armament i assisteix el Consell en l'avaluació de la millora de les capacitats militars.

4. El Consell adopta per unanimitat, a proposta de l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat o a iniciativa d'un estat membre, les decisions relatives a la política comuna de seguretat i defensa, incloses les relatives a l'inici d'una de les missions a què fa referència aquest article. L'alt representant pot proposar que es recorri a mitjans nacionals i als instruments de la Unió, conjuntament, si s'escau, amb la Comissió.

5. El Consell pot encomanar l'execució d'una missió, en el marc de la Unió, a un grup d'estats membres, a fi de defensar els valors i afavorir els interessos de la Unió. L'execució d'aquesta missió es regeix per l'article 44.

6. Els estats membres que compleixin criteris més elevats pel que fa a capacitats militars i que hagin subscrit compromisos més vinculants en aquesta matèria amb vista a les missions més exigents estableixen una cooperació estructurada permanent en el marc de la Unió. Aquesta cooperació es regeix per l'article 46. No afecta les disposicions de l'article 43.

7. Si un estat membre és objecte d'una agressió armada dins del seu territori, els altres estats membres tenen el deure de prestar-li ajuda i assistència amb tots els mitjans que tinguin a l'abast, d'acord amb l'article 51 de la Carta de les Nacions Unides. Això no afecta el caràcter específic de la política de seguretat i defensa de determinats estats membres.

Els compromisos i la cooperació en aquest àmbit respecten els compromisos adquirits en el marc de l'Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord, que continua essent, per als estats que en són membres, el fonament de llur defensa col·lectiva i l'organisme competent per a executar-la.

Article 43

1. Les missions a què fa referència l'article 42, apartat 1, en les quals la Unió pot recórrer a mitjans civils i militars, comprenen les accions conjuntes en matèria de desarmament, les missions humanitàries i de rescat, les missions d'assessorament i assistència en qüestions militars, les missions de prevenció de conflictes i de manteniment de la pau i les missions en què intervinguin forces de combat per a la gestió de crisis, incloses les missions de restabliment de la pau i les operacions d'estabilització al final dels conflictes. Totes aquestes missions poden contribuir a la lluita contra el terrorisme, entre altres vies per mitjà del suport prestat a països tercers per combatre'l en llur territori.

2. El Consell adopta decisions relatives a les missions a què fa referència l'apartat 1 i en defineix l'objectiu i l'abast, i també les normes generals d'execució. L'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat, sota l'autoritat del Consell i en contacte estret i permanent amb el comitè polític i de seguretat, es fa càrrec de la coordinació dels aspectes civils i militars d'aquestes missions.

Article 44

1. En el marc de les decisions adoptades de conformitat amb l'article 43, el Consell pot encomanar l'execució d'una missió a un grup d'estats membres que ho desitgin i que disposin de les capacitats necessàries per a aquesta missió. La gestió de la missió s'acorda entre aquests estats membres, en associació amb l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat.

2. Els estats membres que participen en l'execució de la missió informen periòdicament el Consell sobre l'estat de la missió, per iniciativa pròpia o a petició d'un estat membre. Si l'execució de la missió comporta conseqüències importants o exigeix una modificació de l'objectiu, l'abast o les condicions de la missió que estableixen les decisions a què fa referència l'apartat 1, els estats membres participants sotmeten immediatament la qüestió al Consell. En aquest cas, el Consell adopta les decisions necessàries.

Article 45

1. L'Agència Europea de Defensa a què fa referència l'article 42, apartat 3, subjecta a l'autoritat del Consell, té com a missió:

- a) contribuir a identificar els objectius de capacitats militars dels estats membres i a avaluar el compliment dels compromisos de capacitats contrets pels estats membres;
- b) fomentar l'harmonització de les necessitats operatives i l'adopció de mètodes d'adquisició eficaços i compatibles;
- c) proposar projectes multilaterals per complir els objectius de capacitats militars i coordinar els programes executats pels estats membres i la gestió de programes de cooperació específics;
- d) donar suport a la recerca sobre tecnologia de defensa i coordinar i planificar activitats de recerca conjuntes i estudis de solucions tècniques que responguin a les futures necessitats operatives;
- e) contribuir a definir i, si s'escau, executar qualsevol mesura útil per a reforçar la base industrial i tecnològica del sector de la defensa i per a millorar l'eficàcia de les despeses militars.

2. L'Agència Europea de Defensa és oberta a tots els estats membres que desitgin participar-hi. El Consell, per majoria qualificada, adopta una decisió per a determinar l'estatut, la seu i les modalitats de funcionament de l'Agència. La decisió ha de tenir en compte el grau de participació efectiva en les activitats de l'Agència. En el si de l'Agència es constitueixen grups específics, formats pels estats membres que duen a terme projectes conjunts. L'Agència compleix les seves funcions en col·laboració amb la Comissió, en la mesura que calgui.

Article 46

1. Els estats membres que vulguin participar en la cooperació estructurada permanent a què fa referència l'article 42, apartat 6, i que compleixin els criteris i assumeixin els compromisos en matèria de capacitats militars que estableix el Protocol sobre la cooperació estructurada permanent han de notificar llur intenció al Consell i a l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat.

2. En un termini de tres mesos a comptar de la notificació a què fa referència l'apartat 1, el Consell adopta una decisió per a instituir la cooperació estructurada permanent i fixar la llista dels estats membres participants. El Consell es pronuncia per majoria qualificada, amb la consulta prèvia a l'alt representant.

3. Qualsevol estat membre que, en una fase posterior, vulgui participar en la cooperació estructurada permanent ha de notificar la seva intenció al Consell i a l'alt representant.

El Consell adopta una decisió per a confirmar la participació de l'estat membre interessat que compleixi els criteris i assumeixi els compromisos que estableixen els articles 1 i 2 del Protocol sobre la cooperació estructurada permanent. El Consell es pronuncia per majoria qualificada, amb la consulta prèvia a l'alt representant. Únicament participen en la votació els membres del Consell que representen els estats membres participants.

La majoria qualificada es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3, lletra a), del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

4. Si un estat membre participant ja no compleix els criteris o ja no pot assumir els compromisos que estableixen els articles 1 i 2 del Protocol sobre la cooperació estructurada permanent, el Consell pot adoptar una decisió que suspengui la participació d'aquest estat.

El Consell es pronuncia per majoria qualificada. Únicament participen en la votació els membres del Consell que representen els estats membres participants, a excepció de l'estat membre concernit.

La majoria qualificada es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3, lletra a), del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

5. Si un estat membre participant desitja abandonar la cooperació estructurada permanent, ha de notificar aquesta decisió al Consell, que pren nota del fet que finalitza la participació d'aquest estat membre.
6. Les decisions i les recomanacions del Consell en el marc de la cooperació estructurada permanent altres que les que determinen els apartats 2 a 5 s'adopten per unanimitat. Als efectes del present apartat, la unanimitat és constituïda únicament pels vots dels representants dels estats membres participants.

TÍTOL VI DISPOSICIONS FINALS

Article 47

La Unió té personalitat jurídica.

Article 48

(antic article 48 TUE)

1. Els tractats es poden modificar de conformitat amb un procediment de revisió ordinari. També es poden modificar de conformitat amb procediments de revisió simplificats.

Procediment de revisió ordinari

2. El govern de qualsevol estat membre, el Parlament Europeu o la Comissió poden sotmetre al Consell projectes de revisió dels tractats. Aquests projectes poden tenir per finalitat, entre altres, d'augmentar o reduir les competències atribuïdes a la Unió en els tractats. El Consell sotmet aquests projectes al Consell Europeu i en notifica la presentació als parlaments nacionals.

3. Si el Consell Europeu, amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i a la Comissió, adopta per majoria simple una decisió favorable a l'examen de les modificacions proposades, el president del Consell Europeu convoca una convenció integrada per representants dels parlaments nacionals, dels caps d'estat o de govern dels estats membres, del Parlament Europeu i de la Comissió. Si es tracta de modificacions institucionals en l'àmbit monetari, es consulta també el Banc Central Europeu. La convenció examina els projectes de revisió i adopta per consens una recomanació adreçada a una conferència dels representants dels governs dels estats membres d'acord amb el que disposa l'apartat 4.

El Consell Europeu pot decidir per majoria simple, amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu, no convocar una convenció si la importància de les modificacions no ho justifica. En aquest cas, el Consell Europeu estableix el mandat per a una conferència dels representants dels governs dels estats membres.

4. El president del Consell convoca una conferència dels representants dels governs dels estats membres a fi d'aprovar de comú acord les modificacions que s'han d'introduir en els tractats.

Les modificacions entren en vigor després d'haver estat ratificades per tots els estats membres de conformitat amb les normes constitucionals respectives.

5. Si, havent transcorregut un termini de dos anys a comptar de la signatura d'un tractat modificatiu dels tractats, les quatre cinquenes parts dels estats membres l'han ratificat i un o diversos estats membres han trobat dificultats per a ratificar-lo, el Consell Europeu examina la qüestió.

Procediments de revisió simplificats

6. El govern de qualsevol estat membre, el Parlament Europeu o la Comissió poden sotmetre al Consell Europeu projectes de revisió de la totalitat o d'una part de les disposicions de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea, relatives a les polítiques i accions internes de la Unió.

El Consell Europeu pot adoptar una decisió que modifiqui la totalitat o una part de les disposicions de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea. El Consell Europeu es pronuncia per unanimitat, amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i a la Comissió, i també al Banc Central Europeu en el cas de modificacions institucionals en l'àmbit monetari. Aquesta decisió no entra en vigor fins que no ha estat aprovada pels estats membres, de conformitat amb les normes constitucionals respectives.

La decisió a què fa referència el segon paràgraf no pot augmentar les competències atribuïdes a la Unió pels tractats.

7. En els casos en què el Tractat de funcionament de la Unió Europea o el títol V del present tractat disposen que el Consell s'ha de pronunciar per unanimitat en un àmbit o en un cas determinats, el Consell Europeu pot adoptar una decisió que autoritzi el Consell a pronunciar-se per majoria qualificada en aquest àmbit o cas. Aquest paràgraf no s'aplica a les decisions que tenen repercussions en l'àmbit militar o de la defensa.

En els casos en què el Tractat de funcionament de la Unió Europea disposa que el Consell ha d'adoptar actes legislatius de conformitat amb un procediment legislatiu especial, el Consell Europeu pot adoptar una decisió que autoritzi a adoptar aquests actes de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari.

Qualsevol iniciativa adoptada pel Consell Europeu en virtut del primer o del segon paràgrafs es comunica als parlaments nacionals. En cas que en un termini de sis mesos a comptar d'aquesta comunicació un parlament nacional notifiqui la seva oposició, la decisió a què fan referència el primer o el segon paràgrafs no s'adopta. Si no hi ha oposició, el Consell Europeu pot adoptar la decisió esmentada.

Per a l'adopció de les decisions a què fan referència el primer o el segon paràgrafs, el Consell Europeu es pronuncia per unanimitat, amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu, que es pronuncia per la majoria dels membres que el componen.

Article 49

(antic article 49 TUE)

Qualsevol estat europeu que respecti els valors que esmenta l'article 2 i es comprometi a promoure'ls pot sol·licitar d'esdevenir membre de la Unió. El Parlament Europeu i els parlaments nacionals són informats d'aquesta sol·licitud. L'estat sol·licitant adreça la sol·licitud al Consell, que es pronuncia per unanimitat, amb la consulta prèvia a la Comissió i amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu, el qual es pronuncia per la majoria dels membres que el componen. Es tenen en compte els criteris d'admissibilitat aprovats pel Consell Europeu.

Les condicions de l'admissió i les adaptacions a què aquesta admissió dóna lloc amb relació als tractats sobre els quals es funda la Unió són objecte d'un acord entre els estats membres i l'estat sol·licitant. Aquest acord està subjecte a la ratificació de tots els estats contraents, de conformitat amb les normes constitucionals respectives.

Article 50

1. Qualsevol estat membre pot decidir, de conformitat amb les seves normes constitucionals, retirar-se de la Unió.

2. L'estat membre que decideixi retirar-se notifica la seva intenció al Consell Europeu. Atenent les orientacions del Consell Europeu, la Unió negocia i conclou amb aquest estat un acord per a establir les normes de la retirada, tenint en compte el marc de les seves relacions futures amb la Unió. Aquest acord es negocia de conformitat amb l'article 218, apartat 3, del Tractat de funcionament de la Unió Europea. Conclou l'acord, en nom de la Unió, el Consell, que es pronuncia per majoria qualificada, amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu.

3. Els tractats deixen d'ésser aplicables a l'estat de què es tracti a partir de la data d'entrada en vigor de l'acord de retirada o, a falta d'aquest acord, al cap de dos anys de la notificació a què fa referència l'apartat 2, llevat que el Consell Europeu, de comú acord amb aquest estat, decideixi per unanimitat prorrogar aquest termini.

4. Als efectes dels apartats 2 i 3, el membre del Consell Europeu i del Consell que representa l'estat membre que es retira no participa ni en les deliberacions ni en les decisions del Consell Europeu o del Consell que l'afecten.

La majoria qualificada es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3, lletra b), del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

5. Si l'estat membre que s'ha retirat de la Unió sol·licita novament l'adhesió, la sol·licitud està subjecta al procediment que estableix l'article 49.

Article 51

Els protocols i annexos dels tractats en són part integrant.

Article 52

1. Els tractats s'apliquen al Regne de Bèlgica, a la República de Bulgària, a la República Txeca, al Regne de Dinamarca, a la República Federal d'Alemanya, a la República d'Estònia, a Irlanda, a la República Hel·lènica, al Regne d'Espanya, a la República Francesa, a la República Italiana, a la República de Xipre, a la República de Letònia, a la República de Lituània, al Gran Ducat de Luxemburg, a la República d'Hongria, a la República de Malta, al Regne dels Països Baixos, a la República d'Àustria, a la República de Polònia, a la República Portuguesa, a Romania, a la República d'Eslovènia, a la República d'Eslovàquia, a la República de Finlàndia, al Regne de Suècia i al Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord.

2. L'àmbit d'aplicació territorial dels tractats és el que especifica l'article 355 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Article 53

(antic article 51 TUE)

Aquest tractat es conclou per a un període de temps il·limitat.

Article 54

(antic article 52 TUE)

1. Aquest tractat serà ratificat per les altes parts contraents, de conformitat amb les normes constitucionals respectives. Els instruments de ratificació seran dipositats davant del Govern de la República Italiana.

2. Aquest tractat entrarà en vigor l'1 de gener de 1993, sempre que s'hagin dipositat tots els instruments de ratificació, o, altrament, el primer dia del mes següent al d'haver estat dipositat l'instrument de ratificació pel darrer estat signatari que compleixi aquesta formalitat.

Article 55

(antic article 53 TUE)

1. Aquest tractat, redactat en un exemplar únic en llengües alemanya, anglesa, búlgara, danesa, eslovaca, eslovena, espanyola, estoniana, finesa, francesa, grega, hongaresa, irlandesa, italiana, letona, lituana, maltesa, neerlandesa, polonesa, portuguesa, romanesa, sueca i txeca, els textos del qual en cadascuna d'aquestes llengües són igualment autèntics, serà dipositat en els arxius del Govern de la República Italiana, que en trametrà una còpia autenticada a cadascun dels governs dels altres estats signataris.

2. Aquest tractat també pot ésser traduït a qualsevol altra llengua que determinin els estats membres entre aquelles llengües que, en virtut de llurs ordenaments constitucionals, siguin oficials en la totalitat o en una part de llurs territoris. L'estat membre concernit facilitarà una còpia certificada d'aquestes traduccions, que serà dipositada en els arxius del Consell.

PER A DONAR-NE FE, els plenipotenciaris sotasignats subscriuen aquest tractat.

Fet a Maastricht, el set de febrer de mil nou-cents noranta-dos.

(no es reproduïx la llista de signataris)

VERSIÓ CONSOLIDADA
DEL TRACTAT DE FUNCIONAMENT
DE LA UNIÓ EUROPEA

PREÀMBUL

SA MAJESTAT EL REI DELS BELGUES, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA FEDERAL D'ALEMANYA, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA FRANCESA, EL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA ITALIANA, SA ALTESA REIAL LA GRAN DUQUESA DE LUXEMBURG, SA MAJESTAT LA REINA DELS PAÏSOS BAIXOS¹,

DETERMINATS a establir les bases d'una unió cada vegada més estreta entre els pobles europeus,

DECIDITS a assegurar, per mitjà d'una acció comuna, el progrés econòmic i social dels estats respectius, eliminant les barreres que divideixen Europa,

FIXANT com a fi essencial de llurs esforços el millorament constant de les condicions de vida i de treball dels pobles respectius,

RECONeixENT que l'eliminació dels obstacles existents exigeix una acció concertada per a garantir un desenvolupament econòmic estable, un intercanvi comercial equilibrat i una competència lleial,

PREOCUPATS per reforçar la unitat de llurs economies i assegurar-ne el desenvolupament harmoniós, reduint les diferències entre les diverses regions i l'endarreriment de les menys afavorides,

DESITJANT contribuir, per mitjà d'una política comercial comuna, a la supressió progressiva de les restriccions als intercanvis internacionals,

PRETENENT refermar la solidaritat d'Europa amb els països d'ultramar i desitjant garantir el desenvolupament de llur prosperitat, d'acord amb els principis de la Carta de les Nacions Unides,

DETERMINATS a consolidar, per mitjà de la constitució d'aquest conjunt de recursos, la defensa de la pau i la llibertat i invitant els altres pobles d'Europa que comparteixen el mateix ideal a associar-se a llur esforç,

DECIDITS a promoure el desenvolupament del nivell de coneixement més elevat possible per a llurs pobles per mitjà d'un ampli accés a l'educació i de l'actualització contínua dels coneixements,

HAN DESIGNAT amb aquesta finalitat com a plenipotenciaris:

(no es reproduïx la llista dels plenipotenciaris)

ELS QUALS, després d'haver intercanviat llurs plens poders, reconeguts en bona i deguda forma, han convingut les disposicions següents.

---

¹ Posteriorment, la República de Bulgària, la República Txeca, el Regne de Dinamarca, la República d'Estònia, Irlanda, la República Hel·lènica, el Regne d'Espanya, la República de Xipre, la República de Letònia, la República de Lituània, la República d'Hongria, la República de Malta, la República d'Àustria, la República de Polònia, la República Portuguesa, Romania, la República d'Eslovènia, la República d'Eslovàquia, la República de Finlàndia, el Regne de Suècia i el Regne Unit de la Gran Bretanya i Irlanda del Nord van passar a ésser membres de la Unió Europea.

PRIMERA PART PRINCIPIS

Article 1

1. Aquest tractat organitza el funcionament de la Unió i determina els àmbits, la delimitació i les modalitats d'exercici de les seves competències.
2. Aquest tractat i el Tractat de la Unió Europea constitueixen els tractats sobre els quals es fonamenta la Unió. Tots dos tractats, que tenen el mateix valor jurídic, es designen amb els mots «els tractats».

TÍTOL I CATEGORIES I ÀMBITS DE COMPETÈNCIES DE LA UNIÓ

Article 2

1. Quan els tractats atribueixen a la Unió una competència exclusiva en un àmbit determinat, només la Unió pot legislar i adoptar actes jurídicament vinculants, mentre que els estats membres, com a tals, solament poden fer-ho si són facultats per la Unió o per a aplicar actes de la Unió.
2. Quan els tractats atribueixen a la Unió una competència compartida amb els estats membres en un àmbit determinat, la Unió i els estats membres poden legislar i adoptar actes jurídicament vinculants en l'àmbit esmentat. Els estats membres exerceixen llur competència en la mesura que la Unió no exerceixi la seva. Els estats membres exerceixen novament llur competència en la mesura que la Unió decideixi deixar d'exercir la seva.
3. Els estats membres coordinen llurs polítiques econòmiques i d'ocupació d'acord amb les modalitats que estableix aquest tractat, per a definir les quals té competència la Unió.
4. La Unió té competència, d'acord amb el que disposa el Tractat de la Unió Europea, per a definir i aplicar una política exterior i de seguretat comuna, inclosa la definició progressiva d'una política comuna de defensa.
5. En determinats àmbits, i en les condicions establertes pels tractats, la Unió té competència per a dur a terme accions amb la finalitat de donar suport a l'acció dels estats membres, coordinar-la o complementar-la, sense substituir tanmateix llur competència en els àmbits esmentats.

Els actes jurídicament vinculants de la Unió adoptats en virtut de les disposicions dels tractats relatives a aquests àmbits no poden comportar cap harmonització de les disposicions legislatives i reglamentàries dels estats membres.

6. L'abast i les condicions d'exercici de les competències de la Unió es determinen per mitjà de les disposicions dels tractats relatives a cada àmbit.

Article 3

1. La Unió té competència exclusiva en els àmbits següents:
  - a) la unió duanera;
  - b) l'establiment de les normes sobre competència necessàries per al funcionament del mercat interior;
  - c) la política monetària per als estats membres la moneda dels quals és l'euro;
  - d) la conservació dels recursos biològics marins en el marc de la política pesquera comuna;

e) la política comercial comuna.

2. La Unió també té competència exclusiva per a concloure un acord internacional quan aquesta conclusió és prevista en un acte legislatiu de la Unió, si cal per a permetre-li exercir la seva competència interna o en la mesura que pot afectar normes comunes o alterar-ne l'abast.

Article 4

1. La Unió té competència compartida amb els estats membres quan els tractats li atribueixen una competència que no es correspon amb els àmbits esmentats pels articles 3 i 6.

2. Les competències compartides entre la Unió i els estats membres s'apliquen als àmbits principals següents:

- a) el mercat interior;
- b) la política social, en els aspectes definits per aquest tractat;
- c) la cohesió econòmica, social i territorial;
- d) l'agricultura i la pesca, amb exclusió de la conservació dels recursos biològics marins;
- e) el medi ambient;
- f) la protecció dels consumidors;
- g) els transports;
- h) les xarxes transeuropees;
- i) l'energia;
- j) l'espai de llibertat, seguretat i justícia;
- k) els problemes comuns de seguretat en matèria de salut pública, en els aspectes definits per aquest tractat.

3. En els àmbits de la recerca, del desenvolupament tecnològic i de l'espai, la Unió té competència per a dur a terme accions, i particularment per a definir i desenvolupar programes, sense que l'exercici d'aquesta competència pugui tenir l'efecte d'impedir als estats membres d'exercir llur competència.

4. En els àmbits de la cooperació per al desenvolupament i de l'ajuda humanitària, la Unió té competència per a dur a terme accions i una política comuna, sense que l'exercici d'aquesta competència pugui tenir l'efecte d'impedir als estats membres d'exercir llur competència.

Article 5

1. Els estats membres coordinen llurs polítiques econòmiques en el si de la Unió. Amb aquesta finalitat, el Consell adopta mesures, particularment les orientacions generals d'aquestes polítiques.

S'apliquen disposicions particulars als estats membres la moneda dels quals és l'euro.

2. La Unió adopta mesures per garantir la coordinació de les polítiques d'ocupació dels estats membres, particularment amb la definició de les orientacions d'aquestes polítiques.

3. La Unió pot adoptar iniciatives per a garantir la coordinació de les polítiques socials dels estats membres.

Article 6

La Unió té competència per a dur a terme accions amb la finalitat de donar suport a l'acció dels estats membres, coordinar-la o complementar-la. Els àmbits d'aquestes accions són, en llur finalitat europea:

- a) la protecció i el millorament de la salut humana;
- b) la indústria;
- c) la cultura;
- d) el turisme;
- e) l'educació, la formació professional, la joventut i l'esport;
- f) la protecció civil;
- g) la cooperació administrativa.

TÍTOL II DISPOSICIONS D'APLICACIÓ GENERAL

Article 7

La Unió vetlla per la coherència entre les seves polítiques i accions diverses, tenint en compte el conjunt dels seus objectius i observant el principi d'atribució de competències.

Article 8

(antic article 3, apartat 2, TCE)¹

En totes les seves accions, la Unió cerca d'eliminar les desigualtats entre els homes i les dones i de promoure'n la igualtat.

Article 9

En la definició i l'execució de les seves polítiques i accions, la Unió té en compte les exigències relacionades amb la promoció d'un nivell elevat d'ocupació, amb la garantia d'una protecció social adequada, amb la lluita contra l'exclusió social i amb un nivell elevat d'educació, de formació i de protecció de la salut humana.

Article 10

En la definició i l'execució de les seves polítiques i accions, la Unió cerca de lluitar contra qualsevol discriminació per raó de sexe, de raça o origen ètnic, de religió o conviccions, de discapacitat, d'edat o d'orientació sexual.

---

¹ Aquesta referència és merament indicativa. Per a una informació més àmplia, vegeu les taules de correspondències entre l'antiga i la nova numeració dels tractats.

Article 11

(antic article 6 TCE)

Les exigències de la protecció del medi ambient s'han d'integrar en la definició i la realització de les polítiques i les accions de la Unió, en particular per tal de fomentar un desenvolupament sostenible.

Article 12

(antic article 153, apartat 2, TCE)

En definir i executar altres polítiques i accions de la Unió es tenen en compte les exigències de la protecció dels consumidors.

Article 13

En formular i aplicar les polítiques de la Unió en matèria d'agricultura, pesca, transport, mercat interior, recerca i desenvolupament tecnològic i espai, la Unió i els estats membres han de tenir plenament en compte les exigències en matèria de benestar dels animals com a éssers sensibles, tot respectant les disposicions legislatives o administratives i els costums dels estats membres, particularment pel que fa a ritus religiosos, tradicions culturals i patrimoni regional.

Article 14

(antic article 16 TCE)

Sens perjudici de l'article 4 del Tractat de la Unió Europea i dels articles 93, 106 i 107 del present tractat, i atesa la posició que els serveis d'interès econòmic general ocupen entre els valors comuns de la Unió, i atès també el paper que tenen en la promoció de la cohesió social i territorial, la Unió i els estats membres, cadascun dins els límits de les competències respectives i dins els límits de l'àmbit d'aplicació dels tractats, vetllen perquè els serveis esmentats actuïn d'acord amb uns principis i en unes condicions, particularment econòmiques i financeres, que els permetin d'acomplir llurs missions. El Parlament Europeu i el Consell, per mitjà de reglaments adoptats de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, estableixen aquests principis i condicions, sens perjudici de la competència que tenen els estats membres, dins del respecte als tractats, per a prestar, fer executar i finançar els serveis esmentats.

Article 15

(antic article 255 TCE)

1. Amb la finalitat de fomentar una bona governança i de garantir la participació de la societat civil, les institucions, els òrgans i els organismes de la Unió han d'actuar amb el màxim respecte possible al principi d'obertura.
2. Les sessions del Parlament Europeu són públiques, i també ho són les del Consell quan delibera i vota sobre un projecte d'acte legislatiu.
3. Qualsevol ciutadà de la Unió i qualsevol persona física o jurídica que resideixi o tingui el domicili social en un estat membre té dret a accedir als documents de les institucions, els òrgans i els organismes de la Unió, sigui quin en sigui el suport, amb subjecció als principis i les condicions que s'han d'establir d'acord amb aquest apartat.

El Parlament Europeu i el Consell, per mitjà de reglaments adoptats de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, determinen els principis generals i els límits que, per motius d'interès públic o privat, regeixen l'exercici d'aquest dret d'accés als documents.

Cada institució, òrgan o organisme garanteix la transparència dels seus treballs i elabora en el seu reglament intern disposicions específiques sobre l'accés als seus documents, d'acord amb els reglaments a què fa referència el segon paràgraf.

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea, el Banc Central Europeu i el Banc Europeu d'Inversions només resten subjectes a aquest apartat quan exerceixen funcions administratives.

El Parlament Europeu i el Consell garanteixen la publicitat dels documents relatius als procediments legislatius en les condicions establertes pels reglaments a què fa referència el segon paràgraf.

Article 16

(antic article 286 TCE)

1. Qualsevol persona té dret a la protecció de les dades de caràcter personal que la concerneixen.
2. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, fixen les normes sobre la protecció de les persones físiques respecte al tractament de les dades de caràcter personal per les institucions, els òrgans i els organismes de la Unió, i també pels estats membres en l'exercici d'activitats compreses en l'àmbit d'aplicació del dret de la Unió, i sobre la lliure circulació d'aquestes dades. L'observança d'aquestes normes està subjecta al control d'autoritats independents.

Les normes adoptades en virtut d'aquest article són sens perjudici de les normes específiques que estableix l'article 39 del Tractat de la Unió Europea.

Article 17

1. La Unió respecta i no perjudica l'estatut de què gaudeixen dins els estats membres, en virtut del dret nacional, les esglésies i les associacions o comunitats religioses.
2. La Unió respecta així mateix l'estatut de què gaudeixen, en virtut del dret nacional, les organitzacions filosòfiques i no confessionals.
3. La Unió, reconeixent la identitat i la contribució específica d'aquestes esglésies i organitzacions, hi manté un diàleg obert, transparent i regular.

SEGONA PART NO-DISCRIMINACIÓ I CIUTADANIA DE LA UNIÓ

Article 18

(antic article 12 TCE)

En l'àmbit d'aplicació dels tractats, i sens perjudici de les disposicions particulars que aquests estableixen, resta prohibida qualsevol discriminació per raó de la nacionalitat.

El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, poden adoptar qualsevol regulació per a prohibir aquestes discriminacions.

Article 19

(antic article 13 TCE)

1. Sens perjudici de les altres disposicions dels tractats i dins els límits de les competències que aquests atribueixen a la Unió, el Consell, pronunciant-se per unanimitat de conformitat amb un procediment legislatiu especial, i amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu, pot adoptar les mesures necessàries per a lluitar contra qualsevol discriminació per raó de sexe, de raça o origen ètnic, de religió o conviccions, de discapacitat, d'edat o d'orientació sexual.
2. No obstant el que disposa l'apartat 1, el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, poden adoptar els principis bàsics de les mesures de foment de la Unió, amb exclusió de qualsevol harmonització de les disposicions legislatives i reglamentàries dels estats membres, per a donar suport a les accions dels estats membres empreses amb la finalitat de contribuir a l'assoliment dels objectius a què fa referència l'apartat 1.

Article 20

(antic article 17 TCE)

1. Es crea una ciutadania de la Unió. És ciutadà de la Unió qualsevol persona que tingui la nacionalitat d'un estat membre. La ciutadania de la Unió s'afegeix a la ciutadania nacional i no la substitueix.
2. Els ciutadans de la Unió són titulars dels drets i estan subjectes als deures establerts pels tractats. Tenen, entre altres:
  - a) el dret de circular i residir lliurement en el territori dels estats membres;
  - b) el dret de vot i d'elegibilitat en les eleccions al Parlament Europeu i en les eleccions municipals de l'estat membre en què resideixen, en les mateixes condicions que els ciutadans d'aquest estat;
  - c) el dret d'acollir-se, en el territori d'un país tercer en què no està representat l'estat membre del qual són ciutadans, a la protecció de les autoritats diplomàtiques i consulars de qualsevol estat membre en les mateixes condicions que els ciutadans d'aquest estat;
  - d) el dret de formular peticions al Parlament Europeu, de recórrer al defensor del poble europeu, i també d'adreçar-se a les institucions i als òrgans consultius de la Unió en una de les llengües dels tractats i de rebre una resposta en aquesta mateixa llengua.

Aquests drets s'exerceixen en les condicions i dins els límits definits pels tractats i per les mesures adoptades en aplicació dels tractats.

Article 21

(antic article 18 TCE)

1. Qualsevol ciutadà de la Unió té dret a circular i a residir lliurement en el territori dels estats membres, amb subjecció a les limitacions i les condicions establertes pels tractats i per les disposicions adoptades per a aplicar-los.
2. Si es considera necessària una acció de la Unió per a assolir aquest objectiu, i llevat que els tractats hagin establert poders d'actuació a aquest efecte, el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, poden adoptar disposicions amb l'objectiu de facilitar l'exercici dels drets a què fa referència l'apartat 1.
3. Amb els mateixos fins a què fa referència l'apartat 1, i llevat que els tractats estableixin poders d'actuació a aquest efecte, el Consell, pronunciant-se de conformitat amb un procediment legislatiu especial, pot adoptar mesures relatives a la seguretat social o a la protecció social. El Consell es pronuncia per unanimitat, amb la consulta prèvia al Parlament Europeu.

Article 22

(antic article 19 TCE)

1. Qualsevol ciutadà de la Unió resident en un estat membre del qual no és ciutadà té dret a ésser elector i elegible en les eleccions municipals de l'estat membre en què resideix, en les mateixes condicions que els ciutadans d'aquest estat. Aquest dret s'exerceix amb subjecció a les normes que el Consell adopti, pronunciant-se per unanimitat de conformitat amb un procediment legislatiu especial i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu; les normes esmentades poden establir excepcions quan ho justifiquin problemes específics d'un estat membre.

2. Sens perjudici de les disposicions de l'article 223, apartat 1, i de les disposicions adoptades per a aplicar-lo, qualsevol ciutadà de la Unió resident en un estat membre del qual no és ciutadà té dret a ésser elector i elegible en les eleccions al Parlament Europeu en l'estat membre en què resideix, en les mateixes condicions que els ciutadans d'aquest estat. Aquest dret s'ha d'exercir amb subjecció a les normes que el Consell adopti, pronunciant-se per unanimitat de conformitat amb un procediment legislatiu especial, i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu; les normes esmentades poden establir excepcions quan ho justifiquen problemes específics d'un estat membre.

Article 23

(antic article 20 TCE)

Qualsevol ciutadà de la Unió es pot acollir, en el territori d'un país tercer en què no estigui representat l'estat membre del qual és ciutadà, a la protecció de les autoritats diplomàtiques i consulars de qualsevol estat membre, en les mateixes condicions que els ciutadans d'aquest estat. Els estats membres adopten les disposicions necessàries i estableixen les negociacions internacionals que es requereixen per a garantir aquesta protecció.

El Consell, pronunciant-se de conformitat amb un procediment legislatiu especial i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, pot adoptar directives que estableixin les mesures de coordinació i de cooperació necessàries per a facilitar aquesta protecció.

Article 24

(antic article 21 TCE)

El Parlament Europeu i el Consell, per mitjà de reglaments adoptats de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, estableix les disposicions relatives als procediments i les condicions que es requereixen per a la presentació d'una iniciativa ciutadana en el sentit que determina l'article 11 del Tractat de la Unió Europea, inclòs el nombre mínim d'estats membres dels quals han de procedir els ciutadans que la presentin.

Qualsevol ciutadà de la Unió té el dret de petició davant del Parlament Europeu, d'acord amb el que estableix l'article 227.

Qualsevol ciutadà de la Unió pot adreçar-se al defensor del poble instituït en virtut del que estableix l'article 228.

Qualsevol ciutadà de la Unió pot adreçar-se per escrit a qualsevol de les institucions o òrgans a què fan referència el present article o l'article 13 del Tractat de la Unió Europea en una de les llengües a què fa referència l'article 55, apartat 1, del dit tractat i rebre una resposta en aquesta mateixa llengua.

Article 25

(antic article 22 TCE)

La Comissió informa el Parlament Europeu, el Consell i el Comitè Econòmic i Social cada tres anys sobre l'aplicació de les disposicions de la present part. L'informe té en compte el desenvolupament de la Unió.

Sobre aquesta base, i sens perjudici de les altres disposicions dels tractats, el Consell, pronunciant-se per unanimitat de conformitat amb un procediment legislatiu especial, i amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu, pot adoptar disposicions destinades a completar els drets enumerats per l'article 20, apartat 2. Aquestes disposicions entren en vigor després d'haver estat aprovades pels estats membres, d'acord amb les normes constitucionals respectives.

TERCERA PART

LES POLÍTIQUES I ACCIONS INTERNES DE LA UNIÓ

TÍTOL I

EL MERCAT INTERIOR

Article 26

(antic article 14 TCE)

1. La Unió adopta les mesures destinades a establir el mercat interior o a garantir-ne el funcionament, d'acord amb les disposicions pertinents dels tractats.
2. El mercat interior comporta un espai sense fronteres interiors en què la lliure circulació de mercaderies, persones, serveis i capitals estigui garantida d'acord amb les disposicions dels tractats.
3. El Consell, a proposta de la Comissió, defineix les orientacions i les condicions necessàries per a garantir un progrés equilibrat en el conjunt dels sectors concernits.

Article 27

(antic article 15 TCE)

En el moment de formular les propostes encaminades a l'assoliment dels objectius que estableix l'article 26, la Comissió té en compte la importància de l'esforç que algunes economies amb diferències de desenvolupament han de fer per a l'establiment del mercat interior, i pot proposar les disposicions adequades.

Si les dites disposicions adopten la forma d'excepcions, han de tenir caràcter temporal i han de pertorbar al mínim possible el funcionament del mercat interior.

TÍTOL II

LA LLIURE CIRCULACIÓ DE MERCADERIES

Article 28

(antic article 23 TCE)

1. La Unió comprèn una unió duanera, que abraça la totalitat dels intercanvis de mercaderies i que implica la prohibició, entre els estats membres, dels drets de duana d'importació i exportació i de qualssevol taxes d'efecte equivalent, i també l'adopció d'un aranzel duaner comú en les relacions amb països tercers.

2. Les disposicions de l'article 30 i les del capítol 3 d'aquest títol són aplicables als productes originaris dels estats membres i als productes procedents de països tercers que es trobin en lliure pràctica en els estats membres.

Article 29

(antic article 24 TCE)

Es consideren en lliure pràctica en un estat membre els productes procedents de països tercers respecte als quals s'han complert, en aquest estat membre, les formalitats d'importació i percebut els drets de duana i taxes d'efecte equivalent exigibles, sempre que no s'hagin beneficiat d'una devolució total o parcial d'aquests drets o taxes.

CAPÍTOL 1 LA UNIÓ DUANERA

Article 30

(antic article 25 TCE)

Resten prohibits entre els estats membres els drets de duana d'importació i exportació o taxes d'efecte equivalent. Aquesta prohibició també és aplicable als drets de duana de caràcter fiscal.

Article 31

(antic article 26 TCE)

El Consell, a proposta de la Comissió, fixa els drets de l'aranzel duaner comú.

Article 32

(antic article 27 TCE)

La Comissió, en compliment de les funcions que se li atribueixen en virtut d'aquest capítol, es guia per:

- a) la necessitat de promoure els intercanvis comercials entre els estats membres i els països tercers;
- b) l'evolució de les condicions de competència dins la Unió, en la mesura que aquesta evolució incrementi la capacitat competitiva de les empreses;
- c) les necessitats de proveïment de la Unió en matèries primeres i productes semielaborats, procurant que no es falsegin, entre els estats membres, les condicions de competència dels productes acabats;
- d) la necessitat d'evitar perturbacions greus en la vida econòmica dels estats membres i garantir un desenvolupament racional de la producció i una expansió del consum a la Unió.

CAPÍTOL 2 LA COOPERACIÓ DUANERA

Article 33

(antic article 135 TCE)

Dins els límits de l'àmbit d'aplicació dels tractats, el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, adopten mesures destinades a enfortir la cooperació duanera entre els estats membres i entre els estats i la Comissió.

CAPÍTOL 3 PROHIBICIÓ DE LES RESTRICCIONS QUANTITATIVES ENTRE ELS ESTATS MEMBRES

Article 34

(antic article 28 TCE)

Resten prohibides les restriccions quantitatives a la importació entre els estats membres, i qualsevol mesura d'efecte equivalent.

Article 35

(antic article 29 TCE)

Resten prohibides les restriccions quantitatives a l'exportació entre els estats membres, i qualsevol mesura d'efecte equivalent.

Article 36

(antic article 30 TCE)

Les disposicions dels articles 34 i 35 no són obstacle per a les prohibicions o restriccions d'importació, d'exportació o de trànsit justificades per raons de moralitat pública, d'ordre públic, de seguretat pública, de protecció de la salut i la vida de les persones i els animals i de preservació dels vegetals, de protecció del patrimoni artístic, històric o arqueològic nacional o de protecció de la propietat industrial i comercial. Tanmateix, aquestes prohibicions o restriccions no poden constituir un mitjà de discriminació arbitrària ni una restricció encoberta del comerç entre els estats membres.

Article 37

(antic article 31 TCE)

1. Els estats membres adeqüen els monopolis nacionals de caràcter comercial de manera que s'exclouï qualsevol discriminació entre els ciutadans dels estats membres respecte a les condicions de proveïment i de mercat.

Les disposicions d'aquest article són aplicables a qualsevol organisme per mitjà del qual un estat membre, *de iure* o *de facto*, directament o indirectament, controli i dirigeixi les importacions o les exportacions entre els estats membres, o hi influeixi sensiblement. Aquestes disposicions també són aplicables als monopolis cedits per l'estat a tercers.

2. Els estats membres s'abstenen de qualsevol nova mesura que sigui contrària als principis que enuncia l'apartat 1 o que restringeixi l'abast dels articles relatius a la prohibició dels drets de duana i de les restriccions quantitatives entre els estats membres.

3. En el cas que un monopoli de caràcter comercial impliqui una regulació destinada a facilitar la comercialització o a millorar la rendibilitat dels productes agrícoles, cal assegurar, en l'aplicació de les normes d'aquest article, garanties equivalents per a l'ocupació i el nivell de vida dels productors interessats.

TÍTOL III AGRICULTURA I PESCA

Article 38

(antic article 32 TCE)

1. La Unió defineix i aplica una política comuna d'agricultura i pesca.

El mercat interior inclou l'agricultura, la pesca i el comerç dels productes agrícoles. S'entén per *productes agrícoles* els productes de la terra, de la ramaderia i de la pesca, i també els productes de primera transformació que hi estiguin directament relacionats. S'entén que les referències a la política agrícola comuna o a l'agricultura i la utilització del terme *agrícola* inclouen també la pesca, tenint en compte les característiques particulars d'aquest sector.

2. Llevat que ho disposin altrament els articles 39 a 44, ambdós inclosos, les normes per a l'establiment o el funcionament del mercat interior són aplicables als productes agrícoles.

3. Els productes als quals són aplicables els articles 39 a 44, ambdós inclosos, són els que figuren en la llista de l'annex I.

4. El funcionament i el desenvolupament del mercat interior per als productes agrícoles han d'anar acompanyats de l'establiment d'una política agrícola comuna.

Article 39

(antic article 33 TCE)

1. Els objectius de la política agrícola comuna són:

- a) incrementar la productivitat agrícola, fomentant el progrés tècnic, assegurant el desenvolupament racional de la producció agrícola, i també l'ocupació òptima dels factors de producció, en particular de la mà d'obra;
- b) garantir així un nivell de vida equitatiu a la població agrícola, en especial per mitjà de l'augment de la renda individual dels qui treballen en l'agricultura;
- c) estabilitzar els mercats;
- d) garantir la seguretat dels proveïments;
- e) assegurar als consumidors subministraments a preus raonables.

2. En l'elaboració de la política agrícola comuna i dels mètodes especials que aquesta política pot comportar, s'han de tenir en compte:

- a) les característiques especials de l'activitat agrícola, que resulten de l'estructura social de l'agricultura i de les desigualtats estructurals i naturals entre les diverses regions agrícoles;
- b) la necessitat de dur a terme gradualment les adaptacions pertinents;

- c) el fet que, en els estats membres, l'agricultura constitueix un sector estretament vinculat al conjunt de l'economia.

Article 40

(antic article 34 TCE)

1. Per a assolir els objectius que defineix l'article 39, es crea una organització comuna dels mercats agrícoles.

Segons els productes, aquesta organització adopta una de les formes següents:

- a) normes comunes sobre la competència;
- b) una coordinació obligatòria de les diverses organitzacions nacionals de mercat;
- c) una organització europea del mercat.

2. L'organització comuna, sota una de les formes que enuncia l'apartat 1, pot comprendre totes les mesures necessàries per a assolir els objectius definits per l'article 39, particularment la regulació de preus, subvencions a la producció i a la comercialització dels diversos productes, sistemes d'emmagatzematge i de compensació de romanents i mecanismes comuns d'estabilització de les importacions o les exportacions.

L'organització comuna s'ha de limitar a perseguir els objectius definits per l'article 39 i ha d'excloure qualsevol discriminació entre productors o consumidors de la Unió.

Qualsevol política comuna de preus s'ha de basar en criteris comuns i en mètodes uniformes de càlcul.

3. Per a permetre que l'organització comuna a què fa referència l'apartat 1 assolixi els seus objectius, es poden crear un o diversos fons d'orientació i de garantia agrícoles.

Article 41

(antic article 35 TCE)

Per a assolir els objectius definits per l'article 39, es poden establir, en el marc de la política agrícola comuna:

- a) una coordinació eficaç dels esforços empresos en els sectors de la formació professional, la recerca i la divulgació agronòmica, que pot incloure projectes o institucions finançats en comú;
- b) accions comunes per al desenvolupament del consum d'uns productes determinats.

Article 42

(antic article 36 TCE)

Les disposicions del capítol relatiu a les normes sobre la competència són aplicables a la producció i al comerç dels productes agrícoles només en la mesura determinada pel Parlament Europeu i el Consell, en el marc de les disposicions i de conformitat amb el procediment que estableix l'article 43, apartat 2, tenint en compte els objectius que enuncia l'article 39.

El Consell, a proposta de la Comissió, pot autoritzar la concessió d'ajuts:

- a) per a la protecció de les explotacions desfavorides per condicions estructurals o naturals;
- b) en el marc de programes de desenvolupament econòmic.

Article 43

(antic article 37 TCE)

1. La Comissió presenta propostes relatives a l'elaboració i l'execució de la política agrícola comuna, incloent-hi la substitució de les organitzacions nacionals per alguna de les formes d'organització comuna a què fa referència l'article 40, apartat 1, i també l'aplicació de les mesures especificades per aquest títol.

Aquestes propostes han de tenir en compte la interdependència de les qüestions agrícoles a què fa referència aquest títol.

2. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social, estableixen l'organització comuna dels mercats agrícoles creada per l'article 40, apartat 1, i també les altres disposicions necessàries per a perseguir els objectius de la política comuna d'agricultura i pesca.

3. El Consell, a proposta de la Comissió, adopta les mesures relatives a la fixació dels preus, les exaccions, els ajuts i les limitacions quantitatives, i també la fixació i el repartiment de les possibilitats de pesca.

4. L'organització comuna creada per l'article 40, apartat 1, pot substituir les organitzacions nacionals del mercat, en les condicions que estableix l'apartat 2:

- a) si l'organització comuna ofereix als estats membres que s'oposin a aquesta mesura i que disposin d'una organització nacional per a la producció de què es tracti garanties equivalents per a l'ocupació i el nivell de vida dels productors interessats, tenint en compte el ritme de les possibles adaptacions i de les necessàries especialitzacions, i
- b) si aquesta organització assegura als intercanvis dins la Unió condicions anàlogues a les existents en un mercat nacional.

5. En el cas que es creï una organització comuna per a determinades matèries primeres i encara no hi hagi una organització comuna per als productes transformats corresponents, aquestes matèries primeres emprades en els productes transformats destinats a l'exportació a països tercers poden ésser importades de l'exterior de la Unió.

Article 44

(antic article 38 TCE)

Quan en un estat membre un producte està subjecte a una organització nacional del mercat o a qualsevol regulació interna d'efecte equivalent que afecta la situació competitiva d'una producció similar en un altre estat membre, els estats membres apliquen un gravamen compensatori a l'entrada d'aquest producte procedent de l'estat membre que tingui l'organització o la regulació esmentades, llevat que aquest estat apliqui un gravamen compensatori a la sortida del producte.

La Comissió fixa l'import d'aquests gravàmens en la mesura que sigui necessària per a restablir l'equilibri; també pot autoritzar l'adopció d'altres mesures en les condicions i les modalitats que determini.

TÍTOL IV

LLIURE CIRCULACIÓ DE PERSONES, SERVEIS I CAPITALS

CAPÍTOL 1

ELS TREBALLADORS

Article 45

(antic article 39 TCE)

1. La lliure circulació dels treballadors resta assegurada dins la Unió.
2. La lliure circulació dels treballadors comporta l'abolició de qualsevol discriminació per raó de la nacionalitat entre els treballadors dels estats membres, respecte a l'ocupació, la retribució i les altres condicions laborals.
3. Amb subjecció a les limitacions justificades per raons d'ordre públic, de seguretat pública i de salut pública, la lliure circulació dels treballadors implica el dret:
  - a) de respondre a ofertes efectives de feina;
  - b) de desplaçar-se lliurement a aquest efecte en el territori dels estats membres;
  - c) de residir en un dels estats membres per tal exercir-hi una feina de conformitat amb les disposicions legislatives, reglamentàries i administratives que regulen l'ocupació dels treballadors nacionals;
  - d) de romandre, en les condicions que siguin determinades pels reglaments establerts per la Comissió, en el territori d'un estat membre, després d'haver-hi exercit una feina.
4. Les disposicions d'aquest article no són aplicables als llocs de treball en l'Administració pública.

Article 46

(antic article 40 TCE)

El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social, estableixen, per mitjà de directives o reglaments, les mesures necessàries per a fer efectiva la lliure circulació dels treballadors, tal com la defineix l'article 45, particularment:

- a) assegurant una estreta col·laboració entre les administracions nacionals de treball;
- b) eliminant els procediments i pràctiques de caràcter administratiu, i també els terminis d'accés als llocs de treball disponibles, tant si resulten de la legislació interna com si resulten d'acords conclusos anteriorment entre els estats membres, el manteniment dels quals seria obstacle per a la liberalització dels moviments dels treballadors;
- c) eliminant tots els terminis i altres restriccions, tant si són establerts per les legislacions internes com si són establerts per acords conclusos anteriorment entre els estats membres, que imposin als treballadors dels altres estats membres, amb vista a la lliure elecció d'una feina, condicions altres que les establertes per als treballadors nacionals;
- d) establint mecanismes adequats per a posar en contacte les ofertes i les demandes d'ocupació i facilitar-ne l'equilibri en condicions que no posin en greu perill el nivell de vida i d'ocupació en les diverses regions i indústries.

Article 47

(antic article 41 TCE)

Els estats membres promouen, en el marc d'un programa comú, l'intercanvi de treballadors joves.

Article 48

(antic article 42 TCE)

El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, adopten, en matèria de seguretat social, les mesures necessàries per a establir la lliure circulació dels treballadors, particularment per mitjà de la creació d'un sistema que permeti garantir als treballadors immigrants assalariats i no assalariats, i a llurs drethavents:

- a) l'acumulació de tots els períodes presos en consideració per les diverses legislacions nacionals per a adquirir i conservar el dret a les prestacions socials, i també per a fer-ne el càlcul;
- b) el pagament de les prestacions a les persones que resideixen als territoris dels estats membres.

Quan un membre del Consell declara que un dels projectes d'acte legislatiu a què fa referència el primer paràgraf perjudicaria aspectes importants del seu sistema de seguretat social, particularment pel que fa a l'àmbit d'aplicació, el cost o l'estructura financera, o n'afectaria l'equilibri financer, pot sol·licitar que el projecte se sotmeti al Consell Europeu. En aquest cas, resta suspès el procediment legislatiu ordinari. Havent-ho deliberat, i en el termini de quatre mesos a comptar d'aquesta suspensió, el Consell Europeu:

- a) retorna el projecte al Consell, amb què es posa fi a la suspensió del procediment legislatiu ordinari, o bé
- b) no actua o demana a la Comissió que presenti una nova proposta; en aquest cas, l'acte inicialment proposat es considera no adoptat.

CAPÍTOL 2

EL DRET D'ESTABLIMENT

Article 49

(antic article 43 TCE)

En el marc de les disposicions següents, resten prohibides les restriccions a la llibertat d'establiment dels ciutadans d'un estat membre en el territori d'un altre estat membre. La prohibició s'estén també a les restriccions relatives a l'obertura d'agències, sucursals o filials pels ciutadans d'un estat membre establerts en el territori d'un altre estat membre.

La llibertat d'establiment comprèn l'accés a les activitats no assalariades i l'exercici d'aquestes activitats, i també la constitució i la gestió d'empreses, i particularment de societats en el sentit que determina l'article 54, segon paràgraf, amb les condicions fixades per la legislació del país d'establiment per als seus propis ciutadans, amb subjecció a les disposicions del capítol relatiu als capitals.

Article 50

(antic article 44 TCE)

1. A fi d'assolir la llibertat d'establiment en una activitat determinada, el Parlament Europeu i el Consell es pronuncien de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social, per mitjà de directives.

2. El Parlament Europeu, el Consell i la Comissió exerceixen les funcions que els atribueixen les disposicions precedents, i particularment:
- a) s'ocupen, en general, de les activitats prioritàries en què la llibertat d'establiment constitueix una contribució particularment útil al desenvolupament de la producció i dels intercanvis;
  - b) asseguruen una col·laboració estreta entre les administracions nacionals competents a fi de conèixer les situacions particulars, dins la Unió, de les diverses activitats afectades;
  - c) eliminen els procediments i pràctiques de caràcter administratiu, tant si resulten de la legislació interna com si resulten d'acords conclusos anteriorment entre els estats membres, el manteniment dels quals seria obstacle per a la llibertat d'establiment;
  - d) vetllen perquè els treballadors assalariats d'un dels estats membres empleats en el territori d'un altre estat membre puguin romandre en aquest territori per a emprendre-hi una activitat no assalariada quan compleixin les condicions que els serien exigibles si entressin en aquest estat en el moment de voler iniciar la dita activitat;
  - e) possibiliten l'adquisició i l'aprofitament de finques situades en el territori d'un estat membre per un ciutadà d'un altre estat membre, en la mesura que no es vulnerin els principis que estableix l'article 39, apartat 2;
  - f) apliquen la supressió progressiva de les restriccions a la llibertat d'establiment, en cada branca d'activitat de què es tracti, tant pel que fa a les condicions d'obertura, en el territori d'un estat membre, d'agències, sucursals o filials, com a les condicions d'admissió del personal de la seu central en llurs òrgans de gestió o de control;
  - g) coordinen, en la mesura que calgui, i per tal de fer-les equivalents, les garanties exigides dins els estats membres a les societats en el sentit que determina l'article 54, segon paràgraf, per a protegir tant els interessos dels socis com els de tercers;
  - h) s'asseguren que les condicions per a l'establiment no siguin falsejades per mitjà d'ajuts atorgats pels estats membres.

Article 51

(antic article 45 TCE)

Les disposicions d'aquest capítol no són aplicables, pel que fa a un estat membre determinat, a les activitats que en aquest estat estan connectades, encara que només sigui de manera ocasional, amb l'exercici del poder públic.

El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, poden excloure determinades activitats de l'aplicació de les disposicions d'aquest capítol.

Article 52

(antic article 46 TCE)

1. Les disposicions d'aquest capítol i les mesures adoptades en virtut d'aquestes no prejutgen l'aplicabilitat de les disposicions legislatives, reglamentàries i administratives que estableixen un règim especial per als estrangers justificades per raons d'ordre públic, de seguretat pública i de salut pública.

2. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, adopten directives per a coordinar les disposicions esmentades.

Article 53

(antic article 47 TCE)

1. A fi de facilitar l'accés a les activitats no assalariades i l'exercici d'aquestes activitats, el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, adopten directives destinades al reconeixement mutu de diplomes, certificats i altres títols, i també directives destinades a la coordinació de les disposicions legislatives, reglamentàries i administratives dels estats membres relatives a l'accés a les activitats no assalariades i a l'exercici d'aquestes activitats.

2. Pel que fa a les professions mèdiques, paramèdiques i farmacèutiques, la supressió progressiva de les restriccions resta subordinada a la coordinació de les condicions exigides per a exercir aquestes professions en els diversos estats membres.

Article 54

(antic article 48 TCE)

Les societats constituïdes d'acord amb la legislació d'un estat membre que tinguin la seu social, l'administració central o el centre d'activitat principal dins la Unió resten equiparades, als efectes de l'aplicació de les disposicions d'aquest capítol, a les persones físiques que tinguin la nacionalitat d'un estat membre.

S'entén per *societats* les societats de dret civil o mercantil, incloses les societats cooperatives, i les altres persones jurídiques de dret públic o privat, llevat de les que no tenen ànim de lucre.

Article 55

(antic article 294 TCE)

Els estats membres concedeixen als ciutadans dels altres estats membres el mateix tracte que a llurs propis ciutadans amb relació a la participació financera en el capital de les societats en el sentit que determina l'article 54, sens perjudici de l'aplicació de la resta de disposicions dels tractats.

**CAPÍTOL 3
SERVEIS***Article 56*

(antic article 49 TCE)

En el marc de les disposicions següents, resten prohibides les restriccions a la lliure prestació de serveis dins la Unió per als ciutadans dels estats membres establerts en un estat membre que no sigui el del destinatari de la prestació.

El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, poden estendre el benefici de les disposicions d'aquest capítol als prestadors de serveis que tinguin la nacionalitat d'un estat tercer establerts dins la Unió.

Article 57

(antic article 50 TCE)

En el sentit que determinen els tractats, es consideren serveis les prestacions fetes normalment a canvi d'una remuneració, en la mesura que no es regeixin per les disposicions relatives a la lliure circulació de mercaderies, capitals i persones.

Els serveis comprenen, en particular:

- a) activitats de caràcter industrial;
- b) activitats de caràcter mercantil;
- c) activitats artesanals;
- d) activitats pròpies de les professions liberals.

Sens perjudici de les disposicions del capítol relatiu al dret d'establiment, el prestador d'un servei pot, per tal de dur a terme aquesta prestació, exercir temporalment la seva activitat a l'estat membre on es duu a terme la prestació, en les mateixes condicions que imposa aquest estat als seus propis ciutadans.

Article 58

(antic article 51 TCE)

1. La lliure prestació de serveis, en matèria de transports, es regeix per les disposicions del títol relatiu als transports.
2. La liberalització dels serveis bancaris i d'assegurances vinculats als moviments de capitals s'ha de dur a terme en harmonia amb la liberalització de la circulació de capitals.

Article 59

(antic article 52 TCE)

1. A fi d'assolir la liberalització d'un servei determinat, el Parlament Europeu i el Consell es pronuncien per mitjà de directives, de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social.
2. Les directives a què fa referència l'apartat 1 tenen per objecte prioritari, en general, els serveis que influeixen de manera directa en els costos de producció o la liberalització dels quals contribueix a facilitar els intercanvis de mercaderies.

Article 60

(antic article 53 TCE)

Els estats membres s'esforcen per dur a terme una liberalització dels serveis més àmplia que l'exigida en virtut de les directives adoptades en aplicació de l'article 59, apartat 1, si llur situació econòmica general i la del sector interessat els ho permeten.

La Comissió adreça recomanacions amb aquesta finalitat als estats membres interessats.

Article 61

(antic article 54 TCE)

Mentre no se suprimeixin les restriccions a la lliure prestació de serveis, cadascun dels estats membres aplica aquestes restriccions, sense distinció de nacionalitat o residència, a tots els prestadors de serveis a què fa referència l'article 56, apartat 1.

Article 62

(antic article 55 TCE)

Les disposicions dels articles 51 a 54, ambdós inclosos, són aplicables a les matèries regulades per aquest capítol.

CAPÍTOL 4
CAPITAL I PAGAMENTS

Article 63

(antic article 56 TCE)

1. En el marc de les disposicions d'aquest capítol, resten prohibides totes les restriccions als moviments de capitals entre estats membres i entre estats membres i països tercers.
2. En el marc de les disposicions d'aquest capítol, resten prohibides totes les restriccions als pagaments entre estats membres i entre estats membres i països tercers.

Article 64

(antic article 57 TCE)

1. El que disposa l'article 63 s'aplica sens perjudici de l'aplicació, als països tercers, de les restriccions vigents el 31 de desembre de 1993 en virtut del dret nacional o del dret de la Unió amb relació als moviments de capitals amb destinació a països tercers o procedents de països tercers que comportin inversions directes, incloses les inversions immobiliàries, l'establiment, la prestació de serveis financers o l'admissió de valors en els mercats de capitals. Pel que fa a les restriccions aplicables en virtut de la legislació nacional a Bulgària, a Estònia i a Hongria, la data en qüestió és el 31 de desembre de 1999.
2. Tot esforçant-se per assolir l'objectiu de la lliure circulació de capitals entre estats membres i països tercers, en la major mesura possible i sens perjudici del que disposen els altres capítols dels tractats, el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, adopten mesures relatives als moviments de capitals amb destinació a països tercers o procedents de països tercers que comportin inversions directes, incloses les inversions immobiliàries, l'establiment, la prestació de serveis financers o l'admissió de valors en els mercats de capitals.
3. No obstant el que disposa l'apartat 2, només el Consell, pronunciant-se de conformitat amb un procediment legislatiu especial, per unanimitat i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, pot adoptar mesures que comportin un retrocés en el dret de la Unió respecte a la liberalització dels moviments de capitals amb destinació a països tercers o procedents de països tercers.

Article 65

(antic article 58 TCE)

1. El que disposa l'article 63 s'aplica sens perjudici del dret dels estats membres a:
  - a) aplicar les disposicions pertinents de llur dret fiscal que distingeixen entre els contribuents que es troben en situacions diverses pel que fa a llur lloc de residència o al lloc on tenen invertit el capital;
  - b) adoptar les mesures necessàries per a impedir les infraccions a llurs lleis i reglaments, particularment en matèria fiscal i en matèria de supervisió prudencial d'entitats financeres, establir procediments de declaració de moviments de capitals als efectes d'informació administrativa o estadística o adoptar mesures justificades per raons d'ordre públic o de seguretat pública.

2. Les disposicions d'aquest capítol no són obstacle per a aplicar restriccions del dret d'establiment compatibles amb els tractats.
3. Les mesures i els procediments a què fan referència els apartats 1 i 2 no han d'ésser ni un mitjà de discriminació arbitrària ni una restricció encoberta de la lliure circulació de capitals i pagaments tal com la defineix l'article 63.
4. A falta de mesures en aplicació de l'article 64, apartat 3, la Comissió, o, si la Comissió no ha adoptat una decisió en el termini de tres mesos a comptar de la sol·licitud de l'estat membre interessat, el Consell, pot adoptar una decisió que declari que les mesures fiscals restrictives adoptades per un estat membre respecte a un o diversos països tercers es consideren compatibles amb els tractats en la mesura que les justifiqui un dels objectius de la Unió i siguin compatibles amb el bon funcionament del mercat interior. El Consell es pronuncia per unanimitat a petició d'un estat membre.

Article 66

(antic article 59 TCE)

Quan, en circumstàncies excepcionals, els moviments de capitals amb destinació a països tercers o procedents d'aquests països causin o amenacin de causar dificultats greus per al funcionament de la unió econòmica i monetària, el Consell, pronunciant-se a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Banc Central Europeu, pot adoptar, respecte a països tercers, mesures de salvaguarda per un termini que no sigui superior a sis mesos, sempre que aquestes mesures siguin estrictament necessàries.

TÍTOL V ESPAI DE LLIBERTAT, SEGURETAT I JUSTÍCIA

CAPÍTOL 1 DISPOSICIONS GENERALS

Article 67

(antic article 61 TCE i antic article 29 TUE)

1. La Unió constitueix un espai de llibertat, seguretat i justícia, dins del respecte als drets fonamentals i als diferents sistemes i tradicions jurídics dels estats membres.
2. La Unió garanteix l'absència de controls de les persones a les fronteres interiors i desenvolupa una política comuna en matèria d'asil, immigració i control de les fronteres exteriors basada en la solidaritat entre estats membres i equitativa respecte als ciutadans de països tercers. Als efectes d'aquest títol, els apàtrides s'assimilen als ciutadans de països tercers.
3. La Unió s'esforça per garantir un nivell elevat de seguretat per mitjà de mesures per a prevenir i combatre la delinqüència, el racisme i la xenofòbia, per mitjà de mesures de coordinació i cooperació entre autoritats policials i judicials i altres autoritats competents, i també per mitjà del reconeixement mutu de les resolucions judicials en matèria penal i, si cal, per mitjà de l'aproximació de les legislacions penals.
4. La Unió facilita l'accés a la justícia, particularment per mitjà del principi de reconeixement mutu de les resolucions judicials i extrajudicials en matèria civil.

Article 68

El Consell Europeu defineix les orientacions estratègiques de la programació legislativa i operativa en l'espai de llibertat, seguretat i justícia.

Article 69

Els parlaments nacionals vetllen perquè les propostes i iniciatives legislatives presentades en el marc dels capítols 4 i 5 respectin el principi de subsidiarietat, d'acord amb el Protocol sobre l'aplicació dels principis de subsidiarietat i proporcionalitat.

Article 70

Sens perjudici dels articles 258, 259 i 260, el Consell, a proposta de la Comissió, pot adoptar mesures que estableixin els procediments que han de seguir els estats membres per a efectuar, en col·laboració amb la Comissió, una avaluació objectiva i imparcial de l'aplicació, per les autoritats dels estats membres, de les polítiques de la Unió a què fa referència aquest títol, en particular per tal d'impulsar la plena aplicació del principi de reconeixement mutu. S'ha d'informar el Parlament Europeu i els parlaments nacionals del contingut i els resultats d'aquesta avaluació.

Article 71

(antic article 36 TUE)

Es crea un comitè permanent en el si del Consell per tal de garantir dins la Unió el foment i la intensificació de la cooperació operativa en matèria de seguretat interior. Sens perjudici de l'article 240, aquest comitè promou la coordinació de l'acció de les autoritats competents dels estats membres. Poden participar en els seus treballs els representants dels òrgans i els organismes de la Unió afectats. El Parlament Europeu i els parlaments nacionals són informats d'aquests treballs.

Article 72

(antic article 64, apartat 1, TCE i antic article 33 TUE)

El que disposa aquest títol s'aplica sens perjudici de l'exercici de les responsabilitats que incumbeixen als estats membres quant al manteniment de l'ordre públic i la salvaguarda de la seguretat interior.

Article 73

Els estats membres tenen la possibilitat d'organitzar entre ells i sota llur responsabilitat les formes de cooperació i coordinació que considerin convenients entre els serveis competents de les administracions respectives responsables de garantir la seguretat interior.

Article 74

(antic article 66 TCE)

El Consell adopta mesures per garantir la cooperació administrativa entre els serveis competents dels estats membres en els àmbits a què fa referència aquest títol, i també entre aquests serveis i la Comissió. El Consell es pronuncia a proposta de la Comissió, amb subjecció al que disposa l'article 76, i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu.

Article 75

(antic article 60 TCE)

Si ho exigeix l'assoliment dels objectius a què fa referència l'article 67 en matèria de prevenció del terrorisme i de les activitats que hi són connexes, i de lluita contra aquests fenòmens, el Parlament Europeu i el Consell, per mitjà de reglaments adoptats de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, defineixen un marc de mesures administratives amb relació als moviments de capitals i als pagaments, com ara la immobilització de fons, d'actius financers o de beneficis econòmics dels quals tenen la propietat, la possessió o la tinença persones físiques o jurídiques, grups o entitats no estatals.

El Consell, a proposta de la Comissió, adopta mesures per aplicar el marc a què fa referència el primer paràgraf.

Els actes a què fa referència aquest article contenen les disposicions necessàries en matèria de garanties jurídiques.

Article 76

Els actes a què fan referència els capítols 4 i 5, i també les mesures a què fa referència l'article 74 que garanteixen la cooperació administrativa en els àmbits a què fan referència aquests capítols, s'adopten:

- a) a proposta de la Comissió, o
- b) per iniciativa d'una quarta part dels estats membres.

CAPÍTOL 2

POLÍTIQUES SOBRE CONTROLS A LES FRONTERES, ASIL I IMMIGRACIÓ

Article 77

(antic article 62 TCE)

1. La Unió desenvolupa una política que té com a objectiu:
  - a) garantir l'absència total de controls de les persones, sigui quina en sigui la nacionalitat, quan traspassin les fronteres interiors;
  - b) garantir els controls de les persones i la vigilància eficaç en el creuament de les fronteres exteriors;
  - c) instaurar progressivament un sistema integrat de gestió de les fronteres exteriors.
2. Als efectes de l'apartat 1, el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, adopten mesures relatives a:
  - a) la política comuna de visats i altres permisos de residència de curta durada;
  - b) els controls als quals són sotmeses les persones que traspassen les fronteres exteriors;
  - c) les condicions en què els ciutadans de països tercers poden circular lliurement per la Unió per un període curt;
  - d) qualsevol mesura necessària per a l'establiment progressiu d'un sistema integrat de gestió de les fronteres exteriors;
  - e) l'absència total de controls de les persones, sigui quina en sigui la nacionalitat, quan traspassin les fronteres interiors.
3. Si es considera necessària una acció de la Unió per a facilitar l'exercici del dret a què fa referència l'article 20, apartat 2, lletra a), i llevat que els tractats hagin establert poders d'actuació a aquest efecte, el Con-

sell, pronunciant-se de conformitat amb un procediment legislatiu especial, pot adoptar disposicions relatives als passaports, documents d'identitat, permisos de residència o qualsevol altre document que hi sigui assimilat. El Consell es pronuncia per unanimitat, amb la consulta prèvia al Parlament Europeu.

4. Aquest article no afecta la competència dels estats membres respecte a la delimitació geogràfica de llurs fronteres, d'acord amb el dret internacional.

Article 78

(antics articles 63, punts 1 i 2, i 64, apartat 2, TCE)

1. La Unió desenvolupa una política comuna en matèria d'asil, protecció subsidiària i protecció temporal destinada a oferir un estatut adequat a qualsevol ciutadà d'un país tercer que necessiti protecció internacional i a garantir l'observança del principi de no-devolució. Aquesta política s'ha d'ajustar a la Convenció de Ginebra del 28 de juliol de 1951 i al Protocol del 31 de gener de 1967 sobre estatut dels refugiats, i altres tractats pertinents.

2. Als efectes de l'apartat 1, el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, adopten mesures relatives a un sistema europeu comú d'asil que compregui:

- a) un estatut uniforme d'asil a favor de ciutadans de països tercers, vàlid per a tota la Unió;
- b) un estatut uniforme de protecció subsidiària per als ciutadans de països tercers que, sense obtenir l'asil europeu, necessitin protecció internacional;
- c) un sistema comú per a la protecció temporal de les persones desplaçades, en cas d'afluència massiva;
- d) procediments comuns per a concedir i retirar l'estatut uniforme d'asil o de protecció subsidiària;
- e) criteris i mecanismes per a determinar l'estat membre que ha d'ésser el responsable d'examinar una sol·licitud d'asil o de protecció subsidiària;
- f) normes relatives a les condicions d'acolliment dels sol·licitants d'asil o de protecció subsidiària;
- g) l'associació i la cooperació amb països tercers per a gestionar els fluxos de persones que sol·liciten asil o protecció subsidiària o temporal.

3. Si un o diversos estats membres s'enfronten a una situació d'emergència caracteritzada per l'afluència sobtada de ciutadans de països tercers, el Consell pot adoptar, a proposta de la Comissió, mesures provisionals en benefici dels estats membres afectats. El Consell es pronuncia amb la consulta prèvia al Parlament Europeu.

Article 79

(antic article 63, punts 3 i 4, TCE)

1. La Unió desenvolupa una política comuna d'immigració destinada a garantir en totes les fases una gestió eficaç dels fluxos migratoris i un tracte equitatiu envers els ciutadans de països tercers que resideixen legalment en estats membres, i també a prevenir i combatre enèrgicament la immigració il·legal i el tràfic d'éssers humans.

2. Als efectes de l'apartat 1, el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, adopten mesures en els àmbits següents:

- a) les condicions d'entrada i de residència i les normes relatives a visats i permisos de residència de llarga durada expedits pels estats membres, inclosos els destinats al reagrupament familiar;
- b) la definició dels drets dels ciutadans de països tercers que resideixen legalment en un estat membre, incloses les condicions que regeixen la llibertat de circulació i de residència en els altres estats membres;
- c) la immigració clandestina i la residència irregular, incloses l'expulsió i la repatriació de residents en situació irregular;

- d) la lluita contra el tràfic d'éssers humans, en particular de dones i infants.
3. La Unió pot subscriure acords amb països tercers per a readmetre, en llurs països d'origen o de procedència, ciutadans de països tercers que no compleixin o hagin deixat de complir les condicions d'entrada, presència o residència en el territori d'un dels estats membres.
4. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, poden establir mesures de foment i de suport amb relació a l'acció dels estats membres destinada a promoure la integració dels ciutadans de països tercers que resideixin legalment en llur territori, amb exclusió de qualsevol harmonització de les disposicions legislatives i reglamentàries dels estats membres.
5. Aquest article no afecta el dret dels estats membres d'establir volums d'admissió al territori respectiu dels ciutadans de països tercers provinents de països tercers amb la finalitat de cercar-hi feina, tant assalariada com no assalariada.

Article 80

Les polítiques de la Unió a què fa referència aquest capítol i l'aplicació d'aquestes polítiques es regeixen pel principi de solidaritat i de repartiment equitatiu de la responsabilitat entre els estats membres, també en l'àmbit financer. Sempre que cal, els actes de la Unió adoptats en virtut d'aquest capítol contenen mesures adequades per a aplicar aquest principi.

CAPÍTOL 3 COOPERACIÓ JUDICIAL EN MATÈRIA CIVIL

Article 81

(antic article 65 TCE)

1. La Unió desenvolupa una cooperació judicial en afers civils amb repercussió transfronterera, basada en el principi de reconeixement mutu de les resolucions judicials i extrajudicials. Aquesta cooperació pot incloure l'adopció de mesures d'aproximació de les disposicions legislatives i reglamentàries dels estats membres.
2. Als efectes de l'apartat 1, el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, adopten, particularment quan ho requereix el bon funcionament del mercat interior, mesures destinades a garantir:
- a) el reconeixement mutu, entre els estats membres, de les resolucions judicials i extrajudicials, i llur execució;
  - b) la notificació i el trasllat transfronterers de documents judicials i extrajudicials;
  - c) la compatibilitat de les normes aplicables en els estats membres en matèria de conflictes de lleis i de jurisdicció;
  - d) la cooperació en matèria d'obtenció de proves;
  - e) l'accés efectiu a la justícia;
  - f) l'eliminació d'obstacles al bon funcionament dels procediments civils, fomentant si cal la compatibilitat de les normes de procediment civil aplicables en els estats membres;
  - g) el desenvolupament de mètodes alternatius de resolució de litigis;
  - h) el suport a la formació de magistrats i del personal al servei de l'administració de justícia.

3. No obstant el que disposa l'apartat 2, les mesures relatives al dret de família que tinguin una repercussió transfronterera són establertes pel Consell, que es pronuncia de conformitat amb un procediment legislatiu especial. El Consell es pronuncia per unanimitat, amb la consulta prèvia al Parlament Europeu.

El Consell, a proposta de la Comissió, pot adoptar una decisió que determini els aspectes del dret de família amb repercussió transfronterera que puguin ésser objecte d'actes adoptats per mitjà del procediment legislatiu ordinari. El Consell es pronuncia per unanimitat, amb la consulta prèvia al Parlament Europeu.

La proposta a què fa referència el segon paràgraf es comunica als parlaments nacionals. En cas que en el termini de sis mesos a comptar d'aquesta comunicació un parlament nacional notifiqui la seva oposició, la decisió no s'adopta. Si no hi ha oposició, el Consell pot adoptar la decisió esmentada.

CAPÍTOL 4 COOPERACIÓ JUDICIAL EN MATÈRIA PENAL

Article 82

(antic article 31 TUE)

1. La cooperació judicial en matèria penal a la Unió es basa en el principi de reconeixement mutu de les sentències i les resolucions judicials i inclou l'aproximació de les disposicions legislatives i reglamentàries dels estats membres en els àmbits a què fan referència l'apartat 2 i l'article 83.

El Parlament Europeu i el Consell adopten, de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, mesures destinades a:

- a) establir normes i procediments per a garantir el reconeixement a tota la Unió de tots els tipus de sentències i resolucions judicials;
- b) prevenir i resoldre els conflictes de jurisdicció entre els estats membres;
- c) donar suport a la formació de magistrats i del personal al servei de l'administració de justícia;
- d) facilitar la cooperació entre les autoritats judicials o equivalents dels estats membres en el marc del procediment penal i de l'execució de resolucions.

2. En la mesura que calgui per a facilitar el reconeixement mutu de les sentències i les resolucions judicials i la cooperació policial i judicial en afers penals amb dimensió transfronterera, el Parlament Europeu i el Consell, per mitjà de directives adoptades de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, poden establir normes mínimes. Aquestes normes mínimes tenen en compte les diferències entre les tradicions i els sistemes jurídics dels estats membres.

Aquestes normes tenen per objecte:

- a) l'admissibilitat mútua de proves entre els estats membres;
- b) els drets de les persones durant el procediment penal;
- c) els drets de les víctimes de delictes;
- d) altres elements específics del procediment penal, que el Consell ha de determinar prèviament per mitjà d'una decisió. Per a l'adopció d'aquesta decisió, el Consell es pronuncia per unanimitat, amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu.

L'adopció de les normes mínimes a què fa referència aquest apartat no impedeix que els estats membres mantinguin o instaurin un nivell més elevat de protecció de les persones.

3. Quan un membre del Consell considera que un projecte de directiva a què fa referència l'apartat 2 perjudicaria aspectes fonamentals del seu sistema de justícia penal, pot sol·licitar que el projecte se sotmeti al Consell

Europeu. En aquest cas, resta suspès el procediment legislatiu ordinari. Havent deliberat, i en cas que s'assoleixi un consens, el Consell Europeu, en el termini de quatre mesos a comptar d'aquesta suspensió, retorna el projecte al Consell, amb què es posa fi a la suspensió del procediment legislatiu ordinari.

En aquest mateix termini, en cas de desacord, i si almenys nou estats membres volen establir una cooperació reforçada sobre la base del projecte de directiva de què es tracti, n'informen el Parlament Europeu, el Consell i la Comissió. En aquest cas, es considera acordada l'autorització per a iniciar la cooperació reforçada a què fan referència l'article 20, apartat 2, del Tractat de la Unió Europea i l'article 329, apartat 1, del present tractat, i s'apliquen les disposicions relatives a la cooperació reforçada.

Article 83

(antic article 31 TUE)

1. El Parlament Europeu i el Consell, per mitjà de directives adoptades de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, poden establir normes mínimes relatives a la definició de les infraccions penals i de les sancions en àmbits de delictes particularment greus que tinguin una dimensió transfronterera derivada del caràcter o de les repercussions d'aquestes infraccions o d'una necessitat particular de combatre-les segons criteris comuns.

Aquests àmbits delictius són els següents: el terrorisme, el tràfic d'éssers humans i l'explotació sexual de dones i infants, el tràfic il·lícit de drogues, el tràfic il·lícit d'armes, el blanqueig de diners, la corrupció, la falsificació de mitjans de pagament, la delinqüència informàtica i la delinqüència organitzada.

En funció de l'evolució de la delinqüència, el Consell pot adoptar una decisió que determini altres àmbits delictius que responguin als criteris especificats en aquest apartat. El Consell es pronuncia per unanimitat, amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu.

2. Quan l'aproximació de les disposicions legislatives i reglamentàries dels estats membres en matèria penal esdevé imprescindible per a garantir l'execució eficaç d'una política de la Unió en un àmbit que hagi estat objecte de mesures d'harmonització, es poden establir per mitjà de directives normes mínimes relatives a la definició de les infraccions penals i de les sancions en l'àmbit de què es tracti. Aquestes directives s'adopten de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari o un d'especial idèntic al que es fa servir per a l'adopció de les mesures d'harmonització en qüestió, sens perjudici de l'article 76.

3. Quan un membre del Consell considera que un projecte de directiva a què fan referència els apartats 1 o 2 perjudicaria aspectes fonamentals del seu sistema de justícia penal, pot sol·licitar que el projecte se sotmeti al Consell Europeu. En aquest cas, resta suspès el procediment legislatiu ordinari. Havent deliberat, i en cas que s'assoleixi un consens, el Consell Europeu, en el termini de quatre mesos a comptar d'aquesta suspensió, retorna el projecte al Consell, amb què es posa fi a la suspensió del procediment legislatiu ordinari.

En aquest mateix termini, en cas de desacord, i si almenys nou estats membres volen establir una cooperació reforçada sobre la base del projecte de directiva de què es tracti, n'informen el Parlament Europeu, el Consell i la Comissió. En aquest cas, es considera acordada l'autorització per a iniciar la cooperació reforçada a què fan referència l'article 20, apartat 2, del Tractat de la Unió Europea i l'article 329, apartat 1, del present tractat, i s'apliquen les disposicions relatives a la cooperació reforçada.

Article 84

El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, poden establir mesures de foment i de suport amb relació a l'acció dels estats membres en l'àmbit de la prevenció de la delinqüència, amb exclusió de qualsevol harmonització de les disposicions legislatives i reglamentàries dels estats membres.

Article 85

(antic article 31 TUE)

1. La missió d'Eurojust és donar suport i impuls a la coordinació i la cooperació entre les autoritats nacionals responsables d'investigar i perseguir la delinqüència greu que afecta dos o més estats membres o que ha d'ésser perseguida amb criteris comuns, sobre la base de les operacions efectuades i de la informació proporcionada per les autoritats dels estats membres i per Europol.

Amb aquesta finalitat, el Parlament Europeu i el Consell, per mitjà de reglaments adoptats de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, determinen l'estructura, el funcionament, l'àmbit d'actuació i les tasques d'Eurojust. Aquestes tasques poden incloure:

- a) la iniciació de diligències d'investigació penal i la proposta d'incoació de procediments penals per les autoritats nacionals competents, en particular amb relació a infraccions que perjudiquin els interessos financers de la Unió;
- b) la coordinació de les investigacions i els procediments esmentats en la lletra a);
- c) la intensificació de la cooperació judicial, entre altres vies per mitjà de la resolució de conflictes de jurisdicció i d'una estreta cooperació amb la Xarxa Judicial Europea.

Aquests reglaments determinen també les modalitats de participació del Parlament Europeu i dels parlaments nacionals en l'avaluació de les activitats d'Eurojust.

2. En el marc de les accions penals a què fa referència l'apartat 1, i sens perjudici de l'article 86, els actes formals de caràcter processal són acomplerts pels funcionaris nacionals competents.

Article 86

1. Per combatre les infraccions que perjudiquin els interessos financers de la Unió, el Consell, per mitjà de reglaments adoptats de conformitat amb un procediment legislatiu especial, pot establir una Fiscalia Europea a partir d'Eurojust. El Consell es pronuncia per unanimitat, amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu.

En cas de manca d'unanimitat, un grup integrat com a mínim per nou estats membres pot sol·licitar que el projecte de reglament se sotmeti al Consell Europeu. En aquest cas, resta suspès el procediment en el Consell. Havent deliberat, i en cas que s'assoleixi un consens, el Consell Europeu, en el termini de quatre mesos a comptar d'aquesta suspensió, retorna el projecte al Consell perquè l'adopti.

En aquest mateix termini, en cas de desacord, i si almenys nou estats membres volen establir una cooperació reforçada sobre la base del projecte de reglament de què es tracti, n'informen el Parlament Europeu, el Consell i la Comissió. En aquest cas, es considera acordada l'autorització per a iniciar la cooperació reforçada a què fan referència l'article 20, apartat 2, del Tractat de la Unió Europea i l'article 329, apartat 1, del present tractat, i s'apliquen les disposicions relatives a la cooperació reforçada.

2. La Fiscalia Europea és competent per a investigar, perseguir i portar a judici, si escau en col·laboració amb Europol, els autors i còmplices d'infraccions que perjudiquin els interessos financers de la Unió, tal com els defineix el reglament a què fa referència l'apartat 1. Exerceix davant dels òrgans jurisdiccionals competents dels estats membres l'acció penal relativa a aquestes infraccions.

3. Els reglaments a què fa referència l'apartat 1 estableixen l'Estatut de la Fiscalia Europea, les condicions per al compliment de les seves funcions, les normes de procediment aplicables a les seves activitats, i també les que regeixen l'admissibilitat de les proves, i les normes aplicables al control jurisdiccional dels actes processals que duu a terme en el compliment de les seves funcions.

4. El Consell Europeu pot adoptar, simultàniament o amb posterioritat, una decisió que modifiqui l'apartat 1 amb la finalitat d'ampliar les competències de la Fiscalia Europea en la lluita contra la delinqüència greu que tingui una dimensió transfronterera, i que modifiqui en conseqüència l'apartat 2 pel que fa als autors i els còm-

plices de delictes greus que afecten diversos estats membres. El Consell Europeu es pronuncia per unanimitat, amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu i amb la consulta prèvia a la Comissió.

CAPÍTOL 5 COOPERACIÓ POLICIAL

Article 87

(antic article 30 TUE)

1. La Unió desenvolupa una cooperació policial en què participen totes les autoritats competents dels estats membres, inclosos els serveis de policia, els serveis de duanes i altres serveis amb funcions coercitives especialitzats en els àmbits de la prevenció o la detecció d'infraccions penals i de les investigacions en aquesta matèria.
2. Als efectes de l'apartat 1, el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, poden establir mesures relatives a:
  - a) la recollida, l'emmagatzematge, el tractament, l'anàlisi i l'intercanvi d'informació pertinents;
  - b) el suport a la formació de personal, i també la cooperació relativa a l'intercanvi de personal, als equips i a la investigació científica policial;
  - c) les tècniques comunes d'investigació relacionades amb la detecció de formes greus de delinqüència organitzada.
3. El Consell, pronunciant-se de conformitat amb un procediment legislatiu especial, pot establir mesures relatives a la cooperació operativa entre les autoritats a què fa referència aquest article. El Consell es pronuncia per unanimitat, amb la consulta prèvia al Parlament Europeu.

En cas de manca d'unanimitat, un grup integrat per com a mínim nou estats membres pot sol·licitar que el projecte de mesures se sotmeti al Consell Europeu. En aquest cas, resta suspès el procediment en el Consell. Havent deliberat, i en cas que s'assoleixi un consens, el Consell Europeu, en el termini de quatre mesos a comptar d'aquesta suspensió, retorna el projecte al Consell perquè l'adopti.

En aquest mateix termini, en cas de desacord, i si almenys nou estats membres volen establir una cooperació reforçada sobre la base del projecte de mesures de què es tracti, n'informen el Parlament Europeu, el Consell i la Comissió. En aquest cas, es considera acordada l'autorització per a iniciar la cooperació reforçada a què fan referència l'article 20, apartat 2, del Tractat de la Unió Europea i l'article 329, apartat 1, del present tractat, i s'apliquen les disposicions relatives a la cooperació reforçada.

El procediment específic que estableixen els paràgrafs segon i tercer no és aplicable als actes que constitueixen un desenvolupament del cabal de Schengen.

Article 88

(antic article 30 TUE)

1. La funció d'Europol és impulsar i reforçar l'actuació de les autoritats policials i dels altres serveis amb funcions coercitives dels estats membres i la col·laboració mútua per a prevenir i combatre la delinqüència greu que afecti dos o més estats membres, el terrorisme i les formes de delinqüència lesives per a un interès comú que sigui objecte d'una política de la Unió.
2. El Parlament Europeu i el Consell, per mitjà de reglaments adoptats de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, determinen l'estructura, el funcionament, l'àmbit d'actuació i les tasques d'Europol. Aquestes tasques poden incloure:

- a) la recollida, l'emmagatzematge, el tractament, l'anàlisi i l'intercanvi d'informació, particularment la que transmeten les autoritats dels estats membres o d'organismes o països tercers;
- b) la coordinació, l'organització i la realització d'investigacions i activitats operatives, dutes a terme conjuntament amb les autoritats competents dels estats membres o en el marc d'equips conjunts d'investigació, si escau en col·laboració amb Eurojust.

Aquests reglaments també fixen les modalitats de control de les activitats d'Europol pel Parlament Europeu, control en què participen els parlaments nacionals.

3. Qualsevol activitat operativa d'Europol s'ha de dur a terme en contacte i d'acord amb les autoritats dels estats membres el territori dels quals resulti afectat. L'aplicació de mesures coercitives correspon exclusivament a les autoritats nacionals competents.

Article 89

(antic article 32 TUE)

El Consell, pronunciant-se de conformitat amb un procediment legislatiu especial, fixa les condicions i els límits dins els quals les autoritats competents dels estats membres a què fan referència els articles 82 i 87 poden actuar en el territori d'un altre estat membre en contacte i d'acord amb les autoritats d'aquest estat. El Consell es pronuncia per unanimitat, amb la consulta prèvia al Parlament Europeu.

TÍTOL VI TRANSPORTS

Article 90

(antic article 70 TCE)

Els objectius dels tractats es persegueixen, en la matèria regulada per aquest títol, en el marc d'una política comuna de transports.

Article 91

(antic article 71 TCE)

1. Amb vista a l'aplicació de l'article 90, i tenint en compte les peculiaritats del sector dels transports, el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions, estableixen:

- a) les normes comunes aplicables als transports internacionals efectuats des del territori d'un estat membre o amb destinació a aquest territori, o que travessen el territori d'un o diversos estats membres;
- b) les condicions d'acord amb les quals els transportistes no residents poden prestar serveis de transports en un estat membre;
- c) les mesures que permeten millorar la seguretat dels transports;
- d) qualssevol altres disposicions pertinents.

2. Quan s'adoptin les mesures a què fa referència l'apartat 1, es tenen en compte els casos en què l'aplicació pugui afectar greument el nivell de vida i l'ocupació en determinades regions, i també l'explotació dels equipaments de transport.

Article 92

(antic article 72 TCE)

Fins que no s'estableixin les disposicions a què fa referència l'article 91, apartat 1, i llevat que el Consell adopti per unanimitat una mesura que concedeixi una excepció, cap estat membre no pot fer menys favorables, en llurs efectes directes o indirectes per als transportistes dels altres estats membres respecte als transportistes nacionals, les diferents disposicions reguladores d'aquesta matèria vigents l'1 de gener de 1958 o, per als estats adherents, en la data de llur adhesió.

Article 93

(antic article 73 TCE)

Són compatibles amb els tractats els ajuts que responguin a les necessitats de coordinació dels transports o que corresponguin al reemborsament de determinades obligacions inherents a la noció de servei públic.

Article 94

(antic article 74 TCE)

Qualsevol mesura en matèria de preus i condicions de transport, adoptada en el marc dels tractats, ha de tenir en compte la situació econòmica dels transportistes.

Article 95

(antic article 75 TCE)

1. En el cas del tràfic dins de la Unió, resten prohibides les discriminacions que consisteixen en l'aplicació per un transportista, per a les mateixes mercaderies i les mateixes relacions de tràfic, de preus i condicions de transport diferents per raó del país d'origen o de destinació dels productes transportats.
2. L'apartat 1 no exclou que el Parlament Europeu i el Consell puguin adoptar altres mesures en aplicació de l'article 91, apartat 1.
3. El Consell estableix, a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i el Comitè Econòmic i Social, una regulació que garanteixi l'aplicació del que disposa l'apartat 1.

Particularment, pot adoptar les disposicions necessàries per a permetre a les institucions de la Unió controlar el compliment del que disposa l'apartat 1 i assegurar-ne als usuaris el ple benefici.

4. La Comissió, per iniciativa pròpia o a petició d'un estat membre, examina els casos de discriminació a què fa referència l'apartat 1 i, amb la consulta prèvia als estats membres interessats, adopta les decisions que consideri necessàries en el marc de la regulació establerta d'acord amb el que disposa l'apartat 3.

Article 96

(antic article 76 TCE)

1. Resta prohibida la imposició per un estat membre, pel que fa als transports efectuats dins de la Unió, de preus i condicions que impliquin en qualsevol forma una ajuda o una protecció a una o diverses empreses o indústries determinades, llevat que aquesta imposició hagi estat autoritzada per la Comissió.
2. La Comissió, per iniciativa pròpia o a petició d'un estat membre, examina els preus i les condicions a què fa referència l'apartat 1, tenint particularment en compte, d'una banda, les exigències d'una política econòmica regional adequada, les necessitats de les regions subdesenvolupades i els problemes de les regions greument

afectades per circumstàncies polítiques i, d'altra banda, la incidència d'aquests preus i condicions en la competència entre els diferents tipus de transport.

La Comissió, amb la consulta prèvia als estats membres interessats, adopta les decisions necessàries.

3. La prohibició a què fa referència l'apartat 1 no afecta les tarifes de competència.

Article 97

(antic article 77 TCE)

Els drets o cànon que, independentment dels preus de transport, percep un transportista en traspasar les fronteres no han de sobrepassar un nivell raonable, tenint en compte les despeses reals que ocasioni efectivament el pas per les fronteres.

Els estats membres procuren reduir progressivament aquestes despeses.

La Comissió pot adreçar als estats membres recomanacions per a aplicar aquest article.

Article 98

(antic article 78 TCE)

Les disposicions d'aquest títol no són obstacle per a les mesures adoptades a la República Federal d'Alemanya, sempre que calguin per a compensar els desavantatges econòmics que la divisió d'Alemanya va ocasionar a l'economia de determinades regions de la República Federal afectades per aquesta divisió. Cinc anys després de l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa, el Consell pot adoptar, a proposta de la Comissió, una decisió que derogui aquest article.

Article 99

(antic article 79 TCE)

Es crea un Comitè Consultiu adjunt a la Comissió, compost per experts designats pels governs dels estats membres. La Comissió consulta aquest Comitè en matèria de transports sempre que ho estimi convenient.

Article 100

(antic article 80 TCE)

1. Les disposicions d'aquest títol s'apliquen als transports per ferrocarril, carretera o vies navegables.
2. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions, poden establir les disposicions adequades per a la navegació marítima i aèria.

TÍTOL VII

NORMES COMUNES SOBRE COMPETÈNCIA, FISCALITAT I APROXIMACIÓ DE LES LEGISLACIONS

CAPÍTOL 1

NORMES SOBRE COMPETÈNCIA

SECCIÓ 1

NORMES APLICABLES A LES EMPRESES

Article 101

(antic article 81 TCE)

1. Són incompatibles amb el mercat interior i resten prohibits tots els acords entre empreses, decisions d'associacions d'empreses i pràctiques concertades que puguin afectar el comerç entre els estats membres i que tinguin per objecte o per efecte impedir, restringir o falsejar el joc de la competència dins el mercat interior, i particularment els que consisteixen a:

- a) fixar, directament o indirectament, els preus de compra o de venda o altres condicions de transacció;
- b) limitar o controlar la producció, els mercats, el desenvolupament tècnic o les inversions;
- c) repartir-se els mercats o les fonts de proveïment;
- d) aplicar a tercers contractants condicions desiguals per a prestacions equivalents que els ocasionin un desavantatge competitiu;
- e) subordinar la subscripció de contractes a l'acceptació, pels altres contractants, de prestacions suplementàries que, per llur naturalesa o segons els usos mercantils, no tinguin cap relació amb l'objecte dels contractes en qüestió.

2. Els acords o les decisions prohibits en virtut d'aquest article són nuls de ple dret.

3. Tanmateix, les disposicions de l'apartat 1 poden ésser declarades inaplicables:

- a qualsevol acord o categoria d'acords entre empreses,
- a qualsevol decisió o categoria de decisions d'associacions d'empreses i
- a qualsevol pràctica concertada o categoria de pràctiques concertades

que contribueixin a millorar la producció o la distribució dels productes o a fomentar el progrés tècnic o econòmic, tot reservant als usuaris una participació equitativa en el benefici que en derivi, sense:

- a) imposar a les empreses interessades restriccions que no siguin indispensables per a assolir aquests objectius,
- b) donar a les empreses la possibilitat, respecte a una part substancial dels productes en qüestió, d'eliminar la competència.

Article 102

(antic article 82 TCE)

És incompatible amb el mercat interior i resta prohibida, en la mesura que pugui afectar el comerç entre els estats membres, l'explotació abusiva, per una o diverses empreses, d'una posició dominant en el mercat interior o en una part substancial d'aquest.

Aquestes pràctiques abusives poden consistir, particularment, a:

- a) imposar, directament o indirectament, preus de compra o de venda o altres condicions de transacció no equitatives;
- b) limitar la producció, els mercats o el desenvolupament tècnic en perjudici dels consumidors;
- c) aplicar a tercers contractants condicions desiguals per a prestacions equivalents, que els ocasionin un desavantatge competitiu;
- d) subordinar la subscripció de contractes a l'acceptació, pels altres contractants, de prestacions suplementàries que, per llur naturalesa o segons els usos mercantils, no tinguin cap relació amb l'objecte dels contractes en qüestió.

Article 103

(antic article 83 TCE)

1. Els reglaments o directives necessaris per a l'aplicació dels principis que enuncien els articles 101 i 102 són establerts pel Consell, que es pronuncia a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu.

2. Les disposicions a què fa referència l'apartat 1 tenen particularment per objecte:

- a) garantir l'observança de les prohibicions esmentades en l'article 101, apartat 1, i l'article 102, per mitjà de l'establiment de multes i astringències;
- b) determinar les modalitats d'aplicació de l'article 101, apartat 3, tenint en compte la necessitat, d'una banda, d'assegurar una vigilància eficaç i, de l'altra, de simplificar en la mesura que sigui possible el control administratiu;
- c) precisar, si escau, respecte als diferents sectors econòmics, l'àmbit d'aplicació dels articles 101 i 102;
- d) definir les funcions respectives de la Comissió i del Tribunal de Justícia de la Unió Europea en l'aplicació de les disposicions que estableix aquest apartat;
- e) definir les relacions entre les legislacions nacionals, d'una banda, i, de l'altra, les disposicions d'aquesta secció i també les adoptades en aplicació d'aquest article.

Article 104

(antic article 84 TCE)

Fins a l'entrada en vigor de les disposicions adoptades en aplicació de l'article 103, les autoritats dels estats membres es pronuncien sobre l'admissibilitat d'acords, decisions i pràctiques concertades i sobre l'explotació abusiva d'una posició dominant en el mercat interior, de conformitat amb llur propi dret i amb les disposicions dels articles 101, apartat 3 particularment, i 102.

Article 105

(antic article 85 TCE)

1. Sens perjudici de l'article 104, la Comissió vetlla per l'aplicació dels principis fixats pels articles 101 i 102. A petició d'un estat membre o d'ofici, i en col·laboració amb les autoritats competents dels estats membres, que li presten assistència, la Comissió investiga els casos de suposada infracció dels principis esmentats. Si es comprova que hi ha hagut infracció, proposa les mesures adequades per a posar-hi fi.
2. Si no es posa fi a les infraccions, la Comissió fa constar la infracció als principis per mitjà d'una decisió motivada. La Comissió pot publicar la decisió i autoritzar els estats membres perquè adoptin les mesures necessàries, en les condicions i les modalitats que determini, per resoldre aquesta situació.
3. La Comissió pot adoptar reglaments relatius a les categories d'acords respecte a les quals el Consell ha adoptat un reglament o una directiva d'acord amb l'article 103, apartat 2, lletra b).

Article 106

(antic article 86 TCE)

1. Els estats membres no adopten ni mantenen, respecte a les empreses públiques i les empreses a les quals concedeixin drets especials o exclusius, cap mesura contrària a les normes dels tractats, particularment les que estableixen l'article 18 i els articles 101 a 109, ambdós inclosos.
2. Les empreses encarregades de la gestió de serveis d'interès econòmic general o que tenen el caràcter de monopoli fiscal resten subjectes a les normes dels tractats, particularment a les normes de competència, en la mesura que l'aplicació d'aquestes normes no impedeixi, de dret o de fet, el compliment de la missió específica que tenen assignada. El desenvolupament dels intercanvis no ha de quedar afectat en una mesura contrària als interessos de la Unió.
3. La Comissió vetlla per l'aplicació de les disposicions d'aquest article i, si cal, adreça les directives o decisions pertinents als estats membres.

SECCIÓ 2

AJUTS ATORGATS PELS ESTATS

Article 107

(antic article 87 TCE)

1. Llevat que els tractats ho disposin altrament, són incompatibles amb el mercat interior, en la mesura que afectin els intercanvis entre estats membres, els ajuts atorgats pels estats o per mitjà de fons estatals, en qualsevol forma, que falsegin o amenacin de falsejar la competència afavorint determinades empreses o produccions.
2. Són compatibles amb el mercat interior:
  - a) els ajuts de caràcter social concedits als consumidors individuals, sempre que s'atorguin sense discriminacions basades en l'origen dels productes;
  - b) els ajuts destinats a reparar els perjudicis causats per desastres naturals o per altres esdeveniments de caràcter excepcional;
  - c) els ajuts concedits per a l'economia d'algunes regions de la República Federal d'Alemanya afectades per la divisió d'Alemanya, en la mesura que calguin per a compensar els desavantatges econòmics causats per aquesta divisió. Cinc anys després de l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa, el Consell, a proposta de la Comissió, pot adoptar una decisió que derogui aquesta lletra.

3. Es poden considerar compatibles amb el mercat interior:
- els ajuts destinats a promoure el desenvolupament econòmic de regions en què el nivell de vida és anormalment baix o en què hi ha una situació greu de subocupació, i també el de les regions a què fa referència l'article 349, tenint en compte llur situació estructural, econòmica i social;
  - els ajuts destinats a fomentar la realització d'un projecte important d'interès comú europeu o a resoldre una greu pertorbació de l'economia d'un estat membre;
  - els ajuts destinats a facilitar el desenvolupament de determinades activitats o d'algunes regions econòmiques, si no alteren les condicions dels intercanvis en sentit contrari a l'interès comú;
  - els ajuts destinats a promoure la cultura i la conservació del patrimoni, si no alteren les condicions dels intercanvis i de la competència dins la Unió en sentit contrari a l'interès comú;
  - les altres categories d'ajuts que es determinin per decisió del Consell, a proposta de la Comissió.

Article 108

(antic article 88 TCE)

1. La Comissió examina permanentment, juntament amb els estats membres, els règims d'ajuts que hi ha en aquests estats. La Comissió els proposa les mesures útils que exigeix el desenvolupament progressiu o el funcionament del mercat interior.

2. Si, després d'haver instat els interessats a presentar llurs observacions, la Comissió constata que un ajut atorgat per un estat o per mitjà de fons estatals no és compatible amb el mercat interior en els termes del que estableix l'article 107, o que aquest ajut s'aplica de manera abusiva, la Comissió decideix que l'estat interessat l'ha de suprimir o modificar en el termini que la mateixa Comissió determini.

Si l'estat de què es tracti no compleix aquesta decisió en el termini establert, la Comissió o qualsevol altre estat interessat pot recórrer directament al Tribunal de Justícia de la Unió Europea, no obstant el que disposen els articles 258 i 259.

A petició d'un estat membre, el Consell, pronunciant-se per unanimitat, pot decidir que un ajut que ha concedit o pretén concedir aquest estat ha d'ésser considerat compatible amb el mercat interior, no obstant el que disposen l'article 107 o els reglaments a què fa referència l'article 109, si circumstàncies excepcionals justifiquen aquesta decisió. Si, respecte a aquest ajut, la Comissió ha iniciat el procediment a què fa referència el primer paràgraf d'aquest apartat, la petició de l'estat interessat adreçada al Consell tindrà per efecte de suspendre el procediment fins que el Consell no hagi adoptat la seva posició.

Tanmateix, si el Consell no ha adoptat cap posició en el termini de tres mesos a comptar de la petició, la Comissió es pronuncia.

3. La Comissió és informada, en el termini adequat per a poder presentar les seves observacions, dels projectes destinats a concedir o modificar ajuts. Si la Comissió considera que un projecte no és compatible amb el mercat interior, en els termes del que estableix l'article 107, inicia sense demora el procediment que estableix l'apartat anterior. L'estat membre interessat no pot executar les mesures projectades abans que aquest procediment hagi conclòs en una decisió definitiva.

4. La Comissió pot adoptar reglaments relatius a les categories d'ajuts d'estat que el Consell ha determinat, d'acord amb l'article 109, que poden quedar excloses del procediment que estableix l'apartat 3 del present article.

Article 109

(antic article 89 TCE)

El Consell, a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, pot adoptar els reglaments adequats per a aplicar els articles 107 i 108 i pot determinar, particularment, les condicions per a l'aplicació de l'article 108, apartat 3, i les categories d'ajuts excloses d'aquest procediment.

CAPÍTOL 2 DISPOSICIONS FISCALS

Article 110

(antic article 90 TCE)

Cap estat membre no pot gravar directament o indirectament els productes dels altres estats membres amb impostos interns, sigui quina en sigui la naturalesa, superiors als que graven directament o indirectament els productes nacionals similars.

A més, cap estat membre no pot gravar els productes dels altres estats membres amb impostos interns que puguin protegir indirectament altres produccions.

Article 111

(antic article 91 TCE)

Els productes exportats al territori d'un dels estats membres no es poden beneficiar de cap devolució d'impostos interns superior a l'import dels que han estat gravats directament o indirectament.

Article 112

(antic article 92 TCE)

Pel que fa als impostos altres que les taxes sobre el volum de negocis, els impostos especials i els altres impostos indirectes, no es poden concedir exoneracions ni reemborsaments a l'exportació cap als altres estats membres ni es poden imposar gravàmens compensatoris a les importacions procedents dels estats membres, llevat que les mesures projectades hagin estat prèviament aprovades per a un període de temps limitat pel Consell, a proposta de la Comissió.

Article 113

(antic article 93 TCE)

El Consell, pronunciant-se per unanimitat de conformitat amb un procediment legislatiu especial, i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i al Comitè Econòmic i Social, adopta les disposicions referents a l'harmonització de les legislacions relatives a les taxes sobre el volum de negocis, als impostos especials i a altres impostos indirectes en la mesura que aquesta harmonització sigui necessària per a garantir l'establiment i el funcionament del mercat interior i evitar les distorsions de la competència.

CAPÍTOL 3 APROXIMACIÓ DE LES LEGISLACIONS

Article 114

(antic article 95 TCE)

1. Llevat que els tractats ho disposin altrament, les disposicions següents s'apliquen per a assolir els objectius que enuncia l'article 26. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social, adopten les mesures relatives a l'aproximació de les disposicions legislatives, reglamentàries i administratives dels estats membres que tenen per objecte l'establiment i el funcionament del mercat interior.

2. L'apartat 1 no s'aplica a les disposicions fiscals, ni a les disposicions relatives a la lliure circulació de persones, ni a les disposicions relatives als drets i interessos dels treballadors assalariats.

3. La Comissió, en les seves propostes en virtut de l'apartat 1 en matèria de salut, seguretat, protecció del medi ambient i protecció dels consumidors, pren com a base un nivell de protecció elevat, tenint en compte particularment qualsevol evolució nova basada en fets científics. En el marc de les competències respectives, el Parlament Europeu i el Consell s'esforcen també per assolir aquest objectiu.

4. Si, després de l'adopció d'una mesura d'harmonització pel Parlament Europeu i el Consell, pel Consell o per la Comissió, un estat membre considera necessari de mantenir disposicions nacionals justificades per les exigències importants a què fa referència l'article 36 o per exigències relatives a la protecció del medi ambient o de l'entorn laboral, l'estat membre de què es tracti les notifica a la Comissió, indicant els motius per a mantenir-les.

5. Així mateix, sens perjudici de l'apartat 4, si després de l'adopció d'una mesura d'harmonització pel Parlament Europeu i el Consell, pel Consell o per la Comissió, un estat membre considera necessari introduir disposicions nacionals basades en noves proves científiques relatives a la protecció del medi ambient o de l'entorn laboral per raó d'un problema específic d'aquest estat membre, sorgit després de l'adopció de la mesura d'harmonització, l'estat membre de què es tracti notifica a la Comissió les disposicions que pretén adoptar i els motius per a adoptar-les.

6. En el termini de sis mesos a comptar de les notificacions a què fan referència els apartats 4 i 5, la Comissió aprova o rebutja les disposicions nacionals en qüestió després d'haver verificat si són o no un mitjà de discriminació arbitrària o una restricció encoberta del comerç entre estats membres i si constitueixen o no un obstacle per al funcionament del mercat interior.

Si no hi ha decisió de la Comissió en aquest termini, les disposicions nacionals a què fan referència els apartats 4 i 5 es consideren aprovades.

Quan ho justifiqui la complexitat de la qüestió, i si no hi ha riscos per a la salut humana, la Comissió pot notificar a l'estat membre de què es tracti que el termini a què fa referència el present apartat es pot prorrogar per un nou període de fins a sis mesos.

7. Quan, en virtut de l'apartat 6, un estat membre és autoritzat a mantenir o a introduir disposicions nacionals com a excepció a una mesura d'harmonització, la Comissió estudia immediatament si és pertinent de proposar una adaptació d'aquesta mesura.

8. Quan un estat membre plantegi un problema específic de salut pública en un àmbit que ha estat objecte de mesures d'harmonització prèvies, n'informa la Comissió, la qual examina immediatament si cal proposar les mesures adequades al Consell.

9. Com a excepció al procediment que determinen els articles 258 i 259, la Comissió i qualsevol estat membre poden recórrer directament al Tribunal de Justícia de la Unió Europea si consideren que un altre estat membre fa un ús abusiu de les facultats a què fa referència el present article.

10. Les mesures d'harmonització damunt esmentades inclouen, en els casos pertinents, una clàusula de salvaguarda que autoritza els estats membres a adoptar, per un o diversos dels motius no econòmics a què fa referència l'article 36, mesures provisionals subjectes a un procediment de control de la Unió.

Article 115

(antic article 94 TCE)

Sens perjudici de l'article 114, el Consell, pronunciant-se per unanimitat de conformitat amb un procediment legislatiu especial, i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i al Comitè Econòmic i Social, adopta directives per a l'aproximació de les disposicions legislatives, reglamentàries i administratives dels estats membres que incideixen directament en l'establiment o el funcionament del mercat interior.

Article 116

(antic article 96 TCE)

En el cas que la Comissió comprovi que una divergència entre les disposicions legislatives, reglamentàries o administratives dels estats membres falseja les condicions de competència en el mercat interior i provoca, per aquesta raó, una distorsió que cal eliminar, la Comissió inicia consultes amb els estats membres interessats.

Si aquestes consultes no permeten arribar a un acord per eliminar la distorsió en qüestió, el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, adopten les directives necessàries per a aquesta finalitat. Es poden adoptar qualssevol altres mesures adequades previstes pels tractats.

Article 117

(antic article 97 TCE)

1. Quan sigui de témer que l'adopció o la modificació d'una disposició legislativa, reglamentària o administrativa pot provocar una distorsió en el sentit que determina l'article precedent, l'estat membre que vol acordar-la ha de consultar la Comissió. Després d'haver consultat els estats membres, la Comissió recomana als estats interessats les mesures adequades per a evitar la distorsió en qüestió.

2. Si l'estat que vol adoptar o modificar disposicions nacionals no s'até a la recomanació que la Comissió li ha adreçat, no es pot demanar als altres estats membres, en aplicació de l'article 116, que modifiquin llurs disposicions nacionals per a eliminar aquesta distorsió. Si l'estat membre que ha desatès la recomanació de la Comissió provoca una distorsió únicament en perjudici propi, no són aplicables les disposicions de l'article 116.

Article 118

En el marc de l'establiment o del funcionament del mercat interior, el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, estableixen mesures amb relació a la creació de títols europeus que garanteixin una protecció uniforme dels drets de propietat intel·lectual i industrial dins la Unió i amb relació a l'establiment de règims d'autorització, coordinació i control centralitzats a nivell de la Unió.

El Consell, per mitjà de reglaments adoptats de conformitat amb un procediment legislatiu especial, estableix els règims lingüístics dels títols europeus. El Consell es pronuncia per unanimitat, amb la consulta prèvia al Parlament Europeu.

TÍTOL VIII LA POLÍTICA ECONÒMICA I MONETÀRIA

Article 119

(antic article 4 TCE)

1. Per a les finalitats que enuncia l'article 3 del Tractat de la Unió Europea, l'acció dels estats membres i de la Unió inclou, en les condicions previstes pels tractats, la instauració d'una política econòmica basada en l'estreta coordinació de les polítiques econòmiques dels estats membres, en el mercat interior i en la definició d'objectius comuns, i conduïda d'acord amb el principi d'una economia de mercat oberta i de lliure competència.
2. Paral·lelament, en les condicions i segons els procediments establerts pels tractats, aquesta acció comporta una moneda única, l'euro, i també la definició i la conducció d'una política monetària i d'una política de canvi úniques, que tenen l'objectiu principal de mantenir l'estabilitat dels preus i, sens perjudici d'aquest objectiu, donar suport a les polítiques econòmiques generals dins la Unió, d'acord amb el principi d'una economia de mercat oberta i de lliure competència.
3. Aquestes accions dels estats membres i de la Unió impliquen l'observança dels principis rectors següents: preus estables, finances públiques i condicions monetàries sòlides i balança de pagaments estable.

CAPÍTOL 1 LA POLÍTICA ECONÒMICA

Article 120

(antic article 98 TCE)

Els estats membres condueixen llurs polítiques econòmiques amb vista a contribuir a l'assoliment dels objectius de la Unió, definits en l'article 3 del Tractat de la Unió Europea, i en el marc de les orientacions generals a què fa referència l'article 121, apartat 2. Els estats membres i la Unió actuen dins del respecte al principi d'una economia de mercat oberta i de lliure competència, que fomenti una assignació de recursos eficient, d'acord amb els principis que estableix l'article 119.

Article 121

(antic article 99 TCE)

1. Els estats membres consideren llurs polítiques econòmiques una qüestió d'interès comú i les coordinen en el si del Consell, d'acord amb l'article 120.
2. El Consell, basant-se en una recomanació de la Comissió, elabora un projecte per a les orientacions generals de les polítiques econòmiques dels estats membres i de la Unió i en fa un informe al Consell Europeu.

El Consell Europeu, sobre la base de l'informe del Consell, debat una conclusió sobre les orientacions generals de les polítiques econòmiques dels estats membres i de la Unió.

Sobre la base d'aquesta conclusió, el Consell adopta una recomanació que estableix aquestes orientacions generals. El Consell informa el Parlament de la seva recomanació.

3. A fi de garantir una coordinació més estreta de les polítiques econòmiques i una convergència duradora dels resultats econòmics dels estats membres, el Consell, basant-se en informes presentats per la Comissió, supervisa l'evolució econòmica de cadascun dels estats membres i de la Unió, i també la coherència de les políti-

ques econòmiques amb les orientacions generals a què fa referència l'apartat 2, i en fa periòdicament una avaluació global.

Als efectes d'aquesta supervisió multilateral, els estats membres transmeten a la Comissió informacions relatives a les mesures importants que han adoptat en l'àmbit de llur política econòmica i qualsevol altra informació que considerin necessària.

4. Quan es constata, en el marc del procediment a què fa referència l'apartat 3, que les polítiques econòmiques d'un estat membre no són coherents amb les orientacions generals a què fa referència l'apartat 2 o poden posar en perill el bon funcionament de la unió econòmica i monetària, la Comissió pot formular un advertiment a l'estat membre de què es tracti. El Consell, basant-se en una recomanació de la Comissió, pot adreçar les recomanacions necessàries a l'estat membre de què es tracti. El Consell, a proposta de la Comissió, pot decidir de fer públiques les seves recomanacions.

En el marc d'aquest apartat, el Consell es pronuncia sense tenir en compte el vot del membre del Consell que representa l'estat membre concernit.

La majoria qualificada dels altres membres del Consell es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3, lletra a).

5. El president del Consell i la Comissió informen el Parlament Europeu sobre els resultats de la supervisió multilateral. El president del Consell pot ésser convidat a comparèixer davant de la comissió competent del Parlament Europeu si el Consell ha fet públiques les seves recomanacions.

6. El Parlament Europeu i el Consell, per mitjà de reglaments adoptats de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, poden establir normes relatives al procediment de supervisió multilateral a què fan referència els apartats 3 i 4.

Article 122

(antic article 100 TCE)

1. Sens perjudici dels altres procediments establerts pels tractats, el Consell, a proposta de la Comissió, pot decidir, amb esperit de solidaritat entre els estats membres, les mesures adequades a la situació econòmica, en particular si sorgissin dificultats greus en el subministrament de determinats productes, particularment en l'àmbit de l'energia.

2. Quan un estat membre es troba sotmès a dificultats o a una amenaça seriosa de dificultats greus per raó de catàstrofes naturals o d'esdeveniments excepcionals que no pugui controlar, el Consell, a proposta de la Comissió, pot concedir, en determinades condicions, un ajut financer de la Unió a l'estat membre de què es tracti. El president del Consell informa el Parlament Europeu sobre la decisió adoptada.

Article 123

(antic article 101 TCE)

1. Resta prohibit al Banc Central Europeu i als bancs centrals dels estats membres, en avant denominats «bancs centrals nacionals», de concedir descoberts o qualsevol altre tipus de crèdit a les institucions, òrgans o organismes de la Unió, a les administracions centrals, a les administracions regionals o locals, a les altres administracions públiques o a altres entitats de dret públic o empreses públiques dels estats membres, i resta també prohibit al Banc Central Europeu i als bancs centrals nacionals d'adquirir directament a aquestes entitats instruments de deute.

2. L'apartat 1 no s'aplica a les entitats de crèdit públiques, que, en el marc de la provisió de reserves pels bancs centrals, es beneficien, per part dels bancs centrals nacionals i del Banc Central Europeu, del mateix tracte que les entitats de crèdit privades.

Article 124

(antic article 102 TCE)

Resta prohibida qualsevol mesura no basada en consideracions prudencials que ofereixi a les institucions, òrgans o organismes de la Unió, a les administracions centrals, a les administracions regionals o locals, a les altres administracions públiques o a altres entitats de dret públic o empreses públiques dels estats membres un accés privilegiat a les institucions financeres.

Article 125

(antic article 103 TCE)

1. La Unió no respon ni es fa càrrec dels compromisos de les administracions centrals, de les administracions regionals o locals, de les altres administracions públiques o d'altres entitats de dret públic o empreses públiques d'un estat membre, sens perjudici de les garanties financeres mútues per a la realització conjunta d'un projecte específic. Un estat membre no respon ni es fa càrrec dels compromisos de les administracions centrals, de les administracions regionals o locals, de les altres administracions públiques o d'altres entitats de dret públic o empreses públiques d'un altre estat membre, sens perjudici de les garanties financeres mútues per a la realització conjunta d'un projecte específic.

2. El Consell, pronunciant-se a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, pot, si escau, especificar les definicions per a l'aplicació de les prohibicions a què fan referència els articles 123 i 124, i també el present article.

Article 126

(antic article 104 TCE)

1. Els estats membres han d'evitar dèficits públics excessius.

2. La Comissió supervisa l'evolució de la situació pressupostària i del volum de deute públic dels estats membres amb la finalitat de detectar desviacions rellevants. La Comissió examina particularment si s'ha respectat la disciplina pressupostària, atenent els dos criteris següents:

- a) si la ràtio entre el dèficit públic previst o real i el producte interior brut excedeix un valor de referència, llevat:
  - que la ràtio hagi disminuït de manera substancial i continuada i hagi assolit un nivell pròxim al valor de referència,
  - o que l'excés respecte al valor de referència sigui només excepcional i temporal i la ràtio es mantingui pròxima al valor de referència;
- b) si la ràtio entre el deute públic i el producte interior brut excedeix un valor de referència, llevat que la ràtio disminueixi suficientment i s'aproximi al valor de referència a un ritme satisfactori.

Els valors de referència s'especifiquen en el Protocol sobre el procediment aplicable en cas de dèficit excessiu, annex als tractats.

3. Si un estat membre no compleix els requisits d'un d'aquests criteris o de tots dos, la Comissió elabora un informe. L'informe de la Comissió examina també si el dèficit públic excedeix les despeses públiques d'inversió i té en compte tots els altres factors pertinents, inclosa la situació econòmica i pressupostària a mitjà termini de l'estat membre.

La Comissió també pot elaborar un informe si considera que, a pesar de complir-se els requisits que resulten dels criteris, hi ha risc d'un dèficit excessiu en un estat membre.

4. El Comitè Econòmic i Financer emet un dictamen sobre l'informe de la Comissió.

5. Si la Comissió considera que un estat membre presenta o pot presentar un dèficit excessiu, adreça un dictamen a l'estat membre de què es tracti i n'informa el Consell.
6. El Consell, a proposta de la Comissió, i tenint en compte les eventuais observacions de l'estat membre de què es tracti, decideix, després d'una avaluació global, si hi ha dèficit excessiu o no n'hi ha.
7. Quan el Consell, d'acord amb l'apartat 6, decideix que hi ha un dèficit excessiu, adopta, sense demora injustificada, basant-se en una recomanació de la Comissió, recomanacions adreçades a l'estat membre de què es tracti perquè aquest posi fi a aquesta situació en un termini determinat. Aquestes recomanacions, salvant el que disposa l'apartat 8, no es fan públiques.
8. Quan el Consell constata que en el termini prescrit no s'ha adoptat cap mesura efectiva en resposta a les seves recomanacions, pot fer públiques aquestes recomanacions.
9. Si un estat membre persisteix a no donar curs a les recomanacions del Consell, aquest pot decidir d'instar-lo a adoptar, en un termini determinat, les mesures destinades a reduir el dèficit que el Consell consideri necessàries per a corregir la situació.

En aquest cas, el Consell pot exigir a l'estat membre de què es tracti de presentar informes d'acord amb un calendari específic amb la finalitat d'examinar els esforços d'ajust d'aquest estat membre.

10. Els drets de recurs que estableixen els articles 258 i 259 no es poden exercir en el marc dels apartats 1 a 9 del present article.
11. Si un estat membre incompleix una decisió adoptada en virtut de l'apartat 9, el Consell pot decidir aplicar o, si escau, reforçar una o diverses de les mesures següents:
  - exigir a l'estat membre de què es tracti que publiqui informacions addicionals, que el Consell ha d'especificar, abans d'emetre obligacions i valors;
  - convidar el Banc Europeu d'Inversions a reconsiderar la seva política de préstecs respecte a l'estat membre de què es tracti;
  - exigir que l'estat membre de què es tracti efectui davant de la Unió un dipòsit no remunerat, d'un import adequat, fins que no s'hagi corregit, a parer del Consell, el dèficit excessiu;
  - imposar multes d'una magnitud adequada.

El president del Consell informa el Parlament Europeu sobre les decisions preses.

12. El Consell deroga la totalitat o algunes de les decisions o recomanacions a què fan referència els apartats 6 a 9 i 11 en la mesura que consideri que el dèficit excessiu de l'estat membre de què es tracti s'ha corregit. Si anteriorment el Consell ha fet públiques les seves recomanacions, declara públicament, en el moment en què deroga la decisió a què fa referència l'apartat 8, que ja no hi ha dèficit excessiu en l'estat membre de què es tracti.

13. Quan el Consell adopta les decisions o recomanacions a què fan referència els apartats 8, 9, 11 i 12, es pronuncia basant-se en una recomanació de la Comissió.

Quan el Consell adopta les mesures a què fan referència els apartats 6 a 9, 11 i 12, es pronuncia sense tenir en compte el vot del membre del Consell que representa l'estat membre de què es tracti.

La majoria qualificada dels altres membres del Consell es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3, lletra a).

14. Les disposicions addicionals relatives a l'aplicació del procediment descrit en aquest article s'inclouen en el Protocol sobre el procediment aplicable en cas de dèficit excessiu, annex als tractats.

El Consell, pronunciant-se per unanimitat de conformitat amb un procediment legislatiu especial, i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i al Banc Central Europeu, adopta les disposicions adequades per a substituir aquest protocol.

Sens perjudici de les altres disposicions d'aquest apartat, el Consell, a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, fixa les modalitats i les definicions per a l'aplicació de les disposicions del protocol.

CAPÍTOL 2 LA POLÍTICA MONETÀRIA

Article 127

(antic article 105 TCE)

1. L'objectiu principal del Sistema Europeu de Bancs Centrals, denominat en avant «SEBC», és mantenir l'estabilitat dels preus. Sens perjudici de l'objectiu d'estabilitzar els preus, el SEBC dóna suport a les polítiques econòmiques generals de la Unió, amb la finalitat de contribuir a l'assoliment dels objectius de la Unió que estableix l'article 3 del Tractat de la Unió Europea. El SEBC actua d'acord amb el principi d'una economia de mercat oberta i de lliure competència que fomenti una assignació de recursos eficient, amb observança dels principis fixats per l'article 119.

2. Les missions bàsiques dutes a terme per mitjà del SEBC són:

- definir i executar la política monetària de la Unió;
- efectuar les operacions de divises d'acord amb l'article 219;
- posseir i gestionar les reserves oficials de divises dels estats membres;
- promoure el bon funcionament dels sistemes de pagament.

3. El que disposa el tercer guió de l'apartat 2 s'aplica sens perjudici de la possessió i la gestió, pels governs dels estats membres, de fons de maniobra en divises.

4. El Banc Central Europeu és consultat:

- sobre qualsevol proposta d'acte de la Unió dins el seu àmbit de competències;
- per les autoritats nacionals, sobre qualsevol projecte de disposició legal dins el seu àmbit de competències, però dins dels límits i d'acord amb les condicions fixades pel Consell de conformitat amb el procediment que estableix l'article 129, apartat 4.

El Banc Central Europeu, en matèries del seu àmbit de competències, pot presentar dictàmens a les institucions, els òrgans o els organismes de la Unió pertinents o a les autoritats nacionals.

5. El SEBC contribueix a la bona gestió de les polítiques que duguin a terme les autoritats competents respecte a la supervisió prudencial de les entitats de crèdit i a l'estabilitat del sistema financer.

6. El Consell, per mitjà de reglaments adoptats de conformitat amb un procediment legislatiu especial, per unanimitat, i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i al Banc Central Europeu, pot encomanar al Banc Central Europeu missions específiques amb relació a les polítiques en matèria de supervisió prudencial de les entitats de crèdit i altres entitats financeres, exceptuant-ne les empreses d'assegurances.

Article 128

(antic article 106 TCE)

1. El Banc Central Europeu té el dret exclusiu d'autoritzar l'emissió de bitllets de banc en euros a la Unió. El Banc Central Europeu i els bancs centrals nacionals poden emetre aquests bitllets. Els bitllets de banc emesos pel Banc Central Europeu i els bancs centrals nacionals són els únics bitllets de curs legal a la Unió.

2. Els estats membres poden efectuar emissions de moneda metàl·lica en euros, subjectes a l'aprovació pel Banc Central Europeu del volum de l'emissió. El Consell, a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i al Banc Central Europeu, pot adoptar mesures per a harmonitzar els valors nominals i les especificacions tècniques de totes les monedes destinades a la circulació, en la mesura que calgui per a assegurar-ne la bona circulació dins la Unió.

Article 129

(antic article 107 TCE)

1. El SEBC és dirigit pels òrgans rectors del Banc Central Europeu, que són el Consell de Govern i el Comitè Executiu.
2. Els estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu, denominats en avant «estatuts del SEBC i del BCE», es defineixen en un protocol annex als tractats.
3. Els articles 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1.a) i 36 dels estatuts del SEBC i del BCE poden ésser modificats pel Parlament Europeu i el Consell, que es pronuncien de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, sia basant-se en una recomanació del Banc Central Europeu i amb la consulta prèvia a la Comissió, sia a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Banc Central Europeu.
4. El Consell, sia a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i al Banc Central Europeu, sia per una recomanació del Banc Central Europeu i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i a la Comissió, adopta les disposicions a què fan referència els articles 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 i 34.3 dels estatuts del SEBC i del BCE.

Article 130

(antic article 108 TCE)

En l'exercici de les facultats i en l'acompliment de les missions i obligacions que els assignen els tractats i els estatuts del SEBC i del BCE, ni el Banc Central Europeu, ni els bancs centrals nacionals, ni cap dels membres de llurs òrgans rectors no poden sol·licitar o acceptar instruccions de les institucions, els òrgans o els organismes de la Unió, ni dels governs dels estats membres, ni de cap altre organisme. Les institucions, els òrgans o els organismes de la Unió, i també els governs dels estats membres, es comprometen a respectar aquest principi i a no intentar influir en els membres dels òrgans rectors del Banc Central Europeu i dels bancs centrals nacionals en l'acompliment de llurs missions.

Article 131

(antic article 109 TCE)

Cada estat membre vetlla perquè la seva legislació nacional, inclosos els estatuts del seu banc central nacional, sigui compatible amb els tractats i amb els estatuts del SEBC i del BCE.

Article 132

(antic article 110 TCE)

1. Per a l'acompliment de les missions encomanades al SEBC, el Banc Central Europeu, de conformitat amb les disposicions dels tractats i d'acord amb les condicions fixades pels estatuts del SEBC i del BCE:
  - adopta reglaments en la mesura que calgui per a l'acompliment de les missions definides en l'article 3.1, primer guió, i en els articles 19.1, 22 o 25.2 dels estatuts del SEBC i del BCE, i també en els casos establerts pels actes del Consell a què fa referència l'article 129, apartat 4;

- adopta les decisions necessàries per a l'acompliment de les missions encomanades al SEBC en virtut dels tractats i dels estatuts del SEBC i del BCE;
  - formula recomanacions i emet dictàmens.
2. El Banc Central Europeu pot decidir publicar les seves decisions i recomanacions i els seus dictàmens.
3. Dins dels límits i d'acord amb les condicions fixats pel Consell de conformitat amb el procediment que estableix l'article 129, apartat 4, s'autoritza el Banc Central Europeu per a imposar multes i astriccions a les empreses en cas que no compleixin llurs obligacions respecte als seus reglaments i les seves decisions.

Article 133

Sens perjudici de les atribucions del Banc Central Europeu, el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, estableixen les mesures necessàries per a la utilització de l'euro com a moneda única. Aquestes mesures s'adopten amb la consulta prèvia al Banc Central Europeu.

CAPÍTOL 3 DISPOSICIONS INSTITUCIONALS

Article 134

(antic article 114 TCE)

1. A fi de promoure la coordinació de les polítiques dels estats membres en la mesura que calgui per al funcionament del mercat interior, es crea un Comitè Econòmic i Financer.
2. El Comitè Econòmic i Financer té la missió de:
- emetre dictàmens, sia a petició del Consell o de la Comissió, sia per iniciativa pròpia, destinats a aquestes institucions,
  - seguir la situació econòmica i financera dels estats membres i de la Unió i informar-ne periòdicament el Consell i la Comissió, particularment pel que fa a les relacions financeres amb països tercers i amb institucions internacionals,
  - col·laborar, sens perjudici de l'article 240, en la preparació dels treballs del Consell a què fan referència els articles 66 i 75, l'article 121, apartats 2, 3, 4 i 6, els articles 122, 124, 125 i 126, l'article 127, apartat 6, l'article 128, apartat 2, l'article 129, apartats 3 i 4, l'article 138, l'article 140, apartats 2 i 3, l'article 143, l'article 144, apartats 2 i 3, i l'article 219, i executar les altres missions consultives i preparatòries que li encomani el Consell;
  - examinar la situació, almenys un cop l'any, en matèria de moviments de capitals i de llibertat de pagaments, tal com resultin de l'aplicació dels tractats i de les mesures preses pel Consell; aquest examen té per objecte totes les mesures relatives als moviments de capitals i als pagaments; el Comitè informa la Comissió i el Consell sobre el resultat d'aquest examen.

Els estats membres, la Comissió i el Banc Central Europeu designen cadascun d'ells un màxim de dos membres del Comitè.

3. El Consell, a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Banc Central Europeu i al Comitè a què fa referència aquest article, adopta les normes de desenvolupament relatives a la composició del Comitè Econòmic i Financer. El president del Consell informa el Parlament Europeu d'aquesta decisió.

4. A més de les missions que determina l'apartat 2, si hi ha estats membres acollits a una excepció a l'empareda de l'article 139, i mentre sigui així, el Comitè supervisa la situació monetària i financera i el sistema general de pagaments d'aquests estats membres i n'informa periòdicament el Consell i la Comissió.

Article 135

(antic article 115 TCE)

Pel que fa als afers inclosos en l'àmbit d'aplicació de l'article 121, apartat 4, de l'article 126, exceptuant-ne l'apartat 14, de l'article 138, de l'article 140, apartat 1, de l'article 140, apartat 2, primer paràgraf, de l'article 140, apartat 3, i de l'article 219, el Consell o un estat membre poden sol·licitar a la Comissió que presenti, segons el cas, una recomanació o una proposta. La Comissió examina aquesta sol·licitud i presenta les seves conclusions al Consell sense demora.

CAPÍTOL 4

DISPOSICIONS ESPECÍFIQUES PER ALS ESTATS MEMBRES LA MONEDA DELS QUALS ÉS L'EURO

Article 136

1. Amb la finalitat de contribuir al bon funcionament de la unió econòmica i monetària i d'acord amb les disposicions pertinents dels tractats, el Consell adopta, de conformitat amb el procediment que correspongui dels que enuncien els articles 121 i 126, exceptuant-ne el procediment que estableix l'article 126, apartat 14, mesures relatives als estats membres la moneda dels quals és l'euro per a:

- a) reforçar la coordinació i la supervisió de llur disciplina pressupostària;
- b) elaborar les orientacions de política econòmica referents a aquests estats, vetllant perquè siguin compatibles amb les que s'adopten per al conjunt de la Unió, i garantir-ne la supervisió.

2. Només els membres del Consell que representin els estats membres la moneda dels quals és l'euro participen en les votacions sobre les mesures a què fa referència l'apartat 1.

La majoria qualificada dels dits membres es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3, lletra a).

Article 137

Les modalitats de les reunions entre els ministres dels estats membres la moneda dels quals és l'euro són les que estableix el Protocol sobre l'Eurogrup.

Article 138

(antic article 111, apartat 4, TCE)

1. Per garantir la posició de l'euro en el sistema monetari internacional, el Consell adopta, a proposta de la Comissió, una decisió per la qual es determinen les posicions comunes relatives a les qüestions que tenen un interès especial per a la unió econòmica i monetària en les institucions i conferències financeres internacionals competents. El Consell es pronuncia amb la consulta prèvia al Banc Central Europeu.

2. El Consell, a proposta de la Comissió, pot adoptar les mesures adequades per a assegurar una representació única en les institucions i les conferències financeres internacionals. El Consell es pronuncia amb la consulta prèvia al Banc Central Europeu.

3. Només els membres del Consell que representen els estats membres la moneda dels quals és l'euro participen en les votacions sobre les mesures a què fan referència els apartats 1 i 2.

La majoria qualificada dels dits membres es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3, lletra a).

CAPÍTOL 5 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Article 139

1. Els estats membres respecte als quals el Consell no ha decidit que compleixen les condicions necessàries per a l'adopció de l'euro es denominen en avant «estats membres acollits a una excepció».

2. Les disposicions següents dels tractats no s'apliquen als estats membres acollits a una excepció:

- a) adopció de les parts de les orientacions generals de les polítiques econòmiques que afecten la zona euro en general (article 121, apartat 2);
- b) mitjans vinculants per a corregir els dèficits excessius (article 126, apartats 9 i 11);
- c) objectius i missions del SEBC (article 127, apartats 1, 2, 3 i 5);
- d) emissió de l'euro (article 128);
- e) actes del Banc Central Europeu (article 132);
- f) mesures relatives a la utilització de l'euro (article 133);
- g) acords monetaris i altres mesures relatives a la política de tipus de canvi (article 219);
- h) designació dels membres del Comitè Executiu del Banc Central Europeu (article 283, apartat 2);
- i) decisions per les quals es determinen posicions comunes sobre les qüestions que tenen un interès especial per a la unió econòmica i monetària en les institucions i les conferències financeres internacionals competents (article 138, apartat 1);
- j) mesures per a garantir una representació única en les institucions i les conferències financeres internacionals (article 138, apartat 2).

Consegüentment, en els articles a què fan referència les lletres a) a j) s'entén per *estats membres* els estats membres la moneda dels quals és l'euro.

3. Els estats membres acollits a una excepció i llurs bancs centrals nacionals són exclusos dels drets i obligacions en el marc del SEBC d'acord amb el capítol IX dels estatuts del SEBC i del BCE.

4. Els drets de vot dels membres del Consell que representen els estats membres acollits a una excepció resten suspesos quan el Consell adopta les mesures a què fan referència els articles que enumera l'apartat 2, i també en els casos següents:

- a) recomanacions adreçades als estats membres la moneda dels quals és l'euro en el marc de la supervisió multilateral, incloses les recomanacions relatives als programes d'estabilitat i els advertiments (article 121, apartat 4);
- b) mesures relatives als dèficits excessius que afectin els estats membres la moneda dels quals és l'euro (article 126, apartats 6, 7, 8, 12 i 13).

La majoria qualificada dels altres membres del Consell es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3, lletra a).

Article 140

(antics articles 121, apartat 1, 122, apartat 2, segona frase, i 123, apartat 5, TCE)

1. Una vegada cada dos anys, com a mínim, o a petició d'un estat membre acollit a una excepció, la Comissió i el Banc Central Europeu informen el Consell sobre els progressos que han fet els estats membres acollits a una excepció en el compliment de llurs obligacions pel que fa a l'assoliment de la unió econòmica i monetària. Aquests informes examinen particularment si la legislació nacional de cadascun d'aquests estats membres, inclosos els estatuts del seu banc central nacional, és compatible amb els articles 130 i 131 i amb els estatuts del SEBC i del BCE. Aquests informes examinen també si s'ha aconseguit un nivell elevat de convergència duradora, analitzant en quina mesura cada estat membre ha complert els criteris següents:

- l'assoliment d'un nivell elevat d'estabilitat dels preus, que es farà palès per mitjà d'una taxa d'inflació pròxima a la dels tres estats membres, com a màxim, que presentin els millors resultats en matèria d'estabilitat dels preus;
- el caràcter sostenible de la situació de les finances públiques, que es farà palès per mitjà de l'assoliment d'una situació pressupostària sense dèficit públic excessiu, en el sentit que determina l'article 126, apartat 6;
- el respecte als marges normals de fluctuació que estableix el mecanisme de tipus de canvi del sistema monetari europeu durant com a mínim dos anys, sense devaluació de la moneda respecte a l'euro;
- el caràcter durador de la convergència assolida per l'estat membre acollit a una excepció i de la seva participació en el mecanisme de tipus de canvi, que s'ha de reflectir en els nivells dels tipus d'interès a llarg termini.

Els quatre criteris esmentats en aquest apartat i els períodes pertinents durant els quals s'han de respectar es precisen en un protocol annex als tractats. Els informes de la Comissió i del Banc Central Europeu tenen en compte també els resultats de la integració dels mercats, de la situació i de l'evolució de les balances de pagaments per compte corrent i un estudi de l'evolució dels costos laborals unitaris i d'altres índexs de preus.

2. Amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, i una vegada debatuda la qüestió en el Consell Europeu, el Consell, a proposta de la Comissió, decideix quins estats membres acollits a una excepció compleixen les condicions necessàries d'acord amb els criteris fixats en l'apartat 1 i posa fi a les excepcions dels estats membres de què es tracti.

El Consell es pronuncia després d'haver rebut una recomanació formulada per una majoria qualificada dels seus membres que representi els estats membres la moneda dels quals és l'euro. Aquests membres es pronuncien en el termini de sis mesos a comptar de la recepció pel Consell de la proposta de la Comissió.

La majoria qualificada dels dits membres a què fa referència el segon paràgraf es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3, lletra a).

3. Si, de conformitat amb el procediment que estableix l'apartat 2, es decideix posar fi a una excepció, el Consell, pronunciant-se per la unanimitat dels estats membres la moneda dels quals és l'euro i de l'estat membre de què es tracti, a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Banc Central Europeu, fixa irrevocablement el tipus al qual l'euro substitueix la moneda de l'estat membre en qüestió i decideix les altres mesures necessàries per a la introducció de l'euro com a moneda única en aquest estat membre.

Article 141

(antics articles 123, apartat 3, i 117, apartat 2, cinc primers guions, TCE)

1. Si hi ha estats membres acollits a una excepció, i mentre sigui així, el Consell General del Banc Central Europeu a què fa referència l'article 44 dels estatuts del SEBC i del BCE es constitueix, sens perjudici de l'article 129, apartat 1, com a tercer òrgan decisor del Banc Central Europeu.

2. Si hi ha estats membres acollits a una excepció, i mentre sigui així, el Banc Central Europeu, pel que fa a aquests estats membres:

- reforça la cooperació entre els bancs centrals nacionals;
- reforça la coordinació de les polítiques monetàries dels estats membres amb la finalitat de garantir l'estabilitat dels preus;
- supervisa el funcionament del mecanisme de tipus de canvi;
- manté consultes sobre qüestions que són competència dels bancs centrals nacionals i que afecten l'estabilitat de les entitats i mercats financers;
- exerceix les antigues funcions del Fons europeu de cooperació monetària, que anteriorment havia assumit l'Institut Monetari Europeu.

Article 142

(antic article 124, apartat 1, TCE)

Cada estat membre acollit a una excepció tracta la seva política de canvi com una qüestió d'interès comú. Els estats membres tenen en compte, a aquest efecte, les experiències adquirides per mitjà de la cooperació en el marc del mecanisme de tipus de canvi.

Article 143

(antic article 119 TCE)

1. En cas de dificultats o d'amenaça greu de dificultats en la balança de pagaments d'un estat membre acollit a una excepció que siguin originades per un desequilibri global d'aquesta balança o pel tipus de divises de què disposi i que puguin comprometre particularment el funcionament del mercat interior o la realització de la política comercial comuna, la Comissió procedeix sense demora a examinar la situació d'aquest estat, i també l'acció que aquest hagi emprès o pugui emprendre d'acord amb les disposicions dels tractats, recorrent a tots els mitjans que estiguin al seu abast. La Comissió indica les mesures que recomana d'adoptar a l'estat interessat.

Si l'acció empresa per un estat membre acollit a una excepció i les mesures suggerides per la Comissió resulten insuficients per a superar les dificultats o l'amenaça de dificultats, la Comissió recomana al Consell, amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Financer, l'assistència mútua i els mètodes adequats.

La Comissió informa periòdicament el Consell sobre la situació i sobre la seva evolució.

2. El Consell concedeix l'assistència mútua i adopta directives o decisions per determinar-ne les condicions i les modalitats. L'assistència mútua pot adoptar particularment les formes següents:

- a) una acció concertada davant d'altres organitzacions internacionals a les quals poden recórrer els estats membres acollits a una excepció;
- b) mesures necessàries per a evitar desviacions del tràfic, quan l'estat membre acollit a una excepció que estigui en dificultats mantingui o restableixi restriccions quantitatives respecte a països tercers;
- c) concessió de crèdits limitats per part d'altres estats membres, si aquests hi donen llur consentiment.

3. Si el Consell no aprova l'assistència mútua recomanada per la Comissió o si l'assistència mútua aprovada i les mesures adoptades són insuficients, la Comissió autoritza l'estat membre acollit a una excepció i que té dificultats perquè adopti mesures de salvaguarda en les condicions i les modalitats que la Comissió determini.

El Consell pot revocar aquesta autorització i modificar-ne les condicions i les modalitats.

Article 144

(antic article 120 TCE)

1. En cas de crisi sobtada en la balança de pagaments i si no s'adopta immediatament una decisió en el sentit que determina l'article 143, apartat 2, un estat membre acollit a una excepció pot adoptar, amb caràcter cautelar, les mesures de salvaguarda necessàries. Aquestes mesures han de produir la mínima pertorbació possible en el funcionament del mercat interior i no poden excedir l'abast estrictament indispensable per a superar les dificultats que han sorgit sobtadament.
2. La Comissió i els altres estats membres han d'ésser informats d'aquestes mesures de salvaguarda a tot tardar en el moment en què entrin en vigor. La Comissió pot recomanar al Consell la concessió d'una assistència mútua d'acord amb l'article 143.
3. Basant-se en una recomanació de la Comissió i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Financer, el Consell pot decidir que l'estat membre interessat hagi de modificar, suspendre o suprimir les damunt dites mesures de salvaguarda.

**TÍTOL IX
OCUPACIÓ***Article 145*

(antic article 125 TCE)

Els estats membres i la Unió malden, en els termes que estableix aquest títol, per elaborar una estratègia coordinada en matèria d'ocupació i en particular per potenciar una mà d'obra qualificada, formada i capaç d'adaptar-se, i també mercats laborals capaços de respondre ràpidament a l'evolució de l'economia, amb vista a assolir els objectius que enuncia l'article 3 del Tractat de la Unió Europea.

Article 146

(antic article 126 TCE)

1. Els estats membres, per mitjà de llurs polítiques d'ocupació, contribueixen a l'assoliment dels objectius a què fa referència l'article 145, d'una manera compatible amb les orientacions generals de les polítiques econòmiques dels estats membres i de la Unió, adoptades en aplicació de l'article 121, apartat 2.
2. Els estats membres, tenint en compte les pràctiques nacionals relatives a les responsabilitats dels interlocutors socials, consideren el foment de l'ocupació com una qüestió d'interès comú i coordinen llur acció en aquesta matèria en el si del Consell, d'acord amb l'article 148.

Article 147

(antic article 127 TCE)

1. La Unió contribueix a l'assoliment d'un nivell elevat d'ocupació fomentant la cooperació entre els estats membres, donant suport a llur acció i, si escau, complementant-la, tot respectant plenament les competències dels estats membres en aquesta matèria.
2. L'objectiu d'assolir un nivell elevat d'ocupació es té en compte en la definició i l'execució de les polítiques i de les accions de la Unió.

Article 148

(antic article 128 TCE)

1. El Consell Europeu examina anualment la situació de l'ocupació a la Unió i adopta les conclusions en aquesta matèria, basant-se en un informe conjunt anual elaborat pel Consell i la Comissió.
2. Basant-se en les conclusions del Consell Europeu, el Consell, a proposta de la Comissió, i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, al Comitè Econòmic i Social, al Comitè de les Regions i al Comitè d'Ocupació a què fa referència l'article 150, elabora anualment orientacions que els estats membres han de tenir en compte en llurs polítiques d'ocupació. Aquestes orientacions són compatibles amb les orientacions generals adoptades en aplicació de l'article 121, apartat 2.
3. Cada estat membre presenta al Consell i a la Comissió un informe anual sobre les principals mesures adoptades per aplicar la seva política d'ocupació, a la vista de les orientacions en matèria d'ocupació a què fa referència l'apartat 2.
4. El Consell, basant-se en els informes a què fa referència l'apartat 3 i després d'haver rebut les opinions del Comitè d'Ocupació, examina anualment l'aplicació de les polítiques d'ocupació dels estats membres a la vista de les orientacions referents a l'ocupació. El Consell, basant-se en una recomanació de la Comissió, pot adreçar recomanacions als estats membres, si ho considera adequat en vista d'aquest examen.
5. Sobre la base dels resultats d'aquest examen, el Consell i la Comissió presenten un informe anual conjunt al Consell Europeu sobre la situació de l'ocupació a la Unió i sobre l'aplicació de les orientacions per a l'ocupació.

Article 149

(antic article 129 TCE)

El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions, poden adoptar mesures de foment destinades a promoure la cooperació entre els estats membres i donar suport a llur acció en matèria d'ocupació, per mitjà d'iniciatives destinades a desenvolupar els intercanvis d'informació i bones pràctiques, facilitar anàlisis comparatives i assessorament, i també promoure plantejaments innovadors i avaluar experiències, particularment per mitjà de projectes pilot.

Aquestes mesures no comporten harmonització de les disposicions legislatives i reglamentàries dels estats membres.

Article 150

(antic article 130 TCE)

El Consell, pronunciant-se per majoria simple, amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, crea un Comitè d'Ocupació de caràcter consultiu per fomentar la coordinació entre els estats membres en matèria de polítiques d'ocupació i del mercat laboral. Aquest Comitè té per missió:

- supervisar la situació de l'ocupació i les polítiques d'ocupació en els estats membres i en la Unió;
- elaborar, sens perjudici de l'article 240, dictàmens a petició del Consell, de la Comissió o per iniciativa pròpia, i contribuir a la preparació dels treballs del Consell a què fa referència l'article 148.

Per dur a terme el seu mandat, el Comitè consulta els interlocutors socials.

Cadascun dels estats membres i la Comissió designen dos membres del Comitè.

TÍTOL X POLÍTICA SOCIAL

Article 151

(antic article 136 TCE)

La Unió i els estats membres, tenint presents els drets socials fonamentals, com els que enuncien la Carta social europea, signada a Torí el 18 d'octubre de 1961, i la Carta comunitària dels drets socials fonamentals dels treballadors, del 1989, tenen com a objectius el foment de l'ocupació, la millora de les condicions de vida i laborals, a fi d'aconseguir llur equiparació per la via del progrés, una protecció social adequada, el diàleg social, el desenvolupament dels recursos humans, que permeti un nivell d'ocupació elevat i durador, i la lluita contra les exclusions.

Amb aquesta finalitat, la Unió i els estats membres emprenen mesures que tenen en compte la diversitat de les pràctiques nacionals, en particular en l'àmbit de les relacions contractuals, i també la necessitat de mantenir la competitivitat de l'economia de la Unió.

La Unió i els estats membres consideren que aquesta evolució resultarà tant del funcionament del mercat interior, que afavorirà l'harmonització dels sistemes socials, com dels procediments previstos pels tractats i de l'aproximació de les disposicions legislatives, reglamentàries i administratives.

Article 152

La Unió reconeix i promou el paper dels interlocutors socials al seu nivell, tenint en compte la diversitat dels sistemes nacionals. La Unió facilita el diàleg entre ells, tot respectant-ne l'autonomia.

La cimera social tripartida per al creixement i l'ocupació contribueix al diàleg social.

Article 153

(antic article 137 TCE)

1. Per a assolir els objectius de l'article 151, la Unió dóna suport a l'acció dels estats membres i la complementa en els àmbits següents:

- a) la millora, en particular, de l'entorn laboral, per a protegir la salut i la seguretat dels treballadors;
- b) les condicions laborals;
- c) la seguretat social i la protecció social dels treballadors;
- d) la protecció dels treballadors en cas de rescissió del contracte laboral;
- e) la informació i la consulta als treballadors;
- f) la representació i la defensa col·lectiva dels interessos dels treballadors i dels empresaris, inclosa la co-gestió, sens perjudici de l'apartat 5;
- g) les condicions d'ocupació dels ciutadans de països tercers que resideixen legalment en el territori de la Unió;
- h) la integració de les persones excloses del mercat laboral, sens perjudici de l'article 166;
- i) la igualtat entre homes i dones pel que fa a les oportunitats en el mercat laboral i en el tracte a la feina;
- j) la lluita contra l'exclusió social;
- k) la modernització dels sistemes de protecció social, sens perjudici de la lletra c).

2. Amb aquesta finalitat, el Parlament Europeu i el Consell:
  - a) poden adoptar les mesures destinades a fomentar la cooperació entre els estats membres per mitjà d'iniciatives destinades a millorar els coneixements, desenvolupar els intercanvis d'informació i de bones pràctiques, promoure fórmules innovadores i avaluar experiències, amb exclusió de qualsevol harmonització de les disposicions legislatives i reglamentàries dels estats membres;
  - b) poden adoptar, en els àmbits a què fa referència l'apartat 1, lletres a) a i), per mitjà de directives, les disposicions mínimes aplicables progressivament, tenint en compte les condicions i les reglamentacions tècniques que hi ha en cadascun dels estats membres. Aquestes directives eviten imposar restriccions de caràcter administratiu, financer i jurídic que siguin obstacle per a la creació i el desenvolupament de petites i mitjanes empreses.

El Parlament Europeu i el Consell es pronuncien de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions.

En els àmbits a què fa referència l'apartat 1, lletres c), d), f) i g), el Consell es pronuncia de conformitat amb un procediment legislatiu especial, per unanimitat, amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i als dits comitès.

El Consell, pronunciant-se per unanimitat a proposta de la Comissió, amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, pot fer aplicable el procediment legislatiu ordinari a l'apartat 1, lletres d), f) i g).

3. Un estat membre, a petició conjunta dels interlocutors socials, pot confiar-los l'aplicació de les directives adoptades en virtut de l'apartat 2 o, si escau, l'aplicació d'una decisió del Consell adoptada de conformitat amb l'article 155.

En aquest cas, s'assegura que, a tot tardar en la data en què una directiva o una decisió hagi d'haver estat transposada o aplicada, els interlocutors socials hagin adoptat, per via d'acord, les disposicions necessàries; l'estat membre de què es tracti ha d'adoptar qualsevol disposició que sigui necessària per a permetre-li d'estar en qualsevol moment en condicions de garantir els resultats imposats per la dita directiva o per la dita decisió.

4. Les disposicions adoptades en virtut d'aquest article:
  - no limiten la facultat reconeguda als estats membres de definir els principis fonamentals de llur sistema de seguretat social i no n'han d'afectar de manera sensible l'equilibri financer;
  - no poden impedir a un estat membre de mantenir o establir mesures de protecció més estrictes compatibles amb els tractats.
5. Les disposicions d'aquest article no s'apliquen ni a les remuneracions, ni al dret d'associació, ni al dret de vaga, ni al dret de tancament patronal.

Article 154

(antic article 138 TCE)

1. La Comissió té el deure de fomentar la consulta als interlocutors socials a nivell de la Unió, i amb aquest objectiu adopta qualsevol disposició que sigui necessària per a facilitar-ne el diàleg i vetlla perquè les parts tinguin un suport equilibrat.
2. A aquest efecte, abans de presentar propostes en l'àmbit de la política social, la Comissió consulta els interlocutors socials sobre la possible orientació d'una acció de la Unió.
3. Si, després d'aquesta consulta, la Comissió estima convenient una acció de la Unió, consulta els interlocutors socials sobre el contingut de la proposta considerada. Els interlocutors socials adrecen a la Comissió un dictamen o, si escau, una recomanació.
4. En ocasió de les consultes a què fan referència els apartats 2 i 3, els interlocutors socials poden informar la Comissió sobre llur voluntat d'iniciar el procés previst en l'article 155. La durada d'aquest procés no pot excedir els nou mesos, llevat que els interlocutors socials concernits decideixin prorrogar-ho de comú acord amb la Comissió.

Article 155

(antic article 139 TCE)

1. El diàleg entre interlocutors socials a nivell de la Unió pot conduir, si aquests ho consideren convenient, a relacions convencionals, inclosos els acords.

2. L'aplicació dels acords subscrits a nivell de la Unió té lloc segons els procediments i les pràctiques propis dels interlocutors socials i dels estats membres, o bé, en els àmbits subjectes a l'article 153, i a petició conjunta de les parts signants, sobre la base d'una decisió del Consell adoptada a proposta de la Comissió. El Parlament Europeu n'és informat.

El Consell es pronuncia per unanimitat quan l'acord en qüestió contingui una o diverses disposicions relatives a algun dels àmbits per als quals es requereix la unanimitat en virtut de l'article 153, apartat 2.

Article 156

(antic article 140 TCE)

Amb la finalitat d'assolir els objectius exposats en l'article 151, i sens perjudici de les altres disposicions dels tractats, la Comissió fomenta la col·laboració entre els estats membres i facilita la coordinació de llurs accions en els àmbits de la política social inclosos en aquest capítol, i particularment en les matèries relacionades amb:

- l'ocupació;
- el dret laboral i les condicions laborals;
- la formació i el perfeccionament professionals;
- la seguretat social;
- la protecció contra els accidents laborals i les malalties professionals;
- la higiene laboral;
- el dret de sindicació i les negociacions col·lectives entre empresaris i treballadors.

Amb aquesta finalitat, la Comissió actua en estret contacte amb els estats membres, per mitjà d'estudis i dictàmens i per mitjà de l'organització de consultes, tant pel que fa als problemes que es plantegen a nivell nacional com pel que fa als que afecten les organitzacions internacionals, particularment per mitjà d'iniciatives destinades a establir orientacions i indicadors, organitzar l'intercanvi de millors pràctiques i preparar els elements necessaris per al control i l'avaluació periòdiques. El Parlament Europeu n'és informat complidament.

Abans d'emetre els dictàmens previstos en el present article, la Comissió consulta el Comitè Econòmic i Social.

Article 157

(antic article 141 TCE)

1. Cada estat membre garanteix l'aplicació del principi d'igualtat de remuneració entre treballadors i treballadores per un mateix treball o per un treball d'igual valor.

2. Als efectes d'aquest article, s'entén per *remuneració* el salari o sou normal de base o mínim, i qualssevol altres gratificacions pagades, directament o indirectament, en diners o en espècie, per l'empresari al treballador per raó del treball d'aquest darrer.

La igualtat de remuneració, sense discriminació per raó de sexe, implica:

- a) que la remuneració acordada per a un mateix treball retribuït a preu fet s'estableixi sobre la base d'una mateixa unitat de mesura;

- b) que la remuneració acordada per a un treball retribuït per temps sigui la mateixa per a un mateix lloc de treball.
3. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social, adopten mesures destinades a garantir l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte per a homes i dones en matèria d'ocupació i treball, inclòs el principi d'igualtat de retribució per un mateix treball o per un treball del mateix valor.
4. Per tal de garantir en la pràctica la plena igualtat entre homes i dones en la vida laboral, el principi d'igualtat de tracte no impedeix cap estat membre de mantenir o adoptar mesures que ofereixin avantatges concrets destinats a facilitar al sexe subrepresentat l'exercici d'activitats professionals o a evitar o compensar desavantatges en les carreres professionals.

Article 158

(antic article 142 TCE)

Els estats membres malden per mantenir l'equivalència existent entre els règims de vacances retribuïdes.

Article 159

(antic article 143 TCE)

La Comissió elabora un informe anual sobre l'evolució en l'assoliment dels objectius de l'article 151, que inclou la situació demogràfica a la Unió. La Comissió presenta aquest informe al Parlament Europeu, al Consell i al Comitè Econòmic i Social.

Article 160

(antic article 144 TCE)

El Consell, pronunciant-se per majoria simple, amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, crea un Comitè de Protecció Social, de caràcter consultiu, a fi de promoure la cooperació en matèria de protecció social entre els estats membres i amb la Comissió. El Comitè té per missió:

- supervisar la situació social i l'evolució de les polítiques de protecció social dels estats membres i de la Unió;
- facilitar els intercanvis d'informació, d'experiències i de bones pràctiques entre els estats membres i amb la Comissió;
- sens perjudici de l'article 240, elaborar informes, emetre dictàmens o emprendre altres activitats en els àmbits en què té competència, sia a petició del Consell o de la Comissió, sia per iniciativa pròpia.

Per dur a terme el seu mandat, el Comitè estableix els contactes adequats amb els interlocutors socials.

Cadascun dels estats membres i la Comissió designen dos membres del Comitè.

Article 161

(antic article 145 TCE)

La Comissió dedica un capítol especial a l'evolució de la situació social a la Unió en el seu informe anual al Parlament Europeu.

El Parlament Europeu pot invitar la Comissió a elaborar informes sobre problemes particulars relatius a la situació social.

TÍTOL XI EL FONS SOCIAL EUROPEU

Article 162

(antic article 146 TCE)

Per millorar les possibilitats d'ocupació dels treballadors en el mercat interior i contribuir així a l'elevació del nivell de vida, es crea, en el marc de les disposicions següents, un Fons social europeu destinat a fomentar, dins la Unió, les oportunitats d'ocupació i la mobilitat geogràfica i professional dels treballadors, i també a facilitar llur adaptació a les transformacions industrials i als canvis dels sistemes de producció, particularment per mitjà de la formació i la reconversió professionals.

Article 163

(antic article 147 TCE)

L'administració del Fons correspon a la Comissió.

La Comissió és assistida en aquesta tasca per un comitè, presidit per un membre de la Comissió i compost per representants dels governs, de les organitzacions sindicals de treballadors i de les associacions empresarials.

Article 164

(antic article 148 TCE)

El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions, adopten els reglaments d'aplicació relatius al Fons social europeu.

TÍTOL XII EDUCACIÓ, FORMACIÓ PROFESSIONAL, JOVENTUT I ESPORT

Article 165

(antic article 149 TCE)

1. La Unió contribueix al desenvolupament d'una educació de qualitat fomentant la cooperació entre els estats membres i, si cal, donant suport a llur acció i complementant-la, tot respectant plenament la responsabilitat dels estats membres pel que fa als continguts de l'ensenyament i a l'organització del sistema educatiu, i també llur diversitat cultural i lingüística.

La Unió contribueix a fomentar els aspectes europeus de l'esport, tenint en compte les seves especificitats, les seves estructures basades en el voluntariat i la seva funció social i educativa.

2. L'acció de la Unió té com a objectiu:

- desenvolupar la dimensió europea en l'educació, particularment per mitjà de l'aprenentatge i de la difusió de les llengües dels estats membres;
- afavorir la mobilitat d'estudiants i professors, entre altres vies per mitjà de l'estímul del reconeixement acadèmic dels títols i dels períodes d'estudis;
- promoure la cooperació entre els centres docents;

- incrementar l'intercanvi d'informació i d'experiències sobre les qüestions comunes als sistemes educatius dels estats membres,
  - afavorir el desenvolupament dels intercanvis de joves i d'animadors socioeducatius i fomentar la participació dels joves en la vida democràtica d'Europa;
  - fomentar el desenvolupament de l'educació a distància;
  - desenvolupar la dimensió europea de l'esport, promovent l'equitat i l'obertura en les competicions esportives i la cooperació entre els organismes responsables de l'esport, i protegint la integritat física i moral dels esportistes, particularment la dels més joves.
3. La Unió i els estats membres promouen la cooperació amb països tercers i amb les organitzacions internacionals competents en matèria d'educació i d'esport i, en particular, amb el Consell d'Europa.
4. Per contribuir a l'assoliment dels objectius a què fa referència aquest article:
- el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions, adopten mesures de foment, amb exclusió de qualsevol harmonització de les disposicions legislatives i reglamentàries dels estats membres;
  - el Consell, a proposta de la Comissió, adopta recomanacions.

Article 166

(antic article 150 TCE)

1. La Unió duu a terme una política de formació professional que dóna suport a les accions dels estats membres i les complementa, tot respectant plenament la responsabilitat dels estats membres pel que fa al contingut i l'organització de la formació professional.
2. L'acció de la Unió té com a objectiu:
- facilitar l'adaptació a les transformacions industrials, particularment per mitjà de la formació i la reconversió professionals;
  - millorar la formació professional inicial i la formació contínua per facilitar la inserció i la reinserció professional al mercat laboral;
  - facilitar l'accés a la formació professional i afavorir la mobilitat dels educadors i de les persones en formació, particularment dels joves;
  - fomentar la cooperació en matèria de formació entre centres d'ensenyament o de formació professional i empreses;
  - incrementar l'intercanvi d'informació i d'experiències sobre les qüestions comunes als sistemes de formació dels estats membres.
3. La Unió i els estats membres promouen la cooperació amb països tercers i amb les organitzacions internacionals competents en matèria de formació professional.
4. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions, adopten mesures per contribuir a l'assoliment dels objectius a què fa referència aquest article, amb exclusió de qualsevol harmonització de les disposicions legislatives i reglamentàries dels estats membres, i el Consell, a proposta de la Comissió, adopta recomanacions.

TÍTOL XIII CULTURA

Article 167

(antic article 151 TCE)

1. La Unió contribueix al ple desenvolupament de les cultures dels estats membres, dins del respecte a llur diversitat nacional i regional, i posa al mateix temps en evidència el patrimoni cultural comú.
2. L'acció de la Unió té per objecte promoure la cooperació entre estats membres i, si cal, donar suport a llur acció i complementar-la en els àmbits següents:
  - la millora del coneixement i la difusió de la cultura i la història dels pobles europeus;
  - la conservació i la protecció del patrimoni cultural d'importància europea;
  - els intercanvis culturals no comercials;
  - la creació artística i literària, inclòs el sector audiovisual.
3. La Unió i els estats membres promouen la cooperació amb els països tercers i amb les organitzacions internacionals competents en l'àmbit de la cultura, particularment amb el Consell d'Europa.
4. La Unió té en compte els aspectes culturals en les accions que duu a terme en virtut d'altres disposicions dels tractats, particularment amb vista a respectar i promoure la diversitat de les seves cultures.
5. Per contribuir a l'assoliment dels objectius a què fa referència aquest article:
  - el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè de les Regions, adopten mesures de foment, amb exclusió de qualsevol harmonització de les disposicions legislatives i reglamentàries dels estats membres;
  - el Consell, a proposta de la Comissió, adopta recomanacions.

TÍTOL XIV SALUT PÚBLICA

Article 168

(antic article 152 TCE)

1. Es garanteix un nivell elevat de protecció de la salut humana en la definició i l'aplicació de totes les polítiques i accions de la Unió.

L'acció de la Unió, que complementa les polítiques nacionals, té per objecte la millora de la salut pública, la prevenció de les malalties humanes i l'eliminació de les fonts de perill per a la salut física i mental. Aquesta acció comprèn la lluita contra els grans flagells sanitaris, promovent la recerca sobre les causes, la propagació i la prevenció d'aquests flagells i la informació i l'educació en matèria de salut, i també la vigilància de les amenaces transfrontereres greus per a la salut i, si s'escauen, l'alerta i el combat contra aquestes amenaces.

La Unió complementa l'acció dels estats membres destinada a reduir els efectes nocius de les drogues per a la salut, entre altres vies per mitjà de la informació i la prevenció.

2. La Unió fomenta la cooperació entre els estats membres en els àmbits a què fa referència aquest article i, si cal, hi dóna suport. Fomenta, en particular, la cooperació entre els estats membres destinada a millorar la complementarietat de llurs serveis de salut a les regions frontereres.

Els estats membres coordinen entre ells, en col·laboració amb la Comissió, llurs polítiques i programes en els àmbits a què fa referència l'apartat 1. La Comissió, en estret contacte amb els estats membres, pot adoptar qualsevol iniciativa útil per a fomentar aquesta coordinació, particularment iniciatives per a establir orientacions i indicadors, organitzar l'intercanvi de les millors pràctiques i preparar els elements necessaris per a la supervisió i l'avaluació periòdiques. El Parlament Europeu n'és informat complidament.

3. La Unió i els estats membres promouen la cooperació amb països tercers i les organitzacions internacionals competents en matèria de salut pública.

4. No obstant el que disposen l'article 2, apartat 5, i l'article 6, lletra a), i d'acord amb l'article 4, apartat 2, lletra k), el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions, contribueixen a l'assoliment dels objectius del present article adoptant, per afrontar els problemes comuns de seguretat:

- a) mesures que estableixin nivells elevats de qualitat i seguretat dels òrgans i substàncies d'origen humà, de la sang i dels derivats de la sang; aquestes mesures no poden impedir cap estat membre de mantenir o establir mesures de protecció més estrictes;
- b) mesures en els àmbits veterinari i fitosanitari que tinguin com a objectiu directe la protecció de la salut pública;
- c) mesures que estableixin normes elevades de qualitat i seguretat dels medicaments i dels dispositius d'ús sanitari.

5. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions, poden adoptar també mesures de foment destinades a protegir i millorar la salut humana i, particularment, a lluitar contra els grans flagells transfronterers, mesures relatives a la vigilància de les amenaces transfrontereres greus per a la salut i, si s'escauen, d'alerta i combat contra aquestes amenaces, i també mesures que tinguin directament com a objectiu la protecció de la salut pública pel que fa al tabac i el consum excessiu d'alcohol, amb exclusió de qualsevol harmonització de les disposicions legislatives i reglamentàries dels estats membres.

6. El Consell, a proposta de la Comissió, pot adoptar també recomanacions per als fins que estableix aquest article.

7. L'acció de la Unió respecta les responsabilitats dels estats membres pel que fa a la definició de llur política de salut, i també l'organització i la prestació de serveis sanitaris i atenció mèdica. Les responsabilitats dels estats membres inclouen la gestió dels serveis de salut i d'atenció mèdica, i també l'assignació dels recursos que s'hi destinen als esmentats serveis. Les mesures a què fa referència l'apartat 4, lletra a), s'apliquen sens perjudici de les disposicions nacionals en matèria de donació o d'ús mèdic d'òrgans i de sang.

TÍTOL XV PROTECCIÓ DELS CONSUMIDORS

Article 169 (antic article 153 TCE)

1. A fi de promoure els interessos dels consumidors i de garantir un nivell elevat de protecció dels consumidors, la Unió contribueix a protegir la salut, la seguretat i els interessos econòmics dels consumidors, i també a promoure llur dret a la informació, a l'educació i a organitzar-se amb l'objectiu de preservar llurs interessos.

2. La Unió contribueix a assolir els objectius a què fa referència l'apartat 1 per mitjà de:

- a) mesures que adopti en virtut de l'article 114 en el marc de l'assoliment del mercat interior;

- b) mesures que donin suport a la política duta a terme pels estats membres, i que la complementin i la supervisin.
3. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social, adopten les mesures a què fa referència l'apartat 2, lletra b).
4. Les mesures que s'adoptin en virtut de l'apartat 3 no han d'impedir que qualsevol estat membre mantingui i adopti mesures més estrictes de protecció. Aquestes mesures han d'ésser compatibles amb els tractats i s'han de notificar a la Comissió.

TÍTOL XVI XARXES TRANSEUROPEES

Article 170 (antic article 154 TCE)

1. A fi de contribuir a l'assoliment dels objectius a què fan referència els articles 26 i 174 i de permetre que els ciutadans de la Unió, els operadors econòmics i els ens regionals i locals participin plenament dels beneficis derivats de la creació d'un espai sense fronteres interiors, la Unió contribueix a l'establiment i al desenvolupament de xarxes transeuropees en els sectors de les infraestructures de transports, de les telecomunicacions i de l'energia.
2. En el marc d'un sistema de mercats oberts i competitiu, l'acció de la Unió té com a objectiu promoure la interconnexió i la interoperabilitat de les xarxes nacionals, i també l'accés a aquestes xarxes. L'acció de la Unió té en compte, en particular, la necessitat d'establir enllaços entre les regions insulars, sense litoral i perifèriques i les regions centrals de la Unió.

Article 171 (antic article 151 TCE)

1. A fi d'assolir els objectius a què fa referència l'article 170, la Unió:
- estableix un conjunt d'orientacions relatives als objectius, les prioritats i les grans línies de les accions projectades en l'àmbit de les xarxes transeuropees; aquestes orientacions identifiquen projectes d'interès comú;
  - duu a terme qualsevol acció que es pugui revelar necessària per a garantir la interoperabilitat de les xarxes, particularment en l'àmbit de l'harmonització de les normes tècniques,
  - pot donar suport a projectes d'interès comú sostinguts pels estats membres i definits en el marc de les orientacions a què fa referència el primer guió, particularment per mitjà d'estudis de viabilitat, de garanties de crèdit o de bonificacions d'interès; la Unió pot contribuir també, per mitjà del Fons de cohesió creat en virtut del que disposa l'article 177, al finançament de projectes específics en els estats membres en matèria d'infraestructures de transports.

L'acció de la Unió té en compte la viabilitat econòmica potencial dels projectes.

2. Els estats membres coordinen entre ells, en col·laboració amb la Comissió, les polítiques dutes a terme a nivell nacional que poden tenir una influència significativa en l'assoliment dels objectius a què fa referència l'article 170. La Comissió, en estreta col·laboració amb els estats membres, pot adoptar qualsevol iniciativa útil per a fomentar aquesta coordinació.

3. La Unió pot decidir cooperar amb països tercers per al foment de projectes d'interès comú i per garantir la interoperabilitat de les xarxes.

Article 172

(antic article 156 TCE)

Les orientacions i les altres mesures a què fa referència l'article 171, apartat 1, són adoptades pel Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions.

Les orientacions i els projectes d'interès comú relatius al territori d'un estat membre requereixen l'aprovació de l'estat membre de què es tracti.

TÍTOL XVII INDÚSTRIA

Article 173

(antic article 157 TCE)

1. La Unió i els estats membres vetllen perquè es garanteixin les condicions necessàries per a la competitivitat de la indústria de la Unió.

Amb aquesta finalitat, d'acord amb un sistema de mercats oberts i competitius, llur acció té com a objectiu:

- accelerar l'adaptació de la indústria als canvis estructurals;
- fomentar un entorn favorable a la iniciativa i al desenvolupament de les empreses en el conjunt de la Unió, i particularment de les petites i mitjanes empreses;
- fomentar un entorn favorable a la cooperació entre empreses;
- afavorir un millor aprofitament del potencial industrial de les polítiques d'innovació, de recerca i de desenvolupament tecnològic.

2. Els estats membres es consulten mútuament en col·laboració amb la Comissió i, quan cal, coordinen llurs accions. La Comissió pot adoptar qualsevol iniciativa adequada per a fomentar aquesta coordinació, particularment les iniciatives destinades a establir orientacions i indicadors, organitzar l'intercanvi de millors pràctiques i preparar els elements necessaris per al control i l'avaluació periòdiques. El Parlament Europeu n'és informat complidament.

3. La Unió contribueix a assolir els objectius a què fa referència l'apartat 1 per mitjà de les polítiques i les accions que duu a terme en virtut d'altres disposicions dels tractats. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social, poden decidir mesures específiques destinades a donar suport a les accions dutes a terme en els estats membres a fi d'assolir els objectius a què fa referència l'apartat 1, amb exclusió de qualsevol harmonització de les disposicions legislatives i reglamentàries dels estats membres.

Aquest títol no pot servir a la Unió com a base per a introduir cap mesura que pugui generar distorsions de la competència o que contingui disposicions fiscals o disposicions relatives als drets i interessos dels treballadors assalariats.

TÍTOL XVIII COHESIÓ ECONÒMICA, SOCIAL I TERRITORIAL

Article 174

(antic article 158 TCE)

A fi de promoure un desenvolupament harmoniós del conjunt de la Unió, aquesta desenvolupa i prossegueix la seva acció destinada a reforçar la cohesió econòmica, social i territorial.

En particular, la Unió té com a objectiu reduir les diferències entre els nivells de desenvolupament de les diverses regions i l'endarreriment de les regions menys afavorides.

Entre les regions afectades, són objecte d'una atenció especial les zones rurals, les zones afectades per una transició industrial i les regions que pateixen desavantatges naturals o demogràfics greus i permanents, com ara les regions més septentrionals amb una densitat de població molt escassa i les regions insulars, transfrontereres i de muntanya.

Article 175

(antic article 159 TCE)

Els estats membres condueixen llur política econòmica i la coordinen amb vista a assolir també els objectius a què fa referència l'article 174. La definició i l'execució de les polítiques i les accions de la Unió i l'assoliment del mercat interior tenen en compte els objectius a què fa referència l'article 174, i contribueixen a assolir-los. La Unió també dona suport a aquest assoliment amb l'acció que duu a terme per mitjà dels fons amb finalitat estructural (Fons europeu d'orientació i de garantia agrícola, secció «orientació»; Fons social europeu; Fons europeu de desenvolupament regional), del Banc Europeu d'Inversions i dels altres instruments financers existents.

La Comissió presenta cada tres anys un informe al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions sobre els avenços en l'assoliment de la cohesió econòmica, social i territorial i sobre la manera com els diversos mitjans que estableix aquest article hi han contribuït. Si escau, aquest informe es pot acompanyar de propostes adequades.

Si calguessin accions específiques al marge dels fons, i sens perjudici de les mesures adoptades en el marc de les altres polítiques de la Unió, aquestes accions poden ésser acordades pel Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb l'aprovació prèvia del Comitè Econòmic i Social i del Comitè de les Regions.

Article 176

(antic article 160 TCE)

El Fons europeu de desenvolupament regional té com a objectiu contribuir a la correcció dels principals desequilibris regionals dins de la Unió per mitjà de la participació en el desenvolupament i en l'ajustament estructural de les regions menys desenvolupades i en la reconversió de les regions industrials en declivi.

Article 177

(antic article 161 TCE)

Sens perjudici de l'article 178, el Parlament Europeu i el Consell, per mitjà de reglaments adoptats de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions, defineixen les missions, els objectius prioritaris i l'organització dels fons amb finalitat

estructural, que pot comportar el reagrupament dels fons. També es defineixen d'acord amb aquest procediment les normes generals aplicables als fons, i també les disposicions necessàries per a garantir l'eficàcia dels fons, la coordinació entre ells i la coordinació amb la resta d'instruments financers existents.

Un Fons de cohesió, creat d'acord amb el mateix procediment, contribueix al finançament de projectes en l'àmbit del medi ambient i en l'àmbit de les xarxes transeuropees en matèria d'infraestructures de transports.

Article 178

(antic article 162 TCE)

Els reglaments d'aplicació relatius al Fons europeu de desenvolupament regional són adoptats pel Parlament Europeu i pel Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions.

Pel que fa al Fons europeu d'orientació i de garantia agrícola, secció «orientació», i al Fons social europeu, continuen essent aplicables, respectivament, les disposicions dels articles 43 i 164.

TÍTOL XIX RECERCA I DESENVOLUPAMENT TECNOLÒGIC I ESPAI

Article 179

(antic article 163 TCE)

1. La Unió té com a objectiu reforçar les seves bases científiques i tecnològiques per mitjà de la realització d'un espai europeu de la recerca en què els investigadors, els coneixements científics i les tecnologies circulin lliurement, promoure el desenvolupament de la seva competitivitat, inclosa la de la indústria, i fomentar les accions de recerca que es considerin necessàries en virtut dels altres capítols dels tractats.

2. Amb aquesta finalitat, la Unió fomenta en tot el seu territori els esforços de recerca i desenvolupament tecnològic d'alta qualitat a càrrec de les empreses, incloses les petites i mitjanes empreses, els centres de recerca i les universitats i dóna suport a llurs esforços de cooperació, amb l'objectiu, sobretot, de permetre als investigadors de cooperar lliurement més enllà de les fronteres i a les empreses d'explotar plenament les potencialitats del mercat interior per mitjà, particularment, de l'obertura de la contractació pública nacional, de la definició de normes comunes i de la supressió dels obstacles jurídics i fiscals a aquesta cooperació.

3. Totes les accions de la Unió en l'àmbit de la recerca i del desenvolupament tecnològic acordades a l'empara dels tractats, incloses les accions de demostració, es decideixen i s'executen d'acord amb les disposicions d'aquest títol.

Article 180

(antic article 164 TCE)

Per a assolir els objectius esmentats, la Unió duu a terme les accions següents, que complementen les accions empreses dins els estats membres:

- a) execució de programes de recerca, de desenvolupament tecnològic i de demostració, que promoguin la cooperació amb les empreses, els centres de recerca i les universitats, i la d'aquests organismes entre ells;
- b) promoció de la cooperació en matèria de recerca, de desenvolupament tecnològic i de demostració de la Unió amb els països tercers i les organitzacions internacionals;

- c) difusió i valoració dels resultats de les activitats en matèria de recerca, desenvolupament tecnològic i demostració de la Unió;
- d) impuls de la formació i de la mobilitat dels investigadors de la Unió.

Article 181

(antic article 165 TCE)

1. La Unió i els estats membres coordinen llur acció en matèria de recerca i de desenvolupament tecnològic amb la finalitat de garantir la coherència recíproca de les polítiques nacionals i de la política de la Unió.
2. La Comissió, en col·laboració estreta amb els estats membres, pot adoptar qualsevol iniciativa que sigui útil per a promoure la coordinació a què fa referència l'apartat 1, particularment amb vista a establir orientacions i indicadors, a organitzar l'intercanvi de millors pràctiques i a preparar els elements necessaris per al control i l'avaluació periòdics. El Parlament Europeu n'és informat complidament.

Article 182

(antic article 166 TCE)

1. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social, estableixen un programa marc pluriennal, que conté el conjunt de les accions de la Unió.

El programa marc:

- fixa els objectius científics i tecnològics a assolir per mitjà de les accions a què fa referència l'article 180 i les prioritats corresponents;
  - indica les línies generals d'aquestes accions;
  - fixa l'import global màxim i les modalitats de participació financera de la Unió en el programa marc, i també les quotes respectives de cadascuna de les accions projectades.
2. El programa marc és adaptat o completat en funció de l'evolució de les situacions.
  3. El programa marc és executat per mitjà de programes específics desenvolupats en l'àmbit de cadascuna de les accions. Cada programa específic precisa les modalitats de realització, en fixa la durada i preveu els mitjans que s'estimin necessaris. La suma dels imports estimats necessaris, fixats pels programes específics, no pot superar l'import global màxim fixat per al programa marc i per a cada acció.
  4. El Consell, pronunciant-se de conformitat amb un procediment legislatiu especial, i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i al Comitè Econòmic i Social, estableix els programes específics.
  5. Com a complement de les accions previstes en el programa marc pluriennal, el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social, estableixen les mesures necessàries per a l'execució de l'espai europeu de recerca.

Article 183

(antic article 167 TCE)

Per a l'execució del programa marc pluriennal, la Unió:

- fixa les normes de participació de les empreses, dels centres de recerca i de les universitats;
- fixa les normes aplicables a la difusió dels resultats de la recerca.

Article 184

(antic article 168 TCE)

En l'execució del programa marc pluriennal es poden decidir programes complementaris en què només participin alguns estats membres, els quals n'asseguren el finançament, sens perjudici d'una eventual participació de la Unió.

La Unió estableix les normes aplicables als programes complementaris, particularment en matèria de difusió dels coneixements i d'accés d'altres estats membres.

Article 185

(antic article 169 TCE)

En l'execució del programa marc pluriennal, la Unió pot preveure, de comú acord amb els estats membres de què es tracti, una participació en programes de recerca i desenvolupament empresos per diversos estats membres, inclosa la participació en les estructures creades per a l'execució d'aquests programes.

Article 186

(antic article 170 TCE)

En l'execució del programa marc pluriennal, la Unió pot preveure una cooperació en matèria de recerca, de desenvolupament tecnològic i de demostració de la Unió amb països tercers o amb organitzacions internacionals.

Les modalitats d'aquesta cooperació poden ésser objecte d'acords entre la Unió i les terceres parts de què es tracti.

Article 187

(antic article 171 TCE)

La Unió pot crear empreses comunes o qualsevol altra estructura necessària per a la bona execució dels programes de recerca, de desenvolupament tecnològic i de demostració de la Unió.

Article 188

(antic article 172 TCE)

El Consell, a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i al Comitè Econòmic i Social, estableix les disposicions a què fa referència l'article 187.

El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social, estableixen les disposicions a què fan referència els articles 183, 184 i 185. L'adopció dels programes complementaris requereix l'acord dels estats membres de què es tracti.

Article 189

1. A fi de promoure el progrés científic i tècnic, la competitivitat industrial i l'execució de les seves polítiques, la Unió elabora una política espacial europea. Amb aquesta finalitat, pot fomentar iniciatives comunes, donar suport a la recerca i el desenvolupament tecnològic i coordinar els esforços necessaris per a l'exploració i la utilització de l'espai.

2. Per a contribuir a l'assoliment dels objectius a què fa referència l'apartat 1, el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, estableixen les mesures necessàries, que poden adoptar la forma d'un programa espacial europeu, amb exclusió de qualsevol harmonització de les disposicions legislatives i reglamentàries dels estats membres.
3. La Unió estableix les relacions que siguin pertinents amb l'Agència Espacial Europea.
4. Aquest article s'entén sens perjudici de les altres disposicions d'aquest títol.

Article 190

(antic article 173 TCE)

A l'inici de cada any, la Comissió presenta un informe al Parlament Europeu i al Consell. Aquest informe té per objecte, particularment, les activitats dutes a terme en matèria de recerca i de desenvolupament tecnològic i de difusió dels resultats durant l'any precedent, i també el programa de treball de l'any en curs.

TÍTOL XX MEDI AMBIENT

Article 191

(antic article 174 TCE)

1. La política de la Unió en l'àmbit del medi ambient contribueix a assolir els objectius següents:
  - la preservació, la protecció i la millora de la qualitat del medi ambient,
  - la protecció de la salut humana,
  - la utilització prudent i racional dels recursos naturals,
  - el foment, a nivell internacional, de mesures destinades a afrontar els problemes regionals o mundials del medi ambient, i en particular a lluitar contra el canvi climàtic.
2. La política de la Unió en l'àmbit del medi ambient té com a objectiu assolir un nivell de protecció elevat, tenint en compte la diversitat de situacions en les diferents regions de la Unió. Es basa en els principis de precaució i d'acció preventiva, en el principi de correcció dels danys al medi ambient, preferentment en la font mateixa, i en el principi que «qui contamina paga».

En aquest context, les mesures d'harmonització que responen a exigències en matèria de protecció del medi ambient inclouen, en els casos pertinents, una clàusula de salvaguarda que autoritza els estats membres a adoptar, per motius mediambientals no econòmics, mesures provisionals subjectes a un procediment de control de la Unió.

3. En l'elaboració de la seva política en matèria de medi ambient, la Unió té en compte:
  - les dades científiques i tècniques disponibles,
  - les condicions del medi ambient en les diferents regions de la Unió,
  - els avantatges i les càrregues que poden resultar de l'acció o de la manca d'acció,
  - el desenvolupament econòmic i social del conjunt de la Unió i el desenvolupament equilibrat de les seves regions.
4. En el marc de llurs competències respectives, la Unió i els estats membres cooperen amb els països tercers i les organitzacions internacionals competents. Les modalitats de la cooperació de la Unió poden ésser objecte d'acords entre aquesta i les terceres parts de què es tracti.

El paràgraf precedent s'entén sens perjudici de la competència dels estats membres per a negociar en els organismes internacionals i concloure acords internacionals.

Article 192

(antic article 175 TCE)

1. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions, estableixen les accions que ha d'emprendre la Unió per a assolir els objectius a què fa referència l'article 191.
2. Com a excepció al procediment d'adopció de decisions a què fa referència l'apartat 1, i sens perjudici de l'article 114, el Consell, pronunciant-se per unanimitat de conformitat amb un procediment legislatiu especial, i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions, estableix:
  - a) disposicions essencialment de caràcter fiscal;
  - b) les mesures que afecten:
    - l'ordenació territorial;
    - la gestió quantitativa dels recursos hídrics o relacionats directament o indirectament amb la disponibilitat d'aquests recursos;
    - l'afectació del sòl, a excepció de la gestió dels residus;
  - c) les mesures que afecten de manera significativa la tria d'un estat membre entre diverses fonts d'energia i l'estructura general del seu proveïment energètic.

El Consell, pronunciant-se per unanimitat a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions, pot fer aplicable el procediment legislatiu ordinari als àmbits a què fa referència el primer paràgraf.

3. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions, estableixen programes d'acció de caràcter general que fixen els objectius prioritaris a assolir.

Les mesures necessàries per a executar aquests programes s'adopten d'acord amb les condicions que estableixen l'apartat 1 o l'apartat 2, segons que correspongui.

4. Sens perjudici de determinades mesures adoptades per la Unió, els estats membres asseguruen el finançament i l'execució de la política en matèria mediambiental.
5. Sens perjudici del principi que «qui contamina paga», si una mesura adoptada d'acord amb el que disposa l'apartat 1 implica costos que els poders públics d'un estat membre consideren desproporcionats, aquesta mesura ha de preveure les disposicions adequades en forma de:
  - excepcions de caràcter temporal i/o
  - suport financer del Fons de cohesió creat d'acord amb el que disposa l'article 177.

Article 193

(antic article 176 TCE)

Les mesures de protecció establertes en virtut de l'article 192 no són obstacle perquè els estats membres mantinguin i adoptin mesures per a reforçar la protecció. Aquestes mesures han d'ésser compatibles amb els tractats. Són notificades a la Comissió.

TÍTOL XXI ENERGIA

Article 194

1. En el marc de l'establiment o del funcionament del mercat interior, i atenent l'exigència de preservar i millorar el medi ambient, la política energètica de la Unió té com a objectiu, amb esperit de solidaritat entre els estats membres:

- a) garantir el funcionament del mercat de l'energia;
- b) garantir la seguretat del proveïment energètic dins de la Unió;
- c) fomentar l'eficiència energètica, l'estalvi energètic i el desenvolupament d'energies noves i renovables, i
- d) fomentar la interconnexió de les xarxes energètiques.

2. Sens perjudici de l'aplicació d'altres disposicions dels tractats, el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, estableixen les mesures necessàries per a assolir els objectius a què fa referència l'apartat 1. Aquestes mesures són adoptades amb la consulta prèvia al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions.

Les mesures no afecten el dret d'un estat membre de determinar les condicions d'explotació dels seus recursos energètics, les seves possibilitats de triar entre diferents fonts d'energia i l'estructura general del seu proveïment energètic, sens perjudici de l'article 192, apartat 2, lletra c).

3. No obstant el que disposa l'apartat 2, el Consell, pronunciant-se de conformitat amb un procediment legislatiu especial, per unanimitat i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, estableix les mesures a què fa referència el dit apartat si són essencialment de caràcter fiscal.

TÍTOL XXII TURISME

Article 195

1. La Unió complementa l'acció dels estats membres en el sector turístic, particularment promovent la competitivitat de les empreses de la Unió en aquest sector.

Amb aquesta finalitat, l'acció de la Unió té com a objectiu:

- a) fomentar la creació d'un entorn favorable al desenvolupament de les empreses d'aquest sector;
- b) propiciar la cooperació entre estats membres, particularment per mitjà de l'intercanvi de bones pràctiques.

2. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, estableixen les mesures específiques destinades a complementar les accions dutes a terme dins els estats membres per a aconseguir els objectius a què fa referència aquest article, amb exclusió de qualsevol harmonització de les disposicions legislatives i reglamentàries dels estats membres.

TÍTOL XXIII PROTECCIÓ CIVIL

Article 196

1. La Unió impulsa la cooperació entre els estats membres amb la finalitat de reforçar l'eficàcia dels sistemes de prevenció de les catàstrofes naturals o d'origen humà i dels sistemes de protecció contra aquestes catàstrofes.

L'acció de la Unió té com a objectiu:

- a) donar suport a l'acció dels estats membres i complementar-la, a nivell nacional, a nivell regional i a nivell local, amb relació a la prevenció de riscos, la preparació del personal de protecció civil en els estats membres i la intervenció en cas de catàstrofes naturals o d'origen humà dins la Unió;
- b) promoure una cooperació operativa ràpida i eficaç dins la Unió entre els serveis de protecció civil nacionals;
- c) fomentar la coherència de les accions empreses a nivell internacional en matèria de protecció civil.

2. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, estableixen les mesures necessàries per a contribuir a l'assoliment dels objectius a què fa referència l'apartat 1, amb exclusió de qualsevol harmonització de les disposicions legislatives i reglamentàries dels estats membres.

TÍTOL XXIV COOPERACIÓ ADMINISTRATIVA

Article 197

1. L'execució efectiva del dret de la Unió pels estats membres, essencial per al bon funcionament de la Unió, és considerada una qüestió d'interès comú.

2. La Unió pot donar suport als esforços dels estats membres per millorar llur capacitat administrativa d'executar el dret de la Unió. Aquesta acció pot consistir particularment a facilitar l'intercanvi d'informació i de funcionaris, i també a fomentar programes de formació. Cap estat membre no està obligat a valer-se d'aquest suport. El Parlament Europeu i el Consell, per mitjà de reglaments adoptats de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, estableixen les mesures necessàries amb aquesta finalitat, amb exclusió de qualsevol harmonització de les disposicions legislatives i reglamentàries dels estats membres.

3. Aquest article s'entén sens perjudici de l'obligació dels estats membres d'aplicar el dret de la Unió, i també de les prerrogatives i els deures de la Comissió. S'entén també sens perjudici de les altres disposicions dels tractats que estableixen una cooperació administrativa entre els estats membres i entre aquests i la Unió.

QUARTA PART

ASSOCIACIÓ DELS PAÏSOS I TERRITORIS D'ULTRAMAR

Article 198

(antic article 182 TCE)

Els estats membres acorden d'associar a la Unió els països i territoris no europeus que mantenen relacions especials amb Dinamarca, França, els Països Baixos i el Regne Unit. Aquests països i territoris, en avant denominats «països i territoris», són enumerats en la llista que constitueix l'annex II.

La finalitat de l'associació és la promoció del desenvolupament econòmic i social dels països i territoris i l'establiment de relacions econòmiques estretes entre aquests i el conjunt de la Unió.

D'acord amb els principis enunciats en el preàmbul d'aquest tractat, l'associació, en primer lloc, ha de contribuir a afavorir els interessos dels habitants d'aquests països i territoris i llur prosperitat, de manera que puguin assolir el desenvolupament econòmic, social i cultural a què aspiren.

Article 199

(antic article 183 TCE)

L'associació té els objectius següents:

1. Els estats membres apliquen a llurs intercanvis comercials amb els països i territoris el règim que acordin entre ells en virtut dels tractats.
2. Cada país o territori aplica als seus intercanvis comercials amb els estats membres i amb els altres països i territoris el règim que aplica a l'estat europeu amb el qual manté relacions especials.
3. Els estats membres contribueixen a les inversions que requereixi el desenvolupament progressiu d'aquests països i territoris.
4. Per a les inversions finançades per la Unió, la participació en les convocatòries per a l'adjudicació d'obres, serveis i subministraments és oberta, en igualtat de condicions, a totes les persones físiques o jurídiques que pertanyen als estats membres i als països i territoris.
5. En les relacions entre els estats membres i els països i territoris, el dret d'establiment dels ciutadans i de les societats és regulat de conformitat amb les disposicions i per aplicació dels procediments regulats pel capítol relatiu al dret d'establiment i sobre una base no discriminatòria, sens perjudici de les disposicions especials adoptades en virtut de l'article 203.

Article 200

(antic article 184 TCE)

1. Les importacions originàries dels països i territoris es beneficien, en entrar als estats membres, de la prohibició dels drets de duana que s'aplica entre els estats membres de conformitat amb les disposicions dels tractats.
2. A l'entrada en cada país i territori, els drets de duana que graven les importacions procedents dels estats membres i dels altres països i territoris resten prohibits de conformitat amb el que disposa l'article 30.
3. Tanmateix, els països i territoris poden percebre drets de duana que responguin als requeriments de llur desenvolupament i a les necessitats de llur industrialització o drets de caràcter fiscal destinats a nodrir llurs presupostos.

Els drets a què fa referència el paràgraf anterior no poden excedir els que gravin les importacions de productes procedents de l'estat membre amb el qual cada país o territori manté relacions especials.

4. L'apartat 2 no és aplicable als països i territoris que, pel fet d'estar subjectes a obligacions internacionals especials, ja apliquen un aranzel duaner no discriminatori.

5. L'establiment o la modificació de drets de duana que gravin les mercaderies importades en els països i territoris no pot produir, de fet o de dret, cap discriminació directa o indirecta entre les importacions procedents dels diversos estats membres.

Article 201

(antic article 185 TCE)

Si el nivell dels drets aplicables a les mercaderies procedents d'un tercer país a l'entrada en un país o territori és tal que, tenint en compte l'aplicació de les disposicions de l'article 200, apartat 1, pogués provocar desviacions del tràfic en perjudici d'un dels estats membres, aquest pot demanar a la Comissió de proposar als altres estats membres les mesures necessàries per a esmenar aquesta situació.

Article 202

(antic article 186 TCE)

Sens perjudici de les disposicions relatives a la salut pública, la seguretat pública i l'ordre públic, la llibertat de circulació dels treballadors dels països i territoris en els estats membres i dels treballadors dels estats membres en els països i territoris es regeix per actes adoptats de conformitat amb l'article 203.

Article 203

(antic article 187 TCE)

El Consell, pronunciant-se per unanimitat a proposta de la Comissió, estableix, a partir dels resultats assolits en el marc de l'associació entre els països i territoris i la Unió i basant-se en els principis continguts en els tractats, les disposicions relatives a les modalitats i al procediment de l'associació entre els països i territoris i la Unió. Quan el Consell adopta les esmentades disposicions de conformitat amb un procediment legislatiu especial, es pronuncia per unanimitat, a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu.

Article 204

(antic article 188 TCE)

Les disposicions dels articles 198 a 203 són aplicables a Grenlàndia, amb subjecció a les disposicions específiques per a Grenlàndia que figuren en el Protocol sobre el règim especial aplicable a Grenlàndia, incorporat com a annex als tractats.

CINQUENA PART L'ACCIÓ EXTERIOR DE LA UNIÓ

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS RELATIVES A L'ACCIÓ EXTERIOR DE LA UNIÓ

Article 205

L'acció de la Unió en l'escena internacional a l'empara d'aquesta cinquena part es basa en els principis, persegueix els objectius i és conduïda d'acord amb les disposicions generals del capítol 1 del títol V del Tractat de la Unió Europea.

TÍTOL II LA POLÍTICA COMERCIAL COMUNA

Article 206

(antic article 131 TCE)

Per mitjà de l'establiment d'una unió duanera d'acord amb els articles 28 a 32, la Unió contribueix, en bé de l'interès comú, al desenvolupament harmoniós del comerç mundial, a la supressió progressiva de les restriccions als intercanvis internacionals i a les inversions estrangeres directes, i també a la reducció de les barreres aranzelàries i d'altra mena.

Article 207

(antic article 133 TCE)

1. La política comercial comuna es basa en principis uniformes, particularment pel que fa a les modificacions aranzelàries, l'adopció d'acords aranzelaris i comercials relatius als intercanvis de mercaderies i de serveis, els aspectes comercials de la propietat intel·lectual i industrial, les inversions estrangeres directes, la uniformització de les mesures de liberalització, la política d'exportació i les mesures de protecció comercial, entre les quals s'inclouen les que s'hagin d'adoptar en els casos de dúmping i de subvencions. La política comercial comuna es duu a terme en el marc dels principis i els objectius de l'acció exterior de la Unió.

2. El Parlament Europeu i el Consell, per mitjà de reglaments adoptats de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, estableixen les mesures que defineixen el marc d'execució de la política comercial comuna.

3. En cas que s'hagin de negociar i concloure acords amb un o diversos països tercers o organitzacions internacionals, és aplicable l'article 218, amb subjecció a les disposicions específiques del present article.

La Comissió presenta recomanacions al Consell, el qual l'autoritza a iniciar les negociacions necessàries. Correspon al Consell i a la Comissió de vetllar perquè els acords negociats siguin compatibles amb les polítiques i les normes internes de la Unió.

La Comissió condueix les dites negociacions en consulta amb un comitè especial designat pel Consell per a assistir-la en aquesta tasca i en el marc de les directives que el Consell li pugui adreçar. La Comissió informa periòdicament el comitè especial i el Parlament Europeu sobre els progressos de les negociacions.

4. Per a la negociació i l'adopció dels acords a què fa referència l'apartat 3, el Consell es pronuncia per majoria qualificada.

Per a la negociació i l'adopció d'un acord en els àmbits del comerç de serveis i dels aspectes comercials de la propietat intel·lectual i industrial, i també de les inversions estrangeres directes, el Consell es pronuncia per unanimitat quan aquest acord conté disposicions amb relació a les quals es requereix la unanimitat per a l'adopció de normes internes.

El Consell es pronuncia també per unanimitat per a la negociació i l'adopció d'acords:

- a) en l'àmbit del comerç en matèria de serveis culturals i audiovisuals, quan aquests acords puguin perjudicar la diversitat cultural i lingüística de la Unió;
- b) en l'àmbit del comerç en matèria de serveis socials, d'educació i de salut, quan aquests acords puguin pertorbar greument l'organització nacional d'aquests serveis i perjudicar les responsabilitats dels estats membres en la prestació d'aquests serveis.

5. La negociació i l'adopció d'acords internacionals en l'àmbit dels transports es regeixen pel títol VI de la tercera part i per l'article 218.

6. L'exercici de les competències atribuïdes per aquest article en l'àmbit de la política comercial comuna no afecta la delimitació de les competències entre la Unió i els estats membres ni comporta una harmonització de les disposicions legislatives o reglamentàries dels estats membres en la mesura que els tractats excloguin aquesta harmonització.

TÍTOL III

LA COOPERACIÓ AMB ELS PAÏSOS TERCERS I L'AJUDA HUMANITÀRIA

CAPÍTOL 1

LA COOPERACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT

Article 208

(antic article 177 TCE)

1. La política de la Unió en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament es duu a terme en el marc dels principis i els objectius de l'acció exterior de la Unió. Les polítiques de la Unió i dels estats membres de cooperació per al desenvolupament es complementen i es reforcen mútuament.

L'objectiu principal de la política de la Unió en aquest àmbit és la reducció i, finalment, l'eradicació de la pobresa. La Unió té en compte els objectius de la cooperació per al desenvolupament en l'execució de les polítiques que puguin afectar els països en desenvolupament.

2. La Unió i els estats membres respecten els compromisos i tenen en compte els objectius que han acordat en el marc de les Nacions Unides i d'altres organitzacions internacionals competents.

Article 209

(antic article 179 TCE)

1. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, estableixen les mesures necessàries per a aplicar la política de cooperació per al desenvolupament, que poden tenir per objecte programes pluriennals de cooperació amb països en desenvolupament o programes amb un enfocament temàtic.

2. La Unió pot concloure amb els països tercers i amb les organitzacions internacionals competents qualsevol acord adequat per a l'assoliment dels objectius que enuncien l'article 21 del Tractat de la Unió Europea i l'article 208 d'aquest tractat.

El primer paràgraf s'entén sens perjudici de les competències dels estats membres per a negociar en els organismes internacionals i concloure acords.

3. El Banc Europeu d'Inversions contribueix, en les condicions establertes pels seus estatuts, a l'execució de les mesures a què fa referència l'apartat 1.

Article 210

(antic article 180 TCE)

1. Per a impulsar la complementarietat i l'eficàcia de llurs accions, la Unió i els estats membres coordinen llurs polítiques en matèria de cooperació per al desenvolupament i concerten llurs programes d'ajut, també en el marc d'organitzacions internacionals i de conferències internacionals. Poden emprendre accions conjuntes. Els estats membres contribueixen, si cal, a l'execució dels programes d'ajut de la Unió.

2. La Comissió pot adoptar qualsevol iniciativa adequada per a fomentar la coordinació a què fa referència l'apartat 1.

Article 211

(antic article 181 TCE)

En el marc de llurs competències respectives, la Unió i els estats membres cooperen amb els països tercers i amb les organitzacions internacionals competents.

CAPÍTOL 2 LA COOPERACIÓ ECONÒMICA, FINANÇERA I TÈCNICA AMB ELS PAÏSOS TERCERS

Article 212

(antic article 181A TCE)

1. Sens perjudici de les altres disposicions dels tractats, i particularment les dels articles 208 a 211, la Unió duu a terme accions de cooperació econòmica, financera i tècnica, incloses les accions d'ajut en particular en l'àmbit financer, amb països tercers altres que els països en desenvolupament. Aquestes accions són coherents amb la política de desenvolupament de la Unió i es duen a terme en el marc dels principis i els objectius de la seva acció exterior. Les accions de la Unió i dels estats membres es complementen i es reforcen mútuament.

2. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, estableixen les mesures necessàries per a executar l'apartat 1.

3. En el marc de llurs competències respectives, la Unió i els estats membres cooperen amb els països tercers i amb les organitzacions internacionals competents. Les modalitats de la cooperació de la Unió poden ésser objecte d'acords entre aquesta i les terceres parts de què es tracti.

El primer paràgraf s'entén sens perjudici de les competències dels estats membres per a negociar en els organismes internacionals i concloure acords internacionals.

Article 213

Quan la situació en un tercer país requereix que la Unió presti ajut financer urgent, el Consell adopta, a proposta de la Comissió, les decisions que calgui.

CAPÍTOL 3 L'AJUDA HUMANITÀRIA

Article 214

1. Les accions de la Unió en l'àmbit de l'ajuda humanitària es duen a terme en el marc dels principis i els objectius de l'acció exterior de la Unió. Aquestes accions tenen com a objectiu prestar, de manera puntual, assistència, auxili i protecció a les poblacions dels països tercers víctimes de catàstrofes naturals o d'origen humà, per a afrontar les necessitats humanitàries que resultin d'aquestes situacions diverses. Les accions de la Unió i dels estats membres es complementen i es reforcen mútuament.

2. Les accions d'ajuda humanitària es duen a terme d'acord amb els principis del dret internacional i els principis d'imparcialitat, de neutralitat i de no-discriminació.

3. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, estableixen les mesures que defineixen el marc en què s'executen les accions d'ajuda humanitària de la Unió.

4. La Unió pot concloure amb els països tercers i amb les organitzacions internacionals competents qualsevol acord adequat per a l'assoliment dels objectius que enuncien l'apartat 1 del present article i l'article 21 del Tractat de la Unió Europea.

El primer paràgraf s'entén sens perjudici de les competències dels estats membres per a negociar en els organismes internacionals i concloure acords.

5. A fi d'establir un marc perquè els joves europeus puguin aportar contribucions comunes a les accions d'ajuda humanitària de la Unió, es crea un cos voluntari europeu d'ajuda humanitària. El Parlament Europeu i el Consell, per mitjà de reglaments adoptats de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, en fixen l'estatut i les modalitats de funcionament.

6. La Comissió pot adoptar qualsevol iniciativa adequada per a fomentar la coordinació entre les accions de la Unió i les dels estats membres, amb la finalitat de reforçar l'eficàcia i la complementarietat dels mecanismes de la Unió i dels mecanismes nacionals d'ajuda humanitària.

7. La Unió vetlla perquè les seves accions d'ajuda humanitària siguin coordinades i coherents amb les de les organitzacions i els organismes internacionals, en particular els que pertanyen al sistema de les Nacions Unides.

TÍTOL IV MESURES RESTRICTIVES

Article 215 (antic article 301 TCE)

1. Quan una decisió, adoptada d'acord amb el capítol 2 del títol V del Tractat de la Unió Europea, estableix la interrupció o la reducció, total o parcial, de les relacions econòmiques i financeres amb un o diversos països tercers, el Consell, pronunciant-se per majoria qualificada, a proposta conjunta de l'alt representant de la Unió per a afers exteriors i política de seguretat i de la Comissió, adopta les mesures necessàries. El Consell n'informa el Parlament Europeu.

2. Quan una decisió adoptada de conformitat amb el capítol 2 del títol V del Tractat de la Unió Europea ho preveu, el Consell pot adoptar, de conformitat amb el procediment a què fa referència l'apartat 1, mesures restrictives envers persones físiques o jurídiques, grups o entitats no estatals.

3. Els actes a què fa referència aquest article inclouen les disposicions necessàries en matèria de garanties jurídiques.

TÍTOL V ACORDS INTERNACIONALS

Article 216

1. La Unió pot concloure un acord amb un o diversos països tercers o organitzacions internacionals si ho estableixen els tractats o si la conclusió de l'acord és necessària per a assolir, en el marc de les polítiques de la Unió, algun dels objectius a què fan referència els tractats, o ha estat prevista en un acte jurídicament vinculant de la Unió, o pot afectar normes comunes o alterar-ne l'abast.
2. Els acords conclusos per la Unió vinculen les institucions de la Unió i els estats membres.

Article 217

(antic article 310 TCE)

La Unió pot concloure amb un o diversos països tercers o organitzacions internacionals acords de creació d'una associació que impliqui drets i obligacions recíprocs, accions comunes i procediments específics.

Article 218

(antic article 300 TCE)

1. Sens perjudici de les disposicions específiques de l'article 207, els acords entre la Unió i països tercers o organitzacions internacionals es negocien i s'adopten de conformitat amb el procediment següent.
2. El Consell autoritza l'obertura de negociacions, estableix les directrius de negociació, autoritza la signatura i conclou els acords.
3. La Comissió, o l'alt representant de la Unió per a afers exteriors i política de seguretat quan l'acord projectat tingui per objecte exclusivament o principalment la política exterior i de seguretat comuna, presenten recomanacions al Consell, el qual adopta una decisió per a autoritzar l'obertura de negociacions i designar, en funció de la matèria de l'acord projectat, el negociador o el cap de l'equip de negociació de la Unió.
4. El Consell pot dictar directrius al negociador i designar un comitè especial, el qual ha d'ésser consultat durant les negociacions.
5. El Consell, a proposta del negociador, adopta una decisió per la qual s'autoritza la signatura de l'acord i, si escau, l'aplicació provisional d'aquest abans de l'entrada en vigor.
6. El Consell, a proposta del negociador, adopta una decisió relativa a la conclusió de l'acord.

Llevat que l'acord tingui exclusivament per objecte la política exterior i de seguretat comuna, el Consell adopta la decisió de conclusió de l'acord:

- a) amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu en els casos següents:
  - i) acords d'associació;
  - ii) acord d'adhesió de la Unió al Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals;
  - iii) acords de creació d'un marc institucional específic en l'organització de procediments de cooperació;
  - iv) acords que tinguin repercussions pressupostàries importants per a la Unió;

- v) acords que es refereixen a àmbits als quals s'aplica el procediment legislatiu ordinari o, si es requereix l'aprovació del Parlament Europeu, el procediment legislatiu especial.

El Parlament Europeu i el Consell, en cas d'urgència, poden acordar un termini per a l'aprovació.

- b) amb la consulta prèvia al Parlament Europeu en els altres casos. El Parlament Europeu emet el seu dictamen en un termini que el Consell pot fixar en funció de la urgència. Si no ha emès el dictamen en finir aquest termini, el Consell es pot pronunciar.

7. No obstant el que disposen els apartats 5, 6 i 9, el Consell, en concloure un acord, pot habilitar el negociador per a aprovar-ne les modificacions, en nom de la Unió, si aquest preveu que les modificacions han d'ésser adoptades de conformitat amb un procediment simplificat o per un òrgan creat pel dit acord. El Consell pot supeditar aquesta autorització a condicions específiques.

8. El Consell es pronuncia per majoria qualificada durant tot el procediment.

Tanmateix, el Consell es pronuncia per unanimitat quan l'acord té per objecte un àmbit en què es requereix la unanimitat per a l'adopció d'un acte de la Unió, i també en el cas dels acords d'associació i dels acords a què fa referència l'article 212 amb els estats candidats a l'adhesió. El Consell es pronuncia també per unanimitat amb relació a l'acord d'adhesió de la Unió al Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals; la decisió per la qual es conclou aquest acord entra en vigor després d'haver estat aprovada pels estats membres, d'acord amb les normes constitucionals respectives.

9. El Consell, a proposta de la Comissió o de l'alt representant de la Unió per a afers exteriors i política de seguretat, adopta una decisió relativa a la suspensió de l'aplicació d'un acord i a l'establiment de les posicions que s'han d'adoptar en nom de la Unió en un organisme creat per un acord, quan aquest organisme ha d'adoptar actes que produeixin efectes jurídics, a excepció dels actes que completen o modifiquen el marc institucional de l'acord.

10. El Parlament Europeu és immediatament i plenament informat en totes les fases del procediment.

11. Un estat membre, el Parlament Europeu, el Consell o la Comissió poden sol·licitar el dictamen del Tribunal de Justícia sobre la compatibilitat amb els tractats de qualsevol acord projectat. En cas de dictamen negatiu del Tribunal, l'acord projectat no pot entrar en vigor, llevat que es modifiqui o que els tractats siguin revisats.

Article 219

(antic article 111, apartats 1 a 3 i 5, TCE)

1. No obstant el que disposa l'article 218, el Consell, sia basant-se en una recomanació del Banc Central Europeu, sia basant-se en una recomanació de la Comissió i amb la consulta prèvia al Banc Central Europeu amb la finalitat d'aconseguir un consens compatible amb l'objectiu de l'estabilitat dels preus, pot concloure acords formals relatius a un sistema de tipus de canvi per a l'euro amb relació a les monedes d'estats tercers. El Consell es pronuncia per unanimitat, amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i de conformitat amb el procediment que estableix l'apartat 3.

El Consell, sia basant-se en una recomanació del Banc Central Europeu, sia basant-se en una recomanació de la Comissió i amb la consulta prèvia al Banc Central Europeu amb la finalitat d'aconseguir un consens compatible amb l'objectiu de l'estabilitat dels preus, pot adoptar, modificar o abandonar els tipus centrals de l'euro en el sistema de tipus de canvi. El president del Consell informa el Parlament Europeu de l'adopció, de la modificació o de l'abandonament dels tipus centrals de l'euro.

2. Si no hi ha un sistema de tipus de canvi respecte a una o diverses monedes d'estats tercers en el sentit que determina l'apartat 1, el Consell, que es pronuncia sia basant-se en una recomanació de la Comissió i amb la consulta prèvia al Banc Central Europeu, sia basant-se en una recomanació del Banc Central Europeu, pot formular les orientacions generals de política de canvi respecte a aquestes monedes. Aquestes orientacions generals no afecten l'objectiu principal del SEBC, que és mantenir l'estabilitat dels preus.

3. No obstant el que disposa l'article 218, quan la Unió ha de negociar acords en matèria de règim monetari o de canvi amb un o diversos estats tercers o organitzacions internacionals, el Consell, basant-se en una recomanació de la Comissió i amb la consulta prèvia al Banc Central Europeu, decideix les modalitats de negociació i de conclusió d'aquests acords. Aquestes modalitats de negociació han de garantir que la Unió expressi una posició única. La Comissió resta plenament associada a les negociacions.

4. Sens perjudici de les competències i dels acords de la Unió relatius a la unió econòmica i monetària, els estats membres poden negociar en els organismes internacionals i concloure acords internacionals.

TÍTOL VI

RELACIONS DE LA UNIÓ AMB LES ORGANITZACIONS INTERNACIONALS I AMB ELS PAÏSOS TERCERS I DELEGACIONS DE LA UNIÓ

Article 220

(antics articles 302 a 304 TCE)

1. La Unió estableix qualsevol forma de cooperació que sigui pertinent amb els òrgans de les Nacions Unides i de llurs organismes especialitzats, el Consell d'Europa, l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa i l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmics.

La Unió manté també les relacions que siguin pertinents amb altres organitzacions internacionals.

2. L'alt representant de la Unió per a afers exteriors i política de seguretat i la Comissió s'encarreguen d'executar les disposicions d'aquest article.

Article 221

1. Les delegacions de la Unió en països tercers i davant d'organitzacions internacionals asseguruen la representació de la Unió.

2. Les delegacions de la Unió resten sota l'autoritat de l'alt representant de la Unió per a afers exteriors i política de seguretat. Actuen en cooperació estreta amb les missions diplomàtiques i consulars dels estats membres.

TÍTOL VII

CLÀUSULA DE SOLIDARITAT

Article 222

1. La Unió i els seus estats membres actuen conjuntament amb esperit de solidaritat si un estat membre és objecte d'un atac terrorista o és víctima d'una catàstrofe natural o d'origen humà. La Unió mobilitza tots els instruments de què disposa, inclosos els mitjans militars posats a la seva disposició pels estats membres, per a:

- a) — prevenir l'amenaça terrorista en el territori dels estats membres;
- protegir les institucions democràtiques i la població civil d'eventuals atacs terroristes;
- prestar assistència a un estat membre en el seu territori, a petició de les seves autoritats polítiques, en cas d'atac terrorista;

- b) prestar assistència a un estat membre en el territori d'aquest, a petició de les seves autoritats polítiques, en cas de catàstrofe natural o d'origen humà.
2. Si un estat membre és objecte d'un atac terrorista o víctima d'una catàstrofe natural o d'origen humà, a petició de les seves autoritats polítiques els altres estats membres li presten assistència. Amb aquesta finalitat, els estats membres es coordinen en el si del Consell.
3. Les modalitats d'execució per la Unió d'aquesta clàusula de solidaritat són definides per mitjà d'una decisió adoptada pel Consell, a proposta conjunta de la Comissió i de l'alt representant de la Unió per a afers exteriors i política de seguretat. Si aquesta decisió té repercussions en l'àmbit de la defensa, el Consell es pronuncia de conformitat amb l'article 31, apartat 1, del Tractat de la Unió Europea. El Parlament Europeu n'és informat complidament.
- En el marc del present apartat, i sens perjudici de l'article 240, el Consell és assistit pel comitè polític i de seguretat, amb el suport de les estructures creades en el marc de la política comuna de seguretat i defensa, i pel comitè a què fa referència l'article 71, els quals li presenten, si escau, dictàmens conjunts.
4. Per a garantir l'eficàcia de l'acció de la Unió i dels seus estats membres, el Consell Europeu avalua periòdicament les amenaces amb les quals s'enfronta la Unió.

SISENA PART

DISPOSICIONS INSTITUCIONALS I FINANCERES

TÍTOL I

DISPOSICIONS INSTITUCIONALS

CAPÍTOL 1

LES INSTITUCIONS

SECCIÓ 1

EL PARLAMENT EUROPEU

Article 223

(antic article 190, apartats 4 i 5, TCE)

1. El Parlament Europeu elabora un projecte destinat a establir les disposicions necessàries per a fer possible l'elecció dels seus membres per sufragi universal directe, d'acord amb un procediment uniforme en tots els estats membres o d'acord amb principis comuns a tots els estats membres.

El Consell, pronunciant-se per unanimitat de conformitat amb un procediment legislatiu especial, amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu, el qual es pronuncia per la majoria dels membres que el componen, estableix les disposicions necessàries. Aquestes disposicions entren en vigor una vegada hagin estat aprovades pels estats membres, d'acord amb les normes constitucionals respectives.

2. El Parlament Europeu, per mitjà de reglaments adoptats per iniciativa pròpia de conformitat amb un procediment legislatiu especial, estableix l'estatut i les condicions generals d'exercici de les funcions dels seus membres, amb el dictamen previ de la Comissió i amb l'aprovació del Consell. Qualsevol norma o condició relativa al règim fiscal dels membres o dels exmembres requereix la unanimitat en el si del Consell.

Article 224

(antic article 191, segon paràgraf, TCE)

El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, fixen per mitjà de reglaments l'estatut dels partits polítics d'àmbit europeu als quals fa referència l'article 10, apartat 4, del Tractat de la Unió Europea, i particularment les normes relatives a llur finançament.

Article 225

(antic article 192, segon paràgraf, TCE)

El Parlament Europeu, pronunciant-se per la majoria dels membres que el componen, pot sol·licitar a la Comissió que presenti les propostes adequades sobre les qüestions que estimi que requereixen l'elaboració d'un acte de la Unió per a l'execució dels tractats. Si la Comissió no presenta cap proposta, en comunica les raons al Parlament Europeu.

Article 226

(antic article 193 TCE)

En el marc del compliment de les seves funcions, el Parlament Europeu, a petició d'una quarta part dels membres que el componen, pot constituir una comissió temporal d'investigació per a examinar, sens perjudici de les competències que els tractats confereixen a altres institucions o òrgans, les al·legacions per infracció o mala administració en l'aplicació del dret de la Unió, llevat que un òrgan jurisdiccional conegui dels fets al·legats, fins que no es clogui el procediment jurisdiccional.

La comissió temporal d'investigació es dissol amb la presentació del seu informe.

Les modalitats de l'exercici del dret d'investigació són determinades pel Parlament Europeu, per mitjà de reglaments adoptats per iniciativa pròpia de conformitat amb un procediment legislatiu especial, amb l'aprovació prèvia del Consell i de la Comissió.

Article 227

(antic article 194 TCE)

Qualsevol ciutadà de la Unió, i també qualsevol persona física o jurídica que resideixi o tingui el domicili social en un estat membre, té el dret de presentar, individualment o en associació amb altres ciutadans o persones, una petició al Parlament Europeu sobre una qüestió que quedi inclosa dins els àmbits d'actuació de la Unió i que l'afecti directament.

Article 228

(antic article 195 TCE)

1. Un defensor del poble europeu, elegit pel Parlament Europeu, resta facultat per a rebre les queixes presentades per qualsevol ciutadà de la Unió o qualsevol persona física o jurídica que resideixi o tingui el domicili social en un estat membre, relatives a casos de mala administració en l'acció de les institucions, els òrgans o els organismes de la Unió, amb exclusió del Tribunal de Justícia de la Unió Europea en l'exercici de les seves funcions jurisdiccionals. El defensor del poble instrueix aquestes queixes i en fa l'informe.

D'acord amb la seva missió, el defensor del poble fa les investigacions que considera justificades, sia per iniciativa pròpia, sia arran de les queixes rebudes directament o per mitjà d'un membre del Parlament Europeu, llevat que els fets al·legats siguin o hagin estat objecte d'un procediment jurisdiccional. Quan el defensor del poble constata un cas de mala administració, n'assabenta la institució, l'òrgan o l'organisme interessat, el qual

disposa d'un termini de tres mesos per a exposar-li la seva posició. El defensor del poble, a continuació, presenta un informe al Parlament Europeu i a la institució, l'òrgan o l'organisme interessat. La persona que ha presentat la queixa és informada del resultat d'aquestes investigacions.

El defensor del poble presenta cada any al Parlament Europeu un informe sobre el resultat de les seves investigacions.

2. El defensor del poble és elegit després de cada elecció del Parlament Europeu per a tota la legislatura. El seu mandat és renovable.

A petició del Parlament Europeu, el Tribunal de Justícia pot fer dimitir el defensor del poble si aquest deixa de complir les condicions necessàries per a l'exercici de les seves funcions o si ha comès una falta greu.

3. El defensor del poble exerceix les seves funcions amb total independència. En l'acompliment de les seves tasques no sol·licita ni admet instruccions de cap govern, institució, òrgan o organisme. Mentre duri el seu mandat, el defensor del poble no pot exercir cap altra activitat professional, sigui o no retribuïda.

4. El Parlament Europeu, per mitjà de reglaments adoptats per iniciativa pròpia de conformitat amb un procediment legislatiu especial, estableix l'estatut i les condicions generals d'exercici de les funcions del defensor del poble, amb el dictamen previ de la Comissió i amb l'aprovació del Consell.

Article 229

(antic article 196 TCE)

El Parlament Europeu té un període de sessions anual, i es reuneix sense necessitat de convocatòria prèvia el segon dimarts de març.

El Parlament Europeu es pot reunir en període de sessions extraordinari a petició de la majoria dels membres que el componen, del Consell o de la Comissió.

Article 230

(antic article 197, segon, tercer i quart paràgrafs, TCE)

La Comissió pot assistir a totes les sessions del Parlament Europeu i hi és escoltada quan ho demana.

La Comissió respon oralment o per escrit les preguntes que li són formulades pel Parlament Europeu o pels seus membres.

El Consell Europeu i el Consell són escoltats pel Parlament Europeu en les condicions establertes pel reglament intern del Consell Europeu i pel del Consell.

Article 231

(antic article 198 TCE)

Salvant disposicions dels tractats en sentit contrari, el Parlament Europeu es pronuncia per la majoria dels vots emesos.

El reglament intern fixa el quòrum.

Article 232

(antic article 199 TCE)

El Parlament Europeu estableix el seu reglament intern per la majoria dels membres que el componen.

Les actes del Parlament Europeu es publiquen d'acord amb el que disposen els tractats i el reglament.

Article 233

(antic article 200 TCE)

El Parlament Europeu debat, en sessió pública, sobre l'informe general anual que la Comissió li sotmet.

Article 234

(antic article 201 TCE)

El Parlament Europeu, posat cas que se li sotmeti una moció de censura sobre la gestió de la Comissió, només s'hi pot pronunciar al cap de tres dies com a mínim a comptar de la data de presentació i en votació pública.

Si la moció de censura és aprovada per una majoria de dos terços dels vots emesos que representin la majoria dels membres que componen el Parlament Europeu, els membres de la Comissió han de dimitir col·lectivament llurs càrrecs i l'alt representant de la Unió per a afers exteriors i política de seguretat ha de dimitir el càrrec que exerceix a la Comissió. Els membres de la Comissió romanen en llurs càrrecs i continuen gestionant els afers d'administració ordinària fins que no són substituïts, d'acord amb l'article 17 del Tractat de la Unió Europea. En aquest cas, el mandat dels membres de la Comissió designats per a substituir-los s'exhaureix en la data en què s'hauria exhaurit el mandat dels membres de la Comissió obligats a dimitir col·lectivament llurs càrrecs.

SECCIÓ 2

EL CONSELL EUROPEU

Article 235

1. En cas de votació, cada membre del Consell Europeu pot rebre la delegació d'un sol dels altres membres.

L'article 16, apartat 4, del Tractat de la Unió Europea i l'article 238, apartat 2, del present tractat són aplicables al Consell Europeu quan es pronuncia per majoria qualificada. Quan el Consell Europeu es pronuncia per votació, el seu president i el president de la Comissió no hi participen.

L'abstenció dels membres presents o representats no és obstacle per a l'adopció dels acords del Consell Europeu que requereixen unanimitat.

2. El president del Parlament Europeu pot ésser convidat a ésser escoltat pel Consell Europeu.
3. El Consell Europeu es pronuncia per majoria simple amb relació a les qüestions de procediment i amb relació a l'adopció del seu reglament intern.
4. El Consell Europeu és assistit per la Secretaria General del Consell.

Article 236

El Consell Europeu adopta per majoria qualificada:

- a) una decisió per a establir la llista de les formacions del Consell altres que la d'afers generals i la d'afers exteriors, de conformitat amb l'article 16, apartat 6, del Tractat de la Unió Europea;
- b) una decisió relativa a la presidència de les formacions del Consell, a excepció de la d'afers exteriors, de conformitat amb l'article 16, apartat 9, del Tractat de la Unió Europea.

SECCIÓ 3
EL CONSELL

Article 237
(antic article 204 TCE)

El Consell es reuneix convocat pel seu president, per iniciativa d'aquest, d'un dels seus membres o de la Comissió.

Article 238
(antic article 205, apartats 1 i 2, TCE)

1. En el cas de les deliberacions que requereixen la majoria simple, el Consell es pronuncia per la majoria dels membres que el componen.
2. No obstant el que disposa l'article 16, apartat 4, del Tractat de la Unió Europea, a partir de l'1 de novembre de 2014, i amb subjecció a les disposicions establertes pel protocol sobre les disposicions transitòries, quan el Consell no es pronuncia a proposta de la Comissió o de l'alt representant de la Unió per a afers exteriors i política de seguretat, la majoria qualificada es defineix per, almenys, el 72% dels membres del Consell que representi estats membres que tinguin almenys el 65% de la població de la Unió.
3. A partir de l'1 de novembre de 2014, i amb subjecció a les disposicions fixades en el protocol sobre les disposicions transitòries, en els casos en què, en aplicació dels tractats, no tots els membres del Consell participen en la votació, la majoria qualificada es defineix de la manera següent:
  - a) S'entén per *majoria qualificada* almenys el 55% dels membres del Consell que representi estats membres participants que tinguin almenys el 65% de la població d'aquests estats.

Una minoria de bloqueig ha d'ésser composta almenys pel nombre mínim de membres del Consell que representi més del 35% de la població dels estats membres participants, més un membre; altrament, es considera assolida la majoria qualificada.
  - b) No obstant el que disposa la lletra a), quan el Consell no es pronuncia a proposta de la Comissió o de l'alt representant de la Unió per a afers exteriors i política de seguretat, s'entén per *majoria qualificada* almenys el 72% dels membres del Consell que representi estats membres participants que tinguin almenys el 65% de la població d'aquests estats.
4. Les abstencions dels membres presents o representats no són obstacle per a l'adopció dels acords del Consell que requereixin la unanimitat.

Article 239
(antic article 206 TCE)

En cas de votació, cada membre del Consell només pot rebre la delegació d'un sol dels altres membres.

Article 240
(antic article 207 TCE)

1. Un comitè constituït per representants permanents dels governs dels estats membres és el responsable de preparar els treballs del Consell i de fer les tasques que aquest li encomani. El Comitè pot adoptar decisions de procediment en els casos establerts pel reglament intern del Consell.

2. El Consell és assistit per una Secretaria General, sota la responsabilitat d'un secretari general nomenat pel Consell.

El Consell decideix per majoria simple amb relació a l'organització de la Secretaria General.

3. El Consell es pronuncia per majoria simple amb relació a les qüestions de procediment i amb relació a l'adopció del seu reglament intern.

Article 241

(antic article 208 TCE)

El Consell, pronunciant-se per majoria simple, pot demanar a la Comissió que efectui tots els estudis que consideri pertinents per a aconseguir els objectius comuns i que li sotmeti les propostes adequades. Si la Comissió no presenta cap proposta, en comunica les raons al Consell.

Article 242

(antic article 209 TCE)

El Consell, pronunciant-se per majoria simple, amb la consulta prèvia a la Comissió, estableix l'estatut dels comitès determinats pels tractats.

Article 243

(antic article 210 TCE)

El Consell fixa les remuneracions, les dietes i les pensions del president del Consell Europeu, del president de la Comissió, de l'alt representant de la Unió per a afers exteriors i política de seguretat, dels membres de la Comissió, dels presidents, els membres i els secretaris del Tribunal de Justícia de la Unió Europea i del secretari general del Consell. El Consell fixa també qualssevol altres emoluments de caràcter retributiu.

SECCIÓ 4

LA COMISSIÓ

Article 244

D'acord amb l'article 17, apartat 5, del Tractat de la Unió Europea, els membres de la Comissió són elegits per mitjà d'un sistema de rotació establert per unanimitat pel Consell Europeu, basat en els principis següents:

- a) els estats membres són tractats en condicions d'estricta igualtat quant a la determinació de l'ordre i del període de permanència de llurs ciutadans en la Comissió; per tant, la diferència entre el nombre total dels mandats que exerceixin ciutadans de dos estats membres determinats mai no pot ésser superior a un;
- b) sens perjudici de la lletra a), cadascuna de les successives comissions es constitueix de manera que reflecteixi satisfactòriament la diversitat demogràfica i geogràfica del conjunt dels estats membres.

Article 245

(antic article 213 TCE)

Els membres de la Comissió s'abstenen de qualsevol acte incompatible amb el caràcter de llurs funcions. Els estats membres respecten llur independència i no intenten influir en l'acompliment de llur tasca.

Els membres de la Comissió, mentre duri llur mandat, no poden exercir cap altra activitat professional, sigui o no retribuïda. En el moment d'assumir llurs funcions, es comprometen solemnement a respectar, tant durant llur mandat com després, les obligacions derivades del càrrec, particularment els deures d'honestedat i discreció pel que fa a l'acceptació, després d'haver cessat en el càrrec, de determinades funcions o determinats beneficis. En cas d'incompliment d'aquestes obligacions, el Tribunal de Justícia, a petició del Consell, que es pronuncia per majoria simple, o de la Comissió, segons el cas, pot fer dimitir el membre de què es tracti, en les condicions de l'article 247, o el pot privar del dret a la pensió o de qualsevol altre benefici substitutiu.

Article 246

(antic article 215 TCE)

A banda dels casos de renovació regular i de defunció, els membres de la Comissió cessen individualment en el càrrec per dimissió voluntària o per dimissió forçosa.

El lloc vacant per dimissió voluntària, per dimissió forçosa o per defunció és cobert pel temps que resta de mandat per un nou membre de la mateixa nacionalitat, nomenat pel Consell, de comú acord amb el president de la Comissió, amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i d'acord amb els criteris que estableix l'article 17, apartat 3, segon paràgraf, del Tractat de la Unió Europea.

El Consell, pronunciant-se per unanimitat, a proposta del president de la Comissió, pot decidir que el lloc vacant no sigui cobert, particularment quan el temps de mandat que resti sigui breu.

En cas de dimissió voluntària, de dimissió forçosa o de defunció, el president és substituït pel temps de mandat que resti. El procediment de substitució aplicable és el que estableix l'article 17, apartat 7, primer paràgraf, del Tractat de la Unió Europea.

En cas de dimissió voluntària, de dimissió forçosa o de defunció, l'alt representant de la Unió per a afers exteriors i política de seguretat és substituït pel temps que resti de mandat, d'acord amb l'article 18, apartat 1, del Tractat de la Unió Europea.

En cas de dimissió voluntària del conjunt dels membres de la Comissió, aquests romanen en funcions i continuen gestionant els afers d'administració ordinària fins que no són substituïts, pel temps que resti de mandat, d'acord amb l'article 17 del Tractat de la Unió Europea.

Article 247

(antic article 216 TCE)

Si algun membre de la Comissió deixa de complir les condicions necessàries per a exercir les funcions o ha comès una falta greu, el Tribunal de Justícia el pot fer dimitir, a petició del Consell, que es pronuncia per majoria simple, o de la Comissió.

Article 248

(antic article 217, apartat 2, TCE)

Sens perjudici de l'article 18, apartat 4, del Tractat de la Unió Europea, les responsabilitats de la Comissió són estructurades i distribuïdes entre els seus membres pel president, d'acord amb el que disposa l'article 17, apartat 6, del dit tractat. El president pot modificar el repartiment de les responsabilitats al llarg del mandat. Els membres de la Comissió exerceixen les funcions atribuïdes pel president, sota l'autoritat d'aquest.

Article 249

(antics articles 218, apartat 2, i 212 TCE)

1. La Comissió estableix el seu reglament intern per tal de garantir el seu funcionament i el dels seus serveis. La Comissió publica aquest reglament intern.
2. La Comissió publica cada any, almenys un mes abans de l'obertura del període de sessions del Parlament Europeu, un informe general sobre les activitats de la Unió.

Article 250

(antic article 219 TCE)

Els acords de la Comissió són adoptats per la majoria dels seus membres.

El reglament intern fixa el quòrum.

SECCIÓ 5

EL TRIBUNAL DE JUSTÍCIA DE LA UNIÓ EUROPEA

Article 251

(antic article 221 TCE)

El Tribunal de Justícia es reuneix en sales o en gran sala, de conformitat amb les normes establertes a aquest efecte per l'estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

Quan l'estatut ho disposa, el Tribunal de Justícia també pot actuar en ple.

Article 252

(antic article 222 TCE)

El Tribunal de Justícia és assistit per vuit advocats generals. Si el Tribunal de Justícia ho sol·licita, el Consell, pronunciant-se per unanimitat, pot augmentar el nombre d'advocats generals.

L'advocat general té la funció de presentar públicament, amb absoluta imparcialitat i plena independència, conclusions motivades sobre les causes que, d'acord amb l'estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, requereixen la seva intervenció.

Article 253

(antic article 223 TCE)

Els jutges i els advocats generals del Tribunal de Justícia, escollits d'entre personalitats que ofereixin garanties absolutes d'independència i que reuneixin les condicions requerides per a exercir, en els països respectius, les més altes funcions jurisdiccionals o que siguin juriconsults de competència reconeguda, són designats de comú acord pels governs dels estats membres per a un període de sis anys, amb la consulta prèvia al comitè establert per l'article 255.

Cada tres anys té lloc una renovació parcial dels jutges i dels advocats generals, en les condicions establertes per l'estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

Els jutges elegeixen d'entre ells el president del Tribunal de Justícia per a un període de tres anys. El seu mandat és renovable.

Els jutges i els advocats generals sortints poden ésser designats de nou.

El Tribunal de Justícia nomena el seu secretari i n'estableix l'estatut.

El Tribunal de Justícia estableix el seu reglament de procediment. Aquest reglament està subjecte a l'aprovació del Consell.

Article 254

(antic article 224 TCE)

El nombre de jutges del Tribunal General és fixat per l'estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea. L'estatut pot disposar que el Tribunal General sigui assistit per advocats generals.

Els membres del Tribunal General són escollits d'entre persones que ofereixin garanties absolutes d'independència i que tinguin la capacitat necessària per a exercir altes funcions jurisdiccionals. Són designats de comú acord pels governs dels estats membres per a un període de sis anys, amb la consulta prèvia al comitè establert per l'article 255. Cada tres anys té lloc una renovació parcial. Els membres sortints poden ésser designats de nou.

Els jutges elegeixen d'entre ells el president del Tribunal General per a un període de tres anys. El seu mandat és renovable.

El Tribunal General nomena el seu secretari i n'estableix l'estatut.

El Tribunal General estableix el seu reglament de procediment de comú acord amb el Tribunal de Justícia. Aquest reglament està subjecte a l'aprovació del Consell.

Les disposicions dels tractats relatives al Tribunal de Justícia són aplicables al Tribunal General, llevat que l'estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea ho disposi altrament.

Article 255

Es crea un comitè a fi que es pronunciï sobre la idoneïtat dels candidats a exercir les funcions de jutge i d'advocat general del Tribunal de Justícia i del Tribunal General, abans que els governs dels estats membres n'acordin la designació de conformitat amb els articles 253 i 254.

El comitè és compost per set personalitats escollides d'entre antics membres del Tribunal de Justícia i del Tribunal General, membres dels òrgans jurisdiccionals nacionals superiors i juristes de competència reconeguda, un dels quals és proposat pel Parlament Europeu. El Consell, que es pronuncia per iniciativa del president del Tribunal de Justícia, adopta una decisió per a establir les normes de funcionament d'aquest comitè i una decisió per a designar-ne els membres.

Article 256

(antic article 225 TCE)

1. El Tribunal General és competent per a conèixer en primera instància dels recursos que estableixen els articles 263, 265, 268, 270 i 272, a excepció dels que s'atribueixen a un tribunal especialitzat creat en virtut de l'article 257 i dels que l'estatut reservi al Tribunal de Justícia. L'estatut pot establir que el Tribunal General sigui competent en altres categories de recursos.

Contra les resolucions dictades pel Tribunal General en virtut d'aquest apartat es pot interposar un recurs de cassació davant del Tribunal de Justícia, limitat a les qüestions de dret, en les condicions i dins dels límits fixats per l'estatut.

2. El Tribunal General és competent per a conèixer dels recursos que s'interposen contra les resolucions dels tribunals especialitzats.

Les resolucions dictades pel Tribunal General en virtut d'aquest apartat poden ésser revisades amb caràcter excepcional pel Tribunal de Justícia, en les condicions i dins dels límits fixats per l'estatut, en el cas de risc greu de vulneració de la unitat o la coherència del dret de la Unió.

3. El Tribunal General és competent per a conèixer de les qüestions prejudicials, formulades en virtut de l'article 267, en matèries específiques determinades per l'estatut.

El Tribunal General, quan consideri que la causa requereix una resolució de principi que pot afectar la unitat o la coherència del dret de la Unió, pot remetre la causa al Tribunal de Justícia perquè resolgui.

Les resolucions dictades pel Tribunal General sobre qüestions prejudicials poden ésser revisades amb caràcter excepcional pel Tribunal de Justícia, en les condicions i dins dels límits fixats per l'estatut, en el cas de risc greu de vulneració de la unitat o la coherència del dret de la Unió.

Article 257

(antic article 225 A TCE)

El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, poden crear tribunals especialitzats adjunts al Tribunal General encarregats de conèixer en primera instància de determinades categories de recursos interposats en matèries específiques. El Parlament Europeu i el Consell es pronuncien per mitjà de reglaments, sia a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Tribunal de Justícia, sia a petició del Tribunal de Justícia i amb la consulta prèvia a la Comissió.

El reglament pel qual es crea un tribunal especialitzat fixa les normes relatives a la composició d'aquest tribunal i determina l'abast de les competències que se li atribueixen.

Contra les resolucions dictades pels tribunals especialitzats es pot interposar davant del Tribunal General un recurs de cassació limitat a les qüestions de dret o, quan el reglament relatiu a la creació del tribunal especialitzat ho estableixi, un recurs d'apel·lació que faci referència també a les qüestions de fet.

Els membres dels tribunals especialitzats són escollits d'entre persones que ofereixin garanties absolutes d'independència i que posseïxin la capacitat necessària per a exercir funcions jurisdiccionals. Són designats pel Consell, que es pronuncia per unanimitat.

Els tribunals especialitzats estableixen llur reglament de procediment de comú acord amb el Tribunal de Justícia. Aquest reglament està subjecte a l'aprovació del Consell.

Llevat que el reglament pel qual es crea el tribunal especialitzat ho disposi altrament, les disposicions dels tractats relatives al Tribunal de Justícia de la Unió Europea i les disposicions de l'estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea són aplicables als tribunals especialitzats. El títol I i l'article 64 de l'estatut s'apliquen en qualsevol cas als tribunals especialitzats.

Article 258

(antic article 226 TCE)

La Comissió, si considera que un estat membre ha incomplert una de les obligacions que li incumbeixen en virtut dels tractats, emet un dictamen motivat sobre aquest fet, després d'haver ofert a aquest estat la possibilitat de presentar observacions.

Si l'estat de què es tracti no s'até a aquest dictamen en el termini determinat per la Comissió, aquesta pot recórrer al Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

Article 259

(antic article 227 TCE)

Qualsevol estat membre pot recórrer al Tribunal de Justícia de la Unió Europea si considera que un altre estat membre ha incomplert una de les obligacions que li incumbeixen en virtut dels tractats.

Abans que un estat membre interposi, contra un altre estat membre, un recurs fonamentat en un suposat incompliment de les obligacions que li incumbeixen en virtut dels tractats, ha de sotmetre la qüestió a la Comissió.

La Comissió emet un dictamen motivat després que els estats interessats hagin tingut la possibilitat de formular observacions per escrit i oralment en procediment contradictori.

Si la Comissió no emet el dictamen en el termini de tres mesos a comptar de la data de la sol·licitud, la manca de dictamen no és obstacle per a poder recórrer al Tribunal.

Article 260

(antic article 228 TCE)

1. Si el Tribunal de Justícia de la Unió Europea declara que un estat membre ha incomplert una de les obligacions que li incumbeixen en virtut dels tractats, aquest estat té el deure d'adoptar les mesures que comporta l'execució de la sentència del Tribunal.

2. La Comissió, si considera que l'estat membre de què es tracti no ha adoptat les mesures necessàries per a executar la sentència del Tribunal, pot sotmetre la qüestió al Tribunal, després d'haver ofert a l'estat de què es tracti la possibilitat de presentar observacions. La Comissió indica l'import de la suma a tant alçat o de l'astricció que ha de pagar l'estat membre de què es tracti que consideri adequat a les circumstàncies.

Si el Tribunal declara que l'estat membre ha incomplert la seva sentència, pot imposar-li el pagament d'una suma a tant alçat o d'una astricció.

Aquest procediment s'entén sens perjudici de l'article 259.

3. Quan la Comissió presenta un recurs davant del Tribunal en virtut de l'article 258, perquè considera que l'estat membre concernit ha incomplert l'obligació d'informar sobre les mesures de transposició d'una directiva adoptada de conformitat amb un procediment legislatiu, pot, si ho creu pertinent, indicar l'import d'una suma a tant alçat o d'una astricció que ha de pagar l'estat membre i que consideri adequat a les circumstàncies.

Si el Tribunal comprova que hi ha incompliment, pot imposar a l'estat membre el pagament d'una suma a tant alçat o d'una astricció dins del límit de l'import indicat per la Comissió. L'obligació de pagament és exigible en la data fixada pel Tribunal en la sentència.

Article 261

(antic article 229 TCE)

Els reglaments establerts conjuntament pel Parlament Europeu i el Consell, i pel Consell, en virtut de les disposicions dels tractats, poden atribuir al Tribunal de Justícia de la Unió Europea una competència jurisdiccional plena amb relació a les sancions establertes per aquests reglaments.

Article 262

(antic article 229 A TCE)

Sens perjudici de la resta de disposicions dels tractats, el Consell, pronunciant-se per unanimitat de conformitat amb un procediment legislatiu especial, i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, pot establir disposicions

destinades a atribuir al Tribunal de Justícia de la Unió Europea, en la mesura que el Consell determini, la competència per a resoldre litigis relatius a l'aplicació dels actes adoptats sobre la base dels tractats que creen títols europeus de propietat intel·lectual o industrial. Aquestes disposicions entren en vigor una vegada els estats membres les hagin aprovades, d'acord amb les normes constitucionals respectives.

Article 263

(antic article 230 TCE)

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea controla la legalitat dels actes legislatius, dels actes del Consell, de la Comissió i del Banc Central Europeu altres que les recomanacions i els dictàmens i dels actes del Parlament Europeu i del Consell Europeu destinats a produir efectes jurídics davant de tercers. També controla la legalitat dels actes dels òrgans o organismes de la Unió destinats a produir efectes jurídics davant de tercers.

Amb aquesta finalitat, el Tribunal és competent per a pronunciar-se sobre els recursos per incompetència, per vicis substancials de forma, per violació dels tractats o de qualsevol norma jurídica relativa a llur aplicació o per desviació de poder interposats per un estat membre, pel Parlament Europeu, pel Consell o per la Comissió.

El Tribunal és competent, en les mateixes condicions, per a pronunciar-se sobre els recursos que el Tribunal de Comptes, el Banc Central Europeu i el Comitè de les Regions interposin amb la finalitat de salvaguardar llurs prerrogatives.

Qualsevol persona física o jurídica pot interposar un recurs, en les condicions que estableixen els paràgrafs primer i segon, contra els actes dels quals és destinatària o que l'afecten directament i individualment, i també contra els actes reglamentaris que l'afecten directament i que no inclouen mesures d'execució.

Els actes pels quals es creen els òrgans i els organismes de la Unió poden establir condicions i modalitats específiques per als recursos presentats per persones físiques o jurídiques contra actes d'aquests òrgans o organismes destinats a produir efectes jurídics davant d'aquestes persones.

Els recursos a què fa referència aquest article s'han d'interposar en el termini de dos mesos a comptar, segons el cas, de la publicació de l'acte, de la notificació al recurrent o, si no n'hi ha, del dia que aquest n'ha tingut coneixement.

Article 264

(antic article 231 TCE)

Si el recurs és fonamentat, el Tribunal de Justícia de la Unió Europea declara nul i sense valor l'acte impugnat.

Tanmateix, el Tribunal indica, si ho considera necessari, els efectes de l'acte declarat nul que han d'ésser considerats definitius.

Article 265

(antic article 232 TCE)

En cas que, en violació dels tractats, el Parlament Europeu, el Consell Europeu, el Consell, la Comissió o el Banc Central Europeu s'abstinguin de pronunciar-se, els estats membres i les altres institucions de la Unió poden recórrer al Tribunal de Justícia de la Unió Europea perquè declari la violació. El present article s'aplica, en les mateixes condicions, als òrgans i organismes de la Unió que s'abstenen de pronunciar-se.

Aquest recurs només és admissible si s'ha sol·licitat prèviament a la institució, l'òrgan o l'organisme de què es tracti que actüi. Si, en el termini de dos mesos a comptar d'aquesta sol·licitud, la institució, l'òrgan o l'organisme no defineix la seva posició, el recurs pot ésser interposat en un nou termini de dos mesos.

Qualsevol persona física o jurídica pot recórrer al Tribunal, en les condicions que estableix els paràgrafs precedents, per queixar-se que una de les institucions o un dels òrgans o organismes de la Unió no li hagi adreçat un acte que no sigui una recomanació o un dictamen.

Article 266

(antic article 233 TCE)

La institució, l'òrgan o l'organisme l'acte del qual hagi estat anul·lat o l'abstenció del qual hagi estat declarada contrària als tractats, té el deure d'adoptar les mesures necessàries per a executar la sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

Aquesta obligació s'entén sens perjudici de la que pot resultar de l'aplicació de l'article 340, segon paràgraf.

Article 267

(antic article 234 TCE)

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea és competent per a pronunciar-se, a títol prejudicial:

- a) sobre la interpretació dels tractats;
- b) sobre la validesa i la interpretació dels actes adoptats per les institucions, els òrgans o els organismes de la Unió.

Quan es planteja una qüestió d'aquest tipus davant d'un òrgan jurisdiccional d'un dels estats membres, aquest òrgan, si considera necessària una decisió sobre aquest punt per a poder emetre la seva resolució, pot demanar al Tribunal que es pronunciï sobre aquesta qüestió.

Quan es planteja una qüestió d'aquest tipus en una causa pendent davant d'un òrgan jurisdiccional nacional les decisions del qual no són susceptibles d'un recurs judicial de dret intern, aquest òrgan té el deure de sotmetre la qüestió al Tribunal.

Si es planteja una qüestió d'aquest tipus en una causa pendent davant d'un òrgan jurisdiccional nacional amb relació a una persona privada de llibertat, el Tribunal es pronuncia al més aviat possible.

Article 268

(antic article 235 TCE)

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea és competent per a conèixer dels litigis relatius a la reparació de danys a què fa referència l'article 340, segon i tercer paràgrafs.

Article 269

El Tribunal de Justícia és competent per a pronunciar-se sobre la legalitat d'un acte adoptat pel Consell Europeu o pel Consell en virtut de l'article 7 del Tractat de la Unió Europea només a petició de l'estat membre que ha estat objecte d'una constatació del Consell Europeu o del Consell i només amb relació a l'observança de les disposicions de procediment que estableix el dit article.

Aquesta petició s'ha de presentar en el termini d'un mes a comptar de la constatació esmentada. El Tribunal es pronuncia en el termini d'un mes a comptar de la data de la petició.

Article 270

(antic article 236 TCE)

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea és competent per a pronunciar-se sobre qualsevol litigi entre la Unió i els seus agents dins dels límits i en les condicions que estableixi l'estatut dels funcionaris de la Unió i el règim aplicable als altres agents de la Unió.

Article 271

(antic article 237 TCE)

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea és competent, dins dels límits que s'assenyalen a continuació, per a conèixer dels litigis relatius a:

- a) el compliment de les obligacions dels estats membres que deriven dels estatuts del Banc Europeu d'Inversions. El Consell d'Administració del Banc té en aquest cas les competències que l'article 258 atribueix a la Comissió;
- b) els acords del Consell de Governadors del Banc Europeu d'Inversions. Qualsevol estat membre, la Comissió i el Consell d'Administració del Banc poden interposar un recurs en aquesta matèria, en les condicions que estableix l'article 263;
- c) els acords del Consell d'Administració del Banc Europeu d'Inversions. Només poden interposar recurs contra aquests acords els estats membres o la Comissió, en les condicions que estableix l'article 263 i únicament per vici de forma en el procediment que estableix l'article 19, apartats 2, 5, 6 i 7, dels estatuts del Banc;
- d) el compliment pels bancs centrals nacionals de les obligacions que deriven dels tractats i dels estatuts del SEBC i del BCE. El Consell de Govern del Banc Central Europeu disposa en aquest cas, respecte als bancs centrals nacionals, de les facultats que l'article 258 reconeix a la Comissió respecte als estats membres. Si el Tribunal declara que un banc central nacional ha incomplert una de les obligacions que li incumbeixen en virtut dels tractats, aquest banc té el deure d'adoptar les mesures necessàries per a executar la sentència del Tribunal.

Article 272

(antic article 238 TCE)

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea és competent per a jutjar en virtut d'una clàusula compromissòria continguda en un contracte de dret públic o de dret privat conclòs per la Unió o per compte de la Unió.

Article 273

(antic article 239 TCE)

El Tribunal de Justícia és competent per a pronunciar-se sobre qualsevol controvèrsia entre estats membres que tingui relació amb l'objecte dels tractats, si aquesta controvèrsia li és sotmesa en virtut d'un compromís.

Article 274

(antic article 240 TCE)

Sens perjudici de les competències que els tractats atribueixen al Tribunal de Justícia de la Unió Europea, els litigis en què la Unió és part no poden ésser, per aquesta causa, sostrets a la competència dels òrgans jurisdiccionals nacionals.

Article 275

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea no és competent amb relació a les disposicions relatives a la política exterior i de seguretat comuna ni amb relació als actes adoptats en virtut d'aquestes disposicions.

Tanmateix, el Tribunal és competent per a controlar l'observança de l'article 40 del Tractat de la Unió Europea i per a pronunciar-se sobre els recursos interposats en les condicions que estableix l'article 263, quart paràgraf, del present tractat relatiu al control de la legalitat de les decisions que estableixen mesures restrictives envers persones físiques o jurídiques adoptades pel Consell en virtut del títol V, capítol 2, del Tractat de la Unió Europea.

Article 276

En exercici de les seves atribucions amb relació a les disposicions dels capítols 4 i 5 del títol V de la tercera part relatives a l'espai de llibertat, seguretat i justícia, el Tribunal de Justícia de la Unió Europea no és competent per a comprovar la validesa o la proporcionalitat d'operacions fetes per la policia o altres serveis amb funcions coercitives en un estat membre, ni per a pronunciar-se sobre l'exercici de les responsabilitats que incumbeixen als estats membres pel que fa al manteniment de l'ordre públic i la salvaguarda de la seguretat interior.

Article 277

(antic article 241 TCE)

Encara que hagi expirat el termini que estableix l'article 263, sisè paràgraf, qualsevol part pot, en ocasió d'un litigi en què es qüestioni un acte d'abast general adoptat per una institució, un òrgan o un organisme de la Unió, al·legar els motius que estableix l'article 263, segon paràgraf, per a invocar davant del Tribunal de Justícia de la Unió Europea la inaplicabilitat d'aquest acte.

Article 278

(antic article 242 TCE)

Els recursos interposats davant del Tribunal de Justícia de la Unió Europea no tenen efecte suspensiu. Tanmateix, el Tribunal pot, si considera que les circumstàncies ho exigeixen, ordenar la suspensió de l'execució de l'acte impugnat.

Article 279

(antic article 243 TCE)

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea pot prescriure les mesures provisionals que calgui en les causes de què coneix.

Article 280

(antic article 244 TCE)

Les sentències del Tribunal de Justícia de la Unió Europea tenen força executiva en les condicions que estableix l'article 299.

Article 281

(antic article 245 TCE)

L'estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea s'estableix en un protocol independent.

El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, poden modificar les disposicions de l'estatut, exceptuant-ne el títol I i l'article 64. El Parlament Europeu i el Consell es pronuncien sia a petició del Tribunal de Justícia, amb la consulta prèvia a la Comissió, sia a proposta de la Comissió, amb la consulta prèvia al Tribunal de Justícia.

SECCIÓ 6

EL BANC CENTRAL EUROPEU

Article 282

1. El Banc Central Europeu i els bancs centrals nacionals constitueixen el Sistema Europeu de Bancs Centrals (SEBC). El Banc Central Europeu i els bancs centrals nacionals dels estats membres la moneda dels quals és l'euro, que constitueixen l'Eurosistema, condueixen la política monetària de la Unió.

2. El SEBC és dirigit pels òrgans de decisió del Banc Central Europeu. L'objectiu principal del SEBC és mantenir l'estabilitat dels preus. Sens perjudici d'aquest objectiu, dona suport a les polítiques econòmiques generals de la Unió per contribuir a l'assoliment dels objectius d'aquesta.

3. El Banc Central Europeu té personalitat jurídica. Li correspon en exclusiva autoritzar l'emissió de l'euro. És independent en l'exercici de les seves competències i en la gestió de les seves finances. Les institucions, els òrgans i els organismes de la Unió i els governs dels estats membres han de respectar aquesta independència.

4. El Banc Central Europeu adopta les mesures necessàries per a acomplir les seves missions d'acord amb els articles 127 a 133, amb l'article 138 i amb les condicions establertes pels estatuts del SEBC i del BCE. D'acord amb els articles esmentats, els estats membres la moneda dels quals no és l'euro i els bancs centrals d'aquests estats mantenen llurs competències en l'àmbit monetari.

5. En els àmbits relatius a les seves atribucions, el Banc Central Europeu és consultat sobre qualsevol projecte d'acte de la Unió i sobre qualsevol projecte de normativa a nivell nacional, i pot emetre dictàmens.

Article 283

(antic article 112 TCE)

1. El Consell de Govern del Banc Central Europeu és compost pels membres del Comitè Executiu del Banc Central Europeu i els governadors dels bancs centrals nacionals dels estats membres la moneda dels quals és l'euro.

2. El Comitè Executiu és compost pel president, el vicepresident i quatre membres més.

El president, el vicepresident i els altres membres del Comitè Executiu són nomenats pel Consell Europeu, que es pronuncia per majoria qualificada, basant-se en una recomanació del Consell i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i al Consell de Govern del Banc Central Europeu, d'entre persones de reconegut prestigi i experiència professional en l'àmbit monetari o bancari.

Llur mandat té una durada de vuit anys i no és renovable.

Només poden ésser membres del Comitè Executiu els ciutadans dels estats membres.

Article 284

(antic article 113 TCE)

1. El president del Consell i un membre de la Comissió poden participar, sense dret de vot, en les reunions del Consell de Govern del Banc Central Europeu.

El president del Consell pot sotmetre una moció a la deliberació del Consell de Govern del Banc Central Europeu.

2. El president del Banc Central Europeu és convidat a participar en les reunions del Consell en què es deli-bera sobre qüestions relatives als objectius i les funcions del SEBC.

3. El Banc Central Europeu presenta un informe anual sobre les activitats del SEBC i sobre la política mone-tària de l'any precedent i de l'any en curs al Parlament Europeu, al Consell i a la Comissió, i també al Consell Europeu. El president del Banc Central Europeu presenta aquest informe al Consell i al Parlament Europeu, que pot tenir un debat general sobre aquesta base.

El president del Banc Central Europeu i els altres membres del Comitè Executiu, a petició del Parlament Europeu o per iniciativa pròpia, poden ésser escoltats per les comissions competents del Parlament Europeu.

SECCIÓ 7

EL TRIBUNAL DE COMPTES

Article 285

(antic article 246 TCE)

El Tribunal de Comptes garanteix el control dels comptes de la Unió.

És compost per un ciutadà de cada estat membre. Els seus membres han d'exercir llurs funcions amb plena independència, en favor de l'interès general de la Unió.

Article 286

(antic article 247 TCE)

1. Els membres del Tribunal de Comptes són escollits d'entre personalitats que pertanyen o han pertangut, en els estats respectius, a les institucions de control extern o que estan particularment qualificades per a aquesta funció. Han d'oferir garanties absolutes d'independència.

2. Els membres del Tribunal de Comptes són nomenats per a un període de sis anys. El Consell, amb la con-sulta prèvia al Parlament Europeu, adopta la llista de membres establerta d'acord amb les propostes presentades per cada estat membre. El mandat dels membres del Tribunal de Comptes és renovable.

Els membres elegeixen d'entre ells el president del Tribunal de Comptes per a un període de tres anys. El seu mandat és renovable.

3. En el compliment de llurs funcions, els membres del Tribunal de Comptes no sol·liciten ni accepten ins-truccions de cap govern ni de cap organisme. S'abstenen de dur a terme qualsevol acte incompatible amb el caràcter de llurs funcions.

4. Els membres del Tribunal de Comptes no poden, durant llur mandat, exercir cap activitat professional, sigui o no retribuïda. En el moment d'assumir llurs funcions, es comprometen solemnement a respectar, tant durant llur mandat com després, les obligacions derivades del càrrec, particularment els deures d'honestedat i discreció pel que fa a l'acceptació, un cop finit el mandat, de determinades funcions o beneficis.

5. A banda dels casos de renovació regular i de defunció, els membres del Tribunal de Comptes cessen individualment en el càrrec per dimissió voluntària o per dimissió forçosa declarada pel Tribunal de Justícia d'acord amb el que disposa l'apartat 6.

L'interessat és substituït pel temps que resti de mandat.

Excepte en cas de dimissió forçosa, els membres del Tribunal de Comptes resten en funcions fins que no siguin substituïts.

6. Els membres del Tribunal de Comptes només poden ésser rellevats de llurs funcions o privats de llur dret a la pensió o de qualsevol altre benefici substitutiu si el Tribunal de Justícia declara, a petició del Tribunal de Comptes, que ja no compleixen les condicions requerides o que incompleixen els deures derivats de llur càrrec.

7. El Consell fixa les condicions d'ocupació i, particularment, els sous, les dietes i les pensions del president i dels membres del Tribunal de Comptes. També fixa qualssevol altres emoluments de caràcter retributiu.

8. Les disposicions del Protocol sobre els privilegis i les immunitats de la Unió Europea aplicables als jutges del Tribunal de Justícia de la Unió Europea també són aplicables als membres del Tribunal de Comptes.

Article 287

(antic article 248 TCE)

1. El Tribunal de Comptes examina els comptes de la totalitat dels ingressos i les despeses de la Unió. També examina els comptes de la totalitat dels ingressos i les despeses de qualsevol òrgan o organisme creat per la Unió en la mesura que l'acte constitutiu d'aquest òrgan o organisme no exclou aquest examen.

El Tribunal de Comptes fa arribar al Parlament Europeu i al Consell una declaració relativa a la fiabilitat dels comptes i a la regularitat i la legalitat de les operacions corresponents, la qual es publica en el diari oficial de la Unió Europea. Aquesta declaració es pot complementar amb observacions específiques sobre cadascun dels àmbits principals de l'activitat de la Unió.

2. El Tribunal de Comptes examina la legalitat i la regularitat dels ingressos i les despeses i assegura la bona gestió financera. En fer-ho, informa, en particular, de qualsevol cas d'irregularitat.

El control dels ingressos es fa sobre la base de les liquidacions i de les quantitats lliurades a la Unió.

El control de les despeses es fa sobre la base dels compromisos assumits i dels pagaments efectuats.

Aquests controls es poden dur a terme abans del tancament dels comptes de l'exercici pressupostari corresponent.

3. El control es fa sobre documents i, si cal, es duu a terme a les dependències de les altres institucions de la Unió, a les dependències de qualsevol òrgan o organisme que gestioni ingressos o despeses en nom de la Unió i en els estats membres, incloses les dependències de qualsevol persona física o jurídica que rebi pagaments provinents del pressupost. El control en els estats membres es duu a terme en col·laboració amb les institucions nacionals de control o, si aquestes no tenen atribuïdes les competències necessàries, amb els serveis nacionals competents. El Tribunal de Comptes i les institucions nacionals de control dels estats membres cooperen amb esperit de confiança i mantenint llur independència. Aquestes institucions o serveis comuniquen al Tribunal de Comptes si tenen la intenció de participar en el control.

Les altres institucions de la Unió, els òrgans o organismes que gestionin ingressos o despeses en nom de la Unió, les persones físiques o jurídiques que rebin pagaments provinents del pressupost i les institucions nacionals de control o, si aquestes no tenen atribuïdes les competències necessàries, els serveis nacionals competents, han de trametre al Tribunal de Comptes, si aquest els ho demana, qualsevol document o informació necessaris per al compliment de la seva missió.

Pel que fa a l'activitat del Banc Europeu d'Inversions en la gestió dels ingressos i les despeses de la Unió, el dret d'accés del Tribunal a les informacions que posseeix el Banc es regeix per mitjà d'un acord entre el

Tribunal, el Banc i la Comissió. A falta d'acord, el Tribunal té, tanmateix, accés a les informacions que calguin per al control dels ingressos i les despeses de la Unió gestionats pel Banc.

4. El Tribunal de Comptes elabora un informe anual després del tancament de cada exercici. Aquest informe es trameta a les altres institucions de la Unió i es publica, acompanyat amb les respostes de les institucions a les observacions del Tribunal de Comptes, en el diari oficial de la Unió Europea.

El Tribunal de Comptes pot, a més, presentar en qualsevol moment observacions sobre qüestions específiques, particularment en forma d'informes especials, i emetre dictàmens a petició d'una de les altres institucions de la Unió.

Aprova els seus informes anuals, informes especials o dictàmens per la majoria dels membres que el componen. Tanmateix, pot crear en el seu si sales per a aprovar determinades categories d'informes o de dictàmens, en les condicions establertes pel seu reglament intern.

Assisteix el Parlament Europeu i el Consell en l'exercici de llur funció de control de l'execució del pressupost.

El Tribunal de Comptes elabora el seu reglament intern. Aquest reglament està subjecte a l'aprovació del Consell.

CAPÍTOL 2 ACTES JURÍDICS DE LA UNIÓ, PROCEDIMENTS D'ADOPCIÓ I ALTRES DISPOSICIONS

SECCIÓ 1 ACTES JURÍDICS DE LA UNIÓ

Article 288 (antic article 249 TCE)

Per exercir les competències de la Unió, les institucions adopten reglaments, directives, decisions, recomanacions i dictàmens.

El reglament té un abast general. És obligatori en tots els seus elements i directament aplicable en cada estat membre.

La directiva obliga l'estat membre destinatari pel que fa al resultat que cal aconseguir, però deixa a les autoritats nacionals l'elecció de la forma i dels mitjans.

La decisió és obligatòria en tots els seus elements. Quan designa destinataris, només és obligatòria per a aquests.

Les recomanacions i els dictàmens no són vinculants.

Article 289

1. El procediment legislatiu ordinari consisteix en l'adopció conjunta pel Parlament Europeu i el Consell, a proposta de la Comissió, d'un reglament, una directiva o una decisió. Aquest procediment és definit per l'article 294.

2. En els casos específics establerts pels tractats, l'adopció d'un reglament, una directiva o una decisió, pel Parlament Europeu amb la participació del Consell, o pel Consell amb la participació del Parlament Europeu, constitueix un procediment legislatiu especial.

3. Els actes jurídics que s'adopten per procediment legislatiu constitueixen actes legislatius.

4. En els casos específics establerts pels tractats, els actes legislatius poden ésser adoptats per iniciativa d'un grup d'estats membres o del Parlament Europeu, basant-se en una recomanació del Banc Central Europeu o a petició del Tribunal de Justícia o del Banc Europeu d'Inversions.

Article 290

1. Un acte legislatiu pot delegar a la Comissió el poder d'adoptar actes no legislatius d'abast general que completin o modifiquin determinats elements no essencials de l'acte legislatiu.

Els actes legislatius delimiten de manera expressa els objectius, el contingut, l'abast i la durada de la delegació de poder. Els elements essencials d'un àmbit es reserven a l'acte legislatiu i, per tant, no poden ésser objecte d'una delegació de poder.

2. Els actes legislatius fixen explícitament les condicions a què resta subjecta la delegació, que poden ésser les següents:

- a) el Parlament Europeu o el Consell poden decidir de revocar la delegació;
- b) l'acte delegat només pot entrar en vigor si, en el termini fixat per l'acte legislatiu, el Parlament Europeu o el Consell no han formulat objeccions.

Als efectes de les lletres a) i b), el Parlament Europeu es pronuncia per la majoria dels membres que el componen i el Consell es pronuncia per majoria qualificada.

3. El títol dels actes delegats ha de contenir l'adjectiu «delegat» o «delegada».

Article 291

1. Els estats membres adopten totes les mesures de dret intern necessàries per a executar els actes jurídicament vinculants de la Unió.

2. Quan es requereixen condicions uniformes d'execució dels actes jurídicament vinculants de la Unió, aquests actes confereixen competències d'execució a la Comissió o, en casos específics degudament justificats i en els casos que estableixen els articles 24 i 26 del Tractat de la Unió Europea, al Consell.

3. Als efectes de l'apartat 2, el Parlament Europeu i el Consell, per mitjà de reglaments adoptats de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, estableixen prèviament les normes i els principis generals relatius a les modalitats de control per part dels estats membres de l'exercici de les competències d'execució per la Comissió.

4. El títol dels actes d'execució ha de contenir l'expressió «d'execució».

Article 292

El Consell adopta recomanacions. Es pronuncia a proposta de la Comissió en tots els casos en què els tractats disposen que el Consell adopti actes a proposta de la Comissió. Es pronuncia per unanimitat en els àmbits en què es requereix la unanimitat per a l'adopció d'un acte de la Unió. La Comissió, i també el Banc Central Europeu en els casos específics establerts pels tractats, adopten recomanacions.

SECCIÓ 2
PROCEDIMENTS D'ADOPCIÓ DELS ACTES I ALTRES DISPOSICIONS

Article 293

(antic article 250 TCE)

1. Quan, en virtut dels tractats, el Consell es pronuncia a proposta de la Comissió, el Consell únicament pot modificar la proposta si es pronuncia per unanimitat, excepte en els casos a què fan referència l'article 294, apartats 10 i 13, els articles 310, 312 i 314 i l'article 315, segon paràgraf.
2. Mentre el Consell no s'hagi pronunciat, la Comissió pot modificar la seva proposta en qualsevol moment dels procediments que porten a l'adopció d'un acte de la Unió.

Article 294

(antic article 251 TCE)

1. Quan en els tractats es fa referència al procediment legislatiu ordinari per a l'adopció d'un acte, s'aplica el procediment següent.
2. La Comissió presenta una proposta al Parlament Europeu i al Consell.

Primera lectura

3. El Parlament Europeu estableix la seva posició en primera lectura i la comunica al Consell.
4. Si el Consell aprova la posició del Parlament Europeu, l'acte de què es tracti s'adopta amb la formulació que correspon a la posició del Parlament Europeu.
5. Si el Consell no aprova la posició del Parlament Europeu, estableix la seva posició en primera lectura i la comunica al Parlament Europeu.
6. El Consell informa complidament el Parlament Europeu de les raons que l'han portat a adoptar la seva posició en primera lectura. La Comissió informa complidament de la seva posició el Parlament Europeu.

Segona lectura

7. Si, en el termini de tres mesos a comptar de la comunicació esmentada, el Parlament Europeu:
  - a) aprova la posició del Consell en primera lectura o no s'ha pronunciat, l'acte de què es tracti es considera adoptat amb la formulació que correspon a la posició del Consell;
  - b) rebutja, pronunciant-se per la majoria dels membres que el componen, la posició del Consell en primera lectura, l'acte proposat es considera no adoptat;
  - c) proposa, pronunciant-se per la majoria dels membres que el componen, esmenes a la posició del Consell en primera lectura, el text esmenat se sotmet al Consell i a la Comissió, que dictamina sobre aquestes esmenes.
8. Si, en el termini de tres mesos a comptar de la recepció de les esmenes del Parlament Europeu, el Consell, pronunciant-se per majoria qualificada:
  - a) aprova totes les esmenes, l'acte de què es tracti es considera adoptat;
  - b) no aprova totes les esmenes, el president del Consell, de comú acord amb el president del Parlament Europeu, convoca el Comitè de Conciliació en un termini de sis setmanes.
9. El Consell es pronuncia per unanimitat sobre les esmenes que han estat objecte d'un dictamen negatiu de la Comissió.

Conciliació

10. El Comitè de Conciliació, que reuneix els membres del Consell o llurs representants i un nombre igual de membres en representació del Parlament Europeu, té per missió d'arribar a un acord sobre un text comú, adoptat per la majoria qualificada dels membres del Consell o de llurs representants i per la majoria dels membres que representen el Parlament Europeu, en el termini de sis setmanes a comptar d'haver estat convocat, sobre la base de les posicions del Parlament Europeu i del Consell en segona lectura.

11. La Comissió participa en els treballs del Comitè de Conciliació i adopta qualsevol iniciativa necessària per a promoure un acostament entre les posicions del Parlament Europeu i del Consell.

12. Si, en el termini de sis setmanes a comptar d'haver estat convocat, el Comitè de Conciliació no aprova un text comú, l'acte proposat es considera no adoptat.

Tercera lectura

13. Si, en aquest termini, el Comitè de Conciliació aprova un text comú, el Parlament Europeu i el Consell disposen cadascun d'un termini de sis setmanes, a comptar d'aquesta aprovació, per a adoptar l'acte de què es tracti de conformitat amb aquest projecte comú, pronunciant-se el Parlament Europeu per la majoria dels vots emesos i pronunciant-se el Consell per majoria qualificada. Altrament, l'acte proposat es considera no adoptat.

14. Els terminis de tres mesos i de sis setmanes a què fa referència aquest article es poden ampliar, respectivament, d'un mes i de dues setmanes com a màxim, per iniciativa del Parlament Europeu o del Consell.

Disposicions particulars

15. Quan, en els casos establerts pels tractats, un acte legislatiu resta subjecte al procediment legislatiu ordinari per iniciativa d'un grup d'estats membres, basant-se en una recomanació del Banc Central Europeu o a petició del Tribunal de Justícia, no s'apliquen ni l'apartat 2, ni la segona frase de l'apartat 6 ni l'apartat 9.

En aquests casos, el Parlament Europeu i el Consell trameten a la Comissió el projecte d'acte, i també llurs posicions en primera i segona lectures. El Parlament Europeu o el Consell poden demanar el dictamen de la Comissió al llarg de tot el procediment; la Comissió pot dictaminar també per iniciativa pròpia. La Comissió també pot, si ho considera necessari, participar en el Comitè de Conciliació d'acord amb l'apartat 11.

Article 295

El Parlament Europeu, el Consell i la Comissió duen a terme consultes recíproques i organitzen de comú acord les modalitats de llur cooperació. A aquest efecte, i amb observança dels tractats, poden subscriure acords interinstitucionals que poden tenir caràcter vinculant.

Article 296

(antic article 253 TCE)

Quan els tractats no estableixen el tipus d'acte que s'ha d'adoptar, les institucions decideixen en cada cas d'acord amb els procediments aplicables i el principi de proporcionalitat.

Els actes jurídics són motivats i es refereixen a les propostes, les iniciatives, les recomanacions, les peticions o els dictàmens establerts pels tractats.

Si se'ls sotmet un projecte d'acte legislatiu, el Parlament Europeu i el Consell s'abstenen d'adoptar actes no previstos pel procediment legislatiu aplicable a l'àmbit corresponent.

Article 297

(antic article 254 TCE)

1. Els actes legislatius adoptats de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari són signats pel president del Parlament Europeu i pel president del Consell.

Els actes legislatius adoptats de conformitat amb un procediment legislatiu especial són signats pel president de la institució que els ha adoptat.

Els actes legislatius es publiquen en el diari oficial de la Unió Europea. Entren en vigor en la data que aquests mateixos fixin o, si de cas hi manca, al cap de vint dies d'haver estat publicats.

2. Els actes no legislatius adoptats en forma de reglaments, de directives i de decisions que no indiquen destinatari són signats pel president de la institució que els ha adoptat.

Els reglaments, les directives adreçades a tots els estats membres i les decisions que no indiquen destinatari es publiquen en el diari oficial de la Unió Europea. Entren en vigor en la data que aquests mateixos fixin o, si de cas hi manca, al cap de vint dies d'haver estat publicats.

Les altres directives, i també les decisions que indiquen un destinatari, es notifiquen a llurs destinataris i tenen efecte en virtut d'aquesta notificació.

Article 298

1. En el compliment de llurs funcions, les institucions, els òrgans i els organismes de la Unió compten amb una administració europea oberta, eficaç i independent.

2. El Parlament Europeu i el Consell, per mitjà de reglaments adoptats d'acord amb el procediment legislatiu ordinari, estableixen les disposicions a aquest efecte, dins del respecte a l'estatut i al règim adoptats en virtut de l'article 336.

Article 299

(antic article 256 TCE)

Els actes del Consell, de la Comissió o del Banc Central Europeu que imposen una obligació pecuniària a persones altres que els estats són títols executius.

L'execució forçosa es regeix per les normes de procediment civil vigents a l'estat en el territori del qual es duu a terme. L'ordre d'execució és consignada, sense cap altre control que el de la comprovació de l'autenticitat del títol, per l'autoritat nacional que el govern de cada estat membre designi a aquest efecte i el nom del qual ha de comunicar a la Comissió i al Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

Una vegada complertes aquestes formalitats a petició de l'interessat, aquest pot promoure l'execució forçosa recurrent directament a l'òrgan competent, d'acord amb el dret intern.

L'execució forçosa només pot ésser suspesa en virtut d'una decisió del Tribunal. Tanmateix, el control de regularitat de les mesures d'execució és competència de les jurisdiccions nacionals.

CAPÍTOL 3 ÒRGANS CONSULTIUS DE LA UNIÓ

Article 300

1. El Parlament Europeu, el Consell i la Comissió són assistits per un Comitè Econòmic i Social i per un Comitè de les Regions, els quals tenen funcions consultives.
2. El Comitè Econòmic i Social és compost per representants de les organitzacions d'empresaris, de treballadors i d'altres actors representatius de la societat civil, en particular en els àmbits socioeconòmic, cívic, professional i cultural.
3. El Comitè de les Regions és compost per representants dels ens regionals i locals que són titulars d'un mandat electoral en un ens regional o local o políticament responsables davant d'una assemblea elegida.
4. Els membres del Comitè Econòmic i Social i del Comitè de les Regions no estan vinculats per cap mandat imperatiu. Exerceixen llurs funcions amb plena independència, en favor de l'interès general de la Unió.
5. Les normes que estableixen els apartats 2 i 3, relatives a la naturalesa de la composició dels comitès, són revisades periòdicament pel Consell per tal de tenir en compte l'evolució econòmica, social i demogràfica en la Unió. El Consell, a proposta de la Comissió, adopta decisions a aquest efecte.

SECCIÓ 1 EL COMITÈ ECONÒMIC I SOCIAL

Article 301 (antic article 258 TCE)

El nombre de membres del Comitè Econòmic i Social no pot ésser superior a tres-cents cinquanta.

El Consell, pronunciant-se per unanimitat a proposta de la Comissió, adopta una decisió que fixa la composició del Comitè.

El Consell fixa les dietes dels membres del Comitè.

Article 302 (antic article 259 TCE)

1. Els membres del Comitè són nomenats per a un període de cinc anys. El Consell adopta la llista de membres establerta de conformitat amb les propostes presentades per cada estat membre. El mandat dels membres del Comitè és renovable.
2. El Consell es pronuncia amb la consulta prèvia a la Comissió. Pot recollir l'opinió de les organitzacions europees representatives dels diferents sectors econòmics i socials, i de la societat civil, als quals concerneixen les activitats de la Unió.

Article 303 (antic article 260 TCE)

El Comitè designa d'entre els seus membres el president i la Mesa per a un període de dos anys i mig.

El Comitè estableix el seu reglament intern.

El Comitè és convocat pel seu president, a petició del Parlament Europeu, del Consell o de la Comissió. També es pot reunir per iniciativa pròpia.

Article 304

(antic article 262 TCE)

El Comitè és consultat pel Parlament Europeu, pel Consell o per la Comissió en els casos establerts pels tractats. Aquestes institucions poden fer-li consultes en tots els casos en què ho considerin pertinent. El Comitè pot prendre la iniciativa d'emetre un dictamen quan ho consideri pertinent.

Si ho consideren necessari, el Parlament Europeu, el Consell o la Comissió fixen al Comitè un termini per a presentar el seu dictamen, que no pot ésser inferior a un mes a comptar de la data de la notificació adreçada al president amb aquesta finalitat. Si en el termini fixat no s'ha rebut el dictamen, se'n pot prescindir.

El dictamen del Comitè, juntament amb una acta de les deliberacions, es tramet al Parlament Europeu, al Consell i a la Comissió.

SECCIÓ 2

EL COMITÈ DE LES REGIONS

Article 305

(antic article 263, segon, tercer i quart paràgrafs, TCE)

El nombre de membres del Comitè de les Regions no pot ésser superior a tres-cents cinquanta.

El Consell, pronunciant-se per unanimitat a proposta de la Comissió, adopta una decisió que fixa la composició del Comitè.

Els membres del Comitè, i un nombre igual de suplents, són nomenats per a un període de cinc anys. L'ur mandat és renovable. El Consell adopta la llista de membres i suplents establerta d'acord amb les propostes presentades per cada estat membre. En exhaurir-se el mandat a què fa referència l'article 300, apartat 3, en virtut del qual han estat proposats, el mandat dels membres del Comitè fineix automàticament i són substituïts per al període restant d'aquest mandat d'acord amb el mateix procediment. No poden ésser simultàniament membres del Parlament Europeu.

Article 306

(antic article 264 TCE)

El Comitè de les Regions designa d'entre els seus membres el president i la Mesa per a un període de dos anys i mig.

El Comitè estableix el seu reglament intern.

El Comitè és convocat pel seu president, a petició del Parlament Europeu, del Consell o de la Comissió. També es pot reunir per iniciativa pròpia.

Article 307

(antic article 265 TCE)

El Comitè de les Regions és consultat pel Parlament Europeu, pel Consell o per la Comissió en els casos establerts pels tractats i en tots els altres casos, en particular els que afecten la cooperació transfronterera, en què una d'aquestes institucions ho consideri pertinent.

Si ho consideren necessari, el Parlament Europeu, el Consell o la Comissió fixen al Comitè un termini per a presentar el seu dictamen, que no pot ésser inferior a un mes a comptar de la data de la notificació adreçada al president amb aquesta finalitat. Si en el termini fixat no s'ha rebut el dictamen, se'n pot prescindir.

Quan el Comitè Econòmic i Social és consultat en aplicació de l'article 304, el Parlament Europeu, el Consell o la Comissió informen el Comitè de les Regions d'aquesta sol·licitud de dictamen. El Comitè de les Regions pot emetre un dictamen sobre aquesta qüestió si considera que hi ha interessos regionals específics en joc.

El Comitè de les Regions pot emetre un dictamen per iniciativa pròpia quan ho consideri convenient.

El dictamen del Comitè, juntament amb l'acta de les deliberacions, es tramet al Parlament Europeu, al Consell i a la Comissió.

CAPÍTOL 4 EL BANC EUROPEU D'INVERSIONS

Article 308

(antic article 266 TCE)

El Banc Europeu d'Inversions té personalitat jurídica.

Els membres del Banc Europeu d'Inversions són els estats membres.

Els estatuts del Banc Europeu d'Inversions figuren en un protocol annex als tractats. El Consell, pronunciant-se per unanimitat de conformitat amb un procediment legislatiu especial, a petició del Banc Europeu d'Inversions i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i a la Comissió, o a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i al Banc Europeu d'Inversions, pot modificar els estatuts del Banc.

Article 309

(antic article 267 TCE)

El Banc Europeu d'Inversions té la missió de contribuir, recorrent als mercats de capitals i als recursos propis, al desenvolupament equilibrat i estable del mercat interior en favor de l'interès de la Unió. Amb aquest objectiu, el Banc facilita, per mitjà de la concessió de préstecs i garanties i sense finalitat de lucre, el finançament dels projectes següents, en tots els sectors de l'economia:

- a) projectes per al desenvolupament de les regions menys desenvolupades;
- b) projectes per a la modernització o la reconversió d'empreses o per a la creació de noves activitats induïdes per l'establiment o el funcionament del mercat interior que, per llur abast o naturalesa, no poden ésser completament finançats amb els diversos mitjans de finançament existents en cada estat membre;
- c) projectes d'interès comú a diversos estats membres que, per llur abast o naturalesa, no poden ésser completament finançats amb els diversos mitjans de finançament existents en cada estat membre.

En el compliment de la seva missió, el Banc facilita el finançament de programes d'inversió en combinació amb accions dels fons estructurals i altres instruments financers de la Unió.

TÍTOL II DISPOSICIONS FINANCERES

Article 310

(antic article 268 TCE)

1. Tots els ingressos i totes les despeses de la Unió han d'ésser inclosos en les previsions corresponents a cada exercici pressupostari i han d'ésser consignats en el pressupost.

El Parlament Europeu i el Consell estableixen el pressupost anual de la Unió de conformitat amb l'article 314.

El pressupost ha d'ésser equilibrat pel que fa a ingressos i despeses.

2. Les despeses consignades en el pressupost són autoritzades per a tot l'exercici pressupostari anual d'acord amb el reglament a què fa referència l'article 322.

3. L'execució de despeses consignades en el pressupost requereix l'adopció prèvia d'un acte jurídicament vinculant de la Unió que doti de fonament jurídic la seva acció i l'execució de la despesa corresponent d'acord amb el reglament a què fa referència l'article 322, amb les excepcions que aquest reglament estableixi.

4. A fi de garantir la disciplina pressupostària, la Unió no adopta actes que puguin incidir de manera considerable en el pressupost sense donar garanties que les despeses derivades d'aquests actes puguin ésser finançades dins del límit dels recursos propis de la Unió i en el marc financer pluriennal a què fa referència l'article 312.

5. El pressupost s'executa d'acord amb el principi de bona gestió financera. Els estats membres i la Unió cooperen perquè els crèdits consignats en el pressupost s'utilitzin d'acord amb aquest principi.

6. La Unió i els estats membres, d'acord amb l'article 325, han de combatre el frau i qualsevol altra activitat il·legal que perjudiqui els interessos financers de la Unió.

CAPÍTOL 1 RECURSOS PROPIS DE LA UNIÓ

Article 311

(antic article 269 TCE)

La Unió es dota dels mitjans necessaris per a assolir els seus objectius i per a dur a terme les seves polítiques.

El pressupost és finançat íntegrament amb càrrec als recursos propis, sens perjudici del concurs d'altres ingressos.

El Consell, pronunciant-se de conformitat amb un procediment legislatiu especial, per unanimitat, i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, adopta una decisió que determina les disposicions aplicables al sistema de recursos propis de la Unió. En aquest marc, es poden establir noves categories de recursos propis o suprimir una categoria existent. Aquesta decisió només entra en vigor amb l'aprovació prèvia dels estats membres, d'acord amb les normes constitucionals respectives.

El Consell, per mitjà de reglaments adoptats de conformitat amb un procediment legislatiu especial, fixa les mesures d'execució del sistema de recursos propis de la Unió sempre que ho disposi d'aquesta manera la decisió adoptada d'acord amb el tercer paràgraf. El Consell es pronuncia amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu.

CAPÍTOL 2 MARC FINANCER PLURIENNAL

Article 312

1. El marc financer pluriennal té per objecte garantir l'evolució ordenada de les despeses de la Unió dins del límit dels recursos propis.

S'estableix per a un període mínim de cinc anys.

El pressupost anual de la Unió respecta el marc financer pluriennal.

2. El Consell adopta, de conformitat amb un procediment legislatiu especial, un reglament que fixa el marc financer pluriennal. El Consell es pronuncia per unanimitat, amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu, que es pronuncia per la majoria dels membres que el componen.

El Consell Europeu pot, per unanimitat, adoptar una decisió que autoritzi el Consell a pronunciar-se per majoria qualificada per a adoptar el reglament a què fa referència el primer paràgraf.

3. El marc financer fixa els imports dels límits màxims anuals de crèdits per a compromisos, per categoria de despeses, i del límit màxim anual de crèdits per a pagaments. Les categories de despeses, limitades en nombre, corresponen als grans sectors d'activitat de la Unió.

El marc financer estableix qualsevol altra disposició adequada per al bon desenvolupament del procediment pressupostari anual.

4. Quan el reglament del Consell que estableix un nou marc financer no ha estat adoptat al venciment del marc financer precedent, els límits màxims i les altres disposicions corresponents al darrer any d'aquest marc es prorroguen fins que s'adopti l'acte esmentat.

5. Durant el procediment que condueix a l'establiment del marc financer, el Parlament Europeu, el Consell i la Comissió adopten qualsevol mesura necessària per a facilitar aquesta adopció.

CAPÍTOL 3 PRESSUPOST ANUAL DE LA UNIÓ

Article 313

(antic article 272, apartat 1, TCE)

L'exercici pressupostari comença l'1 de gener i fineix el 31 de desembre.

Article 314

(antic article 272, apartats 2 a 10, TCE)

El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb un procediment legislatiu especial, estableixen el pressupost anual de la Unió d'acord amb les disposicions següents.

1. Cada institució, llevat del Banc Central Europeu, elabora, abans de l'1 de juliol, un estat de previsions de les seves despeses per a l'exercici pressupostari següent. La Comissió reuneix aquestes previsions en un projecte de pressupost que pot contenir previsions divergents.

Aquest projecte comprèn una previsió d'ingressos i una previsió de despeses.

2. La Comissió presenta al Parlament Europeu i al Consell una proposta que conté el projecte de pressupost, no més tard de l'1 de setembre de l'any que precedeix el de l'execució del pressupost.

La Comissió pot modificar el projecte de pressupost durant el procediment fins a la convocatòria del Comitè de Conciliació a què fa referència l'apartat 5.

3. El Consell adopta la seva posició sobre el projecte de pressupost i la comunica al Parlament Europeu, no més tard de l'1 d'octubre de l'any que precedeix el de l'execució del pressupost. El Consell informa complidament el Parlament Europeu de les raons que l'han portat a adoptar la seva posició.

4. Si, en el termini de quaranta-dos dies a comptar de la comunicació esmentada, el Parlament Europeu:

- a) aprova la posició del Consell, s'adopta el pressupost;
- b) no s'ha pronunciat, el pressupost es considera adoptat;
- c) aprova esmenes al projecte, pronunciant-se per la majoria dels membres que el componen, el projecte esmenat es comunica al Consell i a la Comissió. El president del Parlament Europeu, de comú acord amb el president del Consell, convoca sense demora el Comitè de Conciliació. Tanmateix, el Comitè de Conciliació no es reuneix si, en el termini de deu dies a comptar d'aquesta comunicació, el Consell notifica al Parlament Europeu que aprova totes les seves esmenes.

5. El Comitè de Conciliació, que reuneix els membres del Consell o llurs representants i un nombre igual de membres en representació del Parlament Europeu, té per missió d'arribar a un acord sobre un text comú, sobre la base de les posicions del Parlament Europeu i del Consell, adoptat per la majoria qualificada dels membres del Consell o de llurs representants i per la majoria dels membres que representen el Parlament Europeu, en el termini de vint-i-un dies a comptar d'haver estat convocat.

La Comissió participa en els treballs del Comitè de Conciliació i adopta qualsevol iniciativa necessària per a promoure un acostament entre les posicions del Parlament Europeu i del Consell.

6. Si, en el termini de vint-i-un dies que estableix l'apartat 5, el Comitè de Conciliació arriba a un acord sobre un text comú, el Parlament Europeu i el Consell disposen cadascun d'un termini de catorze dies a comptar de la data d'aquest acord per a aprovar el text comú.

7. Si, en el termini de catorze dies que estableix l'apartat 6:

- a) tant el Parlament Europeu com el Consell aproven el text comú o no arriben a pronunciar-se, o si una d'aquestes institucions aprova el text comú mentre que l'altra no arriba a pronunciar-se, el pressupost es considera definitivament adoptat d'acord amb el text comú, o bé
- b) tant el Parlament Europeu, pronunciant-se per la majoria dels membres que el componen, com el Consell rebutgen el text comú, o si una d'aquestes institucions rebutja el text comú mentre que l'altra no arriba a pronunciar-se, la Comissió presenta un nou projecte de pressupost, o bé
- c) el Parlament Europeu, pronunciant-se per la majoria dels membres que el componen, rebutja el text comú mentre que el Consell l'aprova, la Comissió presenta un nou projecte de pressupost, o bé
- d) el Parlament Europeu aprova el text comú mentre que el Consell el rebutja, el Parlament Europeu pot, en el termini de catorze dies a comptar de la data del rebuig del Consell, i pronunciant-se per la majoria dels membres que el componen i per les tres cinquenes parts dels vots emesos, decidir de confirmar una part o la totalitat de les esmenes a què fa referència l'apartat 4, lletra c). Si una de les esmenes del Parlament Europeu no es confirma, es manté la posició acordada en el si del Comitè de Conciliació respecte a la línia pressupostària que és objecte de l'esmena. El pressupost es considera definitivament adoptat sobre aquesta base.

8. Si, en el termini de vint-i-un dies que estableix l'apartat 5, el Comitè de Conciliació no arriba a un acord sobre un text comú, la Comissió presenta un nou projecte de pressupost.

9. Quan el procediment que estableix aquest article ha acabat, el president del Parlament Europeu declara que el pressupost ha estat definitivament adoptat.

10. Cada institució exerceix les facultats que li atribueix aquest article dins del respecte als tractats i als actes adoptats en virtut d'aquests tractats, particularment en matèria de recursos propis de la Unió i d'equilibri entre els ingressos i les despeses.

Article 315

(antic article 273 TCE)

Si en iniciar-se un exercici pressupostari encara no s'ha adoptat definitivament el pressupost, les despeses es poden efectuar mensualment per capítols, d'acord amb el que disposi el reglament adoptat en virtut de l'article 322, dins del límit de la dotzena part dels crèdits consignats en el capítol corresponent del pressupost de l'exercici precedent, sense que es pugui superar la dotzena part dels crèdits establerts en el mateix capítol en el projecte de pressupost.

El Consell, a proposta de la Comissió, pot autoritzar despeses superiors a la dotzena part, sempre que es respectin les altres condicions que estableix el primer paràgraf, d'acord amb el reglament adoptat en virtut de l'article 322. El Consell comunica immediatament aquesta decisió al Parlament Europeu.

La decisió a què fa referència el segon paràgraf estableix les mesures necessàries en matèria de recursos per a aplicar aquest article, dins del respecte als actes esmentats en l'article 311.

Aquesta decisió entra en vigor al cap de trenta dies d'haver estat adoptada, llevat que, en aquest termini, el Parlament Europeu, pronunciant-se per la majoria dels membres que el componen, decideixi reduir aquestes despeses.

Article 316

(antic article 271 TCE)

En les condicions que es determinin en aplicació de l'article 322, els crèdits altres que els relatius a despeses de personal que no hagin estat utilitzats al final de l'exercici pressupostari podran ésser transferits, únicament, a l'exercici següent.

Els crèdits s'especifiquen per capítols, que agrupen les despeses d'acord amb llur naturalesa o destinació i se subdivideixen d'acord amb el reglament adoptat en virtut de l'article 322.

Les despeses del Parlament Europeu, del Consell Europeu i del Consell, de la Comissió i del Tribunal de Justícia de la Unió Europea figuren en partides separades del pressupost, sens perjudici d'un règim especial per a determinades despeses comunes.

CAPÍTOL 4 EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST I APROVACIÓ DE LA GESTIÓ

Article 317

(antic article 274 TCE)

La Comissió executa el pressupost en cooperació amb els estats membres, de conformitat amb les disposicions dels reglaments adoptats en virtut de l'article 322, sota la seva responsabilitat i dins del límit dels crèdits autoritzats, d'acord amb el principi de bona gestió financera. Els estats membres cooperen amb la Comissió per garantir que els crèdits s'utilitzin d'acord amb el principi de bona gestió financera.

El reglament determina les obligacions de control i auditoria dels estats membres en l'execució del pressupost, i també les responsabilitats que se'n deriven. Determina també les responsabilitats i les modalitats específiques de participació de cada institució en l'execució de les despeses pròpies.

Dins del pressupost, la Comissió pot transferir crèdits, amb els límits i condicions fixats pel reglament adoptat en virtut de l'article 322, sia de capítol a capítol, sia de subdivisió a subdivisió.

Article 318

(antic article 275 TCE)

La Comissió presenta cada any al Parlament Europeu i al Consell els comptes de l'exercici tancat relatius a les operacions del pressupost. A més, els trameta un balanç financer que descriu l'actiu i el passiu de la Unió.

La Comissió també presenta al Parlament Europeu i al Consell un informe d'avaluació de les finances de la Unió basat en els resultats obtinguts, particularment amb relació a les indicacions donades pel Parlament Europeu i el Consell en virtut de l'article 319.

Article 319

(antic article 276 TCE)

1. El Parlament Europeu, basant-se en una recomanació del Consell, aprova la gestió de la Comissió en l'execució del pressupost. Amb aquesta finalitat, examina, després del Consell, els comptes, el balanç financer i l'informe d'avaluació a què fa referència l'article 318, l'informe anual del Tribunal de Comptes, acompanyat de les respostes de les institucions controlades a les observacions del Tribunal de Comptes, la declaració de fiabilitat a què fa referència l'article 287, apartat 1, segon paràgraf, i els informes especials pertinents del Tribunal de Comptes.

2. Abans d'aprovar la gestió de la Comissió, o amb qualsevol altra finalitat integrada en el marc de l'exercici de les atribucions d'aquesta institució en matèria d'execució del pressupost, el Parlament Europeu pot sol·licitar explicacions a la Comissió sobre l'execució de les despeses o el funcionament dels sistemes de control financer. La Comissió facilita al Parlament Europeu, a petició d'aquest, qualsevol informació necessària.

3. La Comissió fa tot el que calgui per a fer efectives les observacions que acompanyen les decisions d'aprovació de la gestió i les altres observacions del Parlament Europeu relatives a l'execució de les despeses, i també els comentaris que acompanyen les recomanacions d'aprovació adoptades pel Consell.

A petició del Parlament Europeu o del Consell, la Comissió informa sobre les mesures adoptades com a conseqüència de les observacions i els comentaris esmentats i, particularment, sobre les instruccions donades als serveis encarregats de l'execució del pressupost. Aquests informes també es trameten al Tribunal de Comptes.

CAPÍTOL 5 DISPOSICIONS COMUNES

Article 320

(antic article 277 TCE)

El marc financer pluriennal i el pressupost anual s'estableixen en euros.

Article 321

(antic article 278 TCE)

La Comissió, sempre que n'informi les autoritats competents dels estats membres interessats, pot transferir a la moneda d'un dels estats membres els actius que posseeix en la moneda d'un altre estat membre, en la mesura que sigui necessària perquè puguin ésser utilitzats per als fins que els assignen els tractats. La Comissió evita, en

la mesura possible, fer aquestes transferències, si té actius disponibles o realitzables en les monedes que necessita.

La Comissió es relaciona amb cadascun dels estats membres per mitjà de l'autoritat que cada estat designi. Per executar les operacions financeres, la Comissió recorre al banc d'emissió de l'estat membre interessat, o a una altra institució financera autoritzada per aquest estat.

Article 322

(antic article 279 TCE)

1. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, i amb la consulta prèvia al Tribunal de Comptes, adopten per mitjà de reglaments:
  - a) les normes financeres per les quals es determinen particularment les modalitats d'establiment i execució del pressupost, i també les relatives al retiment i l'auditoria de comptes;
  - b) les normes per les quals s'organitza el control de la responsabilitat dels agents financers, i particularment dels ordenadors de pagaments i dels comptables.
2. El Consell, que es pronuncia a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i al Tribunal de Comptes, fixa les modalitats i el procediment d'acord amb els quals es posen a disposició de la Comissió els ingressos pressupostaris previstos en el règim de recursos propis de la Unió i defineix les mesures que cal aplicar per a afrontar, si escau, les necessitats de tresoreria.

Article 323

El Parlament Europeu, el Consell i la Comissió vetllen per la disponibilitat dels mitjans financers que permetin a la Unió complir les seves obligacions jurídiques davant de tercers.

Article 324

Es convoquen, per iniciativa de la Comissió, reunions periòdiques dels presidents del Parlament Europeu, del Consell i de la Comissió, en el marc dels procediments pressupostaris que estableix aquest títol. Els presidents adopten totes les mesures que calguin per a promoure la concertació i l'acostament de les posicions de les institucions que presideixen a fi de facilitar l'aplicació d'aquest títol.

CAPÍTOL 6 LLUITA CONTRA EL FRAU

Article 325

(antic article 280 TCE)

1. La Unió i els estats membres combaten el frau i qualsevol activitat il·legal que afecti els interessos financers de la Unió per mitjà de mesures adoptades en virtut del que disposa aquest article, les quals tenen un efecte dissuasiu i són capaces d'oferir una protecció eficaç dins dels estats membres i dins de les institucions, els òrgans i els organismes de la Unió.
2. Els estats membres adopten per combatre el frau que afecta els interessos financers de la Unió les mateixes mesures que per combatre el frau que afecta els interessos financers propis.

3. Sens perjudici d'altres disposicions dels tractats, els estats membres coordinen llurs accions destinades a protegir els interessos financers de la Unió contra el frau. Amb aquesta finalitat, organitzen, juntament amb la Comissió, una col·laboració estreta i regular entre les autoritats competents.
4. El Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, estableixen, amb la consulta prèvia al Tribunal de Comptes, les mesures necessàries en els àmbits de la prevenció i la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió amb vista a oferir una protecció eficaç i equivalent dins dels estats membres i dins de les institucions, els òrgans i els organismes de la Unió.
5. La Comissió, en cooperació amb els estats membres, presenta anualment al Parlament Europeu i al Consell un informe sobre les mesures adoptades per a aplicar aquest article.

TÍTOL III COOPERACIONS REFORÇADES

Article 326

(antics articles 27A a 27E, 40 a 40B i 43 a 45 TUE i antics articles 11 i 11A TCE)

Les cooperacions reforçades respecten els tractats i el dret de la Unió.

Aquestes cooperacions no poden perjudicar el mercat interior ni la cohesió econòmica, social i territorial. No poden ésser un obstacle ni una discriminació per als intercanvis entre estats membres, ni provocar distorsions de competència entre aquests estats.

Article 327

(antics articles 27A a 27E, 40 a 40B i 43 a 45 TUE i antics articles 11 i 11A TCE)

Les cooperacions reforçades respecten les competències, els drets i les obligacions dels estats membres que no hi participen. Aquests estats membres no obstaculitzen l'execució de les cooperacions reforçades per part dels estats membres que hi participen.

Article 328

(antics articles 27A a 27E, 40 a 40B i 43 a 45 TUE i antics articles 11 i 11A TCE)

1. En el moment en què s'estableixen, les cooperacions reforçades resten obertes a tots els estats membres, sempre que es respectin les eventuals condicions de participació determinades per la decisió d'autorització. També hi resten en qualsevol altre moment, sempre que es respectin, a més de les condicions esmentades, els actes ja adoptats en aquest marc.

La Comissió i els estats membres que participen en una cooperació reforçada vetllen per fomentar la participació del nombre més gran possible d'estats membres.

2. La Comissió i, si escau, l'alt representant de la Unió per a afers exteriors i política de seguretat informen periòdicament el Parlament Europeu i el Consell sobre l'evolució de les cooperacions reforçades.

Article 329

(antics articles 27A a 27E, 40 a 40B i 43 a 45 TUE i antics articles 11 i 11A TCE)

1. Els estats membres que desitgen establir entre ells una cooperació reforçada en qualsevol dels àmbits compresos en els tractats, exceptuant-ne els àmbits de competència exclusiva i la política exterior i de seguretat

comuna, adrecen a la Comissió una sol·licitud en què especifiquen l'àmbit d'aplicació i els objectius de la cooperació reforçada projectada. La Comissió pot presentar al Consell una proposta en aquest sentit. Si no presenta cap proposta, la Comissió en comunica els motius als estats membres de què es tracti.

L'autorització per a dur a terme una cooperació reforçada establerta pel primer paràgraf és concedida pel Consell a proposta de la Comissió i amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu.

2. La sol·licitud dels estats membres que desitgin establir entre ells una cooperació reforçada en el marc de la política exterior i de seguretat comuna s'adreça al Consell. La sol·licitud se sotmet a l'alt representant de la Unió per a afers exteriors i política de seguretat, que dictamina sobre la coherència de la cooperació reforçada projectada amb la política exterior i de seguretat comuna de la Unió, i també a la Comissió, que dictamina particularment sobre la coherència de la cooperació reforçada projectada amb les altres polítiques de la Unió. La sol·licitud també es trameta, a títol informatiu, al Parlament Europeu.

L'autorització per a dur a terme una cooperació reforçada es concedeix per mitjà d'una decisió del Consell, que es pronuncia per unanimitat.

Article 330

(antics articles 27A a 27E, 40 a 40B i 43 a 45 TUE i antics articles 11 i 11A TCE)

Tots els membres del Consell poden participar en les seves deliberacions, però només participen en la votació els membres del Consell que representen els estats membres que participen en una cooperació reforçada.

La unanimitat és constituïda solament pels vots dels representants dels estats membres participants.

La majoria qualificada es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3.

Article 331

(antics articles 27A a 27E, 40 a 40B i 43 a 45 TUE i antics articles 11 i 11A TCE)

1. Qualsevol estat membre que vulgui participar en una cooperació reforçada ja existent en un dels àmbits a què fa referència l'article 329, apartat 1, ho ha de notificar al Consell i a la Comissió.

La Comissió confirma la participació de l'estat membre de què es tracti en el termini de quatre mesos a comptar de la recepció de la notificació. Fa constar, si escau, que es compleixen les condicions de participació i adopta les mesures transitòries necessàries per a aplicar els actes ja adoptats en el marc de la cooperació reforçada.

Tanmateix, la Comissió, si considera que no es compleixen les condicions de participació, indica les disposicions que cal adoptar perquè es compleixin i estableix un termini per a reconsiderar la sol·licitud. En finir aquest termini, reconsidera la sol·licitud de conformitat amb el procediment que estableix el segon paràgraf. Si la Comissió considera que continuen sense complir-se les condicions de participació, l'estat membre de què es tracti pot sotmetre la qüestió al Consell, que es pronuncia sobre la sol·licitud. El Consell es pronuncia de conformitat l'article 330. També pot adoptar, a proposta de la Comissió, les mesures transitòries a què fa referència el segon paràgraf.

2. Qualsevol estat membre que vulgui participar en una cooperació reforçada ja existent en el marc de la política exterior i de seguretat comuna ho ha de notificar al Consell, a l'alt representant de la Unió per a afers exteriors i política de seguretat i a la Comissió.

El Consell confirma la participació de l'estat membre de què es tracti, amb la consulta prèvia a l'alt representant de la Unió per a afers exteriors i política de seguretat i havent comprovat, si escau, que es compleixen les condicions de participació. El Consell, a proposta de l'alt representant, també pot adoptar les mesures transitòries necessàries per a aplicar els actes ja adoptats en el marc de la cooperació reforçada. Tanmateix, si el Consell considera que no es compleixen les condicions de participació, indica les disposicions que cal adoptar perquè es compleixin i estableix un termini per a reconsiderar la sol·licitud de participació.

Als efectes d'aquest apartat, el Consell es pronuncia per unanimitat i de conformitat amb l'article 330.

Article 332

(antics articles 27A a 27E, 40 a 40B i 43 a 45 TUE i antics articles 11 i 11A TCE)

Les despeses derivades de l'execució d'una cooperació reforçada altres que les despeses administratives ocasionades a les institucions són a càrrec dels estats membres participants, llevat que el Consell, pronunciant-se per la unanimitat de tots els seus membres i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, ho decideixi altrament.

Article 333

(antics articles 27A a 27E, 40 a 40B i 43 a 45 TUE i antics articles 11 i 11A TCE)

1. Quan una disposició dels tractats susceptible d'ésser aplicada en el marc d'una cooperació reforçada estableix que el Consell es pronuncia per unanimitat, aquest, pronunciant-se per unanimitat de conformitat amb les modalitats que estableix l'article 330, pot adoptar una decisió que estableixi que s'ha de pronunciar per majoria qualificada.
2. Quan una disposició dels tractats susceptible d'ésser aplicada en el marc d'una cooperació reforçada estableix que el Consell adopta actes de conformitat amb un procediment legislatiu especial, el Consell, pronunciant-se per unanimitat de conformitat amb les modalitats que estableix l'article 330, pot adoptar una decisió que estableixi que s'ha de pronunciar de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari. El Consell es pronuncia amb la consulta prèvia al Parlament Europeu.
3. Els apartats 1 i 2 no s'apliquen a les decisions que tenen repercussions en l'àmbit militar o de la defensa.

Article 334

(antics articles 27A a 27E, 40 a 40B i 43 a 45 TUE i antics articles 11 i 11A TCE)

El Consell i la Comissió garanteixen la coherència de les accions empreses en el marc d'una cooperació reforçada, i també la coherència d'aquestes accions amb les polítiques de la Unió, i cooperen a aquest efecte.

SETENA PART DISPOSICIONS GENERALS I FINALS

Article 335

(antic article 282 TCE)

La Unió té en cada estat membre la capacitat jurídica més àmplia que les legislacions nacionals reconeixen a les persones jurídiques; pot, particularment, adquirir o alienar béns mobles i immobles i ésser part en procediments legals. Amb aquesta finalitat, és representada per la Comissió. Tanmateix, la Unió és representada per cadascuna de les institucions, en virtut de llur autonomia administrativa, pel que fa a les qüestions relacionades amb el funcionament d'aquestes institucions.

Article 336

(antic article 283 TCE)

El Parlament Europeu i el Consell, per mitjà de reglaments adoptats de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, estableixen, amb la consulta prèvia a les altres institucions interessades, l'estatut dels funcionaris de la Unió Europea i el règim aplicable als altres agents de la Unió.

Article 337

(antic article 284 TCE)

Per a acomplir les tasques que li són atribuïdes, la Comissió pot recollir tota mena d'informacions i fer totes les comprovacions necessàries, dins dels límits i en les condicions que fixi el Consell, que es pronuncia per majoria simple, de conformitat amb les disposicions dels tractats.

Article 338

(antic article 285 TCE)

1. Sens perjudici de l'article 5 del Protocol sobre els estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu, el Parlament Europeu i el Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, adopten mesures per a l'elaboració de les estadístiques que siguin necessàries per a dur a terme les activitats de la Unió.
2. L'elaboració de les estadístiques de la Unió es fa atenint-se a la imparcialitat, la fiabilitat, l'objectivitat, la independència científica, l'eficiència econòmica i el secret estadístic, i no ha de comportar càrregues excessives als operadors econòmics.

Article 339

(antic article 287 TCE)

Els membres de les institucions de la Unió, els membres dels comitès, i també els funcionaris i els agents de la Unió, tenen el deure, fins i tot després d'haver cessat en llurs funcions, de no divulgar les informacions que, per llur naturalesa, estan emparades pel secret professional, i particularment les dades relatives a les empreses i que fan referència a llurs relacions comercials o als elements de llurs costos.

Article 340

(antic article 288 TCE)

La responsabilitat contractual de la Unió es regeix per la llei aplicable al contracte de què es tracti.

En matèria de responsabilitat extracontractual, la Unió ha de reparar, d'acord amb els principis generals comuns als drets dels estats membres, els danys que causin les seves institucions o els seus agents en l'exercici de llurs funcions.

No obstant el que disposa el segon paràgraf, el Banc Central Europeu ha de reparar, d'acord amb els principis generals comuns als drets dels estats membres, els danys que causi, o que causin els seus agents en l'exercici de llurs funcions.

La responsabilitat personal dels agents davant de la Unió es regeix per les disposicions de llur estatut o el règim que els és aplicable.

Article 341

(antic article 289 TCE)

Els governs dels estats membres fixen de comú acord la seu de les institucions de la Unió.

Article 342

(antic article 290 TCE)

El règim lingüístic de les institucions de la Unió és fixat, sens perjudici de les disposicions establertes per l'estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, pel Consell, per mitjà de reglaments adoptats per unanimitat.

Article 343

(antic article 291 TCE)

La Unió gaudeix en el territori dels estats membres dels privilegis i les immunitats necessaris per al compliment de la seva missió, en les condicions establertes pel Protocol de 8 d'abril de 1965 sobre els privilegis i les immunitats de la Unió Europea. Això mateix s'aplica al Banc Central Europeu i al Banc Europeu d'Inversions.

Article 344

(antic article 292 TCE)

Els estats membres es comprometen a no sotmetre les controvèrsies relatives a la interpretació o l'aplicació dels tractats a un procediment de solució diferent dels que estableixen els mateixos tractats.

Article 345

(antic article 295 TCE)

Els tractats no prejuten de cap manera el règim de la propietat en els estats membres.

Article 346

(antic article 296 TCE)

1. Les disposicions dels tractats no són obstacle per a les normes següents:
  - a) cap estat membre no està obligat a facilitar informació la divulgació de la qual consideri contrària als interessos essencials de la seva seguretat;
  - b) qualsevol estat membre pot adoptar les mesures que consideri necessàries per a protegir els interessos essencials de la seva seguretat i que facin referència a la producció o al comerç d'armes, municions i material de guerra; aquestes mesures no han d'alterar les condicions de competència dins del mercat interior respecte als productes que no estiguin destinats a fins específicament militars.
2. El Consell, pronunciant-se per unanimitat a proposta de la Comissió, pot fer modificacions a la llista, que va fixar el 15 d'abril de 1958, dels productes als quals s'apliquen les disposicions de l'apartat 1, lletra b).

Article 347

(antic article 297 TCE)

Els estats membres es consulten entre ells a fi d'adoptar de comú acord les disposicions necessàries per a evitar que el funcionament del mercat interior resulti afectat per les mesures que un estat membre es pot veure obligat a adoptar en cas de disturbis interns greus que alterin l'ordre públic, en cas de guerra o de tensió internacional greu que constitueixi una amenaça de guerra, o per a afrontar les obligacions concretes per aquest estat per al manteniment de la pau i la seguretat internacional.

Article 348

(antic article 298 TCE)

Si algunes de les mesures adoptades en els casos a què es refereixen els articles 346 i 347 tenen l'efecte d'alterar les condicions de competència en el mercat interior, la Comissió examina amb l'estat interessat les condicions d'acord amb les quals aquestes mesures es poden adaptar a les normes establertes pels tractats.

Com a excepció al procediment que estableixen els articles 258 i 259, la Comissió o qualsevol estat membre poden recórrer directament al Tribunal de Justícia si consideren que un altre estat membre fa un ús abusiu de les facultats a què fan referència els articles 346 i 347. El Tribunal de Justícia resol a porta tancada.

Article 349

(antic article 299, apartat 2, segon, tercer i quart paràgrafs, TCE)

Tenint en compte la situació social i econòmica estructural de Guadeloupe, de la Guaiana Francesa, de Martinica, de la Reunió, de Saint Martin, de les Açores, de Madeira i de les illes Canàries, agreujada per la llunyania, per la insularitat, per la limitada superfície, per un relleu i un clima difícils i per la dependència econòmica amb relació a un nombre reduït de productes, i tenint present que la persistència i la combinació d'aquests factors en perjudiquen greument el desenvolupament, el Consell, a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, adopta mesures específiques destinades, en particular, a fixar les condicions d'aplicació dels tractats en aquestes regions, també pel que fa a les polítiques comunes. El Consell, quan adopta aquestes mesures específiques de conformitat amb un procediment legislatiu especial, es pronuncia també a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu.

Les mesures a què fa referència el primer paràgraf tenen particularment per objecte les polítiques duaneres i comercials, la política fiscal, les zones franques, les polítiques en matèria d'agricultura i pesca, les condicions de proveïment de matèries primeres i de béns de consum essencials, els ajuts públics i les condicions d'accés als fons estructurals i als programes horitzontals de la Unió.

El Consell adopta les mesures a què fa referència el primer paràgraf tenint en compte les característiques i les exigències especials de les regions ultraperifèriques, sense posar en perill la integritat i la coherència de l'ordenament jurídic de la Unió, inclòs el mercat interior i les polítiques comunes.

Article 350

(antic article 306 TCE)

Les disposicions dels tractats no són obstacle per a l'existència i el perfeccionament de les unions regionals entre Bèlgica i Luxemburg, ni tampoc entre Bèlgica, Luxemburg i els Països Baixos, en la mesura que els objectius d'aquestes unions regionals no s'assoleixin per l'aplicació dels tractats.

Article 351

(antic article 307 TCE)

Les disposicions dels tractats no afecten els drets ni les obligacions que resulten de convenis subscrits abans de l'1 de gener de 1958, o, en el cas dels estats adherents, abans de la data d'adhesió, entre un o diversos estats membres, d'una banda, i un o diversos estats tercers, de l'altra.

En la mesura que aquests convenis siguin incompatibles amb els tractats, l'estat membre o els estats membres de què es tracti han de recórrer a tots els mitjans adequats per a eliminar les incompatibilitats observades. Si cal, els estats membres es presten ajuda mútua per a aconseguir aquest fi i adopten, si escau, una postura comuna.

En l'aplicació dels convenis a què fa referència el primer paràgraf, els estats membres tenen en compte que els avantatges concedits en els tractats per cada estat membre són part integrant de l'establiment de la Unió i estan, per això, inseparablement lligats a la creació d'institucions comunes, a l'atribució de competències a favor d'aquestes institucions i a la concessió dels mateixos avantatges per part dels altres estats membres.

Article 352

(antic article 308 TCE)

1. Si es considera necessària, en el marc de les polítiques definides pels tractats, una acció de la Unió per a assolir un dels objectius fixats pels tractats, i aquests no han establert els poders d'actuació necessaris a aquest efecte, el Consell, pronunciant-se per unanimitat a proposta de la Comissió i amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu, adopta les disposicions adequades. El Consell, quan adopta aquestes disposicions de conformitat amb un procediment legislatiu especial, es pronuncia també per unanimitat, a proposta de la Comissió i amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu.

2. La Comissió, en el marc del procediment de control del principi de subsidiarietat a què fa referència l'article 5, apartat 3, del Tractat de la Unió Europea, atrau l'atenció dels parlaments nacionals sobre les propostes que es basen en el present article.

3. Les mesures basades en aquest article no poden comportar l'harmonització de les disposicions legislatives i reglamentàries dels estats membres si els tractats exclouen aquesta harmonització.

4. Aquest article no pot servir de base per a assolir objectius de l'àmbit de la política exterior i de seguretat comuna i qualsevol acte adoptat d'acord amb aquest article ha de respectar els límits fixats per l'article 40, segon paràgraf, del Tractat de la Unió Europea.

Article 353

L'article 48, apartat 7, del Tractat de la Unió Europea no s'aplica als articles següents:

- article 311, tercer i quart paràgrafs,
- article 312, apartat 2, primer paràgraf,
- article 352, i
- article 354.

Article 354

(antic article 309 TCE)

Als efectes de l'article 7 del Tractat de la Unió Europea, relatiu a la suspensió de determinats drets derivats de la pertinença a la Unió, el membre del Consell Europeu o del Consell que representi l'estat membre de què es

tracti no participa en la votació i aquest estat membre no es té en compte en el càlcul de la tercera part o de les quatre cinquenes parts dels estats membres que estableixen els apartats 1 i 2 de l'article esmentat. L'abstenció dels membres presents o representats no és obstacle per a adoptar les decisions que estableix l'apartat 2 de l'article esmentat.

Per a l'adopció de les decisions que estableix l'article 7, apartats 3 i 4, del Tractat de la Unió Europea, la majoria qualificada es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3, lletra b), del present tractat.

Quan, arran d'una decisió de suspensió del dret de vot adoptada de conformitat amb l'article 7, apartat 3, del Tractat de la Unió Europea, el Consell es pronuncia, per majoria qualificada, en virtut d'una de les disposicions dels tractats, aquesta majoria qualificada es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3, lletra b), del present tractat o, si el Consell actua a proposta de la Comissió o de l'alt representant de la Unió per a afers exteriors i política de seguretat, d'acord amb l'article 238, apartat 3, lletra a).

Als efectes de l'article 7 del Tractat de la Unió Europea, el Parlament Europeu es pronuncia per una majoria de dos terços dels vots emesos que representin la majoria dels membres que el componen.

Article 355

(antic article 299, apartat 2, primer paràgraf, i apartats 3 a 6, TCE)

A més de les disposicions de l'article 52 del Tractat de la Unió Europea relatives a l'àmbit d'aplicació territorial dels tractats, s'apliquen les disposicions següents:

1. Les disposicions dels tractats són aplicables a Guadeloupe, la Guaiana Francesa, Martinica, la Reunió, Saint Martin, les Açores, Madeira i les illes Canàries, d'acord amb l'article 349.
2. Els països i territoris d'ultramar la llista dels quals figura en l'annex II estan sotmesos al règim especial d'associació definit en la quarta part.

Els tractats no s'apliquen als països i territoris d'ultramar no esmentats en la llista citada que mantinguin relacions especials amb el Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord.

3. Les disposicions dels tractats s'apliquen als territoris europeus les relacions exteriors dels quals són assumides per un estat membre.
4. Les disposicions dels tractats s'apliquen a les illes Åland d'acord amb les disposicions del Protocol núm. 2 de l'Acta relativa a les condicions d'adhesió de la República d'Àustria, de la República de Finlàndia i del Regne de Suècia.
5. Com a excepció al que disposen l'article 52 del Tractat de la Unió Europea i els apartats 1 a 4 del present article:
  - a) els tractats no s'apliquen a les illes Fèroe;
  - b) els tractats només s'apliquen a Akrotiri i Dhekelia, zones de sobirania del Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord a Xipre, en la mesura que calgui per a garantir el compliment de les disposicions establertes pel Protocol relatiu a les zones de sobirania del Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord a Xipre annexat a l'Acta relativa a les condicions d'adhesió de la República Txeca, la República d'Estònia, la República de Xipre, la República de Letònia, la República de Lituània, la República d'Hongria, la República de Malta, la República de Polònia, la República d'Eslovènia i la República Eslovaca a la Unió Europea, i d'acord amb el que disposa el dit protocol;
  - c) les disposicions dels tractats només són aplicables a les illes Anglonormandes i a l'illa de Man en la mesura que calgui per a garantir l'aplicació del règim establert per a aquestes illes en el Tractat relatiu a l'adhesió de nous estats membres a la Comunitat Econòmica Europea i a la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica, signat el 22 de gener de 1972.

6. El Consell Europeu, per iniciativa de l'estat membre concernit, pot adoptar una decisió que modifiqui l'estatut respecte a la Unió d'algun dels països o territoris danesos, francesos o neerlandesos a què fan referència els apartats 1 i 2. El Consell Europeu es pronuncia per unanimitat, amb la consulta prèvia a la Comissió.

Article 356

(antic article 312 TCE)

Aquest tractat es conclou per a un període de temps il·limitat.

Article 357

(antic article 313 TCE)

Aquest tractat serà ratificat per les altes parts contraents d'acord amb les normes constitucionals respectives. Els instruments de ratificació seran dipositats davant del Govern de la República Italiana.

Aquest tractat entrarà en vigor el primer dia del mes següent al dipòsit de l'instrument de ratificació pel darrer estat signatari que compleixi aquesta formalitat. Tanmateix, si el dipòsit té lloc menys de quinze dies abans del començament del mes següent, l'entrada en vigor del tractat s'ajorna fins al primer dia del segon mes següent a la data d'aquest dipòsit.

Article 358

Les disposicions de l'article 55 del Tractat de la Unió Europea són aplicables al present tractat.

PER DONAR-NE FE, els plenipotenciaris sotasignats subscriuen aquest tractat.

Fet a Roma, el vint-i-cinc de març de mil nou-cents cinquanta-set.

(no es reproduïx la llista de signataris)

PROTOCOLS

PROTOCOL (NÚM. 1)
**SOBRE EL PAPER DELS PARLAMENTS
NACIONALS EN LA UNIÓ EUROPEA**

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

RECORDANT que la manera com els parlaments nacionals exerceixen el control sobre llur govern pel que fa a les activitats de la Unió Europea correspon a l'organització i la pràctica constitucionals pròpies de cada estat membre;

DESITJANT afavorir una participació més gran dels parlaments nacionals en les activitats de la Unió Europea i reforçar llur capacitat per a expressar llur punt de vista sobre els projectes d'actes legislatius de la Unió Europea i sobre altres qüestions que els puguin interessar particularment,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea, al Tractat de funcionament de la Unió Europea i al Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica:

TÍTOL I
INFORMACIONS PER ALS PARLAMENTS NACIONALS

Article 1

Els documents de consulta de la Comissió (llibres verds, llibres blancs i comunicacions) són tramesos directament per la Comissió als parlaments nacionals quan es publiquen. La Comissió també tramet als parlaments nacionals el programa legislatiu anual, i també qualsevol altre instrument de programació legislativa o d'estratègia política, al mateix temps que els tramet al Parlament Europeu i al Consell.

Article 2

Els projectes d'actes legislatius adreçats al Parlament Europeu i al Consell es trameten als parlaments nacionals.

Als efectes d'aquest protocol, s'entén per *projecte d'acte legislatiu* les proposicions de la Comissió, les iniciatives d'un grup d'estats membres, les iniciatives del Parlament Europeu, les peticions del Tribunal de Justícia, les recomanacions del Banc Central Europeu i les peticions del Banc Europeu d'Inversions destinades a l'adopció d'un acte legislatiu.

Els projectes d'actes legislatius que procedeixen de la Comissió són tramesos directament per la Comissió als parlaments nacionals, al mateix temps que al Parlament Europeu i al Consell.

Els projectes d'actes legislatius que procedeixen del Parlament Europeu són tramesos directament pel Parlament Europeu als parlaments nacionals.

Els projectes d'actes legislatius que procedeixen d'un grup d'estats membres, del Tribunal de Justícia, del Banc Central Europeu o del Banc Europeu d'Inversions són tramesos pel Consell als parlaments nacionals.

Article 3

Els parlaments nacionals poden adreçar als presidents del Parlament Europeu, del Consell i de la Comissió un dictamen motivat relatiu a la conformitat d'un projecte d'acte legislatiu al principi de subsidiarietat, segons el procediment establert pel Protocol sobre l'aplicació dels principis de subsidiarietat i de proporcionalitat.

Si el projecte d'acte legislatiu prové d'un grup d'estats membres, el president del Consell tramet el dictamen o els dictàmens motivats als governs d'aquests estats membres.

Si el projecte legislatiu prové del Tribunal de Justícia, del Banc Central Europeu o del Banc Europeu d'Inversions, el president del Consell tramet el dictamen o els dictàmens motivats a la institució o a l'òrgan de què es tracti.

Article 4

Ha de transcórrer un termini de vuit setmanes entre el moment en què un projecte d'acte legislatiu es posa a disposició dels parlaments nacionals en les llengües oficials de la Unió i la data en què s'inscriu en l'ordre del dia provisional del Consell amb vista a la seva adopció o a l'adopció d'una posició en el marc d'un procediment legislatiu. S'estableixen excepcions per als casos d'urgència, els motius de les quals s'exposen en l'acte o la posició del Consell. Llevat dels casos urgents degudament motivats, no es pot constatar cap acord sobre un projecte d'acte legislatiu durant aquestes vuit setmanes. Llevat dels casos urgents degudament motivats, ha de transcórrer un termini de deu dies entre la inscripció d'un projecte d'acte legislatiu en l'ordre del dia provisional del Consell i l'adopció d'una posició.

Article 5

Els ordres del dia i els resultats de les sessions del Consell, incloses les actes de les sessions en el decurs de les quals el Consell delibera sobre projectes d'actes legislatius, es trameten directament als parlaments nacionals, al mateix temps que als governs dels estats membres.

Article 6

Quan el Consell Europeu pretengui recórrer a l'article 48, apartat 7, primer o segon paràgrafs, del Tractat de la Unió Europea, els parlaments nacionals són informats de la iniciativa del Consell Europeu com a mínim sis mesos abans que s'adopti una resolució.

Article 7

El Tribunal de Comptes tramet a títol informatiu el seu informe anual als parlaments nacionals, al mateix temps que al Parlament Europeu i al Consell.

Article 8

Si el sistema parlamentari nacional no és unicameral, els articles 1 a 7 s'apliquen a les cambres que el componen.

TÍTOL II COOPERACIÓ INTERPARLAMENTÀRIA

Article 9

El Parlament Europeu i els parlaments nacionals defineixen conjuntament l'organització i la promoció d'una cooperació interparlamentària eficaç i regular en el si de la Unió.

Article 10

Una conferència dels òrgans parlamentaris especialitzats en els afers de la Unió pot sotmetre qualsevol contribució que consideri adequada a l'atenció del Parlament Europeu, del Consell i de la Comissió. Aquesta conferència promou, a més, l'intercanvi d'informacions i de millors pràctiques entre els parlaments nacionals i el Parlament Europeu, i també entre llurs comissions especialitzades. També pot organitzar conferències interparlamentàries sobre temes específics, particularment per a debatre qüestions de política exterior i de seguretat comuna, inclosa la política comuna de seguretat i defensa. Les contribucions de la conferència no vinculen els parlaments nacionals ni prejudgen llur posició.

PROTOCOL (NÚM. 2)
SOBRE L'APLICACIÓ DELS PRINCIPIS
DE SUBSIDIARIETAT I DE PROPORCIONALITAT

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

DESITJANT que les resolucions es prenguin al més a prop possible dels ciutadans de la Unió;

DETERMINADES a fixar les condicions d'aplicació dels principis de subsidiarietat i de proporcionalitat a què fa referència l'article 5 del Tractat de la Unió Europea, i a establir un sistema de control de l'aplicació d'aquests principis,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Article 1

Cada institució vetlla de manera continuada per l'observança dels principis de subsidiarietat i de proporcionalitat definits per l'article 5 del Tractat de la Unió Europea.

Article 2

Abans de proposar un acte legislatiu, la Comissió duu a terme àmplies consultes. Aquestes consultes han de tenir en compte, si escau, la dimensió regional i local de les accions projectades. En cas d'urgència excepcional, la Comissió no fa aquestes consultes. La Comissió motiva la seva decisió en la proposta.

Article 3

Als efectes d'aquest protocol, s'entén per *projecte d'acte legislatiu* les proposicions de la Comissió, les iniciatives d'un grup d'estats membres, les iniciatives del Parlament Europeu, les peticions del Tribunal de Justícia, les recomanacions del Banc Central Europeu i les peticions del Banc Europeu d'Inversions destinades a l'adopció d'un acte legislatiu.

Article 4

La Comissió tramet els seus projectes d'actes legislatius, i també els seus projectes modificats, als parlaments nacionals al mateix temps que al legislador de la Unió.

El Parlament Europeu tramet els seus projectes d'actes legislatius, i també els seus projectes modificats, als parlaments nacionals.

El Consell tramet els projectes d'actes legislatius que provenen d'un grup d'estats membres, del Tribunal de Justícia, del Banc Central Europeu o del Banc Europeu d'Inversions, i també els projectes modificats, als parlaments nacionals.

Quan han estat adoptades, el Parlament Europeu tramet les seves resolucions legislatives i el Consell les seves posicions als parlaments nacionals.

Article 5

Els projectes d'actes legislatius són motivats amb relació als principis de subsidiarietat i de proporcionalitat. Qualsevol projecte d'acte legislatiu ha d'incloure una fitxa amb elements que permetin apreciar l'observança dels principis de subsidiarietat i de proporcionalitat. Aquesta fitxa ha d'incloure elements que permetin avaluar l'impacte financer i, si es tracta d'una directiva, les implicacions sobre la reglamentació que han de posar en pràctica els estats membres, incloent-hi, si escau, la legislació regional. Les raons que permeten concloure que un objectiu de la Unió es pot assolir millor en l'àmbit d'aquesta es basen en indicadors qualitius i, sempre que sigui possible, quantitius. Els projectes d'actes legislatius tenen en compte la necessitat de procurar que qualsevol càrrega, financera o administrativa, que recaigui en la Unió, en els governs nacionals, en les administracions regionals o locals, en els operadors econòmics i en els ciutadans sigui al menys elevada possible i proporcionada a l'objectiu que es vol assolir.

Article 6

Qualsevol parlament nacional o qualsevol cambra d'un d'aquests parlaments pot, en un termini de vuit setmanes a comptar de la data de tramesa d'un projecte d'acte legislatiu en les llengües oficials de la Unió, adreçar als presidents del Parlament Europeu, del Consell i de la Comissió un dictamen motivat que exposi les raons per les quals considera que el projecte en qüestió no s'ajusta al principi de subsidiarietat. Correspon a cada parlament nacional o a cada cambra d'un parlament nacional consultar, si escau, els parlaments regionals amb poders legislatius.

Si el projecte d'acte legislatiu prové d'un grup d'estats membres, el president del Consell tramet el dictamen als governs d'aquests estats membres.

Si el projecte d'acte legislatiu prové del Tribunal de Justícia, del Banc Central Europeu o del Banc Europeu d'Inversions, el president del Consell tramet el dictamen a la institució o a l'òrgan de què es tracti.

Article 7

1. El Parlament Europeu, el Consell i la Comissió, i també, si escau, el grup d'estats membres, el Tribunal de Justícia, el Banc Central Europeu o el Banc Europeu d'Inversions, si el projecte d'acte legislatiu prové d'ells, tenen en compte els dictàmens motivats adreçats pels parlaments nacionals o per una cambra d'un d'aquests parlaments.

Cada parlament nacional disposa de dos vots, repartits en funció del sistema parlamentari nacional. En un sistema parlamentari nacional bicameral, cadascuna de les dues cambres disposa d'un vot.

2. En el cas que els dictàmens motivats sobre la manca d'observança, per part d'un projecte d'acte legislatiu, del principi de subsidiarietat representin com a mínim un terç del conjunt dels vots atribuïts als parlaments nacionals de conformitat amb el segon paràgraf de l'apartat 1, el projecte s'ha de tornar a examinar. Aquest llinar és d'un quart quan es tracta d'un projecte d'acte legislatiu presentat en virtut de l'article 76 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, relatiu a l'espai de llibertat, seguretat i justícia.

Un cop fet el nou examen, la Comissió o, si escau, el grup d'estats membres, el Parlament Europeu, el Tribunal de Justícia, el Banc Central Europeu o el Banc Europeu d'Inversions, si el projecte d'acte legislatiu prové d'ells, pot decidir mantenir el projecte, modificar-lo o retirar-lo. Aquesta resolució ha d'ésser motivada.

3. Així mateix, en el marc del procediment legislatiu ordinari, en el cas que els dictàmens motivats sobre la manca d'observança, per part d'una proposició d'acte legislatiu, del principi de subsidiarietat representin, com a mínim, una majoria simple dels vots atribuïts als parlaments nacionals de conformitat amb el segon paràgraf de

l'apartat 1, la proposició s'ha de tornar a examinar. Un cop fet el nou examen, la Comissió pot decidir mantenir la proposició, modificar-la o retirar-la.

Si escull de mantenir-la, la Comissió, en un dictamen motivat, ha de justificar la raó per la qual considera que la proposició és conforme al principi de subsidiarietat. Aquest dictamen motivat, i els dictàmens motivats dels parlaments nacionals, hauran d'ésser sotmesos al legislador de la Unió a fi que siguin presos en consideració en el marc del procediment:

- a) abans d'acabar la primera lectura, el legislador (el Parlament Europeu i el Consell) examina si la proposició legislativa és compatible amb el principi de subsidiarietat, tenint en compte en particular els motius invocats i compartits per la majoria dels parlaments nacionals, i també el dictamen motivat de la Comissió;
- b) si, en virtut d'una majoria del 55% dels membres del Consell o d'una majoria dels sufragis expressats en el Parlament Europeu, el legislador considera que la proposició no és compatible amb el principi de subsidiarietat, l'examen de la proposició legislativa es desestima.

Article 8

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea és competent per a pronunciar-se sobre els recursos per violació del principi de subsidiarietat per un acte legislatiu que siguin interposats per un estat membre d'acord amb les modalitats establertes per l'article 263 del Tractat de funcionament de la Unió Europea o que siguin tramesos per aquest estat, de conformitat amb el seu ordenament jurídic, en nom del seu parlament nacional o d'una cambra d'aquest parlament.

De conformitat amb les modalitats establertes per l'article esmentat, el Comitè de les Regions també pot interposar recursos contra actes legislatius per a l'adopció dels quals el Tractat de funcionament de la Unió Europea estableixi una consulta.

Article 9

La Comissió presenta cada any al Consell Europeu, al Parlament Europeu, al Consell i als parlaments nacionals un informe sobre l'aplicació de l'article 5 del Tractat de la Unió Europea. Aquest informe anual també es trameta al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions.

PROTOCOL (NÚM. 3)
SOBRE L'ESTATUT DEL TRIBUNAL
DE JUSTÍCIA DE LA UNIÓ EUROPEA

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

DESITJANT establir l'estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea a què fa referència l'article 281 del Tractat de funcionament de la Unió Europea,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea, al Tractat de funcionament de la Unió Europea i al Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica:

Article 1

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea és constituït i exerceix les seves funcions de conformitat amb les disposicions dels tractats, del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica (Tractat CEEA) i d'aquest estatut.

TÍTOL I
ESTATUT DELS JUTGES I DELS ADVOCATS GENERALS

Article 2

Qualsevol jutge, abans d'entrar en funcions, jura davant del Tribunal de Justícia, en sessió pública, que exercirà les seves funcions amb absoluta imparcialitat i amb plena consciència i que no divulgarà el secret de les deliberacions.

Article 3

Els jutges gaudeixen d'immunitat de jurisdicció. Pel que fa als actes que duen a terme amb caràcter oficial, incloses llurs manifestacions orals i escrites, es continuen beneficiant de la immunitat després que han cessat llurs funcions.

El Tribunal de Justícia, en ple, pot aixecar la immunitat. Quan la resolució recau en un membre del Tribunal General o d'un tribunal especialitzat, el Tribunal de Justícia decideix amb la consulta prèvia al tribunal que de què es tracti.

En el cas que, havent-se aixecat la immunitat, s'emprengui una acció penal contra un jutge, aquest només pot ésser jutjat, en cada estat membre, per l'organisme competent per a jutjar els magistrats de l'òrgan jurisdiccional suprem nacional.

Els articles 11 a 14 i l'article 17 del Protocol sobre els privilegis i les immunitats de la Unió Europea són aplicables als jutges, als advocats generals, al secretari i als ponents adjunts del Tribunal de Justícia de la Unió

Europea, sens perjudici de les disposicions relatives a la immunitat de jurisdicció dels jutges que figuren en els paràgrafs precedents.

Article 4

Els jutges no poden exercir cap funció política o administrativa.

Els jutges, llevat de les autoritzacions acordades a títol excepcional pel Consell, pronunciant-se per majoria simple, no poden exercir cap activitat professional, remunerada o no.

En el moment d'assumir llurs funcions, els jutges es comprometen solemnement a respectar, mentre durin llurs funcions i després que aquestes cessin, les obligacions que deriven de llur càrrec, particularment els deures d'honestedat i de discreció pel que fa a l'acceptació, després de cessar en el càrrec, de certes funcions o de certs beneficis.

En cas de dubte, el Tribunal de Justícia decideix. Quan la resolució concerneix un membre del Tribunal General o d'un tribunal especialitzat, el Tribunal de Justícia decideix amb la consulta prèvia al tribunal de què es tracti.

Article 5

A banda dels casos de renovació regular i de defunció, els jutges cessen individualment en el càrrec per dimissió.

En cas de dimissió d'un jutge, la carta de dimissió s'adreça al president del Tribunal de Justícia perquè la trameti al president del Consell. Aquesta darrera notificació determina la vacança del càrrec.

Llevat dels casos en què sigui aplicable l'article 6, els jutges continuen en el càrrec fins a l'entrada en funcions de llurs successors.

Article 6

Els jutges només poden ésser rellevats de llurs funcions o privats de llur dret a pensió o de qualsevol altre benefici substitutiu quan, segons el judici unànim dels jutges i dels advocats generals del Tribunal de Justícia, ja no reuneixin les condicions requerides o incompleixin les obligacions que deriven de llur càrrec. L'interessat no pren part en aquestes deliberacions. Quan l'interessat sigui un membre del Tribunal General o d'un tribunal especialitzat, el Tribunal de Justícia decideix amb la consulta prèvia al tribunal de què es tracti.

El secretari comunica la resolució del Tribunal de Justícia als presidents del Parlament Europeu i de la Comissió i la notifica al president del Consell.

Si es tracta d'una resolució que relleva un jutge de les seves funcions, aquesta darrera notificació determina la vacança del càrrec.

Article 7

Els jutges les funcions dels quals cessen abans de l'expiració de llur mandat són substituïts pel temps que falti per a finir aquest mandat.

Article 8

Les disposicions dels articles 2 a 7 són aplicables als advocats generals.

TÍTOL II ORGANITZACIÓ DEL TRIBUNAL DE JUSTÍCIA

Article 9

La renovació parcial dels jutges, que té lloc cada tres anys, afecta catorze i tretze jutges alternativament.

La renovació parcial dels advocats generals, que té lloc cada tres anys, afecta quatre advocats generals cada vegada.

Article 10

El secretari jura davant del Tribunal de Justícia que exercirà les seves funcions amb absoluta imparcialitat i amb plena consciència i que no divulgarà el secret de les deliberacions.

Article 11

El Tribunal de Justícia s'ocupa de la substitució del secretari en cas d'impediment d'aquest.

Article 12

A fi de garantir el funcionament del Tribunal de Justícia, s'hi adscriuen funcionaris i altres agents, que depenen del secretari sota l'autoritat del president.

Article 13

El Parlament Europeu i el Consell, a petició del Tribunal de Justícia, poden establir, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, el nomenament de ponents adjunts i establir-ne l'estatut. Els ponents adjunts poden ésser cridats, en les condicions que determini el reglament de procediment, a participar en la instrucció de les causes sotmeses al Tribunal de Justícia i a col·laborar amb el jutge ponent.

Els ponents adjunts, elegits d'entre persones que ofereixin garanties absolutes d'independència i tinguin la competència jurídica necessària, són nomenats pel Consell, per majoria simple. Els ponents adjunts juren davant del Tribunal de Justícia que exerciran llurs funcions amb absoluta imparcialitat i amb plena consciència i que no divulgaran el secret de les deliberacions.

Article 14

Els jutges, els advocats generals i el secretari han de residir a la població en què el Tribunal de Justícia té la seu.

Article 15

El Tribunal de Justícia funciona de manera permanent. El Tribunal de Justícia determina la durada de les vacances judicials, tenint en compte les necessitats del servei.

Article 16

El Tribunal de Justícia constitueix sales de tres i de cinc jutges. Els jutges elegeixen d'entre ells els presidents de les sales. Els presidents de les sales de cinc jutges s'elegeixen per a un període de tres anys. L'ur mandat és renovable una vegada.

La gran sala és composta per tretze jutges. És presidida pel president del Tribunal de Justícia. També formen part de la gran sala els presidents de les sales de cinc jutges i altres jutges designats en les condicions establertes pel reglament de procediment.

El Tribunal de Justícia actua en gran sala quan ho demana un estat membre o una institució de la Unió que sigui part en la causa.

El Tribunal de Justícia actua en ple quan se li sotmet una causa en aplicació de l'article 228, apartat 2, de l'article 245, apartat 2, de l'article 247 o de l'article 286, apartat 6, del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Així mateix, quan consideri que una causa de què coneix té una importància excepcional, el Tribunal de Justícia pot decidir, havent escoltat l'advocat general, de remetre-la al ple.

Article 17

El Tribunal de Justícia només pot deliberar vàlidament en nombre senar.

Les deliberacions de les sales compostes per tres o cinc jutges només són vàlides si són preses per tres jutges.

Les deliberacions de la gran sala només són vàlides si hi ha nou jutges presents.

Les deliberacions del Tribunal de Justícia en ple només són vàlides si hi ha quinze jutges presents.

En cas d'impediment d'un dels jutges que componen una sala, es pot recórrer a un jutge que formi part d'una altra sala en les condicions determinades pel reglament de procediment.

Article 18

Els jutges i els advocats generals no poden participar en la resolució de causes en les quals han intervingut anteriorment en qualitat d'agent, d'assessor o d'advocat d'una de les parts, o respecte a les qual han estat cridats a pronunciar-se com a membres d'un tribunal, d'una comissió d'investigació o a qualsevol altre títol.

Si, per una raó especial, un jutge o un advocat general considera que no pot participar en el judici o en l'examen d'una causa determinada, n'informa el president. Si el president considera que un jutge o un advocat general, per un motiu especial, no ha de participar o presentar conclusions en una causa determinada, n'adverteix l'interessat.

En cas de dificultat en l'aplicació d'aquest article, el Tribunal de Justícia pren una decisió.

Una part no pot invocar la nacionalitat d'un jutge o l'absència en el Tribunal de Justícia o en una de les seves sales d'un jutge de la seva nacionalitat per a demanar la modificació de la composició del Tribunal de Justícia o d'una de les seves sales.

TÍTOL III

PROCEDIMENT DAVANT DEL TRIBUNAL DE JUSTÍCIA

Article 19

Els estats membres i les institucions de la Unió són representats davant del Tribunal de Justícia per un agent nomenat per a cada causa; l'agent pot ésser assistit per un assessor o un advocat.

Els estats que són part en l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu altres que els estats membres, i també l'autoritat de vigilància de l'AELC establerta pel dit acord, estan representats de la mateixa manera.

Les altres parts han d'ésser representades per un advocat.

Només un advocat habilitat per a exercir davant d'un òrgan jurisdiccional d'un estat membre o d'un altre estat que sigui part contraent de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu pot representar o assistir una part davant del Tribunal de Justícia.

Els agents, els assessors i els advocats que compareixen davant del Tribunal de Justícia gaudeixen dels drets i de les garanties necessàries per a l'exercici independent de llurs funcions, en les condicions que determini el reglament de procediment.

El Tribunal de Justícia, respecte als assessors i advocats que es presentin davant seu, gaudeix dels poders normalment reconeguts en la matèria als jutjats i tribunals, en les condicions que es determinin en el mateix reglament.

Els professors ciutadans dels estats membres la legislació dels quals els reconegui el dret d'ésser part en un procés judicial gaudeixen davant del Tribunal de Justícia dels drets reconeguts per aquest article als advocats.

Article 20

El procediment davant del Tribunal de Justícia comporta dues fases: una d'escrita i una altra d'oral.

El procediment escrit consisteix en la notificació a les parts, i també a les institucions de la Unió els actes de les quals s'impugnin, de les demandes, al·legacions, defenses i observacions i, eventualment, de les rèpliques, i també de qualsevol altre paper o document de suport o de llurs còpies certificades conformes.

Les notificacions es fan sota la responsabilitat del secretari en l'ordre i en els terminis establerts pel reglament de procediment.

El procediment oral comprèn la lectura de l'informe presentat pel jutge ponent, l'audiència pel Tribunal de Justícia dels agents, assessors i advocats i les conclusions de l'advocat general i, si escau, l'audiència de testimonis i experts.

El Tribunal de Justícia, si considera que la causa no planteja cap qüestió de dret nova, pot decidir, un cop escoltat l'advocat general, que la causa es jutgi sense conclusions de l'advocat general.

Article 21

El Tribunal de Justícia actua a partir d'una demanda adreçada al secretari. La demanda ha de contenir el nom i el domicili del demandant i la qualitat del signant, el nom de la part o les parts contra les quals s'interposa la demanda, l'objecte del litigi, les pretensions i una exposició sumària dels motius invocats.

La demanda ha d'anar acompanyada, si escau, de l'acte del qual se sol·licita l'anul·lació o, en la hipòtesi de l'article 265 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, d'un document que certifiqui la data del requeriment establert pel dit article. Si no s'han adjuntat aquests documents a la demanda, el secretari convida l'interessat a presentar-los en un termini raonable, sense que es pugui oposar cap preclusió en cas que es regularitzi la situació processual un cop hagi finit el termini per a recórrer.

Article 22

En els casos a què es refereix l'article 18 del tractat CEEA, el Tribunal de Justícia actua a partir d'un recurs adreçat al secretari. El recurs ha de contenir la indicació del nom i del domicili del demandant i la qualitat del signant, la indicació de la resolució contra la qual s'ha interposat el recurs, la indicació de les parts litigants, l'objecte del litigi, les conclusions i una exposició sumària dels motius invocats.

El recurs s'ha d'acompanyar d'una còpia conforme de la resolució del comitè d'arbitratge que s'impugna.

Si el Tribunal de Justícia rebutja el recurs, la resolució del comitè d'arbitratge esdevé definitiva.

Si el Tribunal de Justícia anul·la la resolució del comitè d'arbitratge, el procediment es pot reprendre, si escau, per iniciativa d'una de les parts en el procés, davant del comitè d'arbitratge. Aquest s'ha d'ajustar a les qüestions de dret decretades pel Tribunal de Justícia.

Article 23

En els casos a què fa referència l'article 267 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, la resolució de l'òrgan jurisdiccional nacional que suspèn el procediment i sotmet la causa al Tribunal de Justícia és notificada a aquest per iniciativa del dit òrgan jurisdiccional. A continuació, el secretari del Tribunal de Justícia notifica aquesta resolució a les parts litigants, als estats membres i a la Comissió, i també a la institució, l'òrgan o l'organisme de la Unió que ha adoptat l'acte la validesa o interpretació del qual es qüestiona.

En el termini de dos mesos a comptar d'aquesta darrera notificació, les parts, els estats membres, la Comissió i, si escau, la institució, l'òrgan o l'organisme de la Unió que hagi adoptat l'acte la validesa o interpretació del qual es qüestiona tenen dret a presentar davant del Tribunal de Justícia al·legacions o observacions escrites.

En els casos a què fa referència l'article 267 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, el secretari del Tribunal de Justícia notifica la resolució de l'òrgan jurisdiccional nacional als estats que són part en l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu altres que els estats membres, i a l'autoritat de vigilància de l'AELC establerta pel dit acord, els quals, en el termini de dos mesos a comptar de la notificació i sempre que en sigui afectat un dels àmbits d'aplicació d'aquest acord, poden presentar al Tribunal de Justícia al·legacions o observacions escrites.

Quan un acord referent a un àmbit determinat, conclòs pel Consell i un o diversos estats tercers, atribueixi a aquests la facultat de presentar al·legacions o observacions escrites en el cas que un òrgan jurisdiccional d'un estat membre sotmeti al Tribunal de Justícia una qüestió prejudicial que afecti l'àmbit d'aplicació d'aquest acord, la resolució de l'òrgan jurisdiccional nacional que plantegi aquesta qüestió es notifica també als estats tercers concernits, els quals poden presentar al Tribunal de Justícia al·legacions o observacions escrites en el termini de dos mesos a comptar d'aquesta notificació.

Article 23 bis¹

El reglament de procediment pot establir un procediment accelerat i, per a les peticions de decisió prejudicial relatives a l'espai de llibertat, seguretat i justícia, un procediment d'urgència.

En aquests procediments es pot establir, per a la presentació de les al·legacions o observacions escrites, un termini més breu que el que estableix l'article 23 i, com a excepció a l'article 20, quart paràgraf, es pot prescindir de les conclusions de l'advocat general.

En el procediment d'urgència es pot, a més, restringir l'autorització atorgada a les parts i als altres interessats a què fa referència l'article 23 per a presentar al·legacions o observacions escrites i, en casos d'extrema urgència, es pot ometre la fase escrita del procediment.

---

¹ Article introduït per la Decisió 2008/79/CE, Euratom (DO L 24, del 29 de gener de 2008, p. 42).

Article 24

El Tribunal de Justícia pot demanar a les parts que presentin tots els documents i facilitin totes les informacions que consideri convenients. Si s'hi neguen, ho fa constar en acta.

El Tribunal de Justícia també pot demanar als estats membres i a les institucions, els òrgans o els organismes que no són part en la causa totes les informacions que consideri necessàries per a les finalitats del procés.

Article 25

El Tribunal de Justícia pot encarregar, en qualsevol moment, un informe pericial a qualsevol persona, institució, oficina, comissió o òrgan.

Article 26

Es poden escoltar testimonis en les condicions determinades pel reglament de procediment.

Article 27

El Tribunal de Justícia gaudeix, respecte als testimonis que no compareixen, dels poders generalment reconeguts en aquesta matèria als jutjats i als tribunals i pot imposar sancions pecuniàries, en les condicions establertes pel reglament de procediment.

Article 28

Es poden escoltar testimonis i experts sota jurament segons la fórmula determinada pel reglament de procediment o seguint les modalitats establertes per la legislació nacional del testimoni o de l'expert.

Article 29

El Tribunal de Justícia pot ordenar que un testimoni o un expert sigui escoltat per l'autoritat judicial del seu domicili.

Aquest manament s'adreça, perquè sigui executat, a l'autoritat judicial competent, en les condicions establertes pel reglament de procediment. Els documents que resultin de l'execució de la comissió rogatòria es remeten al Tribunal de Justícia en les mateixes condicions.

El Tribunal de Justícia es fa càrrec de les despeses, sens perjudici de carregar-les, si escau, a les parts.

Article 30

Cada estat membre considera qualsevol violació del jurament per part dels testimonis i experts com un delictes comès davant d'un tribunal nacional amb jurisdicció en matèria civil. Amb la denúncia prèvia del Tribunal de Justícia, l'estat de què es tracti persegueix els autors d'aquest delictes davant de l'òrgan jurisdiccional nacional competent.

Article 31

L'audiència és pública, llevat que el Tribunal de Justícia ho decideixi altrament, d'ofici o a instància de part, per motius greus.

Article 32

En el transcurs dels debats, el Tribunal de Justícia pot interrogar els experts i els testimonis, i també les mateixes parts. Tanmateix, aquestes només poden ésser part per mitjà de llur representant.

Article 33

De cada audiència s'aixeca una acta signada pel president i el secretari.

Article 34

El president determina el torn de les audiències.

Article 35

Les deliberacions del Tribunal de Justícia són i romanen secretes.

Article 36

Les sentències són motivades i esmenten els noms dels jutges que han deliberat.

Article 37

Les sentències són signades pel president i pel secretari i es llegeixen en sessió pública.

Article 38

El Tribunal de Justícia decideix sobre les costes.

Article 39

El president del Tribunal de Justícia, per mitjà d'un procediment abreujat al qual, en allò que calgui, no s'apliquen algunes de les normes contingudes en aquest estatut i que es regula en el reglament de procediment, pot decidir sobre les conclusions que tinguin per objecte la suspensió establerta per l'article 278 del Tractat de funcionament de la Unió Europea i per l'article 157 del Tractat CEEA, la concessió de mesures provisionals de conformitat amb l'article 279 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, o la suspensió de l'execució forçosa de conformitat amb l'article 299, quart paràgraf, del Tractat de funcionament de la Unió Europea o amb l'article 164, tercer paràgraf, del Tractat CEEA.

En cas d'impediment, el president és substituït per un altre jutge en les condicions que determini el reglament de procediment.

La resolució del president o del seu substituït té caràcter provisional i no perjudja de cap manera la decisió del Tribunal de Justícia sobre la causa.

Article 40

Els estats membres i les institucions de la Unió poden intervenir en els litigis sotmesos al Tribunal de Justícia.

Els òrgans i organismes de la Unió i qualsevol altra persona tenen el mateix dret, si poden justificar un interès en la solució del litigi sotmès al Tribunal de Justícia. Les persones físiques o jurídiques no poden intervenir en les causes entre estats membres, entre institucions de la Unió, o entre estats membres, d'una banda, i institucions de la Unió, de l'altra.

Sens perjudici del segon paràgraf, els estats que són part de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu altres que els estats membres, i també l'autoritat de vigilància de l'AELC establerta per aquest acord, poden intervenir en els litigis sotmesos al Tribunal de Justícia si aquests afecten un dels àmbits d'aplicació del dit acord.

Les conclusions de la petició d'intervenció només poden tenir com a objecte donar suport a les conclusions d'una de les parts.

Article 41

Quan la part demandada, degudament citada, s'absté de contestar per escrit la demanda, se li dicta sentència en rebel·lia. La sentència es pot impugnar en el termini d'un mes a comptar de la data de notificació. Llevat d'una resolució contrària del Tribunal de Justícia, la impugnació no suspèn l'execució de la sentència dictada en rebel·lia.

Article 42

Els estats membres, les institucions, els òrgans o els organismes de la Unió i qualsevol altra persona física o jurídica poden, en els casos i en les condicions que es determinin en el reglament de procediment, interposar terceraia contra les sentències dictades, sense haver estat cridats a comparèixer, si aquestes sentències perjudiquen llurs drets.

Article 43

En cas de dificultat sobre el sentit i l'abast d'una sentència, correspon al Tribunal de Justícia d'interpretar-la, a instància de part o d'una institució de la Unió que justifiqui que hi té un interès.

Article 44

La revisió de la sentència només es pot demanar al Tribunal de Justícia amb motiu del descobriment d'un fet que pugui tenir una influència decisiva i que, abans que es pronunciés la sentència, era desconegut pel Tribunal de Justícia i per la part que demana la revisió.

El procediment de revisió s'inicia amb una sentència del Tribunal de Justícia en què es constata expressament l'existència d'un fet nou, al qual es reconeix el caràcter que propicia la revisió i per la qual cosa es declara admissible la demanda.

No es pot formular cap demanda de revisió després d'un termini de deu anys a comptar de la data de la sentència.

Article 45

El reglament de procediment estableix terminis per raons de la distància.

No es pot presentar preclusió per finiment dels terminis quan l'interessat demostrï l'existència d'un cas fortuït o de força major.

Article 46

Les accions contra la Unió en matèria de responsabilitat extracontractual prescriuen al cap de cinc anys d'haver-se produït el fet que les va motivar. La prescripció s'interromp per mitjà d'una demanda presentada davant del Tribunal de Justícia o per mitjà d'una reclamació prèvia, que el damnificat pot adreçar a la institució competent de la Unió. En aquest darrer cas, la demanda s'ha de presentar en el termini de dos mesos establert per l'article 263 del Tractat de funcionament de la Unió Europea; si escau, s'apliquen les disposicions de l'article 265, segon paràgraf, del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

El present article també s'aplica a les accions contra el Banc Central Europeu en matèria de responsabilitat extracontractual.

TÍTOL IV EL TRIBUNAL GENERAL

Article 47

L'article 9, primer paràgraf, els articles 14 i 15, l'article 17, primer, segon, quart i cinquè paràgrafs, i l'article 18 s'apliquen al Tribunal General i als seus membres.

L'article 3, quart paràgraf, i els articles 10, 11 i 14 s'apliquen, *mutatis mutandis*, al secretari del Tribunal General.

Article 48

El Tribunal General es compon de vint-i-set jutges.

Article 49

Els membres del Tribunal General poden ésser cridats a exercir les funcions d'advocat general.

La funció de l'advocat general és presentar públicament, amb total imparcialitat i independència, conclusions motivades sobre determinades causes sotmeses al Tribunal General, amb la finalitat d'assistir-lo en l'acompliment de la seva missió.

Els criteris de selecció de les causes, i també les modalitats de designació dels advocats generals, s'estableixen en el reglament de procediment del Tribunal General.

El membre del Tribunal General que és cridat a exercir la funció d'advocat general en una causa no pot prendre part en la resolució d'aquesta causa.

Article 50

El Tribunal General actua en sales, compostes per tres o cinc jutges. Els jutges elegeixen d'entre ells els presidents de les sales. Els presidents de les sales de cinc jutges s'elegeixen per a un període de tres anys. L'ur mandat és renovable una vegada.

El reglament de procediment determina la composició de les sales i l'atribució de les causes a aquestes sales. En alguns casos, determinats pel reglament de procediment, el Tribunal General pot actuar en ple o com a òrgan unipersonal.

El reglament de procediment també pot disposar que el Tribunal General actuï en gran sala, en els casos i les condicions que determini.

Article 51

Com a excepció al que estableix l'article 256, apartat 1, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, es reserven al Tribunal de Justícia els recursos establerts pels articles 263 i 265 del Tractat de funcionament de la Unió Europea interposats per un estat membre i adreçats:

- a) contra un acte o una abstenció de pronunciament del Parlament Europeu o del Consell, o d'aquestes dues institucions pronunciant-se conjuntament, llevat de:
  - les decisions preses pel Consell en virtut de l'article 108, apartat 2, tercer paràgraf, del Tractat de funcionament de la Unió Europea;
  - els actes del Consell adoptats en virtut d'un reglament del Consell relatiu a les mesures de protecció comercial en els termes de l'article 207 del Tractat de funcionament de la Unió Europea;
  - els actes del Consell per mitjà dels quals aquest exerceix competències d'execució de conformitat amb l'article 291, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea.
- b) contra un acte o una abstenció de pronunciament de la Comissió en els termes de l'article 331, apartat 1, del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

També es reserven per al Tribunal General els recursos a què fan referència els mateixos articles que hagi interposat una institució de la Unió contra un acte o una abstenció de pronunciament del Parlament Europeu, del Consell, d'aquestes dues institucions pronunciant-se conjuntament o de la Comissió, o una institució de la Unió contra un acte o una abstenció de pronunciament del Banc Central Europeu.

Article 52

El president del Tribunal de Justícia i el president del Tribunal General fixen de comú acord les modalitats segons les quals funcionaris i altres agents vinculats al Tribunal de Justícia presten llur servei en el Tribunal General per garantir-ne el funcionament. Certs funcionaris o altres agents depenen del secretari del Tribunal General sota l'autoritat del president del Tribunal General.

Article 53

El procediment davant del Tribunal General es regeix pel títol III.

El procediment davant del Tribunal General es concreta i es completa, en cas de necessitat, pel seu reglament de procediment. El reglament de procediment pot establir excepcions a l'article 40, quart apartat, i a l'article 41, a fi de tenir en compte les especificitats dels contenciosos relatius a l'àmbit de la propietat intel·lectual.

Com a excepció a l'article 20, quart paràgraf, l'advocat general pot presentar les seves conclusions motivades per escrit.

Article 54

Quan un recurs o un altre acte processal adreçat al Tribunal General es presenta per error al secretari del Tribunal de Justícia, aquest el trameta immediatament al secretari del Tribunal General; així mateix, quan un recurs o un altre acte processal adreçat al Tribunal de Justícia es presenta per error al secretari del Tribunal General, aquest el trameta immediatament al secretari del Tribunal de Justícia.

Si el Tribunal General constata que no és competent per a conèixer d'un recurs perquè és de la competència del Tribunal de Justícia, remet la causa a aquest Tribunal. Així mateix, si el Tribunal de Justícia considera que un recurs és de la competència del Tribunal General, remet la causa a aquest tribunal, que en aquest cas no pot declinar-ne la competència.

Quan se sotmeten al Tribunal de Justícia i al Tribunal General causes que tenen el mateix objecte o que plantegen la mateixa qüestió d'interpretació o que qüestionen la validesa del mateix acte, el Tribunal General, amb l'audiència prèvia de les parts, pot suspendre les seves actuacions fins que el Tribunal de Justícia dicti sentència o, si es tracta de recursos interposats en virtut de l'article 263 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, declinar la seva competència a fi que el Tribunal de Justícia es pugui pronunciar sobre aquests recursos. En les mateixes condicions, el Tribunal de Justícia també pot decidir de suspendre el procediment del qual conegui; en aquest cas, el procediment continua davant del Tribunal General.

Si un estat membre i una institució de la Unió impugnen el mateix acte, el Tribunal General en declina la competència a fi que el Tribunal de Justícia pugui pronunciar-se sobre aquests recursos.

Article 55

Les decisions del Tribunal General que clouen el procés, que resolen parcialment el litigi de fons o que clouen un incident de procediment relatiu a una excepció d'incompetència o d'inadmissibilitat són notificades pel secretari del Tribunal General a totes les parts, i també a tots els estats membres i a les institucions de la Unió, encara que no hagin intervingut en el litigi davant del Tribunal General.

Article 56

Contra les resolucions del Tribunal General que clouen el procés, i també contra les resolucions d'aquest Tribunal que resolen parcialment el litigi de fons o que clouen un incident de procediment relatiu a una excepció d'incompetència o d'inadmissibilitat, es pot interposar un recurs de cassació, davant del Tribunal de Justícia, en un termini de dos mesos a comptar de la notificació de la resolució impugnada.

Aquest recurs de cassació pot ésser interposat per qualsevol part les conclusions de la qual s'hagin desestimat totalment o parcialment. No obstant això, les parts que intervenen altres que els estats membres i les institucions de la Unió no poden interposar aquest recurs de cassació si la resolució del Tribunal General les afecta directament.

Llevat dels casos de litigis entre la Unió i els seus agents, aquest recurs de cassació també pot ésser interposat pels estats membres i les institucions de la Unió que no han intervingut en el litigi davant del Tribunal General. En aquest cas, els estats membres i les institucions estan en una posició idèntica a la dels estats membres o institucions que han intervingut en primera instància.

Article 57

Qualsevol persona que ha presentat una demanda que ha estat desestimada pot interposar un recurs de cassació davant del Tribunal de Justícia contra les resolucions del Tribunal General que hagin desestimat la demanda d'intervenció, en un termini de dues setmanes a comptar de la notificació de la resolució desestimatòria.

Les parts en el procediment poden interposar un recurs de cassació contra qualsevol resolució del Tribunal General adoptada en virtut dels articles 278 o 279 o de l'article 299, quart paràgraf, del Tractat de funcionament de la Unió Europea o en virtut de l'article 157 o l'article 164, tercer paràgraf, del Tractat CEEA, en un termini de dos mesos a comptar de la notificació de la resolució.

El recurs de cassació a què fan referència el primer i el segon paràgrafs d'aquest article es resol d'acord amb el procediment establert per l'article 39.

Article 58

El recurs de cassació davant del Tribunal de Justícia es limita a les qüestions de dret. Es pot fonamentar en motius derivats de la incompetència del Tribunal General, d'irregularitats de procediment davant del Tribunal General que atemptin contra els interessos de la part recurrent i de la violació del dret de la Unió per part del Tribunal General.

No es pot interposar un recurs de cassació si és únicament amb relació a la imposició i l'import de les despeses.

Article 59

En el cas d'un recurs de cassació contra una resolució del Tribunal General, el procediment davant del Tribunal de Justícia comporta una fase escrita i una fase oral. En les condicions determinades pel reglament de procediment, el Tribunal de Justícia, un cop escoltats l'advocat general i les parts, es pot pronunciar sense procediment oral.

Article 60

El recurs de cassació no té efecte suspensiu, sens perjudici dels articles 278 i 279 del Tractat de funcionament de la Unió Europea o de l'article 157 del Tractat CEEA.

Com a excepció al que disposa l'article 280 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, les resolucions del Tribunal General que anul·len un reglament només tenen efecte a partir del finiment del termini establert per l'article 56, primer paràgraf, d'aquest estatut o, si s'ha interposat un recurs de cassació durant aquest termini, a partir de la desestimació del recurs, sens perjudici del dret que assisteix cada part a plantejar davant del Tribunal de Justícia una demanda, en virtut dels articles 278 i 279 del Tractat de funcionament de la Unió Europea o de l'article 157 del Tractat CEEA, amb la finalitat d'aconseguir la suspensió dels efectes del reglament anul·lat o l'adopció de qualsevol altra mesura provisional.

Article 61

Quan s'estima el recurs de cassació, el Tribunal de Justícia anul·la la resolució del Tribunal General. En aquest cas, el Tribunal de Justícia es pot pronunciar definitivament sobre el litigi, si l'estat del procés ho permet, o bé remetre la causa al Tribunal General perquè es pronunciï.

En cas de devolució, el Tribunal General està vinculat per les qüestions de dret dirimides per la resolució del Tribunal de Justícia.

Quan s'estima un recurs de cassació interposat per un estat membre o una institució de la Unió que no han intervingut en el litigi davant del Tribunal General, el Tribunal de Justícia, si ho considera necessari, pot indicar quins efectes de la resolució anul·lada del Tribunal General es poden considerar definitius pel que fa a les parts en litigi.

Article 62

En els casos a què fa referència l'article 256, apartats 2 i 3, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, el primer advocat general pot proposar al Tribunal de Justícia que reexamine la resolució del Tribunal General si considera que existeix un risc seriós d'atemptat a la unitat o a la coherència del dret de la Unió.

La proposta s'ha de fer en el termini d'un mes a comptar del pronunciament de la resolució del Tribunal General. El Tribunal de Justícia decideix, en el termini d'un mes a comptar de la proposició que li ha fet l'advocat general, si escau de tornar a examinar o no la resolució.

Article 62 bis

El Tribunal de Justícia es pronuncia sobre les qüestions que són objecte de la revisió segons un procediment d'urgència a partir de l'informe que li tramet el Tribunal General.

Els interessats a què fa referència l'article 23 d'aquest estatut i, en els casos establerts per l'article 256, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, les parts en el procediment davant del Tribunal General tenen dret a presentar al Tribunal de Justícia al·legacions o observacions escrites sobre les qüestions objecte de la revisió en un termini fixat a aquest efecte.

El Tribunal de Justícia pot decidir sobre l'obertura de la fase oral abans de pronunciar-se.

Article 62 ter

En els casos a què fa referència l'article 256, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, sens perjudici del que disposen els articles 278 i 279 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, la proposta de revisió i la decisió d'iniciar el procediment de revisió no tenen efecte suspensiu. Si el Tribunal de Justícia declara que la resolució del Tribunal General vulnera la unitat o la coherència del dret de la Unió, el Tribunal de Justícia remet la causa al Tribunal General, que està vinculat per les qüestions de dret dirimides pel Tribunal de Justícia; el Tribunal de Justícia pot indicar els efectes de la resolució del Tribunal General que s'han de considerar definitius respecte a les parts litigants. Tanmateix, si la solució del litigi, tenint en compte el resultat de la revisió, deriva dels fets provats en què es fonamenta la resolució del Tribunal General, el Tribunal de Justícia es pronuncia definitivament.

En els casos a què fa referència l'article 256, apartat 3, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, a falta de proposta de revisió o de decisió d'obertura de la fase de revisió, la resposta o les respostes del Tribunal General a les qüestions formulades tenen efecte quan vencen els terminis fixats a aquest efecte per l'article 62, segon paràgraf. En el cas d'obertura d'una fase de revisió, la resposta o les respostes que són objecte de revisió tenen efecte quan fineix aquesta fase, llevat que hi hagi una decisió del Tribunal de Justícia en un altre sentit. Si el Tribunal de Justícia declara que la resolució del Tribunal General vulnera la unitat o la coherència del dret de la Unió, la resposta del Tribunal de Justícia a les qüestions objecte de la revisió substitueix la resposta del Tribunal General.

TÍTOL IV *BIS* ELS TRIBUNALS ESPECIALITZATS

Article 62 quater

Les disposicions relatives a les competències, la composició, l'organització i el procediment dels tribunals especialitzats instituits en virtut de l'article 257 del Tractat de funcionament de la Unió Europea s'inclouen en un annex d'aquest estatut.

TÍTOL V DISPOSICIONS FINALS

Article 63

Els reglaments de procediment del Tribunal de Justícia i del Tribunal General contenen totes les disposicions necessàries per a aplicar i completar aquest estatut, si escau.

Article 64

Les normes relatives al règim lingüístic aplicable al Tribunal de Justícia de la Unió Europea s'estableixen per mitjà d'un reglament del Consell, que es pronuncia per unanimitat. El dit reglament s'adopta a petició del Tribunal de Justícia i amb la consulta prèvia a la Comissió i al Parlament Europeu, o bé a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Tribunal de Justícia i al Parlament Europeu.

Fins que no s'adoptin aquestes normes, continuen essent aplicables les disposicions del reglament de procediment del Tribunal de Justícia i del reglament de procediment del Tribunal General relatives al règim lingüístic. Com a excepció als articles 253 i 254 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, qualsevol modificació o derogació de les dites disposicions requereix l'aprovació unànime del Consell.

ANNEX I EL TRIBUNAL DE LA FUNCIO PÚBLICA DE LA UNIÓ EUROPEA

Article 1

El Tribunal de la Funció Pública de la Unió Europea, en avant denominat «Tribunal de la Funció Pública», exerceix en primera instància les competències per a pronunciar-se en els litigis entre la Unió i els seus agents en virtut de l'article 270 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, inclosos els litigis entre qualsevol òrgan o organisme i el seu personal respecte als quals s'hagi atribuït competència al Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

Article 2

El Tribunal de la Funció Pública es compon de set jutges. Si el Tribunal de Justícia ho demana, el Consell, pronunciant-se per majoria qualificada, pot augmentar el nombre de jutges.

Els jutges són nomenats per a un període de sis anys. Els jutges sortints poden tornar a ésser nomenats.

Tota vacant es cobreix per mitjà del nomenament d'un nou jutge per a un període de sis anys.

Article 3

1. Els jutges són nomenats pel Consell, que es pronuncia de conformitat amb l'article 257, quart paràgraf, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, amb la consulta prèvia al comitè a què fa referència aquest article. En nomenar els jutges, el Consell vetlla perquè la composició del Tribunal de la Funció Pública sigui equilibrada, sobre una base geogràfica al més àmplia possible entre els ciutadans dels estats membres i pel que fa als sistemes jurídics nacionals representats.

2. Qualsevol persona que tingui la ciutadania de la Unió Europea i que compleixi les condicions establertes per l'article 257, quart paràgraf, del Tractat de funcionament de la Unió Europea pot presentar la seva candidatura. El Consell, pronunciant-se sobre la base d'una recomanació del Tribunal de Justícia, fixa les condicions i les modalitats que regeixen la presentació i el tractament de les candidatures.

3. Es constitueix un comitè compost de set personalitats elegides entre antics membres del Tribunal de Justícia i del Tribunal General i entre juristes de competència reconeguda. El Consell decideix sobre la designació dels membres del comitè i les seves normes de funcionament, pronunciant-se sobre la base d'una recomanació del president del Tribunal de Justícia.

4. El comitè dictamina sobre l'adequació dels candidats a l'exercici de les funcions de jutge del Tribunal de la Funció Pública. El comitè acompanya aquest dictamen d'una llista de candidats que tinguin l'experiència d'alt nivell més adequada. Aquesta llista ha d'incloure un nombre de candidats equivalent almenys al doble del nombre de jutges que el Consell ha de nomenar.

Article 4

1. Els jutges designen d'entre ells, per a un període de tres anys, el president del Tribunal de la Funció Pública. El seu mandat és renovable.

2. El Tribunal de la Funció Pública actua en sales compostes de tres jutges. En alguns casos determinats pel seu reglament de procediment, es pot pronunciar en assemblea plenària, en sala de cinc jutges o de jutge únic.

3. El president del Tribunal de la Funció Pública presideix l'assemblea plenària i la sala de cinc jutges. Els presidents de les sales de tres jutges són designats d'acord amb les condicions especificades per l'apartat 1. Si el president del Tribunal de la Funció Pública és destinat a una sala de tres jutges, n'és el president.

4. El Reglament de procediment regula les competències i el quòrum de l'assemblea plenària, i també la composició de les sales i l'atribució de les causes a aquestes sales.

Article 5

Els articles 2 a 6, 14 i 15, l'article 17, primer, segon i cinquè paràgrafs, i l'article 18 de l'Estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea són aplicables al Tribunal de la Funció Pública i als seus membres.

El jurament a què fa referència l'article 2 de l'Estatut es presta davant del Tribunal de Justícia i les decisions a què fan referència als seus articles 3, 4 i 6 són preses pel Tribunal de Justícia, amb la consulta prèvia al Tribunal de la Funció Pública.

Article 6

1. El Tribunal de la Funció Pública compta amb el suport dels serveis del Tribunal de Justícia i del Tribunal General. El president del Tribunal de Justícia o, si escau, el president del Tribunal General fixen de comú acord amb el president del Tribunal de la Funció Pública les modalitats segons les quals funcionaris i altres agents vinculats al Tribunal de Justícia o al Tribunal General presten llurs serveis al Tribunal de la Funció Pública per a garantir-ne el funcionament. Alguns funcionaris o altres agents depenen del secretari del Tribunal de la Funció Pública sota l'autoritat del president del dit tribunal.
2. El Tribunal de la Funció Pública nomena el secretari i en determina l'estatut. L'article 3, quart paràgraf, i els articles 10, 11 i 14 de l'Estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea són aplicables al secretari d'aquest tribunal.

Article 7

1. El procediment davant del Tribunal de la Funció Pública es regula pel títol III de l'Estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, feta excepció dels articles 22 i 23. Si cal, es precisa i es completa per mitjà del Reglament de procediment del Tribunal de la Funció Pública.
2. Les disposicions relatives al règim lingüístic del Tribunal General són aplicables al Tribunal de la Funció Pública.
3. La fase escrita del procediment inclou la presentació de la demanda i de l'escrit de contestació, tret que el Tribunal de la Funció Pública decideixi que cal un segon intercanvi d'escrits processals. Quan es produeix un segon intercanvi d'escrits processals, el Tribunal de la Funció Pública, amb l'acord de les parts, pot decidir de pronunciar-se sense procediment oral.
4. En qualsevol etapa del procediment, àdhuc a partir de la interposició de la demanda, el Tribunal de la Funció Pública pot examinar les possibilitats d'un arranjamant amistós del litigi i pot intentar facilitar-lo.
5. El Tribunal de la Funció Pública es pronuncia sobre les costes. Amb subjecció a disposicions particulars del Reglament de procediment, la part perdedora és condemnada a pagar les costes, si així es decideix.

Article 8

1. Si un recurs o un altre acte de procediment adreçat al Tribunal de la Funció Pública es presenta per error a la Secretaria del Tribunal de Justícia o del Tribunal General, aquesta el tramet immediatament a la Secretaria del Tribunal de la Funció Pública. Així mateix, si un recurs o un altre acte de procediment adreçat al Tribunal de Justícia o al Tribunal General es presenta per error a la Secretaria del Tribunal de la Funció Pública, aquesta el tramet immediatament a la Secretaria del Tribunal de Justícia o del Tribunal General.
  2. Si el Tribunal de la Funció Pública constata que no és competent per a conèixer d'un recurs que depèn de la competència del Tribunal de Justícia o del Tribunal General, remet la causa al Tribunal de Justícia o al Tribunal General. Així mateix, si el Tribunal de Justícia o el Tribunal General constaten que un recurs depèn de la competència del Tribunal de la Funció Pública, l'òrgan jurisdiccional que pertoqui remet la causa a aquest tribunal, que en aquest cas no pot declinar-ne la competència.
  3. Quan se sotmetin al Tribunal de la Funció Pública i al Tribunal General causes que plantegin la mateixa qüestió d'interpretació o que qüestionin la validesa del mateix acte, el Tribunal de la Funció Pública, després d'escoltar les parts, pot suspendre el procediment fins que el Tribunal General pronunciï la sentència.
- Quan se sotmetin al Tribunal de la Funció Pública i al Tribunal General causes que tinguin el mateix objecte, el Tribunal de la Funció Pública en declina la competència a fi que el Tribunal General pugui pronunciar-se sobre aquestes causes.

Article 9

Contra les resolucions del Tribunal de la Funció Pública que cloguin el procés, i també contra les que resolguin parcialment la qüestió de fons o cloguin un incident processal relatiu a una excepció d'incompetència o d'inadmissibilitat, es pot interposar un recurs de cassació davant del Tribunal General en un termini de dos mesos a partir de la notificació de la resolució impugnada.

Aquest recurs de cassació pot ésser interposat per qualsevol de les parts les pretensions de la qual hagin estat totalment o parcialment desestimades. Tanmateix, les parts intervinents altres que els estats membres i les institucions de la Unió només poden interposar un recurs de cassació si la resolució del Tribunal de la Funció Pública les afecta directament.

Article 10

1. Qualsevol persona la demanda d'intervenció de la qual s'hagués desestimat pot interposar, en el termini de dues setmanes a partir de la notificació de la resolució desestimàtòria, un recurs de cassació davant del Tribunal General contra la decisió del Tribunal de la Funció Pública que desestimi la seva demanda d'intervenció.

2. Les parts en el procediment poden interposar un recurs de cassació contra qualsevol resolució del Tribunal de la Funció Pública adoptada en virtut de l'article 278 o l'article 279 o de l'article 299, quart paràgraf, del Tractat de funcionament de la Unió Europea o en virtut de l'article 157 o de l'article 164, tercer paràgraf, del Tractat CEEA, en el termini de dos mesos a partir de la notificació de la resolució.

3. El president del Tribunal General es pot pronunciar sobre els recursos de cassació a què es refereixen els apartats 1 i 2 per mitjà d'un procediment abreujat al qual, si cal, no s'apliquen algunes de les normes contingudes en aquest annex i que serà regulat pel Reglament de procediment del Tribunal General.

Article 11

1. El recurs de cassació davant del Tribunal General es limita a les qüestions de dret. Es pot fonamentar en motius derivats de la incompetència del Tribunal de la Funció Pública, d'irregularitats de procediment davant del Tribunal General que atemptin contra els interessos de la part de què es tracti i de la violació del dret de la Unió per part del Tribunal de la Funció Pública.

2. Un recurs de cassació no pot ésser motivat únicament per la imposició i la quantia de les costes.

Article 12

1. Sens perjudici dels articles 278 i 279 del Tractat de funcionament de la Unió Europea i de l'article 157 del Tractat CEEA, el recurs de cassació davant del Tribunal General no té efecte suspensiu.

2. En cas de recurs de cassació contra una resolució del Tribunal de la Funció Pública, el procediment davant del Tribunal General consta d'una fase escrita i una fase oral. En les condicions determinades pel seu Reglament de procediment, el Tribunal General, després d'haver escoltat les parts, es pot pronunciar sense procediment oral.

Article 13

1. Quan s'estima el recurs de cassació, el Tribunal General anul·la la resolució del Tribunal de la Funció Pública i es pronuncia sobre el litigi. Si la causa no es troba en estat d'ésser jutjada, el Tribunal General la remet al Tribunal de la Funció Pública perquè resolgui.

2. En cas de devolució, el Tribunal de la Funció Pública resta vinculat per les qüestions de dret dirimides per la resolució del Tribunal General.

PROTOCOL (NÚM. 4)
**SOBRE ELS ESTATUTS DEL SISTEMA EUROPEU DE BANCS
CENTRALS I DEL BANC CENTRAL EUROPEU**

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

DESITJANT establir els Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu a què fa referència l'article 129, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea.

CAPÍTOL I
EL SISTEMA EUROPEU DE BANCS CENTRALS

Article 1

El Sistema Europeu de Bancs Centrals

D'acord amb l'article 282, apartat 1, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, el Banc Central Europeu (BCE) i els bancs centrals nacionals constitueixen el Sistema Europeu de Bancs Centrals (SEBC). El BCE i els bancs centrals nacionals dels estats membres la moneda dels quals és l'euro constitueixen l'Eurosistema.

El SEBC i el BCE exerceixen llurs funcions i duen a terme llurs activitats d'acord amb les disposicions dels tractats i d'aquests estatuts.

CAPÍTOL II
OBJECTIUS I MISSIONS DEL SEBC

Article 2

Objectius

D'ACORD amb els articles 127, apartat 1, 282, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, l'objectiu principal del SEBC és mantenir l'estabilitat dels preus. Sens perjudici de l'objectiu d'estabilitat dels preus, el SEBC aporta el seu suport a les polítiques econòmiques generals en la Unió, a fi de contribuir a l'assoliment dels objectius de la Unió, tal com els defineix l'article 3 del Tractat de la Unió Europea. El SEBC actua d'acord amb el principi d'una economia de mercat oberta i de lliure competència, afavorint una assignació eficient dels recursos i respectant els principis establerts per l'article 119 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Article 3

Missions

3.1. D'acord amb l'article 127, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, les missions fonamentals del SEBC consisteixen a:

- definir i dur a terme la política monetària de la Unió;
- guiar les operacions de canvi d'acord amb l'article 219 del dit tractat;
- posseir i gestionar les reserves oficials de canvi dels estats membres;
- promoure el bon funcionament dels sistemes de pagament.

3.2. D'acord amb l'article 127, apartat 3, del tractat esmentat, el tercer guió de l'article 3.1 s'aplica sens perjudici de la possessió i de la gestió, pels governs dels estats membres, dels fons de maniobra en divises.

3.3. D'acord amb l'article 127, apartat 5, del tractat esmentat, el SEBC contribueix a la bona gestió de les polítiques dutes a terme per les autoritats competents pel que fa al control prudencial dels establiments de crèdit i l'estabilitat del sistema financer.

Article 4

Funcions consultives

D'acord amb l'article 127, apartat 4, del Tractat de funcionament de la Unió Europea:

- a) el BCE és consultat:
- sobre qualsevol acte de la Unió proposat en els àmbits de la seva competència;
  - per les autoritats nacionals sobre qualsevol projecte de reglamentació en els àmbits de la seva competència, però dins dels límits i segons les condicions fixades pel Consell d'acord amb el procediment establert per l'article 41;
- b) el BCE, en els àmbits de la seva competència, pot sotmetre dictàmens a les institucions, els òrgans o els organismes de la Unió o a les autoritats nacionals.

Article 5

Recollida d'informacions estadístiques

5.1. A fi de garantir les missions del SEBC, el BCE, assistit dels bancs centrals nacionals, recull les informacions estadístiques necessàries, obtenint-les sia de les autoritats nacionals competents, sia directament dels agents econòmics. Amb aquesta finalitat, coopera amb les institucions, els òrgans o els organismes de la Unió i amb les autoritats competents dels estats membres o dels països tercers i amb les organitzacions internacionals.

5.2. Els bancs centrals nacionals executen, en la mesura del possible, les missions descrites per l'article 5.1.

5.3. El BCE és l'encarregat de promoure l'harmonització, si escau, de les regles i les pràctiques que regeixen la recollida, l'establiment i la difusió de les estadístiques en els àmbits de la seva competència.

5.4. El Consell defineix, segons el procediment establert per l'article 41, les persones físiques o jurídiques subjectes a les obligacions de declaració, el règim de confidencialitat i les disposicions adequades d'execució i de sanció.

*Article 6***Cooperació internacional**

6.1. En l'àmbit de la cooperació internacional, amb relació a les missions confiades al SEBC, el BCE decideix la manera com el SEBC ha d'ésser representat.

6.2. El BCE i, sempre que aquest ho acordi, els bancs centrals nacionals poden participar en les institucions monetàries internacionals.

6.3. Els articles 6.1 i 6.2 s'apliquen sens perjudici de l'article 138 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

**CAPÍTOL III
ORGANITZACIÓ DEL SEBC***Article 7***Independència**

D'acord amb l'article 130 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, en l'exercici de les facultats que els confereixen els tractats i aquests estatus i en l'acompliment de les missions i els deures que pertocui, ni el BCE, ni els bancs centrals nacionals, ni cap membre de llurs òrgans de decisió no poden sol·licitar ni acceptar instruccions de les institucions, els òrgans o els organismes de la Unió, de cap govern d'un estat membre ni de cap altre organisme. Les institucions, els òrgans o els organismes de la Unió, i també els governs dels estats membres, es comprometen a respectar aquest principi i a no tractar d'influir en els membres dels òrgans rectors del BCE o dels bancs centrals nacionals en l'exercici de llurs missions.

*Article 8***Principi general**

El SEBC és dirigit pels òrgans de decisió del BCE.

*Article 9***El Banc Central Europeu**

9.1. El BCE, que, en virtut de l'article 282, apartat 3, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, té personalitat jurídica pròpia, té en cadascun dels estats membres la capacitat jurídica més àmplia reconeguda a les persones jurídiques per la legislació nacional; el BCE, particularment, pot adquirir o alienar béns mobles i immobles i pot ésser part en actuacions judicials.

9.2. El BCE vetlla perquè les funcions encomanades al SEBC en virtut de l'article 127, apartats 2, 3 i 5, del tractat esmentat s'executin per les seves pròpies activitats, d'acord amb aquests estatuts, o pels bancs centrals nacionals, d'acord amb els articles 12.1 i 14.

9.3. D'acord amb l'article 129, apartat 1, del tractat esmentat, els òrgans de decisió del BCE són el Consell de Govern i el Comitè Executiu.

Article 10

El Consell de Govern

10.1. D'acord amb l'article 283, apartat 1, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, el Consell de Govern es compon dels membres del Comitè Executiu i dels governadors dels bancs centrals nacionals dels estats membres la moneda dels quals és l'euro.

10.2. Cada membre del Consell de Govern té un vot. Comptant a partir de la data en què el nombre de membres del Consell de Govern sigui superior a vint-i-un, cada membre del Comitè Executiu té un vot, i el nombre de governadors que tenen dret de vot és de quinze. Aquests drets de vot són atribuïts i són objecte d'una rotació com s'especifica a continuació:

- a comptar de la data en què el nombre de governadors sigui superior a quinze i fins que no arribi a vint-i-dos, els governadors es reparteixen en dos grups, en funció d'una classificació segons la participació de l'estat membre corresponent al seu banc central nacional en el producte interior brut total a preu de mercat i en el balanç agregat total de les institucions financeres monetàries dels estats membres la moneda dels quals sigui l'euro. S'assigna a les participacions en el producte interior brut total a preu de mercat i en el balanç agregat total de les institucions financeres monetàries un pes de 5/6 i d'1/6, respectivament. El primer grup és format per cinc governadors i el segon grup és format per la resta dels governadors. La freqüència del dret de vot dels governadors del primer grup no és inferior a la freqüència del dret de vot dels governadors del segon grup; amb subjecció al que indica la frase precedent, el primer grup disposa de quatre vots, i el segon, d'onze,
- a comptar de la data en què el nombre de governadors arribi a vint-i-dos, aquests són distribuïts en tres grups d'acord amb la classificació basada en els criteris exposats. El primer grup és format per cinc governadors i té atribuïts quatre vots. El segon grup comprèn la meitat del nombre total de governadors, amb l'arrodoniment de les fraccions al nombre enter següent, i té atribuïts vuit vots. El tercer grup és format per la resta de governadors i té atribuïts tres vots,
- dins de cada grup, el dret de vot dels governadors té una durada idèntica,
- l'article 9.2 és aplicable al càlcul de les parts en el producte interior brut total a preus de mercat. El balanç agregat total de les institucions financeres monetàries es calcula d'acord amb el marc estadístic aplicable en el si de la Unió en el moment del càlcul,
- sempre que el producte interior brut total a preus de mercat estigui adaptat d'acord amb l'article 29.3, o sempre que augmenti el nombre de governadors, les dimensions i/o la composició dels grups són adaptats d'acord amb els principis exposats,
- el Consell de Govern, pronunciant-se per una majoria de dos terços del conjunt dels seus membres, tant si tenen dret de vot com si no en tenen, pren totes les mesures necessàries per a executar els principis exposats, i pot decidir de diferir l'aplicació del sistema de rotació fins a la data en què el nombre de governadors sigui superior a divuit.

El dret de vot s'exerceix personalment. Com a excepció a aquesta norma, el reglament intern a què fa referència l'article 12.3 pot establir la possibilitat que membres del Consell de Govern puguin votar per teleconferència. Aquest reglament també estableix que un membre del Consell de Govern que no pugui assistir a les reunions d'aquest durant un període prolongat pot designar un suplent que el substitueixi com a membre del Consell de Govern.

Les disposicions dels apartats anteriors són sens perjudici del dret de vot de tots els membres del Consell de Govern, tant si tenen dret de vot com si no en tenen, en virtut dels articles 10.3, 40.2 i 40.3.

Tret que en aquests estatuts hi figuri una disposició en contra, les decisions del Consell de Govern es prenen per majoria simple dels membres amb dret de vot. En cas d'empat de vots, el del president és diriment.

Per tal que el Consell de Govern pugui votar, el quòrum fixat és de dos terços dels membres amb dret de vot. Si no s'assoleix el quòrum, el president pot convocar una reunió extraordinària en el decurs de la qual les decisions es poden prendre sense aquest quòrum.

10.3. En totes les decisions que s'hagin de prendre en virtut dels articles 28, 29, 30, 32 i 33, els vots dels membres del Consell de Govern es ponderen d'acord amb el repartiment del capital subscrit del BCE entre els bancs centrals nacionals. La ponderació dels vots dels membres del Comitè Executiu és igual a zero. Una decisió que requereixi la majoria qualificada s'adopta si els vots favorables representen almenys dos terços del capital subscrit del BCE i almenys la meitat dels accionistes. Si un governador no hi pot ésser present, pot designar un suplent per tal que exerceixi el seu vot ponderat.

10.4. Les reunions són confidencials. El Consell de Govern pot decidir fer públic el resultat de les seves deliberacions.

10.5. El Consell de Govern es reuneix almenys deu vegades l'any.

Article 11

El Comitè Executiu

11.1. D'acord amb l'article 283, apartat 2, primer paràgraf, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, el Comitè Executiu es compon del president, el vicepresident i d'altres quatre membres.

Els membres exerceixen llurs funcions amb dedicació exclusiva. Cap membre no pot exercir una professió, tant si és remunerada com si no ho és, tret que el Consell de Governadors li ho autoritzi excepcionalment.

11.2. D'acord amb l'article 283, apartat 2, segon paràgraf, del tractat esmentat, el president, el vicepresident i els altres membres del Comitè Executiu són nomenats pel Consell Europeu, que es pronuncia per majoria qualificada basant-se en una recomanació del Consell i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i al Consell de Governadors, d'entre persones d'autoritat i experiència professional reconegudes en l'àmbit monetari o bancari.

Llur mandat té una durada de vuit anys i no és renovable.

Únicament els ciutadans dels estats membres poden ésser membres del Comitè Executiu.

11.3. Les condicions laborals dels membres del Comitè Executiu, especialment pel que fa als salaris, les pensions i altres beneficis de seguretat social, són objecte de contractes amb el BCE i són fixats pel Consell de Govern a proposta d'un comitè integrat per tres membres nomenats pel Consell de Govern i tres membres nomenats pel Consell. Els membres del Comitè Executiu no tenen dret de vot sobre les qüestions que regula aquest apartat.

11.4. Si un membre del Comitè Executiu no compleix les condicions necessàries per a exercir les seves funcions o si ha comès una falta greu, el Tribunal de Justícia el pot separar del càrrec, a petició del Consell de Govern o del Comitè Executiu.

11.5. Tots els membres del Comitè Executiu presents en les sessions tenen dret de vot i, amb aquesta finalitat, tenen veu. Llevat que hi hagi una disposició en contra, les decisions del Comitè Executiu es prenen per majoria simple dels vots expressats. En cas d'empat de vots, el del president és diriment. Les modalitats de vot s'especifiquen en el reglament intern a què fa referència l'article 12.3.

11.6. El Comitè Executiu és responsable de la gestió ordinària del BCE.

11.7. Qualsevol vacant que es produeixi en el si del Comitè Executiu es cobreix amb el nomenament d'un nou membre, d'acord amb l'article 11.2.

Article 12

Responsabilitats dels òrgans de decisió

12.1. El Consell de Governadors adopta les orientacions i pren les decisions necessàries perquè s'acompleixin les missions encomanades al SEBC pels tractats i per aquests estatuts. El Consell de Govern defineix la política

monetària de la Unió, que inclou, si escau, les decisions relatives als objectius monetaris intermedis, els tipus d'interès bàsics i el subministrament de reserves en el SEBC, i estableix les orientacions necessàries per a executar-les.

El Comitè Executiu duu a terme la política monetària d'acord amb les orientacions i les decisions adoptades pel Consell de Govern. En aquest marc, el Comitè Executiu dóna les instruccions necessàries als bancs centrals nacionals. A més, el Comitè Executiu pot rebre la delegació de determinats poders per decisió del Consell de Govern.

En la mesura que es consideri possible i adequat i sens perjudici d'aquest article, el BCE recorre als bancs centrals nacionals per a executar les operacions que corresponguin a les funcions del SEBC.

12.2. El Comitè Executiu és responsable de la preparació de les reunions del Consell de Govern.

12.3. El Consell de Govern adopta el reglament intern que regula l'organització interna del BCE i dels seus òrgans de decisió.

12.4. Les funcions consultives a què fa referència l'article 4 són exercides pel Consell de Govern.

12.5. El Consell de Govern pren les decisions a què fa referència l'article 6.

Article 13

El president

13.1. El president o, en absència d'aquest, el vicepresident presideix el Consell de Govern i el Comitè Executiu del BCE.

13.2. Sens perjudici de l'article 38, el president o la persona que ell designi a aquest efecte representa el BCE a l'exterior.

Article 14

Els bancs centrals nacionals

14.1. D'acord amb l'article 131 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, cada estat membre vetlla per la compatibilitat de la seva legislació nacional, inclosos els estatuts del seu banc central nacional, amb els tractats i aquests estatuts.

14.2. Els estatuts dels bancs centrals nacionals estableixen en particular que la durada del mandat del governador d'un banc central nacional no sigui inferior a cinc anys.

Un governador només pot ésser rellevat de les seves funcions si ja no compleix les condicions necessàries per a l'exercici de les seves funcions o si ha comès una falta greu. El governador de què es tracti o el Consell de Govern pot interposar un recurs contra la decisió presa a aquest efecte davant del Tribunal de Justícia per violació dels tractats o de tota norma de dret relativa a llur aplicació. Aquests recursos s'han d'interposar en el termini de dos mesos, segons el cas, a comptar del moment de la publicació de la decisió, o de la notificació al demandant o, si no n'hi hagués, del dia en què n'ha tingut coneixement.

14.3. Els bancs centrals nacionals són part integrant del SEBC i actuen d'acord amb les orientacions i les instruccions del BCE. El Consell de Govern pren les mesures necessàries per a garantir que es respectin les orientacions i les instruccions del BCE, i exigeix que se li proporcioni tota la informació necessària.

14.4. Els bancs centrals nacionals poden exercir funcions altres que les especificades per aquests estatuts, tret que el Consell de Govern decideixi, per una majoria de dos terços dels vots emesos, que aquestes funcions interfereixen en els objectius i les funcions del SEBC. Aquestes funcions, que els bancs centrals nacionals exerceixen sota llur pròpia responsabilitat i a llur propi risc, no es consideren part de les funcions del SEBC.

*Article 15***Obligació de presentar informes**

15.1. El BCE elabora i publica informes sobre les activitats del SEBC almenys cada trimestre.

15.2. Cada setmana es publica un estat financer consolidat del SEBC.

15.3. D'acord amb l'article 284, apartat 3, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, el BCE presenta al Parlament Europeu, al Consell i a la Comissió, i també al Consell Europeu, un informe anual sobre les activitats del SEBC i sobre la política monetària de l'any precedent i de l'any en curs.

15.4. Els informes i els estats a què fa referència aquest article es posen gratuïtament a disposició de les persones interessades.

*Article 16***Bitllets**

D'acord amb l'article 128, apartat 1, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, el Consell de Govern és l'únic habilitat per a autoritzar l'emissió de bitllets de banc en euros dins la Unió. El BCE i els bancs centrals nacionals poden emetre aquests bitllets. Els bitllets de banc emesos pel BCE i pels bancs centrals nacionals són els únics de curs legal dins la Unió.

El BCE respecta tant com sigui possible les pràctiques vigents pel que fa a l'emissió i el disseny dels bitllets de banc.

CAPÍTOL IV**FUNCIONS MONETÀRIES I OPERACIONS GARANTIDES PEL SEBC***Article 17***Comptes en el BCE i els bancs centrals nacionals**

A fi d'efectuar llurs operacions, el BCE i els bancs centrals nacionals poden obrir comptes en els establiments de crèdit, en els organismes públics i en els altres participants en el mercat i acceptar actius, que inclouen anotacions en compte, com a garantia.

*Article 18***Operacions de mercat obert i de crèdit**

18.1. Amb la finalitat d'assolir els objectius del SEBC i d'acomplir les seves funcions, el BCE i els bancs centrals nacionals poden:

- operar en els mercats financers comprant i venent directament (al comptat i a terminis), o per mitjà de pactes de recompra, prestant o manllevant valors i altres instruments negociables, en euros o en altres monedes, i també en metalls preciosos;
- fer operacions de crèdit amb entitats de crèdit i altres participants en el mercat, basant els préstecs en garanties adequades.

18.2. El BCE defineix els principis generals per a les operacions de mercat obert i per a les operacions de crèdit que efectui per ell mateix o que efectuin els bancs centrals nacionals, inclòs l'anunci de les condicions per les quals aquests es declaren disposats a efectuar aquestes operacions.

Article 19

Reserves obligatòries

19.1. Amb subjecció a l'article 2, el BCE pot imposar a les entitats de crèdit establertes en els estats membres la constitució de reserves obligatòries en els comptes del BCE i dels bancs centrals nacionals, d'acord amb els objectius en matèria de política monetària. El Consell de Govern pot fixar les modalitats de càlcul i la determinació de l'import exigit. En cas d'incompliment, el BCE pot aplicar interessos de penalització, i també pot imposar altres sancions que tinguin un efecte anàleg.

19.2. Per a aplicar aquest article, el Consell, d'acord amb el procediment a què fa referència l'article 41, defineix la base corresponent a les reserves mínimes i els coeficients màxims autoritzats entre aquestes reserves i llurs bases, i també les sancions adequades en cas d'incompliment.

Article 20

Altres instruments de control monetari

El Consell de Govern, amb una majoria de dos terços dels vots emesos, pot decidir de recórrer a altres mètodes operatius de control monetari que consideri adequats, amb subjecció a l'article 2.

Si aquests mètodes comporten obligacions a tercers, el Consell en defineix l'abast d'acord amb el procediment establert per l'article 41.

Article 21

Operacions amb els organismes públics

21.1. D'acord amb l'article 123 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, el BCE i els bancs centrals nacionals tenen prohibit autoritzar descoberts o qualsevol altre tipus de crèdit a les institucions, els òrgans o els organismes de la Unió, a les administracions centrals, a les administracions regionals o locals, a les altres administracions públiques, als altres organismes o empreses públics dels estats membres; l'adquisició directa a aquests, pel BCE o els bancs centrals nacionals, dels instruments de llur deute també és prohibida.

21.2. El BCE i els bancs centrals nacionals poden actuar en qualitat d'agents fiscals per compte de les entitats a què fa referència l'article 21.1.

21.3. Aquest article no s'aplica a les entitats de crèdit públiques que, en el marc de la provisió de liquiditat pels bancs centrals, reben dels bancs centrals nacionals i del BCE el mateix tracte que les entitats de crèdit privades.

Article 22

Sistemes de compensació i de pagaments

El BCE i els bancs centrals nacionals poden concedir facilitats i el BCE pot dictar reglaments destinats a garantir uns sistemes de compensació i liquidació eficients i solvents dins la Unió i amb els països tercers.

Article 23

Operacions exteriors

El BCE i els bancs centrals nacionals poden:

- entrar en relació amb els bancs centrals i les entitats financeres de països tercers i, si fos necessari, amb les organitzacions internacionals;
- comprar i vendre, al comptat i a terminis, tot tipus d'actius en reserves de divises i metalls preciosos. L'expressió «actius en divises» inclou els valors i tots els altres actius en la moneda de qualsevol país o en unitats de compte, sigui quina sigui la forma en què es posseeixen,
- posseir i gestionar els actius a què fa referència aquest article,
- efectuar qualsevol tipus de transaccions bancàries en relació amb països tercers i amb organitzacions internacionals, incloses les operacions de crèdit actives i passives.

Article 24

Altres operacions

A més de les operacions que resultin de llurs funcions, el BCE i els bancs centrals nacionals poden efectuar operacions per a llurs finalitats d'infraestructura administrativa o en benefici de llur personal.

CAPÍTOL V CONTROL PRUDENCIAL

Article 25

Control prudencial

25.1. El BCE resta habilitat per a oferir assessorament al Consell, a la Comissió i a les autoritats competents dels estats membres i per a ésser consultat per aquests sobre l'abast i l'aplicació de la legislació de la Unió relativa al control prudencial de les entitats de crèdit i a l'estabilitat del sistema financer.

25.2. D'acord amb qualsevol reglament del Consell adoptat en virtut de l'article 127, apartat 6, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, el BCE pot exercir funcions específiques relatives a les polítiques relacionades amb el control prudencial de les entitats de crèdit i altres entitats financeres, a excepció de les companyies d'assegurances.

CAPÍTOL VI DISPOSICIONS FINANCERES DEL SEBC

Article 26

Comptes financers

26.1. L'exercici del BCE i dels bancs centrals nacionals s'inicia el primer dia del mes de gener i fineix el darrer dia del mes de desembre.

26.2. Els comptes anuals del BCE són establerts pel Comitè Executiu d'acord amb els principis determinats pel Consell de Govern. Els comptes són aprovats pel Consell de Govern i es publiquen posteriorment.

26.3. Per a les necessitats de l'anàlisi i de la gestió, el Comitè Executiu estableix un balanç consolidat del SEBC que comprèn els actius i els passius dels bancs centrals nacionals que estan inclosos en el SEBC.

26.4. Per a l'aplicació d'aquest article, el Consell de Govern decideix les normes necessàries per a normalitzar els procediments comptables i d'informació relatives a les operacions dels bancs centrals nacionals.

Article 27

Auditoria de comptes

27.1. Els comptes del BCE i dels bancs centrals nacionals són auditats per auditors externs independents, designats a proposta del Consell de Govern i aprovats pel Consell. Els auditors tenen plens poders per a examinar tots els llibres i els comptes del BCE i dels bancs centrals nacionals i per a ésser plenament informats de llurs transaccions.

27.2. Les disposicions de l'article 287 del Tractat de funcionament de la Unió Europea només s'apliquen a un examen de l'eficiència operativa de la gestió del BCE.

Article 28

Capital del BCE

28.1. El capital del BCE és de 5.000 milions d'euros. El capital es pot augmentar, si escau, en les quantitats que decideixi el Consell de Govern, que es pronuncia per la majoria qualificada que determina l'article 10.3, dins els límits i de conformitat amb les condicions fixades pel Consell d'acord amb el procediment que estableix l'article 41.

28.2. Els bancs centrals nacionals són els únics autoritzats a subscriure i posseir el capital del BCE. La subscripció del capital s'efectua segons la clau de repartiment determinada d'acord amb l'article 29.

28.3. El Consell de Govern, pronunciant-se per la majoria qualificada que determina l'article 10.3, determina l'import exigible i les modalitats de pagament del capital.

28.4. Amb subjecció al que disposa l'article 28.5, les accions dels bancs centrals nacionals en el capital subscrit del BCE no poden ésser transferides, empenyorades o embargades.

28.5. Si s'ajusta la clau a què fa referència l'article 29, els bancs centrals nacionals es transfereixen entre ells accions representatives del capital, fins a la quantitat que sigui necessària per a garantir que la distribució de les accions representatives del capital es correspongui amb la clau ajustada. El Consell de Govern determina els termes i les condicions d'aquestes transferències.

Article 29

Clau de repartiment per a la subscripció de capital

29.1. La clau de repartiment per a la subscripció de capital del BCE fixada per primera vegada el 1998 quan es va crear el SEBC es determina assignant a cada banc central nacional una ponderació en aquesta clau, que és igual a la suma de:

- el 50% de la participació del seu estat membre respectiu en la població de la Unió el penúltim any anterior a la constitució del SEBC;
- el 50% de la participació del seu estat membre respectiu en el producte interior brut, a preu de mercat, de la Unió, d'acord amb el que es registri en els cinc anys que precedeixen el penúltim any anterior a la constitució del SEBC.

Els percentatges s'arrodoneixen a la baixa o a l'alça fins al múltiple més proper a 0,0001%.

29.2. La Comissió fixa les dades estadístiques que s'han d'utilitzar per a aplicar aquest article, d'acord amb les normes adoptades pel Consell de conformitat amb el procediment que estableix l'article 41.

29.3. Les ponderacions assignades als bancs centrals nacionals s'ajusten cada cinc anys després de la constitució del SEBC, per analogia amb les disposicions que estableix l'article 29.1. La clau ajustada s'aplica amb efectes a partir del primer dia de l'any següent.

29.4. El Consell de Govern adopta totes les altres mesures que siguin necessàries per a aplicar aquest article.

Article 30

Transferència d'actius en reserva de divises al BCE

30.1. Sens perjudici del que disposa l'article 28, els bancs centrals nacionals proporcionen al BCE actius en reserva de divises altres que les monedes dels estats membres, dels euros, de les posicions de reserva de l'FMI i dels DEG, fins a un import equivalent a 50.000 milions d'euros. El Consell de Govern decideix la proporció que ha de rebre el BCE després d'haver estat constituït, i també els imports que s'han d'aportar posteriorment. El BCE té ple dret a posseir i gestionar les reserves de divises que li siguin transferides, i a utilitzar-les per als fins establerts en aquests estatuts.

30.2. La contribució de cada banc central nacional es fixa en proporció a la seva participació en el capital subscrit del BCE.

30.3. Cada banc central nacional és acreditat pel BCE amb un actiu equivalent a la seva contribució. El Consell de Govern determina la denominació i la remuneració d'aquests actius.

30.4. El BCE pot sol·licitar més actius exteriors de reserva, excedint el límit que estableix l'article 30.1, d'acord amb les disposicions de l'article 30.2, dins els límits i d'acord amb les condicions fixades pel Consell de conformitat amb el procediment establert per l'article 41.

30.5. El BCE pot posseir i gestionar les posicions de reserva de l'FMI i els DEG, i pot acceptar la posada en comú d'aquests actius.

30.6. El Consell de Govern pren totes les altres mesures que siguin necessàries per a aplicar aquest article.

Article 31

Actius en reserva de divises en poder dels bancs centrals nacionals

31.1. Els bancs centrals nacionals estan autoritzats a fer transaccions en compliment de llurs obligacions amb les organitzacions internacionals, d'acord amb l'article 23.

31.2. Totes les altres operacions en reserva de divises que romanguin en poder dels bancs centrals nacionals després de les transferències a què fa referència l'article 30, i també les transaccions dels estats membres amb llurs fons de maniobra oficials en divises, per sobre de determinats límits que s'han d'establir d'acord amb l'article 31.3, resten subjectes a l'aprovació del BCE, amb la finalitat de garantir-ne la coherència amb la política monetària i de tipus de canvi de la Unió.

31.3. El Consell de Govern estableix les orientacions destinades a facilitar aquestes operacions.

Article 32

Assignació d'ingressos monetaris als bancs centrals nacionals

32.1. Els ingressos obtinguts pels bancs centrals nacionals en l'exercici de les funcions de política monetària del SEBC, a partir d'ara denominats «ingressos monetaris», s'assignen al final de cada exercici d'acord amb les disposicions d'aquest article.

32.2. L'import dels ingressos monetaris de cada banc central nacional és igual als seus ingressos anuals procedents dels seus actius mantinguts contra bitllets en circulació i dipòsits de les entitats de crèdit. Aquests actius són identificats pels bancs centrals nacionals d'acord amb les orientacions establertes pel Consell de Govern.

32.3. Si, a partir de la introducció de l'euro, el Consell de Govern considera que les estructures del balanç dels bancs centrals nacionals no permeten aplicar l'article 32.2, pot decidir, per majoria qualificada, que, com a excepció del que disposa l'article 32.2, els ingressos monetaris es mesurin d'acord amb un mètode alternatiu durant un període que no pot ésser superior a cinc anys.

32.4. L'import dels ingressos monetaris de cada banc central nacional es redueix en un import equivalent a qualsevol interès pagat per aquest banc central sobre els seus dipòsits oberts a entitats de crèdit, d'acord amb l'article 19.

El Consell de Govern pot decidir que els bancs centrals nacionals siguin indemnitzats pels costos que hagin d'assumir amb relació a l'emissió de bitllets o, en circumstàncies excepcionals, per les pèrdues específiques derivades de les operacions de política monetària realitzades per compte del SEBC. La indemnització adopta la forma que el Consell de Govern consideri adequada; aquests imports es poden compensar amb els ingressos monetaris dels bancs centrals nacionals.

32.5. La suma dels ingressos monetaris dels bancs centrals nacionals es reparteix entre aquests proporcionalment a llurs accions desemborsades del capital del BCE, sens perjudici de les decisions que adopti el Consell de Govern d'acord amb l'article 33.2.

32.6. El BCE efectua la compensació i la liquidació dels balanços derivats de l'assignació dels ingressos monetaris, d'acord amb les directrius establertes pel Consell de Govern.

32.7. El Consell de Govern adopta qualssevol altres mesures necessàries per a aplicar aquest article.

Article 33

Assignació dels beneficis i les pèrdues nets del BCE

33.1. El benefici net del BCE es transfereix d'acord amb l'ordre següent:

- a) un import que determina el Consell de Govern, que no pot superar el 20% del benefici net, es transfereix al fons de reserva general en el límit del 100% del capital;
- b) el benefici net restant es distribueix als posseïdors de parts del BCE proporcionalment a les accions desemborsades.

33.2. Si el BCE enregistra una pèrdua, el dèficit es pot compensar mitjançant el fons de reserva general del BCE i, si calgués i amb la decisió prèvia del Consell de Govern, mitjançant els ingressos monetaris de l'exercici econòmic corresponent, a prorrata i fins als imports assignats als bancs centrals nacionals d'acord amb el que estableix l'article 32.5.

CAPÍTOL VII DISPOSICIONS GENERALS

Article 34

Actes jurídics

34.1. D'acord amb l'article 132 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, el BCE:

- estableix reglaments en la mesura que calgui per a l'acompliment de les missions definides per l'article 3.1, primer guió, i pels articles 19.1, 22 o 25.2 dels Estatuts del SEBC i del BCE, i en els casos que s'estableixin en els actes del Consell a què fa referència l'article 41;
- pren les decisions necessàries per a l'exercici de les funcions encomanades al SEBC pels tractats i pels Estatuts del SEBC;
- emet recomanacions i dictàmens.

34.2. El BCE pot decidir de publicar les decisions, les recomanacions i els dictàmens que emet.

34.3. Dins els límits i en les condicions adoptades pel Consell d'acord amb el procediment establert per l'article 41 dels Estatuts, el BCE té autorització per a imposar multes i pagaments periòdics de penalització a les empreses que no compleixin llurs obligacions relatives als seus reglaments i a les seves decisions.

Article 35

Control jurisdiccional i qüestions connexes

35.1. Els actes o les omissions del BCE resten subjectes a la revisió i a la interpretació del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, en els casos establerts pels tractats i d'acord amb les condicions que s'hi determinin. El BCE pot emprendre accions en els casos i segons les condicions que determinin els tractats.

35.2. Els litigis entre el BCE, d'una banda, i els seus creditors, deutors o qualsevol altra persona, de l'altra, són resolts pels tribunals nacionals competents, sens perjudici de les competències atribuïdes al Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

35.3. El BCE resta subjecte al règim d'obligacions que estableix l'article 340 del Tractat de funcionament de la Unió Europea. La responsabilitat dels bancs centrals nacionals es determina en funció de llur legislació nacional respectiva.

35.4. El Tribunal de Justícia de la Unió Europea té competència per a pronunciar-se en virtut d'una clàusula compromissòria continguda en un contracte de dret públic o de dret privat estipulat pel BCE o en nom d'aquest.

35.5. La decisió del BCE d'emprendre accions davant del Tribunal de Justícia de la Unió Europea és presa pel Consell de Govern.

35.6. El Tribunal de Justícia de la Unió Europea té competència per a pronunciar-se en els litigis relatius a l'acompliment pels bancs centrals nacionals de les obligacions derivades dels tractats i d'aquests estatuts. Si el BCE considera que un banc central nacional ha incomplert alguna de les obligacions que estableixen aquests estatuts, emet un dictamen motivat, després de donar a aquest banc central nacional la possibilitat de presentar les seves observacions. Si el banc central nacional de què es tracta no s'até a aquest dictamen en el termini establert pel BCE, aquest pot recórrer al Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

*Article 36***Personal**

36.1. El Consell de Govern, a proposta del Comitè Executiu, determina el règim aplicable al personal del BCE.

36.2. El Tribunal de Justícia de la Unió Europea té competència en qualsevol litigi entre el BCE i els seus agents dins els límits i segons les condicions establertes pel règim que els és aplicable.

Article 37

(antic article 38)

Secret professional

37.1. Els membres dels òrgans de decisió i del personal del BCE i dels bancs centrals nacionals, fins i tot després d'haver cessat en llurs funcions, no han de divulgar les informacions que, per llur naturalesa, estiguin subjectes al secret professional.

37.2. Les persones que tinguin accés a dades emparades per una legislació de la Unió que imposi l'obligació del secret estan subjectes a aquesta legislació.

Article 38

(antic article 39)

Signataris

El BCE es compromet legalment davant de tercers per mitjà del seu president o de dos membres del Comitè Executiu, o per mitjà de les signatures de dos membres del seu personal degudament autoritzats pel president per a signar en nom del BCE.

Article 39

(antic article 40)

Privilegis i immunitats

El BCE gaudeix en el territori dels estats membres dels privilegis i les immunitats necessaris per a l'exercici de les seves funcions, en les condicions que estableix el protocol sobre els privilegis i les immunitats de la Unió Europea.

CAPÍTOL VIII REVISIÓ DELS ESTATUTS I LEGISLACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Article 40

(antic article 41)

Procediment de revisió simplificada

40.1. D'acord amb l'article 129, apartat 3, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, els articles 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4 i 32.6, l'article 33.1, lletra a), i l'article 36 d'aquest estatuts poden ésser revisats pel Parlament Europeu i pel Consell, pronunciant-se de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, sia a proposta del BCE i amb la consulta prèvia a la Comissió, sia a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al BCE.

40.2. L'article 10.2 pot ésser modificat per una decisió del Consell Europeu, pronunciant-se per unanimitat, sia a proposta del Banc Central Europeu i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i a la Comissió, sia a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i al Banc Central Europeu. Aquestes modificacions no entren en vigor fins que no hagin estat aprovades pels estats membres d'acord amb llurs normes constitucionals respectives.

40.3. Les recomanacions que faci el BCE en virtut d'aquest article requereixen una decisió unànime del Consell de Govern.

Article 41

(antic article 42)

Legislació complementària

D'acord amb l'article 129, apartat 4, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, el Consell, sia a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i al BCE, sia a proposta del BCE i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i a la Comissió, adopta les disposicions a què fan referència els articles 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 i 34.3 d'aquests estatuts.

CAPÍTOL IX

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES I ALTRES DISPOSICIONS RELATIVES AL SEBC

Article 42

(antic article 43)

Disposicions generals

42.1. Les excepcions a què fa referència l'article 139 del Tractat de funcionament de la Unió Europea comporten que els articles següents d'aquests estatuts no confereixin cap dret i no imposin cap obligació a l'estat membre de què es tracti: 3, 6, 9.2, 12.1, 14.3, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26.2, 27, 30, 31, 32, 33, 34 i 49.

42.2. Els bancs centrals dels estats membres acollits a una excepció d'acord amb l'article 139 del tractat esmentat conserven llurs competències en l'àmbit de la política monetària, d'acord amb la legislació nacional.

42.3. D'acord amb l'article 139 del tractat esmentat, per *els estats membres* s'entén «els estats membres la moneda dels quals és l'euro» en els articles 3, 11.2 i 19 d'aquests estatuts.

42.4. Per *els bancs centrals nacionals* s'entén «els bancs centrals dels estats membres la moneda dels quals és l'euro» en els articles 9.2, 10.2, 10.3, 12.1, 16, 17, 18, 22, 23, 27, 30, 31, 32, 33.2 i 49 d'aquests estatuts.

42.5. En els articles 10.3 i 33.1, per *accionistes* s'entén «els bancs centrals dels estats membres la moneda dels quals és l'euro».

42.6. En els articles 10.3 i 30.2, per *capital subscript* s'entén «el capital del BCE subscript pels bancs centrals dels estats membres la moneda dels quals és l'euro».

Article 43

(antic article 44)

Funcions transitòries del BCE

El BCE duu a terme les antigues tasques de l'IME a què fa referència l'article 141, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea que, a causa de les excepcions a què s'han acollit un o diversos estats membres, encara s'han d'executar després de la introducció de l'euro.

El BCE emet dictàmens en el decurs dels preparatius relatius a la supressió de les excepcions a què fa referència l'article 140 del dit tractat.

Article 44

(antic article 45)

El Consell General del BCE

44.1. Sens perjudici de l'article 129, apartat 1, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, el Consell General es constitueix com a tercer òrgan de decisió del BCE.

44.2. El Consell General es compon del president, el vicepresident del BCE i els governadors dels bancs centrals nacionals. Els altres membres del Comitè Executiu poden participar, sense dret de vot, en les reunions del Consell General.

44.3. Les responsabilitats del Consell General són enumerades de manera exhaustiva per l'article 46 d'aquests estatuts.

Article 45

(antic article 46)

Reglament intern del Consell General

45.1. El president o, si no hi fos, el vicepresident del BCE presideix el Consell General del BCE.

45.2. El president del Consell i un membre de la Comissió poden participar, sense dret de vot, en les reunions del Consell General.

45.3. El president prepara les reunions del Consell General.

45.4. Com a excepció a l'article 12.3, el Consell General adopta el seu reglament intern.

45.5. El BCE s'encarrega de la Secretaria del Consell General.

Article 46

(antic article 47)

Responsabilitats del Consell General

46.1. El Consell General:

- executa les funcions a què fa referència l'article 43;
- contribueix a les funcions consultives a què fan referència els articles 4 i 25.1.

46.2. El Consell General contribueix a:

- recollir les informacions estadístiques a què fa referència l'article 5;

- establir els informes d'activitats del BCE a què fa referència l'article 15;
- establir les normes que, d'acord amb l'article 26.4, són necessàries per a aplicar l'article 26;
- adoptar qualsevol altra mesura, establerta per l'article 29.4, necessària per a aplicar l'article 29;
- definir les condicions de contractació del personal del BCE, establertes per l'article 36.

46.3. El Consell General contribueix als preparatius necessaris per a la fixació irrevocable dels tipus de canvi de les monedes dels estats membres acollits a una excepció amb relació a l'euro, d'acord amb l'article 140, apartat 3, del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

46.4. El Consell General és informat de les decisions del Consell de Govern pel president del BCE.

Article 47

(antic article 48)

Disposicions transitòries relatives al capital del BCE

D'acord amb l'article 29.1, s'assigna a cada banc central nacional una ponderació en la clau per a la subscripció del capital del BCE. Com a excepció del que disposa l'article 28.3, els bancs centrals dels estats membres acollits a una excepció no desemborsen el capital subscrit llevat que el Consell General, pronunciant-se per una majoria que representi com a mínim dos terços del capital subscrit del BCE i almenys la meitat dels accionistes, decideixi que s'ha de pagar un percentatge mínim com a contribució als costos operatius del BCE.

Article 48

(antic article 49)

Pagament diferit del capital, de les reserves i de les provisions del BCE

48.1. El banc central d'un estat membre que hagi deixat d'estar acollit a una excepció desemborsa la seva part subscrita de capital del BCE en la mateixa mesura que els altres bancs centrals dels estats membres la moneda dels quals és l'euro i transfereix al BCE actius en reserva de divises d'acord amb l'article 30.1. La quantitat que s'ha de transferir es determina multiplicant el valor en euros, al tipus de canvi del moment, dels actius de reserva esmentats transferits ja fins a aquell moment al BCE, d'acord amb el que disposa l'article 30.1, pel coeficient resultant de dividir el nombre d'accions subscrites pel banc central nacional de què es tracti i el nombre d'accions que ja hagin desemborsat els altres bancs centrals nacionals.

48.2. A més del desemborsament establert per l'article 48.1, el banc central de què es tracti contribueix a les reserves del BCE, a les provisions equivalents a reserves i a l'import que encara s'hagi d'assignar a les reserves i les provisions corresponents al saldo del compte de pèrdues i guanys a 31 de desembre de l'any anterior al de la supressió de l'excepció. La quantitat amb la qual ha de contribuir es determina multiplicant l'import de les reserves, definit anteriorment i consignat en el balanç aprovat del BCE, pel coeficient resultant de dividir el nombre d'accions subscrites pel banc central de què es tracti i el nombre d'accions que ja hagin desemborsat els altres bancs centrals.

48.3. Quan un país o més d'un es converteixen en estats membres i llurs bancs centrals nacionals respectius entren al SEBC, augmenten automàticament el capital subscrit del BCE i el límit sobre la quantitat d'actius de reserva de canvi que es pot transferir al BCE. L'import de l'augment es calcula multiplicant les respectives quantitats vigents en aquell moment pel coeficient resultant de dividir, en el marc de la clau ajustada per a la subscripció de capital, entre la ponderació dels nous bancs centrals nacionals implicats i la ponderació dels bancs centrals nacionals ja membres del SEBC. La ponderació de cada banc central nacional dins la clau per a la subscripció de capital es calcula de manera anàloga al que disposa l'article 29.1 i d'acord amb l'article 29.2. Els períodes de referència emprats per a les dades estadístiques són idèntics als que s'apliquen per al darrer ajustament quinquennal de les ponderacions establertes per l'article 29.3.

Article 49

(antic article 52)

Canvi dels bitllets denominats en monedes dels estats membres

Després d'haver fixat irrevocablement els tipus de canvi d'acord amb l'article 140, apartat 3, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, el Consell de Govern pren les mesures necessàries per a garantir que els bitllets denominats en monedes amb tipus de canvi fix irrevocable siguin canviats pels bancs centrals nacionals d'acord amb els valors de paritat respectius.

Article 50

(antic article 53)

Aplicabilitat de les disposicions transitòries

Els articles 42 a 47 són aplicables mentre hi hagi estats membres que s'hagin acollit a una excepció.

PROTOCOL (NÚM. 5)
SOBRE ELS ESTATUTS DEL BANC EUROPEU D'INVERSIONS

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

DESITJANT establir els estatuts del Banc Europeu d'Inversions a què fa referència l'article 308 del Tractat de funcionament de la Unió Europea,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Article 1

El Banc Europeu d'Inversions, instituit per l'article 308 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, anomenat en avant el «Banc», és constituït i exerceix les seves funcions i la seva activitat de conformitat amb les disposicions dels tractats i d'aquests estatuts.

Article 2

La missió del Banc és definida per l'article 309 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Article 3

D'acord amb l'article 308 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, els estats membres són els membres del Banc.

Article 4

1. El Banc està dotat d'un capital de 232 392 989 000 EUR subscrit pels estats membres segons els imports següents:

Alemanya	37 578 019 000
França	37 578 019 000
Itàlia	37 578 019 000
Regne Unit	37 578 019 000
Espanya	22 546 811 500
Bèlgica	10 416 365 500
Països Baixos	10 416 365 500
Suècia	6 910 226 000
Dinamarca	5 274 105 000

Àustria	5 170 732 500
Polònia	4 810 160 500
Finlàndia	2 970 783 000
Grècia	2 825 416 500
Portugal	1 820 820 000
República Txeca	1 774 990 500
Hongria	1 679 222 000
Irlanda	1 318 525 000
Romania	1 217 626 000
Eslovàquia	604 206 500
Eslovènia	560 951 500
Bulgària	410 217 500
Lituània	351 981 000
Luxemburg	263 707 000
Xipre	258 583 500
Letònia	214 805 000
Estònia	165 882 000
Malta	98 429 500

Els estats membres només són responsables fins a l'import de llur quota de capital subscrit i no desemborsat.

2. L'admissió d'un nou membre comporta un augment del capital subscrit corresponent a l'aportació del nou membre.
3. El Consell de Governadors, pronunciant-se per unanimitat, pot decidir un augment del capital subscrit.
4. La quota de capital subscrit no es pot cedir ni donar ni empenyorar i és inembargable.

Article 5

1. El capital subscrit és desemborsat pels estats membres a raó del 5% de mitjana dels imports definits en l'article 4, apartat 1.
2. En cas d'augment del capital subscrit, el Consell de Governadors, pronunciant-se per unanimitat, fixa el percentatge que s'ha de desemborsar, i també les modalitats de desemborsament. Els desemborsaments en metàl·lic només s'admeten en euros.
3. El Consell d'Administració pot exigir el desemborsament del saldo del capital subscrit, sempre que aquest desemborsament sigui necessari per a afrontar les obligacions del Banc.

Cada estat membre efectua aquest desemborsament en proporció a la seva quota de capital subscrit.

Article 6

(antic article 8)

El Banc és administrat i gestionat per un Consell de Governadors, un Consell d'Administració i un Comitè de Direcció.

Article 7

(antic article 9)

1. El Consell de Governadors es compon dels ministres designats pels estats membres.
2. El Consell de Governadors estableix les directrius generals relatives a la política de crèdit del Banc, de conformitat amb els objectius de la Unió.

El Consell de Governadors vetlla per l'execució d'aquestes directrius.

3. A més, el Consell de Governadors:
  - a) decideix l'augment del capital subscrit, de conformitat amb l'article 4, apartat 3, i amb l'article 5, apartat 2,
  - b) a efectes de l'aplicació de l'article 9, apartat 1, determina els principis aplicables a les operacions de finançament en el marc de la missió del Banc,
  - c) exerceix els poders establerts pels articles 9 i 11 per al nomenament i la dimissió forçosa dels membres del consell d'administració i del comitè de direcció, i els establerts per l'article 11, apartat 1, segon paràgraf,
  - d) decideix la concessió de finançament per a operacions d'inversió que s'han de portar a terme totalment o parcialment fora dels territoris dels estats membres, de conformitat amb l'article 16, apartat 1,
  - e) aprova l'informe anual establert pel Consell d'Administració,
  - f) aprova el balanç anual, i el compte de guanys i de pèrdues,
  - g) exerceix els altres poders i atribucions conferits pels presents estatuts,
  - h) aprova el reglament intern del Banc.
4. El Consell de Governadors és competent per a prendre, per unanimitat, en el marc del Tractat i d'aquests estatuts, totes les decisions relatives a la suspensió de l'activitat del Banc i a la seva liquidació eventual.

Article 8

(antic article 10)

Llevat de disposicions contràries a aquests estatuts, el Consell de Governadors pren les seves decisions per majoria dels membres que el componen. Aquesta majoria ha de representar almenys el 50% del capital subscrit.

La majoria qualificada requereix un total de divuit vots i el 68% del capital subscrit.

L'abstenció dels membres presents o representats no és cap obstacle per a l'adopció dels acords que requereixen unanimitat.

Article 9
(antic article 11)

1. El Consell d'Administració decideix sobre la concessió de finançament, especialment en forma de crèdits i garanties, i la conclusió d'emprèstits; fixa els tipus d'interès dels préstecs, i també les comissions i altres càrregues. Basant-se en una decisió adoptada per majoria qualificada, pot delegar algunes de les seves atribucions en el Comitè de Direcció. Determina les condicions i modalitats d'aquesta delegació i en supervisa l'execució.

El Consell d'Administració vetlla per la sana administració del Banc; garanteix la conformitat de la gestió del Banc amb les disposicions dels tractats i els estatuts i amb les directrius generals establertes pel Consell de Governadors.

En finir l'exercici, el Consell d'Administració està obligat a presentar un informe al Consell de Governadors i a publicar-lo, un cop aprovat.

2. El Consell d'Administració es compon de vint-i-vuit administradors i divuit suplents.

Els administradors són nomenats per a un període de cinc anys pel Consell de Governadors. Cada estat membre en designa un i la Comissió també en designa un.

Els administradors suplents són nomenats per a un període de cinc anys pel Consell de Governadors, a raó de:

- dos suplents designats per la República Federal d'Alemanya,
- dos suplents designats per la República Francesa,
- dos suplents designats per la República Italiana,
- dos suplents designats pel Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord,
- un suplent designat de comú acord pel Regne d'Espanya i la República Portuguesa,
- un suplent designat de comú acord pel Regne de Bèlgica, el Gran Ducat de Luxemburg i el Regne dels Països Baixos,
- dos suplents designats de comú acord pel Regne de Dinamarca, la República Hel·lènica, Irlanda i Romania,
- dos suplents designats de comú acord per la República d'Estònia, la República de Letònia, la República de Lituània, la República d'Àustria, la República de Finlàndia i el Regne de Suècia,
- tres suplents designats de comú acord per la República de Bulgària, la República Txeca, la República de Xipre, la República d'Hongria, la República de Malta, la República de Polònia, la República d'Eslovènia i la República d'Eslovàquia,
- un suplent designat per la Comissió.

El Consell d'Administració convida sis experts a formar-ne part sense dret a vot: tres en qualitat de membres i tres com a suplents.

El mandat dels administradors i dels suplents és renovable.

El reglament intern estableix les modalitats de participació en les sessions del Consell d'Administració i les disposicions aplicables als membres suplents i als experts designats.

El president o, en absència d'aquest, un dels vicepresidents del Comitè de Direcció presideix les sessions del Consell d'Administració, sense prendre part en la votació.

Els membres del Consell d'Administració s'elegeixen entre personalitats que ofereixin garanties plenes d'independència i competència; només són responsables davant del Banc.

3. Només quan un administrador deixi de complir les condicions necessàries per a l'exercici de les seves funcions, el Consell de Governadors, pronunciant-se per majoria qualificada, en pot declarar la dimissió forçosa.

La no-aprovació de l'informe anual comporta la dimissió del Consell d'Administració.

4. En cas de produir-se vacants per defunció o per dimissió voluntària, dimissió forçosa o dimissió col·lectiva, els llocs vacants són coberts de conformitat amb el que disposa l'apartat 2. Excepte en el cas de les renovacions totals, els llocs vacants són coberts pel temps que resta de mandat.

5. El Consell de Governadors fixa la retribució dels membres del Consell d'Administració i determina les eventuals incompatibilitats amb les funcions d'administrador i de suplent.

Article 10

(antic article 12)

1. Cada administrador disposa d'un vot al Consell d'Administració i pot delegar el seu vot en tots els casos, segons les modalitats que determini el reglament intern del Banc.

2. Llevat que aquests estatuts ho disposin altrament, les decisions del Consell d'Administració es prenen almenys per un terç dels membres del Consell que tinguin dret de vot i que representin almenys el cinquanta per cent del capital subscrit. La majoria qualificada requereix la reunió de divuit vots i el seixanta-vuit per cent del capital subscrit. El reglament intern del Banc fixa el quòrum necessari per a la validesa de les deliberacions del Consell d'Administració.

Article 11

(antic article 13)

1. El Comitè de Direcció es compon d'un president i de vuit vicepresidents nomenats per un període de sis anys pel Consell de Governadors amb la proposta prèvia del Consell d'Administració. L'ur mandat és renovable.

El Consell de Governadors, pronunciant-se per unanimitat, pot modificar el nombre de membres del Comitè de Direcció.

2. A proposta del Consell d'Administració, pronunciant-se per majoria qualificada, el Consell de Governadors, pronunciant-se també per majoria qualificada, pot declarar la dimissió forçosa dels membres del Comitè de Direcció.

3. El Comitè de Direcció s'encarrega de la gestió dels afers d'administració ordinària del Banc, sota l'autoritat del president i el control del Consell d'Administració.

Aquest Comitè prepara les decisions del Consell d'Administració, especialment les referents a la conclusió d'emprèstits i a la concessió de finançament, en particular en forma de crèdits i garanties; també assegura l'execució d'aquestes decisions.

4. El Comitè de Direcció emet, per majoria, els seus dictàmens sobre els projectes de conclusió d'emprèstits i de concessió de finançament, especialment en forma de crèdits i garanties.

5. El Consell de Governadors fixa la retribució dels membres del Comitè de Direcció i determina les incompatibilitats amb llurs funcions.

6. El president o, en cas d'impediment d'aquest, un dels vicepresidents representa el Banc en els afers judicials o extrajudicials.

7. Els membres del personal del Banc estan sotmesos a l'autoritat del president. Correspon a aquest de contractar-los i acomiadar-los. En l'elecció del personal, s'ha de tenir en compte no només les aptituds personals i la formació professional, sinó també un repartiment equitatiu entre els ciutadans dels estats membres. El reglament intern determina l'òrgan competent que ha d'adoptar les disposicions aplicables al personal.

8. El Comitè de Direcció i el personal del banc només són responsables davant d'aquest darrer i exerceixen llurs funcions amb total independència.

Article 12

(antic article 14)

1. Un comitè, compost per sis membres nomenats pel Consell de Governadors per raó de llur competència, verifica que les activitats del Banc siguin conformes amb les millors pràctiques bancàries i és responsable de la verificació dels comptes del Banc.

2. El Comitè a què fa referència l'apartat 1 examina cada any la regularitat de les operacions i dels llibres del Banc. A aquest efecte comprova que les operacions del Banc s'han dut a terme d'acord amb els tràmits i els procediments establerts per aquests estatus i pel reglament intern.

3. El Comitè a què fa referència l'apartat 1 confirma que els estats financers, i tota la informació financera que figuri en els comptes anuals establerts pel Consell d'Administració, donen una imatge fidel de la situació financera del Banc, tant de l'actiu com del passiu, i també dels resultats de les seves operacions i dels fluxos de tresoreria de l'exercici financer corresponent.

4. El reglament intern precisa les qualificacions que han de posseir els membres del Comitè a què fa referència l'apartat 1 i determina les condicions i les modalitats de funcionament del Comitè.

Article 13

(antic article 15)

El Banc es comunica amb cada estat membre per mitjà de l'autoritat designada per aquest. En l'execució de les operacions financeres, pot recórrer al banc central nacional de l'estat membre interessat o a d'altres institucions financeres autoritzades per aquest.

Article 14

(antic article 16)

1. El Banc coopera amb totes les organitzacions internacionals l'activitat de les quals s'exerceixi en àmbits anàlegs als seus.

2. El Banc cerca tots els contactes útils per cooperar amb les institucions bancàries i financeres dels països als quals estén les seves operacions.

Article 15

(antic article 17)

A petició d'un estat membre o de la Comissió, o d'ofici, el Consell de Governadors interpreta o completa, en les condicions en què s'han establert, les directrius fixades per ell en els termes de l'article 7 d'aquests estatuts.

Article 16

(antic article 18)

1. En l'àmbit del mandat definit en l'article 309 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, el Banc atorga finançament, especialment en forma de crèdits i de garanties, als seus membres o a les empreses privades

o públiques per inversions que s'hagin d'executar en els territoris dels estats membres, sempre que no es disposi, en condicions raonables, de recursos procedents d'altres fonts.

De tota manera, per mitjà de decisió per majoria qualificada del Consell de Governadors, a proposta del Consell d'Administració, el Banc pot atorgar finançament per a inversions que s'hagin d'executar, totalment o parcialment, fora dels territoris dels estats membres.

2. La concessió de préstecs està subordinada, en la mesura que sigui possible, a la utilització d'altres mitjans de finançament.

3. Quan es concedeix un préstec a una empresa o a una col·lectivitat que no sigui un estat membre, el Banc subordina la concessió d'aquest préstec a l'atorgament d'una garantia per l'estat membre en el territori del qual s'ha d'executar la inversió o d'altres garanties suficients, o bé a la solidesa financera del deutor.

A més, en el marc dels principis establerts pel Consell de Governadors de conformitat amb l'article 7, apartat 3, lletra b), i si la realització de les operacions a què fa referència l'article 309 del Tractat de funcionament de la Unió Europea ho exigeix, el Consell d'Administració adopta per majoria qualificada les condicions i les modalitats de qualsevol finançament amb un perfil de risc específic i que sigui considerat per això com una activitat especial.

4. El Banc pot garantir els emprèstits contractats per empreses públiques o privades o per col·lectivitats per a la realització de les operacions a què fa referència l'article 309 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

5. L'import total compromès dels préstecs i les garanties concedits pel Banc no pot excedir el 250% del capital subscrit, de les reserves, de les provisions no assignades i de l'excedent de compte de pèrdues i guanys. La quantitat acumulada de les partides de què es tracti es calcula un cop deduïda una suma idèntica a la quantitat subscrita, sia desemborsat o no, en concepte de qualsevol participació del Banc.

La quantitat abonada en concepte de participació del Banc en cap moment no ha d'ésser superior al total de la part alliberada del seu capital, les seves reserves, les provisions no assignades i l'excedent de compte de pèrdues i guanys.

Amb caràcter excepcional, les activitats especials del Banc, com les que decideixen el Consell de Governadors i el Consell d'Administració d'acord amb l'apartat 3, són objecte d'una dotació específica de reserves.

Aquest apartat s'aplica també als comptes consolidats del Banc.

6. El Banc es protegeix contra el risc de canvi incloent en els contractes de préstec i de garantia les clàusules que consideri apropiades.

Article 17

(antic article 19)

1. Els tipus d'interès dels préstecs que concedeix el Banc, i les comissions i altres càrregues, s'han d'adaptar a les condicions que prevalen en el mercat de capitals i s'han de calcular de manera que els ingressos que en resultin permetin al Banc d'afrontar les seves obligacions, cobrir les seves despeses i riscos i constituir un fons de reserva de conformitat amb l'article 22.

2. El Banc no concedeix cap reducció dels tipus d'interès. En cas que, tenint en compte el caràcter específic de la inversió que s'ha de finançar, resulti convenient una reducció del tipus d'interès, l'estat membre interessat o una altra autoritat pot concedir bonificacions d'interessos, en la mesura que llur concessió sigui compatible amb les normes establertes en l'article 107 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Article 18
(antic article 20)

En les seves operacions de finançament, el Banc ha d'observar els principis següents:

1. Vetlla perquè els seus fons s'utilitzin de la manera més racional en interès de la Unió.

Només pot concedir préstecs o garantir emprèstits:

- a) quan el pagament d'interessos i d'amortitzacions estigui garantit pels beneficis d'explotació, en el cas d'inversions dutes a terme per empreses del sector de la producció, o en el cas d'altres inversions per un compromís subscrit per l'estat en el qual la inversió s'executi, o de qualsevol altra manera, i,
- b) quan l'execució de la inversió contribueix a l'increment de la productivitat econòmica en general i afavoreix la realització del mercat interior.

2. No ha d'adquirir cap participació en empreses ni assumir cap responsabilitat en la gestió d'aquestes, llevat que la protecció dels seus drets ho exigeixi per tal de garantir la recuperació dels seus crèdits.

Tanmateix, en el marc dels principis establerts pel Consell de Governadors en virtut de l'article 7, apartat 3, lletra b), si així ho exigeix la realització de les operacions a què fa referència l'article 309 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, el Consell d'Administració adopta per majoria qualificada les condicions i les modalitats de participació en el capital d'una empresa comercial, per regla general com a complement d'un préstec o garantia, sempre que sigui necessari per al finançament d'una inversió o programa.

3. Pot cedir els seus crèdits en el mercat de capitals i, a aquest efecte, pot exigir als seus prestataris l'emissió d'obligacions o d'altres títols.

4. Ni el Banc ni els estats membres no han d'imposar condicions que obliguin a gastar les quantitats prestades dins d'un estat membre determinat.

5. Pot subordinar la concessió de préstecs a l'organització de licitacions internacionals.

6. No finança, totalment o parcialment, les inversions a les quals s'oposi l'estat membre en el territori del qual s'han d'executar.

7. Com a complement de les seves activitats de crèdit, el Banc pot garantir serveis d'assistència tècnica, d'acord amb les condicions i les modalitats definides pel Consell de Governadors, que es pronuncia per majoria qualificada de conformitat amb aquests estatuts.

Article 19
(antic article 21)

1. El Banc pot ésser objecte directament d'una sol·licitud de finançament de qualsevol empresa o entitat pública o privada. També pot ésser-ho per mitjà de la Comissió, o bé de l'estat membre en el territori del qual es dugui a terme la inversió.

2. Si les sol·licituds es cursen per mitjà de la Comissió, resten subjectes al dictamen de l'estat membre en el territori del qual es duu a terme la inversió. Si es cursen per mitjà de l'estat membre, se sotmeten al dictamen de la Comissió. Si provenen directament d'una empresa, resten subjectes a l'estat membre interessat i a la Comissió.

Els estats membres interessats i la Comissió han d'emetre llur dictamen en el termini màxim de dos mesos. Si no hi ha cap resposta en el termini indicat, el Banc pot considerar que el dit projecte no suscita cap objecció.

3. El Consell d'Administració decideix sobre les operacions de finançament que li sotmet el Comitè de Direcció.

4. El Comitè de Direcció examina si les operacions de finançament que se li sotmeten s'atenen a les disposicions d'aquests estatuts, en particular a les dels articles 16 i 18. Si el Comitè de Direcció es pronuncia en favor del finançament, ha de sotmetre la proposta corresponent al Consell d'Administració; pot subordinar el seu dictamen favorable a les condicions que consideri essencials. Si el Comitè de Direcció es pronuncia en contra de la concessió del finançament, ha de presentar al Consell d'Administració els documents pertinents, acompanyats del seu dictamen.
5. En cas de dictamen desfavorable del Comitè de Direcció, el Consell d'Administració només pot concedir el finançament esmentat per unanimitat.
6. En cas de dictamen desfavorable de la Comissió, el Consell d'Administració només pot concedir el finançament esmentat per unanimitat, amb l'abstenció de l'administrador nomenat per la Comissió.
7. En cas de dictamen desfavorable del Comitè de Direcció i de la Comissió, el Consell d'Administració no pot concedir el dit finançament.
8. Quan estigui justificat procedir a una reestructuració d'una operació de finançament relativa a inversions aprovades per motius de protecció dels drets i interessos del Banc, el Comitè de Direcció adopta sense demora les mesures urgents que considera necessàries, amb subjecció al deure d'informar-ne immediatament el Consell d'Administració.

Article 20

(antic article 22)

1. El Banc pren en préstec en els mercats de capitals els recursos necessaris per a l'acompliment de les seves tasques.
2. El Banc pot prendre diners a préstec en el mercat de capitals dels estats membres, en el marc de les disposicions legals aplicables a aquests mercats.

Les autoritats competents d'un estat membre acollit a una excepció en el sentit de l'article 139, apartat 1, del Tractat de funcionament de la Unió Europea només s'hi poden oposar si hi ha motius per a témer perturbacions greus en el mercat de capitals d'aquest estat.

Article 21

(antic article 23)

1. El Banc pot utilitzar, en les condicions següents, les disponibilitats que no necessita immediatament per a afrontar les seves obligacions:
  - a) pot col·locar capitals en els mercats monetaris,
  - b) amb subjecció a les disposicions de l'article 18, apartat 2, pot comprar o vendre títols,
  - c) pot efectuar qualsevol altra operació financera relacionada amb el seu objectiu.
2. Sens perjudici de les disposicions de l'article 23, el Banc, en la gestió de les seves col·locacions de capital, no efectua cap arbitratge de divises que no sigui directament necessari per a la realització dels seus préstecs o per al compliment dels compromisos que ha contret pels emprèstits que ha emès o de les garanties que ha atorgat.
3. En l'àmbit d'aplicació d'aquest article, el Banc actua d'acord amb les autoritats competents dels estats membres o llurs bancs centrals nacionals.

Article 22

(antic article 24)

1. Es constitueix progressivament un fons de reserva equivalent al 10% com a màxim del capital subscrit. Si la situació dels compromisos del Banc ho justifica, el Consell d'Administració pot decidir la constitució de reserves suplementàries. Mentre aquest fons de reserva no estigui del tot constituït, pot ésser alimentat amb:

- a) els interessos que produeixin els préstecs concedits pel Banc amb les quantitats que han d'aportar els estats membres en virtut de l'article 5;
- b) els interessos que produeixen els préstecs concedits pel Banc amb les quantitats procedents del reemborsament dels préstecs a què fa referència la lletra a),

sempre que aquests ingressos no siguin necessaris per a executar les obligacions i cobrir les despeses del Banc.

2. Els recursos del fons de reserva s'han de col·locar de manera que estiguin en condicions de respondre, en qualsevol moment, als objectius del fons.

Article 23

(antic article 25)

1. El Banc està sempre autoritzat per a transferir a una de les monedes dels estats membres la moneda dels quals no és l'euro els actius que posseeix per a efectuar les operacions que estiguin d'acord amb el seu objecte, tal com el defineix l'article 309 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, tenint en compte el que disposa l'article 21 d'aquests estatuts. El Banc, sempre que sigui possible, evita efectuar aquestes transferències si té actius disponibles o realitzables en la moneda que li calgui.

2. El Banc no pot convertir en divises de països tercers els actius que posseeix en la moneda d'un dels estats membres la moneda dels quals no sigui l'euro sense el consentiment d'aquest estat.

3. El Banc pot disposar lliurement de la part del seu capital desemborsat, i també de les divises preses en préstec en els mercats de països tercers.

4. Els estats membres es comprometen a posar a disposició dels deutors del Banc les divises necessàries per al reemborsament del capital i el pagament dels interessos dels préstecs concedits o garantits pel Banc per a les inversions que s'han d'executar en llur territori.

Article 24

(antic article 26)

Si un estat membre desatén les obligacions que li pertocquen com a membre en virtut d'aquests estatuts, especialment l'obligació de desemborsar la seva quota o d'assegurar el servei dels seus emprèstits, el Consell de Governadors, pronunciant-se per majoria qualificada, pot decidir suspendre la concessió de préstecs o garanties a aquest estat membre o als seus ciutadans.

Aquesta decisió no eximeix l'estat ni els seus ciutadans del compliment de llurs obligacions envers el Banc.

Article 25

(antic article 27)

1. Si el Consell de Governadors decideix suspendre l'activitat del Banc, s'han d'interrompre sense demora totes les activitats, llevat de les operacions necessàries per a assegurar la utilització, la protecció i la conservació dels seus béns i per a satisfer els seus compromisos.

2. En cas de liquidació, el Consell de Governadors nomena els liquidadors i els dóna instruccions per tal que efectuïn aquesta liquidació. El Consell de Governadors vetlla per la salvaguarda dels drets dels membres del personal.

Article 26

(antic article 28)

1. El Banc gaudeix en cadascun dels estats membres de la més àmplia capacitat jurídica que les legislacions nacionals reconeixen a les persones jurídiques; en particular, pot adquirir i alienar béns mobles o immobles i comparèixer en justícia.
2. Els béns del Banc estan exempts de tota requisició o expropiació, sigui quina en sigui la forma.

Article 27

(antic article 29)

Els litigis entre el Banc, d'una banda, i els seus prestadors, els seus prestataris o tercers, de l'altra, es resolen pels òrgans jurisdiccionals nacionals competents, sens perjudici de les competències atribuïdes al Tribunal de Justícia de la Unió Europea. El Banc pot preveure, en un contracte, un procediment d'arbitratge.

El Banc ha de fixar domicili en cadascun dels estats membres. De tota manera, en virtut d'un contracte, pot procedir a una elecció especial de domicili.

Els béns i els actius del Banc només poden ésser embargats o sotmesos a execució forçosa per decisió judicial.

Article 28

(antic article 30)

1. El Consell de Governadors, pronunciant-se per unanimitat, pot decidir crear filials o altres entitats, dotades de personalitat jurídica i autonomia financera.
2. El Consell de Governadors adopta per unanimitat els estatuts dels organismes a què fa referència l'apartat 1. Els estatuts en defineixen especialment els objectius, l'estructura, el capital, els membres, la seu, els recursos financers, els mitjans d'actuació i els procediments d'auditoria, i també la seva relació amb els òrgans del Banc.
3. El Banc està facultat per a participar en la gestió d'aquests organismes i per contribuir a llur capital subscrit fins a l'import que fixi el Consell de Governadors, que es pronuncia per unanimitat.
4. El Protocol sobre els privilegis i les immunitats de la Unió Europea s'aplica als organismes a què fa referència l'apartat 1, en la mesura que se'ls aplica el dret de la Unió, als membres de llurs òrgans en l'exercici de les funcions que tenen assignades i a llur personal, en els mateixos termes i les mateixes condicions aplicables al Banc.

Els dividendes, les plusvàlues i altres formes de renda procedents d'aquests organismes a què tenen dret els membres altres que la Unió Europea i el Banc resten subjectes, tanmateix, a les disposicions fiscals de la legislació aplicable.

5. El Tribunal de Justícia de la Unió Europea té competències, dins dels límits fixats a continuació, per a conèixer els litigis relatius a les mesures adoptades pels òrgans d'un organisme subjecte al dret de la Unió. Els recursos contra aquestes mesures els poden interposar qualsevol membre d'aquest organisme, com a tal, o els estats membres en les condicions establertes en l'article 263 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.
6. El Consell de Governadors, pronunciant-se per unanimitat, pot decidir l'admissió del personal dels organismes subjectes al dret de la Unió a règims comuns amb el Banc, dins del respecte als procediments interns respectius.

PROTOCOL (NÚM. 6)
SOBRE LA FIXACIÓ DE LES SEUS DE LES INSTITUCIONS I DE
DETERMINATS ÒRGANS, ORGANISMES I SERVEIS DE LA UNIÓ
EUROPEA

ELS REPRESENTANTS DELS GOVERNS DELS ESTATS MEMBRES,

VIST l'article 341 del Tractat de funcionament de la Unió Europea i l'article 189 del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica,

RECORDANT I CONFIRMANT la decisió del 8 d'abril de 1965, i sens perjudici de les decisions relatives a la seu d'institucions, òrgans, organismes i serveis futurs,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea, al Tractat de funcionament de la Unió Europea i al Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica.

Article únic

- a) El Parlament Europeu té la seu a Estrasburg, on es tenen els dotze períodes de sessions plenàries mensuals, incloent-hi la sessió pressupostària. Els períodes de sessions plenàries addicionals tenen lloc a Brussel·les. Les comissions del Parlament Europeu tenen la seu a Brussel·les. El Secretariat General del Parlament Europeu i els seus serveis resten a Luxemburg.
- b) El Consell té la seu a Brussel·les. Durant els mesos d'abril, juny i octubre, el Consell té les seves sessions a Luxemburg.
- c) La Comissió té la seu a Brussel·les. Els serveis enumerats en els articles 7, 8 i 9 de la decisió del 8 d'abril de 1965 estan establerts a Luxemburg.
- d) El Tribunal de Justícia de la Unió Europea té la seu a Luxemburg.
- e) El Tribunal de Comptes té la seu a Luxemburg.
- f) El Comitè Econòmic i Social té la seu a Brussel·les.
- g) El Comitè de les Regions té la seu a Brussel·les.
- h) El Banc Europeu d'Inversions té la seu a Luxemburg.
- i) El Banc Central Europeu té la seu a Frankfurt.
- j) L'Oficina Europea de Policia (Europol) té la seu a l'Haia.

PROTOCOL (NÚM. 7)
SOBRE ELS PRIVILEGIS I LES IMMUNITATS DE LA UNIÓ EUROPEA

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

CONSIDERANT que, en els termes dels articles 343 del Tractat de funcionament de la Unió Europea i 191 del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica (CEEa), la Unió Europea i la CEEa gaudeixen en el territori dels estats membres de les immunitats i els privilegis necessaris per a l'acompliment de llur missió,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea, al Tractat de funcionament de la Unió Europea i al Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica.

CAPÍTOL I
BÉNS, FONDS, ACTIUS I OPERACIONS DE LA UNIÓ EUROPEA

Article 1

Els locals i els edificis de la Unió són inviolables. Estan exempts de perquisició, requisició, confiscació o expropiació. Els béns i els actius de la Unió no poden ésser objecte de cap mesura de constrenyiment administratiu o judicial sense una autorització del Tribunal de Justícia.

Article 2

Els arxius de la Unió són inviolables.

Article 3

La Unió, els seus actius, ingressos i altres béns estan exonerats de qualsevol impost directe.

Els governs dels estats membres adopten, sempre que poden, les disposicions apropiades per a la remissió o el reemborsament de l'import dels drets indirectes i de les taxes a la venda inclosos en els preus dels béns immobles o mobles quan la Unió efectua, per al seu ús oficial, compres importants el preu de les quals comprèn drets i taxes d'aquesta naturalesa. No obstant això, l'aplicació d'aquestes disposicions no ha de tenir per efecte falsejar la competència a l'interior de la Unió.

No s'acorda cap exoneració pel que fa als impostos, taxes i drets que constitueixen la simple remuneració de serveis d'utilitat general.

Article 4

La Unió està exonerada de qualsevol dret de duana, prohibicions i restriccions d'importació i exportació pel que fa als articles destinats al seu ús oficial; els articles importats d'aquesta manera no es poden cedir a títol oneros o gratuït al territori del país en el qual s'hagin introduït, llevat que sigui en les condicions determinades pel govern d'aquest país.

La Unió també està exonerada de qualsevol dret de duana i de tota prohibició i restricció d'importació i d'exportació pel que fa a les seves publicacions.

CAPÍTOL II COMUNICACIONS I SALCONDUITS

Article 5

(antic article 6)

Per a les comunicacions oficials i la tramesa de tots llurs documents, les institucions de la Unió es beneficien en el territori de cada estat membre del tractament acordat per aquest estat a les missions diplomàtiques.

La correspondència oficial i les altres comunicacions oficials de les institucions de la Unió no poden ésser censurades.

Article 6

(antic article 7)

Els presidents de les institucions de la Unió poden lliurar salconduits la forma dels quals està determinada pel Consell, que es pronuncia per majoria simple, i que es reconeixen com a títols vàlids de circulació per les autoritats dels estats membres. Aquests salconduits es lliuren als funcionaris i altres agents en les condicions determinades per l'estatut dels funcionaris i el règim dels altres agents de la Unió.

La Comissió pot tancar acords per tal de fer reconèixer aquests salconduits com a títols vàlids de circulació en el territori d'estats tercers.

CAPÍTOL III MEMBRES DEL PARLAMENT EUROPEU

Article 7

(antic article 8)

No s'imposen restriccions de tipus administratiu ni de cap altre tipus al lliure moviment dels membres del Parlament Europeu quan es desplacen al lloc de reunió del Parlament Europeu o en tornen.

Als membres del Parlament Europeu se'ls concedeixen, en matèria de duana i de control de canvis:

- a) per part de llur govern, les mateixes facilitats que es reconeixen als alts funcionaris que es desplacen a l'estranger en missió oficial temporal,
- b) per part dels governs dels altres estats membres, les mateixes facilitats que les que es reconeixen als representants de governs estrangers en missió oficial temporal.

Article 8

(antic article 9)

Els membres del Parlament Europeu no poden ésser cercats, detinguts ni perseguits per raó de llurs opinions o vots emesos en l'exercici de llurs funcions.

Article 9

(antic article 10)

Mentre durin les sessions del Parlament Europeu, els membres d'aquest es beneficien:

- a) en llur territori nacional, de les immunitats que es reconeixen als membres del parlament de llur país,
- b) en el territori de qualsevol altre estat membre, de l'exempció de qualsevol mesura de detenció i de qualsevol actuació judicial.

La immunitat també els cobreix quan van cap al lloc de reunió del Parlament Europeu o quan en tornen.

La immunitat no es pot invocar en cas de delicte flagrant i no pot obstaculitzar el dret del Parlament Europeu d'aixecar la immunitat d'un dels seus membres.

CAPÍTOL IV

REPRESENTANTS DELS ESTATS MEMBRES QUE PARTICIPEN EN ELS TREBALLS DE LES INSTITUCIONS DE LA UNIÓ EUROPEA

Article 10

(antic article 11)

Els representants dels estats membres que participen en els treballs de les institucions de la Unió, i també llurs consellers i experts tècnics, gaudeixen, durant l'exercici de llurs funcions i en el decurs de llurs viatges destinats o provinents del lloc de reunió, dels privilegis, immunitats o facilitats d'ús.

Aquest article s'aplica també als membres dels òrgans consultius de la Unió.

CAPÍTOL V

FUNCIONARIS I AGENTS DE LA UNIÓ EUROPEA

Article 11

(antic article 12)

En el territori de cadascun dels estats membres i amb independència de llur nacionalitat, els funcionaris i altres agents de la Unió:

- a) gaudeixen de la immunitat de jurisdicció pels actes que duen a terme, incloses llurs manifestacions orals i escrites, de caràcter oficial, amb subjecció a l'aplicació de les disposicions dels tractats relatius, d'una banda, a les regles de la responsabilitat dels funcionaris i agents envers la Unió i, de l'altra, a la competència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea per pronunciar-se sobre els litigis entre la Unió i els seus funcionaris i altres agents. Continuaran beneficiant-se d'aquesta immunitat després del cessament de llurs funcions.

- b) no estan subjectes, ni tampoc llurs cònjuges ni els membres de llurs famílies que visquin a llur càrrec, a les disposicions que limiten la immigració i a les formalitats de registre dels estrangers.
- c) gaudeixen, pel que fa a les reglamentacions monetàries o de canvi, de les facilitats reconegudes per l'ús als funcionaris de les organitzacions internacionals,
- d) gaudeixen del dret d'importar en franquícia llur mobiliari i llurs efectes en ocasió de llur primera presa de funcions en el país interessat i, quan cessin llurs funcions en el dit país, del dret de reexportar en franquícia llur mobiliari i llurs efectes amb subjecció, en l'un cas i l'altre, a les condicions que consideri necessàries el govern del país on el dret és exercit,
- e) gaudeixen del dret d'importar en franquícia llur automòbil destinat a llur ús personal adquirit en el país de llur darrera residència o en el país del qual són ciutadans en les condicions del mercat interior d'aquest darrer i de tornar-lo a exportar en franquícia, amb subjecció, en l'un cas i l'altre, a les condicions que consideri necessàries el govern del país interessat.

Article 12

(antic article 13)

En les condicions i seguint el procediment fixats pel Parlament Europeu i el Consell per mitjà de reglaments adoptats d'acord amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia a les institucions afectades, els funcionaris i altres agents de la Unió resten subjectes, en benefici d'aquesta, a un impost sobre els sous, salaris i emoluments que la Unió els abona.

Els funcionaris i altres agents de la Unió estan exempts d'impostos nacionals sobre els sous, salaris i emoluments que la Unió els abona.

Article 13

(antic article 14)

Per a l'aplicació dels impostos sobre la renda i sobre el patrimoni, dels drets de successió i dels convenis conclusos entre els països membres de la Unió a fi d'evitar les dobles impositcions, els funcionaris i altres agents de la Unió que, per raó únicament de l'exercici de llurs funcions al servei de la Unió, estableixen llur residència en el territori d'un país membre que no és el país del domicili fiscal que tenen en el moment d'entrar al servei de la Unió, són considerats, tant en el país de llur residència com en el país del domicili fiscal, com si conservessin llur domicili en aquest darrer país si aquest és membre de la Unió. Aquesta disposició també s'aplica al cònjuge en la mesura que aquest no exerceix cap activitat professional pròpia, i també als fills a càrrec i sota la custòdia de les persones a les quals fa referència el present article.

Els béns mobles que pertanyen a les persones a què fa referència el paràgraf anterior i situades en el territori de l'estat de residència són exonerats de l'impost de successions en aquest Estat; per a l'establiment d'aquest impost, es considera que es troben en l'estat del domicili fiscal, amb subjecció als drets dels estats tercers i a l'aplicació eventual de les disposicions de les convencions internacionals relatives a les dobles impositcions.

Els domicilis adquirits per raó únicament de l'exercici de funcions al servei d'altres organitzacions internacionals no es prenen en consideració en l'aplicació de les disposicions d'aquest article.

Article 14

(antic article 15)

El Parlament Europeu i el Consell, per mitjà de reglaments adoptats de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia a les institucions afectades, estableixen el règim de les prestacions socials aplicables als funcionaris i altres agents de la Unió.

Article 15

(antic article 16)

El Parlament Europeu i el Consell, per mitjà de reglaments adoptats de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari i amb la consulta prèvia a les altres institucions interessades, determina les categories de funcionaris i altres agents de la Unió als quals s'apliquen, del tot o en part, les disposicions dels articles 11, 12, segon paràgraf, i 13.

Els noms, qualitats i adreces dels funcionaris i altres agents compresos en aquestes categories es comuniquen periòdicament als governs dels estats membres.

CAPÍTOL VI PRIVILEGIS I IMMUNITATS DE LES MISSIONS D'ESTATS TERCERS ACREDITADES DAVANT LA UNIÓ EUROPEA

Article 16

(antic article 17)

L'estat membre en el territori del qual està situada la seu de la Unió concedeix a les missions dels estats tercers acreditades davant la Unió les immunitats i els privilegis diplomàtics habituals.

CAPÍTOL VII DISPOSICIONS GENERALS

Article 17

(antic article 18)

Els privilegis, les immunitats i les facilitats es concedeixen als funcionaris i altres agents de la Unió exclusivament en interès d'aquesta darrera.

Cada institució de la Unió ha de suspendre la immunitat concedida a un funcionari o a un altre agent de la Unió en tot els casos en què considera que la suspensió d'aquesta immunitat no és contrària als interessos de la Unió.

Article 18

(antic article 19)

Per a l'aplicació d'aquest protocol, les institucions de la Unió actuen concertades amb les autoritats responsables dels estats membres interessats.

Article 19

(antic article 20)

Els articles 11 a 14 i l'article 17 són aplicables al president del Consell Europeu. També són aplicables als membres de la Comissió.

Article 20

(antic article 21)

Els articles 11 a 14 i l'article 17 són aplicables als jutges, als advocats generals, als secretaris i als relators adjunts del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, sens perjudici de les disposicions de l'article 3 del protocol sobre l'estatut del Tribunal de Justícia de la Unió Europea relatives a la immunitat de jurisdicció dels jutges i dels advocats generals.

Article 21

(antic article 22)

Aquest protocol s'aplica igualment al Banc Europeu d'Inversions, als membres dels seus òrgans, al seu personal i als representants dels estats membres que participen en les seves activitats, sens perjudici de les disposicions del protocol sobre els estatuts del Banc.

El Banc Europeu d'Inversions és, a més, exonerat de qualsevol imposició fiscal i parafiscal en el moment dels augments del seu capital, i també de les formalitats diverses que aquestes operacions puguin comportar en l'estat on té la seu. Així mateix, la seva dissolució i la seva liquidació no comporten cap percepció. Finalment, l'activitat del Banc i dels seus òrgans, si s'exerceix en les condicions fixades pels estatuts, no està sotmesa a l'aplicació de les taxes sobre el volum de negocis.

Article 22

(antic article 23)

Aquest protocol s'aplica igualment al Banc Central Europeu, als membres dels seus òrgans i al seu personal, sens perjudici del protocol sobre els estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu.

El Banc Central Europeu és, a més, exonerat de qualsevol imposició fiscal i parafiscal en el moment dels augments del seu capital, i també de les formalitats diverses que aquestes operacions puguin comportar en l'estat on té la seu. L'activitat del Banc i dels seus òrgans, si s'exerceixen en les condicions establertes pels estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu, no està sotmesa a l'aplicació de les taxes sobre el volum de negocis.

PROTOCOL (NÚM. 8)
RELATIU A L'ARTICLE 6, APARTAT 2, DEL TRACTAT DE LA UNIÓ
EUROPEA SOBRE L'ADHESIÓ DE LA UNIÓ AL CONVENI EUROPEU
PER A LA SALVAGUARDA DELS DRETS HUMANS
I DE LES LLIBERTATS FONAMENTALS

LES ALTES PARTS CONTRAENTS

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Article 1

L'acord relatiu a l'adhesió de la Unió al Conveni europeu per a la salvaguarda dels drets de humans i de les llibertats fonamentals (anomenat en avant «Conveni europeu»), establerta en l'article 6, apartat 2, del Tractat de la Unió Europea, ha de reflectir la necessitat de preservar les característiques específiques de la Unió i del dret de la Unió, particularment pel que fa a:

- a) les modalitats particulars de l'eventual participació de la Unió en les instàncies de control del Conveni europeu;
- b) els mecanismes necessaris per a garantir que els recursos interposats per estats no membres i els recursos individuals s'adrecin correctament contra els estats membres i/o la Unió, segons el cas.

Article 2

L'acord a què fa referència l'article 1 ha de garantir que l'adhesió de la Unió no afecta ni les competències de la Unió ni les atribucions de les seves institucions. Ha de garantir que cap de les seves disposicions no afecta la situació particular dels estats membres relativa al Conveni europeu, i principalment dels seus protocols, de les mesures preses pels estats membres per excepció al Conveni europeu, de conformitat amb el seu article 15, i de les reserves al Conveni europeu formulades pels estats membres de conformitat amb el seu article 57.

Article 3

Cap disposició de l'acord a què fa referència l'article 1 no ha d'afectar l'article 344 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

PROTOCOL (NÚM. 9)
SOBRE LA DECISIÓ DEL CONSELL RELATIVA A LA POSADA EN
PRÀCTICA DELS ARTICLES 16, APARTAT 4, DEL TRACTAT DE LA
UNIÓ EUROPEA I 238, APARTAT 2, DEL TRACTAT DE
FUNCIONAMENT DE LA UNIÓ EUROPEA ENTRE L'1 DE NOVEMBRE
DE 2014 I EL 31 DE MARÇ DE 2017, D'UNA BANDA, I A PARTIR DE L'1
D'ABRIL DE 2017, DE L'ALTRA

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

TENINT EN COMPTE que, arran de l'aprovació del Tractat de Lisboa, era d'una importància fonamental obtenir un acord sobre la decisió del Consell relativa a la posada en pràctica dels articles 16, apartat 4, del Tractat de la Unió Europea i 238, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea entre l'1 de novembre de 2014 i el 31 de març de 2017, d'una banda, i a partir de l'1 d'abril de 2017, de l'altra (anomenada aquí «la decisió»);

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Article únic

Abans de l'examen pel Consell de qualsevol projecte que tendeixi sia a modificar o a derogar la decisió o una de les seves disposicions, sia a modificar-ne indirectament l'abast o el sentit per mitjà de la modificació d'un altre acte jurídic de la Unió, el Consell Europeu delibera prèviament sobre el dit projecte, i es pronuncia per consens de conformitat amb l'article 15, apartat 4, del Tractat de la Unió Europea.

PROTOCOL (NÚM. 10)
SOBRE LA COOPERACIÓ ESTRUCTURADA PERMANENT
ESTABLERTA PER L'ARTICLE 42 DEL TRACTAT DE LA UNIÓ
EUROPEA

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

VISTOS l'article 42, apartat 6, i l'article 46 del Tractat de la Unió Europea,

RECORDANT que la Unió mena una política estrangera i de seguretat comuna basada en la consecució d'una convergència cada vegada més gran de les accions dels estats membres;

RECORDANT que la política comuna de seguretat i defensa forma part integrant de la política estrangera i de seguretat comuna; que garanteix a la Unió una capacitat operativa que es basa en mitjans civils i militars; que la Unió hi pot recórrer per a les missions a què fa referència l'article 43 del Tractat de la Unió Europea fora de la Unió a fi de garantir el manteniment de la pau, la prevenció de conflictes i el reforçament de la seguretat internacional d'acord amb els principis de la Carta de les Nacions Unides; que l'execució d'aquestes tasques reposa sobre les capacitats militars que forneixen els estats membres, de conformitat amb el principi de «conjunt únic de forces»;

RECORDANT que la política comuna de seguretat i defensa de la Unió no afecta el caràcter específic de la política de seguretat i defensa de determinats estats membres;

RECORDANT que la política comuna de seguretat i defensa de la Unió respecte a les obligacions derivades del Tractat de l'Atlàntic Nord per als estats membres que consideren que llur defensa comuna es duu a terme en el marc de l'Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord, que és el fonament de la defensa col·lectiva dels seus membres, i que és compatible amb la política comuna de seguretat i defensa establerta en aquest marc;

CONVENÇUDES que un paper més ferm de la Unió en matèria de seguretat i defensa contribuirà a la vitalitat d'una aliança atlàntica renovada, de conformitat amb els acords anomenats de «Berlín plus»;

DETERMINADES a garantir que la Unió sigui capaç d'assumir plenament les responsabilitats que li incumbeixen en el si de la comunitat internacional;

RECONeixENT que l'Organització de les Nacions Unides pot demanar l'assistència de la Unió per a posar en pràctica amb urgència missions empreses en virtut dels capítols VI i VII de la Carta de les Nacions Unides;

RECONeixENT que el reforçament de la política de seguretat i defensa demanarà als estats membres esforços en l'àmbit de les capacitats;

CONSCIENTS que la superació d'una nova etapa en el desenvolupament de la política europea de seguretat i defensa implica esforços decidits dels estats membres que hi estan disposats;

RECORDANT la importància que l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat estigui plenament associat als treballs de la cooperació estructurada permanent,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Article 1

La cooperació estructurada permanent a què fa referència l'article 42, apartat 6, del Tractat de la Unió Europea és oberta a qualsevol estat membre que es comprometí, des de la data d'entrada en vigor del Tractat de Lisboa:

- a) a procedir més intensivament al desenvolupament de les seves capacitats de defensa, per mitjà del desenvolupament de les seves contribucions nacionals i la participació, si escau, en forces multinacionals, en els principals programes europeus d'equipament i en l'activitat de l'Agència en l'àmbit del desenvolupament de les capacitats de defensa, de la recerca, de l'adquisició i de l'armament (l'Agència Europea de Defensa), i
- b) a tenir la capacitat de proporcionar, com a màxim el 2010, sia a títol nacional, sia com a component de grups multinacionals de forces, d'unitats de combat específiques per a les missions projectades, configurades en el pla tàctic com a agrupament tàctic, amb els elements de suport, incloent-hi el transport i la logística, capaces d'emprendre, en un termini de 5 a 30 dies, les missions a què fa referència l'article 43 del Tractat de la Unió Europea, en particular per a respondre a les demandes de l'Organització de les Nacions Unides, i sostenibles durant un període inicial de 30 dies, prorrogable com a mínim fins a 120 dies.

Article 2

Els estats membres que participen en la cooperació estructurada permanent es comprometen, per tal d'assolir els objectius a què fa referència l'article 1:

- a) a cooperar, a partir de l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa, amb vista a assolir objectius acordats amb relació al nivell de despeses d'inversió en matèria d'equipaments de defensa, i a revisar periòdicament aquests objectius en funció de l'entorn de seguretat i de les responsabilitats internacionals de la Unió;
- b) a acostar, en la mesura que sigui possible, llurs instruments de defensa, principalment harmonitzant la identificació de les necessitats militars, posant en comú i, si escau, especialitzant llurs mitjans i capacitats de defensa, i també encoratjant la cooperació en els àmbits de la formació i de la logística;
- c) a adoptar mesures concretes per tal de reforçar la disponibilitat, la interoperabilitat, la flexibilitat i la capacitat de desplegament de llurs forces, principalment identificant objectius comuns en matèria de projecció de forces, incloent-hi la revisió eventual de llurs procediments de decisió nacionals;
- d) a cooperar a fi de garantir que s'adoptin les mesures necessàries, fins i tot per mitjà d'enfocaments multinacionals i sens perjudici dels compromisos que els concerneixin en el si de l'Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord, per a omplir les llacunes constatades en el marc del «Mecanisme de desenvolupament de les capacitats»;
- e) a participar, si escau, en el desenvolupament de programes comuns o europeus de grans equipaments en el marc de l'Agència Europea de Defensa.

Article 3

L'Agència Europea de Defensa contribueix a l'avaluació regular de les contribucions dels estats membres participants en matèria de capacitats, en particular de les contribucions proporcionades seguint els criteris que s'establiran, entre altres, seguint l'article 2, i n'elabora un informe com a mínim una vegada l'any. L'avaluació pot servir de base a les recomanacions i a les decisions del Consell adoptades de conformitat amb l'article 46 del Tractat de la Unió Europea.

PROTOCOL (NÚM. 11)
SOBRE L'ARTICLE 42 DEL TRACTAT DE LA UNIÓ EUROPEA

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

TENINT EN COMPTE la necessitat d'aplicar plenament les disposicions de l'article 42, apartat 2, del Tractat de la Unió Europea;

TENINT EN COMPTE que la política de la Unió en virtut de l'article 42 no ha d'afectar el caràcter específic de la política de seguretat i defensa de determinats estats membres, que ha de respectar les obligacions que deriven del Tractat de l'Atlàntic Nord per a determinats estats membres que considerin que llur defensa comuna es realitza en el marc de l'OTAN i que ha d'ésser compatible amb la política comuna de seguretat i defensa establerta en aquest marc;

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

La Unió Europea elabora, conjuntament amb la Unió de l'Europa Occidental, acords destinats a reforçar la cooperació mútua.

PROTOCOL (NÚM. 12) SOBRE EL PROCEDIMENT RELATIU ALS DÈFICITS EXCESSIUS

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

DESITJANT establir les modalitats del procediment relatiu als dèficits excessius a què fa referència l'article 126 del Tractat de funcionament de la Unió Europea,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Article 1

Els valors de referència a què fa referència l'article 126, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea són els següents:

- 3 % pel que fa a la relació entre el dèficit públic previst o efectiu i el producte interior brut a preus de mercat;
- 60 % pel que fa a la relació entre el deute públic i el producte interior brut a preus de mercat.

Article 2

En l'article 126 del tractat esmentat i en aquest protocol, s'entén per:

- *públic*, l'administració pública, és a dir les administracions centrals, les administracions regionals o locals i els fons de seguretat social, llevat de les operacions comercials, tal com són definides en el sistema europeu de comptes econòmics integrats;
- *dèficit*, l'endeutament net, tal com és definit en el sistema europeu de comptes econòmics integrats;
- *inversió*, la formació bruta de capital fix, tal com és definida en el sistema europeu de comptes econòmics integrats;
- *deute*, el valor nominal total del deute brut en curs al final de l'exercici i consolidat dins els sectors de l'administració pública, tal com és definida en el primer guió.

Article 3

A fi de garantir l'eficàcia del procediment relatiu als dèficits excessius, els governs dels estats membres són responsables, en els termes d'aquest procediment, dels dèficits de l'administració pública, tal com és definida en l'article 2, primer guió. Els estats membres vetllen perquè els procediments nacionals en matèria pressupostària els permetin satisfer les obligacions que els pertoquen en aquest àmbit en virtut dels tractats. Els estats membres notifiquen ràpidament i periòdicament a la Comissió llurs dèficits previstos i efectius, i també el nivell de llur deute.

Article 4

Les dades estadístiques utilitzades per a l'aplicació d'aquest protocol les proporciona la Comissió.

PROTOCOL (NÚM. 13) SOBRE ELS CRITERIS DE CONVERGÈNCIA

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

DESITJANT establir les modalitats dels criteris de convergència que han de guiar la Unió en les decisions per posar fi a les excepcions dels estats membres acollits a una excepció, a què fa referència l'article 140 del Tractat de funcionament de la Unió Europea,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Article 1

El criteri relatiu a l'estabilitat dels preus, a què fa referència l'article 140, apartat 1, primer guió, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, significa que un estat membre té un grau d'estabilitat de preus durador i una taxa d'inflació mitjana, observada en el decurs d'un període d'un any abans de l'examen, que no supera de més de l'1,5% la dels tres estats membres, com a màxim, que presentin els millors resultats en matèria d'estabilitat de preus. La inflació es calcula mitjançant l'índex de preus de consum sobre una base comparable, tenint en compte les diferències en les definicions nacionals.

Article 2

El criteri relatiu a la situació dels pressupostos públics, a què fa referència l'article 140, apartat 1, segon guió, del tractat esmentat, significa que un estat membre no és objecte, en el moment de l'examen, d'una decisió del Consell a què fa referència l'article 126, apartat 6, del dit tractat amb relació a l'existència d'un dèficit excessiu en aquest estat membre.

Article 3

El criteri relatiu a la participació en el mecanisme de canvi del sistema monetari europeu, a què fa referència l'article 140, apartat 1, tercer guió, del tractat esmentat, significa que un estat membre ha respectat els marges normals de fluctuació previstos pel mecanisme de canvi del sistema monetari europeu sense conèixer tensions greus com a mínim durant els dos darrers anys anteriors a l'examen, i particularment que no ha devaluat per iniciativa pròpia el tipus central bilateral de la seva moneda amb relació a l'euro durant el mateix període.

Article 4

El criteri de convergència dels tipus d'interès, a què fa referència l'article 140, apartat 1, quart guió, del tractat esmentat, en el curs d'un període d'un any abans de l'examen, significa que un estat membre ha tingut un tipus d'interès normal mitjà a llarg termini que no supera de més d'un 2% el dels tres estats membres, com a màxim, que presentin els millors resultats en matèria d'estabilitat de preus. Els tipus d'interès es calculen sobre la base

d'obligacions de l'estat a llarg termini o de títols comparables, tenint en compte les diferències en les definicions nacionals.

Article 5

Les dades estadístiques utilitzades per a l'aplicació d'aquest protocol les proporciona la Comissió.

Article 6

El Consell, pronunciant-se per unanimitat, a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, al BCE i al Comitè Econòmic i Financer, estableix les disposicions adequades per tal de precisar de manera detallada els criteris de convergència a què fa referència l'article 140 del tractat esmentat, que substitueixen aleshores aquest protocol.

PROTOCOL (NÚM. 14) SOBRE L'EUROGRUP

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

DESITJANT afavorir les condicions d'un creixement econòmic més fort en la Unió Europea i, amb aquesta finalitat, desenvolupar una coordinació continuada més estreta de les polítiques econòmiques de la zona euro;

CONSCIENTS de la necessitat d'establir disposicions especials per a un diàleg reforçat entre els estats membres la moneda dels quals és l'euro, en espera que l'euro esdevingui la moneda de tots els estats membres de la Unió,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Article 1

Els ministres dels estats membres la moneda dels quals és l'euro mantenen reunions informals. Aquestes reunions tenen lloc, quan cal, per debatre qüestions vinculades a les responsabilitats específiques que comparteixen en matèria de moneda única. La Comissió participa en les reunions. El Banc Central Europeu és convidat a prendre part en aquestes reunions, que són preparades pels representants dels ministres de finances dels estats membres la moneda dels quals és l'euro i de la Comissió.

Article 2

Els ministres dels estats membres la moneda dels quals és l'euro elegeixen un president per a dos anys i mig, per majoria d'aquests estats membres.

PROTOCOL (NÚM. 15)
SOBRE DETERMINADES DISPOSICIONS RELATIVES AL REGNE UNIT
DE LA GRAN BRETANYA I D'IRLANDA DEL NORD

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

RECONeixENT que el Regne Unit no està obligat o compromès a adoptar l'euro sense la decisió específica en aquest sentit del seu Govern i del seu Parlament,

VIST que, el 16 d'octubre de 1996 i el 30 d'octubre de 1997, el Govern del Regne Unit va notificar al Consell la seva intenció de no participar en la tercera fase de la unió econòmica i monetària,

CONSTATANT que el Govern del Regne Unit té la pràctica de finançar les seves necessitats d'endeutament mitjançant la venda de títols de deute al sector privat,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

1. El Regne Unit no està obligat a adoptar l'euro, llevat que notifiqui al Consell la intenció de fer-ho.
2. Els apartats 3 a 8 i 10 són aplicables al Regne Unit tenint en compte la notificació que ha fet el seu Govern al Consell del 16 d'octubre de 1996 i del 30 d'octubre de 1997.
3. El Regne Unit conserva els seus poders en matèria de política monetària d'acord amb el seu dret nacional.
4. L'article 119, segon paràgraf, l'article 126, apartats 1, 9 i 11, l'article 127, apartats 1 a 5, l'article 128, els articles 130, 131, 132, 133, 138 i 140, apartat 3, l'article 219, l'article 282, apartat 2, exceptuant-ne la primera i la darrera frases, l'article 282, apartat 5, i l'article 283 del Tractat de funcionament de la Unió Europea no són aplicables al Regne Unit. Així mateix, l'article 121, apartat 2, del dit tractat no li és aplicable pel que fa a l'adopció de les parts de les grans orientacions de les polítiques econòmiques relatives a la zona euro de manera general. En aquestes disposicions, les referències a la Unió i als estats membres no inclouen el Regne Unit i les referències als bancs centrals nacionals no inclouen el Banc d'Anglaterra.
5. El Regne Unit procura evitar un dèficit públic excessiu.

Els articles 143 i 144 del Tractat de funcionament de la Unió Europea es continuen aplicant al Regne Unit. L'article 134, apartat 4, i l'article 142 s'apliquen al Regne Unit com si s'hagués acollit a una excepció.

6. Se suspenen els drets de vot del Regne Unit en el cas dels actes del Consell a què fan referència els articles que enumera l'apartat 4 i en els casos a què fa referència l'article 139, apartat 4, primer paràgraf, del Tractat de funcionament de la Unió Europea. A aquest efecte, és aplicable l'article 139, apartat 4, segon paràgraf, del dit tractat.

El Regne Unit tampoc no té dret a participar en el nomenament del president, del vicepresident i dels altres membres del Comitè Executiu del BCE establert per l'article 283, apartat 2, segon paràgraf, del dit tractat.

7. Els articles 3, 4, 6, 7, 9.2, 10.1, 10.3, 11.2, 12.1, 14, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26, 27, 30, 31, 32, 33, 34 i 49 del Protocol sobre els estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del Banc Central Europeu («els estatuts») no són aplicables al Regne Unit.

En aquests articles, les referències a la Unió o als estats membres no afecten el Regne Unit i les referències als bancs centrals nacionals o als accionistes no afecten el Banc d'Anglaterra.

Les referències als articles 10.3 i 30.2 dels estatuts al «capital subscrit del BCE» no inclouen el capital subscrit pel Banc d'Anglaterra.

8. L'article 141, apartat 1, del Tractat de funcionament de la Unió Europea i els articles 43 a 47 dels estatuts són aplicables, tant si un estat membre és objecte d'una excepció com si no n'és, amb subjecció a les modificacions següents:

- a) a l'article 43, les referències a les missions del BCE i de l'IME inclouen les missions que encara s'han de dur a terme a partir de la introducció de l'euro a causa d'una eventual decisió del Regne Unit de no adoptar l'euro;
- b) a més de les missions a què fa referència l'article 46, el BCE exerceix funcions d'assessorament i d'assistència en l'elaboració de qualsevol decisió que el Consell pugui haver de prendre amb relació al Regne Unit d'acord amb les disposicions de l'apartat 9, lletres a) i c);
- c) el Banc d'Anglaterra abona la seva contribució al capital del BCE a títol de participació en les seves despeses de funcionament sobre la mateixa base que els bancs centrals nacionals dels estats membres que s'han acollit a una excepció.

9. El Regne Unit pot notificar en qualsevol moment que té intenció d'adoptar l'euro. En aquest cas:

- a) el Regne Unit té dret a adoptar l'euro sempre que compleixi les condicions necessàries. El Consell, pronunciant-se a proposta del Regne Unit, en les condicions i segons el procediment establerts per l'article 140, apartats 1 i 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, decideix si compleix les condicions necessàries;
- b) el Banc d'Anglaterra abona la seva part de capital subscrit i transfereix al BCE actius de reserva en divises i contribueix a les seves reserves sobre la mateixa base que el banc central nacional d'un estat membre que hagi deixat d'estar acollit a una excepció;
- c) el Consell, pronunciant-se en les condicions i segons el procediment establerts per l'article 140, apartat 3, del tractat esmentat, adopta qualsevol altra decisió necessària per a permetre que el Regne Unit adopti l'euro.

Si el Regne Unit adopta l'euro d'acord amb les disposicions d'aquest apartat, els apartats 3 a 8 deixen d'ésser aplicables.

10. Com a excepció a l'article 123 del Tractat de funcionament de la Unió Europea i a l'article 21.1 dels estatuts, el Govern del Regne Unit pot conservar la línia de crèdit «Ways and Means» de què disposa al Banc d'Anglaterra mentre el Regne Unit no adopti l'euro.

PROTOCOL (NÚM. 16)
SOBRE DETERMINADES DISPOSICIONS RELATIVES A DINAMARCA

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

VIST que la Constitució de Dinamarca conté disposicions que poden comportar que Dinamarca, abans de renunciar a la seva excepció, ho sotmeti a referèndum,

VIST que, el 3 de novembre de 1993, el Govern danès va notificar al Consell la intenció de no voler participar en la tercera fase de la unió econòmica i monetària,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

1. Dinamarca s'acull a una excepció, atesa la notificació feta al Consell pel Govern danès el 3 de novembre de 1993. Aquesta excepció té l'efecte de fer aplicables a Dinamarca tots els articles i totes les disposicions dels tractats i dels estatuts del SEBC i del BCE que fan referència a una excepció.
2. El procediment establert per l'article 140 del Tractat de funcionament de la Unió Europea per a posar fi a l'excepció només es pot iniciar a petició de Dinamarca.
3. En cas de revocació de l'excepció, les disposicions d'aquest protocol deixen d'ésser aplicables.

**PROTOCOL (NÚM. 17)
SOBRE DINAMARCA**

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

DESITJANT resoldre determinats problemes específics relatius a Dinamarca,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Les disposicions de l'article 14 del Protocol sobre els estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals no afecten el dret del Banc Nacional de Dinamarca d'exercir les tasques que assumeix actualment amb relació als territoris del Regne de Dinamarca que no són part de la Unió.

PROTOCOL (NÚM. 18)
SOBRE FRANÇA

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

DESITJANT tenir en compte un element específic relatiu a França,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

França conservarà el privilegi d'emetre moneda a Nova Caledònia, a la Polinèsia francesa i a Wallis i Futuna segons les modalitats establertes per la seva legislació nacional, i serà l'única habilitada per a determinar la paritat del franc CFP.

PROTOCOL (NÚM. 19)
SOBRE EL CABAL DE SCHENGEN INTEGRAT
EN EL MARC DE LA UNIÓ EUROPEA

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

CONSTATANT que els acords relatius a la supressió gradual dels controls en les fronteres comunes signats per determinats estats membres de la Unió Europea a Schengen el 14 de juny de 1985 i el 19 de juny de 1990, i també que els acords relacionats i les normes adoptades sobre la base d'aquests acords, han estat integrats en el marc de la Unió Europea pel tractat d'Amsterdam del 2 d'octubre de 1997;

DESITJANT preservar el cabal de Schengen, tal com es desplega a partir de l'entrada en vigor del Tractat d'Amsterdam, i desplegar aquest cabal per contribuir a assolir l'objectiu d'oferir als ciutadans de la Unió un espai de llibertat, de seguretat i de justícia sense fronteres interiors;

TENINT EN COMPTE la posició particular de Dinamarca;

TENINT EN COMPTE el fet que Irlanda i el Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord no participen en totes les disposicions del cabal de Schengen; que, de tota manera, cal preveure la possibilitat que aquests estats membres acceptin, totalment o parcialment, altres disposicions d'aquest cabal;

RECONEIXENT que, en conseqüència, cal recórrer a les disposicions dels tractats relatives a la cooperació reforçada entre determinats estats membres;

TENINT EN COMPTE la necessitat de mantenir les relacions de privilegi amb la República d'Islàndia i amb el Regne de Noruega, atès que aquests dos estats, juntament amb els estats nòrdics membres de la Unió Europea, estan vinculats per les disposicions de la Unió Nòrdica de Passaports;

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Article 1

El Regne de Bèlgica, la República de Bulgària, la República Txeca, el Regne de Dinamarca, la República Federal d'Alemanya, la República d'Estònia, la República Hel·lènica, el Regne d'Espanya; la República Francesa, la República Italiana, la República de Xipre, la República de Letònia, la República de Lituània, el Gran Ducat de Luxemburg, la República d'Hongria, la República de Malta, el Regne dels Països Baixos, la República d'Àustria, la República de Polònia, la República Portuguesa, Romania, la República d'Eslovènia, la República d'Eslovàquia, la República de Finlàndia i el Regne de Suècia estan autoritzats a establir entre ells una cooperació reforçada en els àmbits relacionats amb les disposicions definides pel Consell, que constitueixen el cabal de Schengen. Aquesta cooperació es duu a terme en el marc jurídic i institucional de la Unió Europea i dins del respecte a les disposicions pertinents dels tractats.

Article 2

El cabal de Schengen s'aplica als estats membres a què fa referència l'article 1, sens perjudici de l'article 3 de l'Acta d'adhesió del 16 d'abril de 2003 i de l'article 4 de l'Acta d'adhesió del 25 d'abril de 2005. El Consell substitueix el Comitè Executiu instituït pels acords de Schengen.

Article 3

La participació de Dinamarca en l'adopció de les mesures que constitueixen un desplegament del cabal de Schengen, i també l'execució i l'aplicació d'aquestes mesures a Dinamarca, són regulades per les disposicions pertinents del protocol sobre la posició de Dinamarca.

Article 4

Irlanda i el Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord en qualsevol moment poden sol·licitar de participar totalment o parcialment en les disposicions del cabal de Schengen.

El Consell es pronuncia sobre la sol·licitud per la unanimitat dels membres a què fa referència l'article 1 i el representant del govern de l'estat de què es tracti.

Article 5

1. Les propostes i les iniciatives basades en el cabal de Schengen resten subjectes a les disposicions pertinents dels tractats.

En aquest marc, mentre Irlanda o el Regne Unit, en un termini raonable, no notifiquin per escrit al Consell la intenció de participar-hi, es considera que l'autorització a què fa referència l'article 329 del Tractat de funcionament de la Unió Europea s'ha atorgat als estats membres a què fa referència l'article 1, i també a Irlanda o al Regne Unit si l'un o l'altre desitgen participar en els àmbits de cooperació de què es tracti.

2. Si es considera que Irlanda o el Regne Unit, en virtut d'una decisió adoptada d'acord amb l'article 4, han fet una notificació, l'un o l'altre, tanmateix, poden notificar per escrit al Consell, en el termini de tres mesos, que no desitgen participar en la proposta o iniciativa de què es tracti. En aquest cas, Irlanda o el Regne Unit no participen en l'adopció de l'esmentada proposta o iniciativa. A comptar d'aquesta darrera notificació, el procediment d'adopció de la mesura basada en el cabal de Schengen se suspèn fins al final del procediment establert pels apartats 3 o 4 fins que aquesta notificació sigui retirada en qualsevol moment del procediment.

3. Qualsevol decisió que hagi estat presa pel Consell d'acord amb l'article 4 deixa d'ésser aplicable a l'estat que hagi fet la notificació a què fa referència l'apartat 2, a comptar de la data d'entrada en vigor de la mesura proposada, en tant que el Consell ho consideri necessari i d'acord amb les condicions que determini una decisió del Consell, pronunciant-se per majoria qualificada a proposta de la Comissió. Aquesta decisió es pren d'acord amb els criteris següents: el Consell procura conservar la més gran participació possible de l'estat membre de què es tracti sense que això perjudiqui greument el funcionament pràctic de les parts del cabal de Schengen i respectant-ne la coherència. La Comissió presenta la seva proposta al més aviat possible a partir de la notificació a què fa referència l'apartat 2. El Consell, si cal havent convocat dues sessions successives, es pronuncia en el termini de quatre mesos a comptar de la proposta de la Comissió.

4. Si, finit el termini de quatre mesos, el Consell no ha adoptat cap decisió, un estat membre pot sol·licitar immediatament que la qüestió passi al Consell Europeu. En aquest cas, el Consell Europeu, en la reunió següent, pronunciant-se per majoria qualificada a proposta de la Comissió, adopta una decisió de conformitat amb els criteris a què fa referència l'apartat 3.

5. Si, al final del procediment establert pels apartats 3 o 4, el Consell o, si escau, el Consell Europeu no ha adoptat cap decisió, es posa fi a la suspensió del procediment d'adopció de la mesura basada en el cabal de Schengen. Si, posteriorment, aquesta mesura s'adopta, qualsevol decisió presa pel Consell d'acord amb l'article 4 deixa d'aplicar-se, a comptar de la data d'entrada en vigor de la dita mesura, a l'estat membre de què es tracti, dins els límits i en les condicions establerts per la Comissió, llevat que, abans de l'adopció de la mesura, el dit estat membre hagi retirat la notificació a què fa referència l'apartat 2. La Comissió es pronuncia com a màxim en la data d'adopció de la mesura. En adoptar la seva decisió, la Comissió respecta els criteris a què fa referència l'apartat 3.

Article 6

La República d'Islàndia i el Regne de Noruega són associats en l'execució del cabal de Schengen i el seu desplegament posterior. A aquest efecte s'han previst procediments adequats en el marc d'un acord amb aquests estats, adoptat pel Consell, pronunciant-se per la unanimitat dels membres a què fa referència l'article 1. Aquest acord ha de contenir les disposicions relatives a la contribució d'Islàndia i de Noruega sobre qualsevol conseqüència financera derivada de l'execució d'aquest protocol.

El Consell, pronunciant-se per unanimitat, conclou un acord independent amb Islàndia i Noruega per determinar els drets i les obligacions entre Irlanda i el Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord, d'una banda, i Islàndia i Noruega, de l'altra, en els àmbits del cabal de Schengen que s'apliquen a aquests estats.

Article 7

Als efectes de les negociacions per a l'adhesió de nous estats membres a la Unió Europea, el cabal de Schengen i les altres mesures adoptades per les institucions en llur àmbit d'aplicació es consideren un cabal que ha d'ésser acceptat íntegrament per tots els estats candidats a l'adhesió.

PROTOCOL (NÚM. 20)
SOBRE L'APLICACIÓ DE DETERMINATS ASPECTES DE L'ARTICLE 26
DEL TRACTAT DE FUNCIONAMENT DE LA UNIÓ EUROPEA
AL REGNE UNIT I A IRLANDA

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

DESITJANT regular determinades qüestions relatives al Regne Unit i a Irlanda,

TENINT EN COMPTE l'existència, des de fa molts anys, d'acords especials relatius als viatges entre el Regne Unit i Irlanda,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Article 1

No obstant els articles 26 i 77 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, qualsevol altra disposició de l'esmentat Tractat o del Tractat de la Unió Europea, qualsevol mesura adoptada en virtut d'aquests tractats o qualsevol acord internacional adoptat per la Unió o per la Unió i els seus estats membres amb un país tercer o amb diversos, el Regne Unit pot exercir, en les seves fronteres amb altres estats membres, sobre les persones que desitgin entrar en el seu territori, els controls que consideri necessaris per a:

- a) verificar el dret d'entrada en el territori del Regne Unit de ciutadans d'estats membres o persones a llur càrrec que s'acullin a drets que els atorga el dret de la Unió, i també de ciutadans d'altres estats als quals un acord que vincula el Regne Unit atorgui aquests drets, i
- b) decidir si concedeix a altres persones l'autorització d'entrada en el territori del Regne Unit.

Cap disposició dels articles 26 i 77 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, ni qualsevol altra disposició del dit tractat o del Tractat de la Unió Europea, ni qualsevol altra mesura adoptada en aplicació d'aquests no afecta de cap manera els drets del Regne Unit d'establir o d'exercir els dits controls. Les referències al Regne Unit en aquest article inclouen els territoris les relacions exteriors dels quals en depenen.

Article 2

El Regne Unit i Irlanda poden continuar establint entre ells acords relatius a la circulació de les persones entre llurs territoris (la «zona de viatge comuna»), tot respectant plenament els drets de les persones a què fa referència l'article 1, primer paràgraf, lletra a), d'aquest protocol. En conseqüència, mentre aquests acords siguin vigents, les disposicions de l'article 1 d'aquest protocol s'apliquen a Irlanda en les mateixes condicions que al Regne Unit. Cap disposició dels articles 26 i 77 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, ni qualsevol altra disposició del dit tractat o del Tractat de la Unió Europea, ni qualsevol altra mesura adoptada en aplicació d'aquests no afecten de cap manera els dits acords.

Article 3

Els altres estats membres tenen la facultat d'exercir, en llurs fronteres o en qualsevol punt d'entrada de llur territori, els dits controls sobre les persones que volen entrar en llur territori provinents del Regne Unit o de qualsevol altre territori les relacions exteriors del qual en depenguin, amb els mateixos efectes que els que estableix l'article 1 d'aquest protocol, o procedents d'Irlanda, en la mesura que les disposicions de l'article 1 d'aquest protocol hi són aplicables.

Cap disposició dels articles 26 i 77 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, ni qualsevol altra disposició del dit tractat o del Tractat de la Unió Europea, ni qualsevol mesura adoptada en aplicació d'aquests no afecta de cap manera el dret dels altres estats membres d'establir o d'exercir els dits controls.

PROTOCOL (NÚM. 21)
SOBRE LA POSICIÓ DEL REGNE UNIT I D'IRLANDA PEL QUE FA
A L'ESPAI DE LLIBERTAT, DE SEGURETAT I DE JUSTÍCIA

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

DESITJANT regular determinades qüestions relatives al Regne Unit i a Irlanda,

TENINT EN COMPTE el protocol sobre l'aplicació de determinats aspectes de l'article 26 del Tractat de funcionament de la Unió Europea al Regne Unit i a Irlanda,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Article 1

Amb subjecció a l'article 3, el Regne Unit i Irlanda no participen en l'adopció pel Consell de les mesures proposades en virtut del títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea. Les decisions que el Consell ha d'adoptar per unanimitat requereixen la unanimitat dels membres del Consell, llevat dels representants dels governs del Regne Unit i d'Irlanda.

Als efectes d'aquest article, la majoria qualificada es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3, del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Article 2

En virtut de l'article 1 i amb subjecció als articles 3, 4 i 6, cap de les disposicions del títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea, cap mesura adoptada en aplicació d'aquest títol, cap disposició de qualsevol acord internacional adoptat per la Unió en aplicació d'aquest títol i cap decisió del Tribunal de Justícia de la Unió Europea que interpreti aquestes disposicions o mesures no vincula el Regne Unit o Irlanda ni els és aplicable. Aquestes disposicions, mesures o decisions no afecten de cap manera les competències, els drets i les obligacions d'aquests estats. Aquestes disposicions, mesures o decisions no modifiquen de cap manera ni el cabal comunitari ni el de la Unió i no són part del dret de la Unió tal com s'apliquen al Regne Unit o a Irlanda.

Article 3

1. El Regne Unit o Irlanda poden notificar per escrit al president del Consell, en el termini de tres mesos a comptar de la presentació al Consell d'una proposta o d'una iniciativa en aplicació del títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea, que desitgen participar en l'adopció i en l'aplicació de la mesura proposada; una vegada feta la notificació, aquests estats tenen dret a participar-hi.

Les decisions que el Consell ha d'adoptar per unanimitat requereixen la unanimitat dels membres del Consell, llevat dels membres que no han fet la notificació. Tots els estats membres que han participat en l'adopció d'una mesura d'acord amb aquest paràgraf resten vinculats per aquesta mesura.

Les mesures adoptades en aplicació de l'article 70 del Tractat de funcionament de la Unió Europea estableixen les condicions de participació del Regne Unit i d'Irlanda en les avaluacions relatives als àmbits coberts pel títol V de la tercera part del dit tractat.

Als efectes d'aquest article, la majoria qualificada es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3, del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

2. Si, transcorregut un termini raonable, una de les mesures a què fa referència l'apartat 1 no es pot adoptar amb la participació del Regne Unit o d'Irlanda, el Consell pot adoptar-la d'acord amb l'article 1, sense la participació del Regne Unit o d'Irlanda. En aquest cas, s'aplica l'article 2.

Article 4

El Regne Unit o Irlanda, en qualsevol moment a partir que el Consell hagi adoptat una mesura en aplicació del títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea, poden notificar al Consell i a la Comissió la seva intenció d'acceptar aquesta mesura. En aquest cas, s'aplica *mutatis mutandis* el procediment que estableix l'article 331, apartat 1, del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Article 4 bis

1. Les disposicions d'aquest protocol també s'apliquen, pel que fa al Regne Unit i a Irlanda, a les mesures proposades o adoptades en virtut del títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea que modifiquen una mesura vigent que sigui vinculant per a aquests estats.

2. Tanmateix, en els casos que el Consell, pronunciant-se a proposta de la Comissió, decideixi que la no-participació del Regne Unit o d'Irlanda en la versió modificada d'una mesura vigent fa inviable d'aplicar aquesta mesura a altres estats membres o a la Unió, pot instar el Regne Unit o Irlanda a fer una notificació de conformitat amb l'article 3 o l'article 4. Als efectes de l'article 3, s'obre un nou període de dos mesos, a comptar de la data en què el Consell ha adoptat aquesta decisió.

Si, en finir el termini de dos mesos a comptar de la decisió del Consell, el Regne Unit o Irlanda no han fet cap notificació de conformitat amb l'article 3 o l'article 4, la mesura vigent ja no els vincula ni els és aplicable, llevat que l'estat membre concernit hagi fet una notificació de conformitat amb l'article 4 abans de l'entrada en vigor de la mesura modificada. Això produeix efectes a comptar de la data d'entrada en vigor de la mesura modificada o, si és posterior, de la data de finiment del termini de dos mesos.

Als efectes d'aquest apartat, el Consell, després d'haver debatut en profunditat la qüestió, es pronuncia per majoria qualificada dels seus membres que representen els estats membres que participen o han participat en l'adopció de la mesura modificada. La majoria qualificada del Consell es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3, lletra a), del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

3. El Consell, pronunciant-se per majoria qualificada a proposta de la Comissió, també pot decidir que el Regne Unit o Irlanda suportin, si escau, les conseqüències financeres directes que derivin necessàriament i inevitablement d'haver deixat de participar en la mesura vigent.

4. Aquest article és sens perjudici de l'article 4.

Article 5

Un estat membre que no estigui vinculat per una mesura adoptada en aplicació del títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea no suporta les conseqüències financeres d'aquesta mesura altres que les despeses administratives ocasionades a les institucions, llevat que el Consell, pronunciant-se per la unanimitat de tots els seus membres, i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, ho decideixi altrament.

Article 6

Si, en els casos a què fa referència aquest protocol, el Regne Unit o Irlanda estan vinculats per una mesura adoptada pel Consell en aplicació del títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea, s'apliquen a aquest estat, amb relació a la dita mesura, les disposicions pertinents dels tractats.

Article 6 bis

Les normes establertes sobre la base de l'article 16 del Tractat de funcionament de la Unió Europea relatives al tractament de les dades de caràcter personal per als estats membres en l'exercici d'activitats derivades de l'àmbit d'aplicació dels capítols 4 o 5 del títol V de la tercera part del dit tractat només són vinculants per al Regne Unit o per a Irlanda en la mesura que els són vinculants normes de la Unió que regulen formes de cooperació judicial en matèria penal o de cooperació policial en el marc de les quals les disposicions establertes sobre la base de l'article 16 han d'ésser respectades.

Article 7

Els articles 3, 4 i 4 bis s'entenen sens perjudici del protocol sobre el cabal de Schengen integrat en el marc de la Unió Europea.

Article 8

Irlanda pot notificar per escrit al Consell que no desitja continuar acollida a les disposicions d'aquest protocol. En aquest cas, s'apliquen a Irlanda les disposicions normals dels tractats.

Article 9

Pel que fa a Irlanda, aquest protocol no s'aplica a l'article 75 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

PROTOCOL (NÚM. 22) SOBRE LA POSICIÓ DE DINAMARCA

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

RECORDANT la decisió dels caps d'estat o de govern, reunits en el si del Consell Europeu a Edimburg el 12 de desembre de 1992, relativa a determinats problemes plantejats per Dinamarca respecte al Tractat de la Unió Europea,

HAVENT PRES NOTA de la posició de Dinamarca pel que fa a la ciutadania, la unió econòmica i monetària, la política de defensa i la justícia i els afers interiors, tal com s'enuncia en la decisió d'Edimburg,

CONSCIENTS del fet que el manteniment en el marc dels tractats d'un règim jurídic originat en la decisió d'Edimburg limitarà significativament la participació de Dinamarca en àmbits importants de cooperació de la Unió i que interessaria a la Unió garantir la integritat del cabal en l'àmbit de la llibertat, de la seguretat i de la justícia;

DESITJANT, en conseqüència, establir un marc jurídic que ofereixi a Dinamarca la possibilitat de participar en l'adopció de mesures proposades sobre la base del títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea i saludant la intenció de Dinamarca d'acollir-se a aquesta possibilitat quan ho permetin les seves normes constitucionals;

PRENENT NOTA que Dinamarca no s'oposarà al fet que els altres estats membres continuïn desenvolupant llur cooperació pel que fa a mesures que no la vinculen,

TENINT EN COMPTE l'article 3 del protocol sobre el cabal de Schengen integrat en el marc de la Unió Europea,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

PART I

Article 1

Dinamarca no participa en l'adopció pel Consell de les mesures proposades en virtut del títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea. Per a les decisions que el Consell ha d'adoptar per unanimitat es requereix la unanimitat dels membres del Consell, llevat del representant del Govern de Dinamarca.

Als efectes d'aquest article, la majoria qualificada es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3, del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Article 2

Cap de les disposicions del títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea, cap mesura adoptada en aplicació d'aquest títol, cap disposició d'un acord internacional adoptat per la Unió en aplicació del dit títol i cap decisió del Tribunal de Justícia de la Unió Europea que interpreti aquestes disposicions o mesures o qualsevol altra mesura modificada o modificable en aplicació del dit títol no vincula Dinamarca ni li és aplicable; aquestes disposicions, mesures o decisions no afecten de cap manera les competències, els drets i les obligacions de Dinamarca; aquestes disposicions, mesures o decisions no modifiquen de cap manera el cabal comunitari ni el de la Unió i no són part del dret de la Unió, tal com s'apliquen a Dinamarca. En particular, els actes de la Unió en l'àmbit de la cooperació policial i judicial en matèria penal que han estat adoptats abans de l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa que s'han modificat continuen vinculant Dinamarca i li són aplicables sense canvis.

Article 2 bis

L'article 2 d'aquest protocol també és aplicable a les normes establertes sobre la base de l'article 16 del Tractat de funcionament de la Unió Europea relatives al tractament de les dades de caràcter personal pels estats membres en l'exercici d'activitats compreses en l'àmbit d'aplicació dels capítols 4 o 5 del títol V de la tercera part del dit tractat.

Article 3

Dinamarca no suporta les conseqüències financeres de les mesures a què fa referència l'article 1 altres que les despeses administratives ocasionades a les institucions.

Article 4

1. Dinamarca, en el termini de sis mesos a partir que el Consell hagi decretat una mesura relativa a una proposta o a una iniciativa destinada a desplegar el cabal de Schengen i compresa en aquesta part, decideix si incorpora aquesta mesura en el seu dret nacional. Si decideix fer-ho, aquesta mesura crearà una obligació de dret internacional entre Dinamarca i els altres estats membres vinculats per aquesta mesura.
2. Si Dinamarca decideix no aplicar una mesura del Consell en el sentit de l'apartat 1, els estats membres vinculats per aquesta mesura i Dinamarca examinaran les mesures adequades que caldrà prendre.

PART II

Article 5

Pel que fa a les mesures decretades pel Consell en l'àmbit de l'article 26, apartat 1, de l'article 42 i dels articles 43 a 46 del Tractat de la Unió Europea, Dinamarca no participa en l'elaboració ni en l'execució de les decisions i les accions de la Unió que tinguin implicacions en matèria de defensa. Dinamarca no participa, doncs, en llur adopció. Dinamarca no s'oposarà al fet que els altres estats membres continuïn desenvolupant llur cooperació en aquest àmbit. Dinamarca no està obligada a contribuir al finançament de les despeses operatives derivades d'aquestes mesures, ni a posar capacitats militars a disposició de la Unió.

Els actes que el Consell ha d'adoptar per unanimitat requereixen la unanimitat dels membres del Consell, llevat del representant del Govern danès.

Als efectes d'aquest article, la majoria qualificada es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3, del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

PART III

Article 6

Els articles 1, 2 i 3 no s'apliquen a les mesures que determinen els països tercers els ciutadans dels quals s'han de dotar d'un visat quan traspassin fronteres exteriors dels estats membres ni a les mesures relatives a l'establiment d'un model formalitzat de visat.

PART IV

Article 7

Dinamarca, en qualsevol moment, i d'acord amb les seves exigències constitucionals, pot informar els altres estats membres que ja no desitja acollir-se a la totalitat o a una part d'aquest protocol. En aquest cas, Dinamarca aplicarà íntegrament totes les mesures pertinents vigents aleshores, adoptades en el marc de la Unió Europea.

Article 8

1. Dinamarca, en qualsevol moment, i sens perjudici de l'article 7, d'acord amb les seves exigències constitucionals, pot notificar als altres estats membres que, amb efecte a partir del primer dia del mes següent de la notificació, la part I consisteix en les disposicions que figuren en l'annex. En aquest cas, els articles 5 a 8 es renumeren en conseqüència.

2. Al cap de sis mesos de la data d'entrada en vigor de la notificació a què fa referència l'apartat 1, tot el cabal de Schengen i les mesures adoptades per a desplegar-lo que, fins aleshores, vinculaven Dinamarca en qualitat d'obligacions de dret internacional vinculen Dinamarca en qualitat de dret de la Unió.

ANNEX

Article 1

Amb subjecció a l'article 3, Dinamarca no participa en l'adopció pel Consell de les mesures proposades en aplicació del títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea. Per als actes que el Consell ha d'adoptar per unanimitat, es requereix la unanimitat dels membres del Consell, llevat del representant del Govern danès.

Als efectes d'aquest article, la majoria qualificada es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3, del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Article 2

En virtut de l'article 1 i amb subjecció als articles 3, 4 i 8, cap de les disposicions del títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea, cap mesura adoptada en aplicació de l'esmentat títol, cap disposició d'un acord internacional adoptat per la Unió en aplicació de l'esmentat títol i cap decisió del Tribunal de Justícia de la Unió Europea que interpreti aquestes disposicions o mesures no vincula Dinamarca ni li és aplicable. Aquestes disposicions, mesures o decisions no afecten de cap manera les competències, els drets i les obligacions de Dinamarca. Aquestes disposicions, mesures o decisions no modifiquen de cap manera el cabal comunitari ni el de la Unió i no són part del dret de la Unió, tal com s'apliquen a Dinamarca.

Article 3

1. Dinamarca pot notificar per escrit al president del Consell, en el termini de tres mesos a comptar de la presentació al Consell d'una proposta o una iniciativa en aplicació del títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea, que desitja participar en l'adopció i en l'aplicació de la mesura proposada, una vegada feta la notificació, Dinamarca té dret a fer-ho.

2. Si, transcorregut un termini raonable, una de les mesures a què fa referència l'apartat 1 no es pot adoptar amb la participació de Dinamarca, el Consell pot adoptar la mesura a què fa referència l'apartat 1, d'acord amb l'article 1, sense la participació de Dinamarca. En aquest cas, s'aplica l'article 2.

Article 4

A partir de l'adopció d'una mesura en aplicació del títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea, Dinamarca pot notificar en qualsevol moment al Consell i a la Comissió la seva intenció d'acceptar aquesta mesura. En aquest cas, s'aplica *mutatis mutandis* el procediment que estableix l'article 331, apartat 1, del dit tractat.

Article 5

1. Les disposicions d'aquest protocol també s'apliquen, pel que fa a Dinamarca, a les mesures proposades o adoptades en virtut del títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea que modifiquen una mesura vigent que sigui vinculant per a aquest estat.

2. Tanmateix, en els casos que el Consell, pronunciant-se a proposta de la Comissió, decideixi que la no-participació de Dinamarca en la versió modificada d'una mesura vigent fa inviable d'aplicar aquesta mesura a altres estats membres o a la Unió, pot instar Dinamarca a fer una notificació de conformitat amb l'article 3 o amb l'article 4. Als efectes de l'article 3, s'obre un nou període de dos mesos, a comptar de la data en què el Consell ha adoptat aquesta decisió.

Si, en finir el termini de dos mesos a comptar de la decisió del Consell, Dinamarca no ha fet cap notificació de conformitat amb l'article 3 o amb l'article 4, la mesura vigent ja no la vincula ni li és aplicable, llevat que hagi fet una notificació de conformitat amb l'article 4 abans de l'entrada en vigor de la mesura modificada. Això produeix efectes a comptar de la data d'entrada en vigor de la mesura modificada o, si és posterior, de la data de finiment del termini de dos mesos.

Als efectes d'aquest apartat, el Consell, després d'haver debatut en profunditat la qüestió, es pronuncia per majoria qualificada dels seus membres que representen els estats membres que participen o han participat en l'adopció de la mesura modificada. La majoria qualificada del Consell es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3, lletra a), del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

3. El Consell, pronunciant-se per majoria qualificada a proposta de la Comissió, també pot decidir que Dinamarca suporti, si escau, les conseqüències financeres directes que derivin necessàriament i inevitablement d'haver deixat de participar en la mesura vigent.

4. Aquest article és sens perjudici de l'article 4.

Article 6

1. La notificació establerta per l'article 4 es presenta com a màxim sis mesos després de l'adopció definitiva d'una mesura que desplegui el cabal de Schengen.

Si Dinamarca no presenta cap notificació d'acord amb els articles 3 o 4 als efectes d'una mesura que desplegui el cabal de Schengen, els estats membres que hi estiguin vinculats i Dinamarca examinaran les disposicions que cal prendre.

2. Una notificació feta en aplicació de l'article 3 als efectes d'una mesura que desplegui el cabal de Schengen es considera que constitueix irrevocablement una notificació feta en aplicació de l'article 3 als efectes de qualsevol altra proposta o iniciativa destinada a desplegar aquesta mesura, sempre que aquesta proposta o iniciativa desplegui el cabal de Schengen.

Article 7

Les normes establertes d'acord amb l'article 16 del Tractat de funcionament de la Unió Europea relatives al tractament de dades de caràcter personal pels estats membres en l'exercici d'activitats derivades de l'àmbit d'aplicació dels capítols 4 o 5 del títol V de la tercera part de l'esmentat tractat només són vinculants per a Dinamarca en la mesura que hi siguin vinculants normes de la Unió que regulin formes de cooperació judicial en matèria penal o de cooperació policial en el marc de les quals les disposicions fixades sobre la base de l'article 16 han d'ésser respectades.

Article 8

Quan, en els casos a què fa referència aquesta part, Dinamarca està vinculada per una mesura adoptada pel Consell en aplicació del títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea, les disposicions pertinents dels tractats s'apliquen a Dinamarca pel que fa a la mesura de què es tracti.

Article 9

Quan Dinamarca no està vinculada per una mesura adoptada en aplicació del títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea, no suporta les conseqüències financeres d'aquesta mesura altres que les despeses administratives ocasionades a les institucions, llevat que el Consell, pronunciant-se per la unanimitat de tots els seus membres, amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, ho decideixi altrament.

PROTOCOL (NÚM. 23)
SOBRE LES RELACIONS EXTERIORS DELS ESTATS MEMBRES
PEL QUE FA AL PAS DE LES FRONTERES EXTERIORS

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

TENINT EN COMPTE la necessitat per als estats membres de garantir controls efectius en llurs fronteres exteriors, si escau en cooperació amb països tercers,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Les disposicions sobre les mesures relatives al pas de les fronteres exteriors establertes per l'article 77, apartat 2, lletra b), del Tractat de funcionament de la Unió Europea no prejudgen la competència dels estats membres de negociar o d'establir acords amb països tercers, sempre que aquests acords respectin el dret de la Unió i els altres acords internacionals pertinents.

PROTOCOL (NÚM. 24)
SOBRE EL DRET D'ASIL PER ALS CIUTADANS DELS ESTATS
MEMBRES DE LA UNIÓ EUROPEA

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

CONSIDERANT que, d'acord amb l'article 6, apartat 1, del Tractat de la Unió Europea, la Unió reconeix els drets, les llibertats i els principis enunciats en la Carta dels drets fonamentals,

CONSIDERANT que, d'acord amb l'article 6, apartat 3, del Tractat de la Unió Europea, els drets fonamentals, tal com estan garantits pel Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals, són part del dret de la Unió en tant que principis generals,

CONSIDERANT que el Tribunal de Justícia de la Unió Europea és competent per a garantir que, en la interpretació i l'aplicació de l'article 6, apartats 1 i 3, del Tractat de la Unió Europea, el dret és respectat per la Unió.

CONSIDERANT que, d'acord amb l'article 49 del Tractat de la Unió Europea, qualsevol estat europeu que sol·licita ésser membre de la Unió ha de respectar els valors que enuncia l'article 2 del Tractat de la Unió Europea,

TENINT PRESENT que l'article 7 del Tractat de la Unió Europea crea un mecanisme de suspensió de determinats drets en el cas que un estat membre violi greument i persistentment aquests valors,

RECORDANT que qualsevol ciutadà d'un estat membre gaudeix, en tant que ciutadà de la Unió, d'un estatut i d'una protecció especials que els estats membres garanteixen d'acord amb les disposicions de la segona part del Tractat de funcionament de la Unió Europea,

TENINT PRESENT que els tractats estableixen un espai sense fronteres interiors i concedeixen a cada ciutadà de la Unió el dret de circular i de residir lliurement en el territori dels estats membres,

DESITJANT impedir que es recorri a l'asil amb finalitats altres que les pròpies d'aquesta institució,

CONSIDERANT que aquest protocol respecta la finalitat i els objectius de la Convenció de Ginebra del 28 de juliol de 1951 sobre l'estatut dels refugiats,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Article únic

Atès el nivell de protecció dels drets fonamentals i de les llibertats fonamentals en els estats membres de la Unió Europea, es considera que aquests són països d'origen segurs recíprocament per a totes les qüestions jurídiques i pràctiques en matèria d'asil. En conseqüència, qualsevol sol·licitud d'asil presentada per un ciutadà d'un estat membre només pot ésser presa en consideració o declarada admissible per a la instrucció per un altre estat membre en els casos següents:

- a) si l'estat membre del qual és ciutadà el sol·licitant, invocant l'article 15 del Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals, adopta, després de l'entrada en vigor del Trac-

tat d'Amsterdam, mesures que estableixin excepcions, en el seu territori, de les seves obligacions pel que fa a aquest conveni;

- b) si s'ha iniciat el procediment establert per l'article 7, apartat 1, del Tractat de la Unió Europea i fins que el Consell o, si escau, el Consell Europeu adopti una decisió sobre aquesta qüestió amb relació a l'estat membre del qual el sol·licitant és ciutadà;
- c) si el Consell ha adoptat una decisió d'acord amb l'article 7, apartat 1, del Tractat de la Unió Europea pel que fa a l'estat membre del qual el sol·licitant és ciutadà o si el Consell Europeu ha adoptat una decisió d'acord amb l'article 7, apartat 2, del dit tractat pel que fa a l'estat membre del qual el sol·licitant és ciutadà;
- d) si un estat membre ho hagués de decidir unilateralment pel que fa a la sol·licitud d'un ciutadà d'un altre estat membre; en aquest cas, el Consell n'és immediatament informat; la sol·licitud és atesa sobre la base de la presumpció que és manifestament no fonamentada, sense que, sigui quin sigui el cas, en resti afectada de cap manera la facultat de decisió de l'estat membre.

PROTOCOL (NÚM. 25)
SOBRE L'EXERCICI DE LES COMPETÈNCIES COMPARTIDES

LES ALTES PARTS CONTRAENTS

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Article únic

Pel que fa a l'article 2, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, relatiu a les competències compartides, quan la Unió exerceixi una acció en un àmbit determinat, l'àmbit d'aplicació d'aquest exercici de competència només cobreix els elements regulats per l'acte de la Unió de què es tracti i, en conseqüència, no en cobreix tot l'àmbit.

PROTOCOL (NÚM. 26)
SOBRE ELS SERVEIS D'INTERÈS GENERAL

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

DESITJANT subratllar la importància dels serveis d'interès general,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Article 1

Els valors comuns de la Unió relatius als serveis d'interès econòmic general en el sentit que determina l'article 14 del Tractat de funcionament de la Unió Europea comprenen principalment:

- el paper essencial i l'àmplia capacitat discrecional de les administracions nacionals, regionals i locals per a proporcionar, fer executar i organitzar els serveis d'interès econòmic general d'una manera que respongui tant com sigui possible a les necessitats dels usuaris;
- la diversitat dels serveis d'interès econòmic general i les disparitats que puguin resultar de les necessitats i les preferències dels usuaris per raó de situacions geogràfiques, socials o culturals diferents;
- un nivell elevat de qualitat, de seguretat i d'accessibilitat econòmica, la igualtat de tracte i la promoció de l'accés universal i dels drets dels usuaris;

Article 2

Les disposicions dels tractats no afecten de cap manera la competència dels estats membres per a prestar, fer executar i organitzar serveis no econòmics d'interès general.

PROTOCOL (NÚM. 27)
SOBRE EL MERCAT INTERIOR I LA COMPETÈNCIA

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

TENINT EN COMPTE que el mercat interior tal com és definit per l'article 3 del Tractat de la Unió Europea comprèn un sistema que garanteix que la competència no es falseja,

HAN ACORDAT que

a aquest efecte, la Unió adopta, si cal, mesures en el marc de les disposicions dels tractats, incloent-hi l'article 352 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Aquest protocol s'incorpora com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea.

PROTOCOL (NÚM. 28) SOBRE LA COHESIÓ ECONÒMICA, SOCIAL I TERRITORIAL

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

RECORDANT que l'article 3 del Tractat de la Unió Europea esmenta, entre altres objectius, la promoció de la cohesió econòmica, social i territorial i de la solidaritat entre els estats membres, i que la dita cohesió figura entre els àmbits de competència compartida de la Unió enumerats per l'article 4, apartat 2, lletra c), del Tractat de funcionament de la Unió Europea,

RECORDANT que les disposicions del conjunt del títol XVIII de la tercera part, dedicat a la cohesió econòmica, social i territorial, proporcionen la base jurídica que permet consolidar i desenvolupar més l'acció de la Unió en l'àmbit de la cohesió econòmica, social i territorial, particularment de crear un nou fons,

RECORDANT que les disposicions de l'article 177 del Tractat de funcionament de la Unió Europea preveuen la creació d'un Fons de cohesió,

CONSTATANT que el Banc Europeu d'Inversions (BEI) presta sumes considerables i cada vegada més importants en benefici de les regions més pobres,

CONSTATANT el desig de més flexibilitat en les modalitats d'atorgament dels recursos que provenen dels fons estructurals,

CONSTATANT el desig de modular els nivells de participació de la Unió en els programes i els projectes en països determinats,

CONSTATANT que hi ha la proposta de tenir més en compte, en el sistema de recursos propis, la prosperitat relativa dels estats membres,

REITEREN que la promoció de la cohesió econòmica, social i territorial és vital per al desenvolupament integral i l'èxit durador de la Unió;

REITEREN llur convicció que els fons estructurals han de continuar exercint un paper considerable per a l'assoliment dels objectius de la Unió en l'àmbit de la cohesió;

REITEREN llur convicció que el BEI ha de continuar dedicant la major part dels seus recursos a promoure la cohesió econòmica, social i territorial i es declaren disposats a revisar el capital que necessita el BEI, quan calgui a aquest efecte;

ACORDEN que el Fons de cohesió atribuirà contribucions financeres de la Unió a projectes relatius al medi ambient i a les xarxes transeuropees en els estats membres el PNB per habitant dels quals sigui inferior al 90% de la mitjana de la Unió i que hagin aplicat un programa destinat a satisfer les condicions de convergència econòmica a què fa referència l'article 126 del Tractat de funcionament de la Unió Europea;

DECLAREN llur intenció de permetre més flexibilitat en l'atorgament de crèdits provinents dels fons estructurals a fi de tenir en compte les necessitats específiques que no se satisfan en el marc de la reglamentació actual dels fons estructurals;

DECLAREN llur voluntat de modular els graus de participació de la Unió en el marc dels programes i dels projectes dels fons estructurals, a fi d'evitar augments excessius de les despeses pressupostàries en els estats membres menys pròspers;

RECONEIXEN la necessitat de seguir de prop els progressos assolits en la via de la cohesió econòmica, social i territorial i es declaren disposats a estudiar totes les mesures necessàries respecte a això;

AFIRMEN llur intenció de tenir més en compte la capacitat contributiva dels diversos estats membres en el sistema de recursos propis i d'estudiar mitjans que permetin corregir, per als estats membres menys pròspers, els elements regressius del sistema actual de recursos propis;

ACORDEN incorporar aquest protocol com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea.

PROTOCOL (NÚM. 29)
SOBRE EL SISTEMA DE RADIODIFUSIÓ PÚBLICA EN ELS ESTATS
MEMBRES

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

CONSIDERANT que la radiodifusió pública en els estats membres està directament vinculada a les necessitats democràtiques, socials i culturals de cada societat, i també amb la necessitat de preservar el pluralisme en els mitjans de comunicació,

HAN ACORDAT les disposicions interpretatives següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Les disposicions dels tractats són sens perjudici de la competència dels estats membres de finançar el servei públic de radiodifusió en la mesura que aquest finançament es concedeix als organismes de radiodifusió amb la finalitat d'exercir la funció de servei públic tal com ha estat conferida, definida i organitzada per cada estat membre i en la mesura que aquest finançament no altera les condicions d'intercanvis i de la competència en la Unió en un grau que sigui contrari a l'interès comú, tenint en compte la realització de la funció d'aquest servei públic.

PROTOCOL (NÚM. 30)
SOBRE L'APLICACIÓ DE LA CARTA DELS DRETS FONAMENTALS
DE LA UNIÓ EUROPEA A POLÒNIA I AL REGNE UNIT

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

CONSIDERANT que en l'article 6 del Tractat de la Unió Europea, la Unió reconeix els drets, les llibertats i els principis enunciats en la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea;

CONSIDERANT que la Carta s'ha d'aplicar en estricta conformitat amb les disposicions de l'esmentat article 6 i del títol VII de la Carta mateixa;

CONSIDERANT que el dit article 6 disposa que la Carta ha d'ésser aplicada i interpretada pels òrgans jurisdiccionals de Polònia i del Regne Unit en estricta conformitat amb les explicacions a què fa referència aquest article;

CONSIDERANT que la Carta conté alhora drets i principis;

CONSIDERANT que la Carta conté disposicions de caràcter civil i polític i disposicions de caràcter econòmic i social;

CONSIDERANT que la Carta referma els drets, les llibertats i els principis reconeguts en la Unió i els dota d'una major presència, però no crea nous drets o principis;

RECORDANT les obligacions de Polònia i del Regne Unit en virtut del Tractat de la Unió Europea, del Tractat de funcionament de la Unió Europea i del dret de la Unió en general;

CONSTATANT el desig de Polònia i del Regne Unit d'aclarir determinats aspectes de l'aplicació de la Carta;

DESITJANT, en conseqüència, aclarir l'aplicació de la Carta pel que fa a les lleis i a l'acció administrativa de Polònia i del Regne Unit, i a la possibilitat d'acollir-se a òrgans jurisdiccionals de Polònia i del Regne Unit;

REFERMANT que les referències, en aquest protocol, a l'execució de disposicions específiques de la Carta són estrictament sens perjudici de l'execució de les altres disposicions de la Carta;

REFERMANT que aquest protocol és sens perjudici de l'aplicació de la Carta als altres estats membres;

REFERMANT que aquest protocol és sens perjudici de la resta d'obligacions de Polònia i del Regne Unit en virtut del Tractat de la Unió Europea, del Tractat de funcionament de la Unió Europea i del dret de la Unió en general;

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Article 1

1. La Carta no amplia la facultat del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, o de cap altre òrgan jurisdiccional de Polònia o del Regne Unit, de considerar que les lleis, els reglaments o les disposicions, les pràctiques o les accions administratives de Polònia o del Regne Unit són incompatibles amb els drets, les llibertats i els principis fonamentals que referma.

2. En particular, i per a dissipar tota mena de dubte, no hi ha res en el títol IV de la Carta que creï drets que puguin ésser defensats davant d'òrgans jurisdiccionals de Polònia o del Regne Unit, excepte en la mesura que Polònia o el Regne Unit hagin incorporat aquests drets a la seva legislació nacional.

Article 2

Quan una disposició de la Carta fa referència a les legislacions i les pràctiques nacionals, només és aplicable a Polònia o al Regne Unit en la mesura que els drets i els principis que conté són reconeguts per la legislació o per les pràctiques de Polònia o del Regne Unit.

PROTOCOL (NÚM. 31)
RELATIU A LES IMPORTACIONS A LA UNIÓ EUROPEA DE
PRODUCTES PETROLIERS REFINATS A LES ANTILLES
NEERLANDESES

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

DESITJANT aportar precisions sobre el règim d'intercanvis aplicable a les importacions a la Unió Europea de productes petrolers refinats a les Antilles Neerlandeses,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Article 1

Aquest protocol és aplicable als productes petrolers de les partides 27.10, 27.11, 27.12, antic 27.13 (parafina, ceres de petroli o d'esquists i residus parafínic) i 27.14 de la nomenclatura de Brussel·les importats per a ésser consumits en els estats membres.

Article 2

Els estats membres es comprometen a atorgar als productes petrolers refinats a les Antilles Neerlandeses els avantatges aranzelaris que resulten de l'associació d'aquestes darreres a la Unió, en les condicions establertes per aquest protocol. Aquestes disposicions tenen validesa siguin quines siguin les normes d'origen aplicades pels estats membres.

Article 3

1. Quan la Comissió, a petició d'un estat membre o per iniciativa pròpia, constata que les importacions a la Unió de productes petrolers refinats a les Antilles Neerlandeses d'acord amb el règim establert per l'article 2 d'aquest protocol provoquen dificultats reals en el mercat d'un estat membre o de diversos, decideix que els drets de duana aplicables a aquestes importacions seran introduïts, augmentats o reintroduïts pels estats membres interessats, en la mesura i per al període necessaris, per a afrontar aquesta situació. Els tipus de drets de duana introduïts, augmentats o reintroduïts d'aquesta manera no poden superar els dels drets de duana aplicables als països tercers per a aquests mateixos productes.
2. Les disposicions de l'apartat anterior podran ésser aplicades en qualsevol cas quan les importacions a la Unió de productes petrolers refinats a les Antilles Neerlandeses arribin als dos milions de tones anuals.
3. Les decisions preses per la Comissió en virtut dels apartats anteriors, incloses les que tendeixen a rebutjar la petició d'un estat membre, són comunicades al Consell. Aquest se'n pot fer càrrec a petició de qualsevol estat membre i pot modificar-les o anul·lar-les en qualsevol moment.

Article 4

1. Si un estat membre considera que les importacions de productes petrolers refinats a les Antilles Neerlandeses efectuades directament o per mitjà d'un altre estat membre d'acord amb el règim establert per l'article 2 d'aquest protocol provoquen dificultats reals en el seu mercat i que cal una acció immediata per a fer-hi front, pot decidir pel seu compte aplicar a aquestes importacions drets de duana els tipus dels quals no poden superar els dels drets de duana aplicables als països tercers per als mateixos productes. Notifica aquesta decisió a la Comissió, la qual decideix en el termini d'un mes si les mesures preses per l'estat es poden mantenir o s'han de modificar o suprimir. Les disposicions de l'article 3, apartat 3, són aplicables a aquesta decisió de la Comissió.

2. Quan les importacions de productes petrolers refinats a les Antilles Neerlandeses efectuades directament o per mitjà d'un estat membre d'acord amb el règim establert per l'article 2 d'aquest protocol en un o diversos estats membres de la Unió Europea superen durant un any natural els tonatges indicats com a annex a aquest protocol, les mesures adoptades eventualment en virtut de l'apartat 1 per aquest o aquests estats membres per a l'any en curs seran considerades legítimes; la Comissió, després d'haver-se assegurat que els tonatges establerts s'han assolit, prendrà coneixement de les mesures adoptades. En aquest cas, els altres estats membres s'abstindran de recórrer al Consell.

Article 5

Si la Unió decideix aplicar restriccions quantitatives a les importacions de productes petrolers de qualsevol procedència, aquestes es podran aplicar també a les importacions d'aquests productes procedents de les Antilles Neerlandeses. En aquest cas, es garantirà a les Antilles Neerlandeses un tractament preferencial amb relació als països tercers.

Article 6

1. Les disposicions establertes pels articles 2 a 5 seran revisades pel Consell, pronunciant-se per unanimitat i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu i a la Comissió, en el moment de l'adopció d'una definició comuna de l'origen per als productes petrolers procedents de països tercers i de països associats, o en el moment d'adoptar decisions en el marc d'una política comercial comuna per als productes de què es tracti, o en el moment d'establir una política energètica comuna.

2. Tanmateix, en el moment de fer aquesta revisió, s'hauran de mantenir, en tot cas, per a les Antilles Neerlandeses avantatges equivalents, d'una forma adequada i per la quantitat mínima de dos milions i mig de tones de productes petrolers.

3. Els compromisos de la Unió relatius als avantatges equivalents a què fa referència l'apartat 2 d'aquest article podran ésser distribuïts, si cal, per països tenint en compte els tonatges indicats en l'annex d'aquest protocol.

Article 7

Per a aplicar aquest protocol, la Comissió s'encarrega de fer el seguiment del desenvolupament de les importacions en els estats membres de productes petrolers refinats a les Antilles Neerlandeses. Els estats membres comuniquen a la Comissió, que en garanteix la difusió, totes les informacions útils a aquest efecte, d'acord amb les modalitats administratives que recomana.

ANNEX AL PROTOCOL

Per a aplicació de l'apartat 2 de l'article 4 del protocol relatiu a les importacions a la Unió Europea de productes petrolers refinats a les Antilles Neerlandeses, les altes parts contraents han decidit que la quantitat de 2 milions de tones de productes petrolers antillans es repartirà entre els estats membres de la manera següent:

Alemanya	625.000 tones
Unió Econòmica Belgoluxemburguesa	200.000 tones
França	75.000 tones
Itàlia	100.000 tones
Països Baixos	1.000.000 tones

PROTOCOL (NÚM. 32)
SOBRE L'ADQUISICIÓ DE BÉNS IMMOBLES A DINAMARCA

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

DESITJANT regular determinats problemes específics d'interès per a Dinamarca,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

No obstant les disposicions dels tractats, Dinamarca pot mantenir la seva legislació vigent en matèria d'adquisició de segones residències.

PROTOCOL (NÚM. 33)
SOBRE L'ARTICLE 157 DEL TRACTAT DE FUNCIONAMENT
DE LA UNIÓ EUROPEA

LES ALTES PARTS CONTRAENTS

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Als efectes de l'aplicació de l'article 157 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, les prestacions en virtut d'un règim professional de seguretat social no seran considerades remuneració en el cas i en la mesura que poden ésser atribuïdes als períodes d'ocupació anteriors al 17 de maig de 1990, exceptuant el cas dels treballadors o llurs drethavents que, abans d'aquesta data, hagin iniciat un procediment judicial o hagin presentat una reclamació equivalent segons el dret nacional aplicable.

PROTOCOL (NÚM. 34)
SOBRE EL RÈGIM ESPECIAL APLICABLE A GRENLÀNDIA

Article únic

1. El tractament de la importació a la Unió dels productes subjectes a l'organització comuna dels mercats del sector pesquer, originaris de Grenlàndia, s'efectua dins del respecte als mecanismes de l'organització comuna dels mercats, amb exempció de drets de duana i de taxes d'efecte equivalent, i sense restriccions quantitatives ni mesures d'efecte equivalent, si les possibilitats d'accés a les zones de pesca grenlandeses obertes a la Unió en virtut d'un acord entre la Unió i l'autoritat competent per a Grenlàndia són satisfactòries per a la Unió.
2. Totes les mesures relatives al règim d'importació d'aquests productes, incloses les relatives a l'adopció d'aquestes mesures, s'adopten segons el procediment establert per l'article 43 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

PROTOCOL (NÚM. 35)
SOBRE L'ARTICLE 40.3.3 DE LA CONSTITUCIÓ D'IRLANDA

LES ALTES PARTS CONTRAENTS

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea, al Tractat de funcionament de la Unió Europea i al Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica:

Cap disposició dels tractats, del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica ni dels tractats i els actes que els modifiquen o completen no afecta l'aplicació a Irlanda de l'article 40.3.3 de la Constitució irlandesa.

PROTOCOL (NÚM. 36) SOBRE LES DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

CONSIDERANT que, a fi d'organitzar la transició entre les disposicions institucionals dels tractats aplicables abans de l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa i les establertes pel dit tractat, cal establir disposicions transitòries,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea, al Tractat de funcionament de la Unió Europea i al Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica:

Article 1

En aquest protocol, l'expressió «els tractats» designa el Tractat de la Unió Europea, el Tractat de funcionament de la Unió Europea i el Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica.

TÍTOL I DISPOSICIONS RELATIVES AL PARLAMENT EUROPEU

Article 2

Amb prou temps abans de les eleccions parlamentàries europees del 2009, el Consell Europeu, d'acord amb l'article 14, apartat 2, segon paràgraf, del Tractat de la Unió Europea, adopta una decisió per la qual fixa la composició del Parlament Europeu.

Fins al final de la legislatura 2004-2009, es mantenen la composició i el nombre de membres del Parlament Europeu que hi hagi en el moment de l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa.

TÍTOL II DISPOSICIONS RELATIVES A LA MAJORIA QUALIFICADA

Article 3

1. D'acord amb l'article 16, apartat 4, del Tractat de la Unió Europea, les disposicions d'aquest apartat i les disposicions de l'article 238, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, relatives a la definició de la majoria qualificada al Consell Europeu i al Consell, entren en vigor l'1 de novembre de 2014.

2. Entre l'1 de novembre de 2014 i el 31 de març de 2017, quan s'hagi d'adoptar un acord per majoria qualificada, un membre del Consell pot demanar que aquest acord s'adopti per la majoria qualificada que determina l'apartat 3. En aquest cas, s'apliquen els apartats 3 i 4.

3. Fins al 31 d'octubre de 2014, són vigents les disposicions següents, sens perjudici de l'article 235, apartat 1, segon paràgraf, del Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Per a les deliberacions del Consell Europeu i del Consell que requereixen una majoria qualificada, els vots dels membres es ponderen de la manera següent:

Bèlgica	12	Luxemburg	4
Bulgària	10	Hongria	12
República Txeca	12	Malta	3
Dinamarca	7	Països Baixos	13
Alemanya	29	Àustria	10
Estònia	4	Polònia	27
Irlanda	7	Portugal	12
Grècia	12	Romania	14
Espanya	27	Eslovènia	4
França	29	Eslovàquia	7
Itàlia	29	Finlàndia	7
Xipre	4	Suècia	10
Letònia	4	Regne Unit	29
Lituània	7		

Els acords requereixen un mínim de 255 vots que expressin la posició favorable de la majoria de membres quan, en virtut dels tractats, han d'ésser adoptats a proposta de la Comissió. En els altres casos, els acords requereixen com a mínim 255 vots que representin la posició favorable de dos terços dels membres, com a mínim.

Quan el Consell Europeu o el Consell adopti una decisió per majoria qualificada, qualsevol dels membres del Consell Europeu o del Consell pot sol·licitar que es comprovi que els estats membres que constitueixen aquesta majoria qualificada representen almenys el 62% de la població total de la Unió. Si es comprova que aquesta condició no es compleix, la decisió de què es tracti no s'adopta.

4. Fins al 31 d'octubre de 2014, en els casos en què, en aplicació dels tractats, no participen en la votació tots els membres del Consell, és a dir, en els casos en què es remet a la majoria qualificada definida d'acord amb l'article 238, apartat 3, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, la majoria qualificada es defineix com la mateixa proporció de vots ponderats i la mateixa proporció del nombre de membres del Consell i, si escau, el mateix percentatge de població dels estats membres de què es tracti, que els establerts per l'apartat 3 d'aquest article.

TÍTOL III DISPOSICIONS RELATIVES A LES FORMACIONS DEL CONSELL

Article 4

Fins a l'entrada en vigor de la decisió a què fa referència l'article 16, apartat 6, primer paràgraf, del Tractat de la Unió Europea, el Consell es pot reunir en les formacions a què fan referència el segon i el tercer paràgrafs del dit apartat, i també en les altres formacions la llista de les quals s'estableix per mitjà d'una decisió del Consell d'Afers Generals, que es pronuncia per majoria simple.

TÍTOL IV
DISPOSICIONS RELATIVES A LA COMISSIÓ, INCLÒS L'ALT REPRESENTANT
DE LA UNIÓ PER ALS AFERS EXTERIORS I LA POLÍTICA DE SEGURETAT

Article 5

Els membres de la Comissió que estan en funcions en la data d'entrada en vigor del Tractat de Lisboa romanen en el càrrec fins a la fi de llur mandat. Tanmateix, el dia en què sigui nomenat l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat fineix el mandat del membre de la mateixa nacionalitat que l'alt representant.

TÍTOL V
DISPOSICIONS RELATIVES AL SECRETARI GENERAL DEL CONSELL,
ALT REPRESENTANT PER A LA POLÍTICA EXTERIOR I DE SEGURETAT
COMUNA, I AL SECRETARI GENERAL ADJUNT DEL CONSELL

Article 6

Els mandats del secretari general del Consell, alt representant per a la política exterior i de seguretat comuna, i del secretari general adjunt del Consell fineixen en la data d'entrada en vigor del Tractat de Lisboa. El Consell nomena un secretari general d'acord amb l'article 240, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

TÍTOL VI
DISPOSICIONS RELATIVES ALS ÒRGANS CONSULTIUS

Article 7

Fins a l'entrada en vigor de la decisió a què fa referència l'article 301 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, el repartiment dels membres del Comitè Econòmic i Social és el següent:

Bèlgica	12	Xipre	6
Bulgària	12	Letònia	7
República Txeca	12	Lituània	9
Dinamarca	9	Luxemburg	6
Alemanya	24	Hongria	12
Estònia	7	Malta	5
Irlanda	9	Holanda	12
Grècia	12	Àustria	12
Espanya	21	Polònia	21
França	24	Romania	15
Itàlia	24	Eslovènia	7

Eslovàquia	9	Suècia	12
Finlàndia	9	Regne Unit	24

Article 8

Fins a l'entrada en vigor de la decisió a què fa referència l'article 305 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, el repartiment dels membres del Comitè de les Regions és el següent:

Bèlgica	12	Luxemburg	6
Bulgària	12	Hongria	12
República Txeca	12	Malta	5
Dinamarca	9	Països Baixos	12
Alemanya	24	Àustria	12
Estònia	7	Polònia	21
Irlanda	9	Portugal	12
Grècia	12	Romania	15
Espanya	21	Eslovènia	7
França	24	Eslovàquia	9
Itàlia	24	Finlàndia	9
Xipre	6	Suècia	12
Letònia	7	Regne Unit	24
Lituània	9		

TÍTOL VII

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES RELATIVES ALS ACTES ADOPTATS EN VIRTUT DELS TÍTOLS V I VI DEL TRACTAT DE LA UNIÓ EUROPEA ABANS DE L'ENTRADA EN VIGOR DEL TRACTAT DE LISBOA

Article 9

Els efectes jurídics dels actes de les institucions, els òrgans i els organismes de la Unió adoptats en virtut del Tractat de la Unió Europea abans de l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa es mantenen mentre no siguin derogats, anul·lats o modificats en aplicació dels tractats. Això mateix és aplicable a les convencions establertes entre els estats membres en virtut del Tractat de la Unió Europea.

Article 10

1. Amb caràcter transitori, i pel que fa als actes de la Unió en l'àmbit de la cooperació policial i judicial en matèria penal que han estat adoptats abans de l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa, les atribucions de les institucions són les següents en la data d'entrada en vigor de l'esmentat tractat: les atribucions de la Comissió en virtut de l'article 258 del Tractat de funcionament de la Unió Europea no seran aplicables i les atribucions del Tribunal de Justícia de la Unió Europea en virtut del títol VI del Tractat de la Unió Europea, en la versió vigent

abans de l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa, romanen invariables, incloses les que han estat acceptades d'acord amb l'article 35, apartat 2, del dit Tractat de la Unió Europea.

2. La modificació d'una decisió a què fa referència l'apartat 1 comporta l'aplicació, pel que fa a la decisió modificada i respecte als estats membres als quals aquesta decisió s'aplica, de les atribucions de les institucions a què fa referència el dit apartat tal com estableixen els tractats.

3. En qualsevol cas, la mesura transitòria a què fa referència l'apartat 1 resta sense efectes cinc anys després de l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa.

4. A tot tardar sis mesos abans que expiri el període transitori a què fa referència l'apartat 3, el Regne Unit pot notificar al Consell que no accepta, pel que fa als actes a què fa referència l'apartat 1, les atribucions de les institucions a què fa referència l'apartat 1 tal com estableixen els tractats. En el cas que el Regne Unit hagi procedit a aquesta notificació, tots els actes a què fa referència l'apartat 1 deixen d'ésser-li aplicables a comptar de la data d'expiració del període transitori a què fa referència l'apartat 3. Aquest paràgraf no s'aplica pel que fa als actes modificats que són aplicables al Regne Unit d'acord amb el que indica l'apartat 2.

El Consell, pronunciant-se per majoria qualificada a proposta de la Comissió, determina les mesures necessàries conseqüents i les mesures transitòries necessàries. El Regne Unit no participa en l'adopció d'aquesta decisió. Una majoria qualificada del Consell es defineix d'acord amb l'article 238, apartat 3, lletra a), del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

El Consell, pronunciant-se per majoria qualificada a proposta de la Comissió, pot decidir també que el Regne Unit suporti, si escau, les conseqüències financeres directes que derivin necessàriament i inevitablement d'haver deixat de participar en aquests actes.

5. El Regne Unit, en qualsevol moment, pot notificar al Consell que desitja participar en actes que hagin deixat d'ésser-li aplicables, d'acord amb l'apartat 4, primer paràgraf. En aquest cas, s'apliquen les disposicions pertinents del protocol sobre el cabal de Schengen integrat en el marc de la Unió Europea o del protocol sobre la posició del Regne Unit i d'Irlanda respecte a l'espai de llibertat, de seguretat i de justícia, segons el cas. Les atribucions de les institucions pel que fa a aquests actes són les que estableixen els tractats. En aplicar els protocols pertinents, les institucions de la Unió i el Regne Unit procuren restablir la major participació possible del Regne Unit en el cabal de la Unió relatiu a l'espai de llibertat, de seguretat i de justícia sense que això afecti greument el funcionament pràctic dels seus diversos components i respectant-ne la coherència.

PROTOCOL (NÚM. 37)
RELATIU A LES CONSEQÜÈNCIES FINANCERES DE L'EXPIRACIÓ
DEL TRACTAT CECA I AL FONS DE RECERCA DEL CARBÓ I DE
L'ACER

LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

RECORDANT que tots els elements del patrimoni actiu i passiu de la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer, tal com existien el 23 de juliol de 2002, han estat transferits a la Comunitat Europea a comptar del 24 de juliol de 2002,

TENINT EN COMPTE que és desitjable utilitzar aquests fons per a la recerca en els sectors vinculats a la indústria del carbó i de l'acer i que es poden establir, en conseqüència, determinades normes específiques en aquesta matèria,

HAN ACORDAT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat de la Unió Europea i al Tractat de funcionament de la Unió Europea:

Article 1

1. El valor net de l'actiu i del passiu esmentats, tal com apareixen en el balanç de la CECA del 23 de juliol de 2002, subjecte a qualsevol augment o disminució que pugui produir-se de resultes de les operacions de liquidació, es considera un patrimoni destinat a la recerca en els sectors vinculats a la indústria del carbó i de l'acer, designat per «CECA en liquidació». A partir del tancament de la liquidació, el patrimoni s'anomena «Actius del Fons de recerca del carbó i de l'acer».

2. Els ingressos generats per aquest patrimoni, denominats «Fons de recerca del carbó i de l'acer», es destinen exclusivament a la recerca duta a terme en els sectors vinculats a la indústria del carbó i de l'acer fora del programa marc de recerca, d'acord amb les disposicions d'aquest protocol i dels actes adoptats en virtut d'aquest.

Article 2

El Consell, pronunciant-se de conformitat amb un procediment legislatiu especial i amb l'aprovació prèvia del Parlament Europeu, estableix totes les disposicions necessàries per a l'execució d'aquest protocol, inclosos els principis essencials.

El Consell, a proposta de la Comissió i amb la consulta prèvia al Parlament Europeu, adopta les mesures que estableixen les directrius financeres pluriennals per a la gestió del patrimoni del Fons de recerca del carbó i de l'acer, i també les directrius tècniques per al programa de recerca d'aquest fons.

Article 3

Les disposicions dels tractats s'apliquen, llevat de disposicions contràries a aquest protocol i dels actes adoptats en virtut d'aquest.

ANNEXOS

ANNEX I
LLISTA A QUÈ FA REFERÈNCIA L'ARTICLE 38
DEL TRACTAT DE FUNCIONAMENT DE LA UNIÓ EUROPEA

(1) Números de la nomenclatura de Brussel·les	(2) Denominació dels productes
CAPÍTOL 1	Animals vius
CAPÍTOL 2	Carns i despulles comestibles
CAPÍTOL 3	Peixos, crustacis i mol·luscs
CAPÍTOL 4	Llet i productes lactis; ous d'ocell; mel natural
CAPÍTOL 5	
05.04	Budells, bufetes i estòmacs d'animals (altres que els de peix), sencers o trossejats
05.15	Productes d'origen animal no expressats ni compresos en altres entrades; animals morts dels capítols 1 o 3, no adequats per al consum humà
CAPÍTOL 6	Plantes vives i productes de la floricultura
CAPÍTOL 7	Llegums, plantes, arrels i tubercles alimentaris
CAPÍTOL 8	Fruits comestibles; peles de cítrics i de melons
CAPÍTOL 9	Cafè, te i espècies, amb exclusió del mate (núm. 09.03)
CAPÍTOL 10	Cereals
CAPÍTOL 11	Productes de la molinaria; malta; midons i fècules; gluten; inulina
CAPÍTOL 12	Llavors oleaginoses i fruita oleaginosa; granes, llavors i fruites diverses; plantes industrials i medicinals; palla i farratges
CAPÍTOL 13	
ex 13.03	Pectina
CAPÍTOL 15	
15.01	Llard, altres greixos de porc i greixos d'aviram, premsats o fosos
15.02	Greixos (de bovins, ovins i caprins) en brut o fosos, inclosos els greixos anomenats «primers suc»
15.03	Estearina solar; oleoestearina; oli de llard i oleomargarina no emulsionada, sense mescla ni cap preparació
15.04	Greixos i olis de peix i de mamífers marins, refinats o no
15.07	Olis vegetals fixos, fluids o concrets, bruts, purificats o refinats
15.12	Greixos i olis animals o vegetals hidrogenats, fins i tot refinats, però sense

(1) Números de la nomenclatura de Brussel·les	(2) Denominació dels productes
	preparació posterior
15.13	Margarina, sucedanis del llard i altres greixos alimentaris preparats
15.17	Residus procedents del tractament dels cossos grassos o de les ceres animals o vegetals
CAPÍTOL 16	Preparats de carns, de peixos, de crustacis i de mol·luscs
CAPÍTOL 17	
17.01	Sucres de remolatxa i de canya, en estat sòlid
17.02	Altres sucres; xarops; sucedanis de la mel, barrejats amb mel natural o no; sucres i melasses caramel·litzades
17.03	Melasses, decolorades o no
17.05 ^(*)	Sucres, xarops i melasses aromatitzats o amb addició de colorants (inclosos el sucre de vainilla o vanil·lina), llevat dels sucs de fruita addicionats amb sucre en qualsevol proporció
CAPÍTOL 18	
18.01	Cacau en gra, sencer o partit, cru o torrat
18.02	Clofolles, pellofes, pells i residus de cacau
CAPÍTOL 20	Preparats de llegums, d'hortalisses, de fruita i d'altres plantes o parts de plantes
CAPÍTOL 22	
22.04	Most de raïm parcialment fermentat, o amb fermentació aturada sense addició d'alcohol
22.05	Vins de raïm; most de raïm aturat amb addició d'alcohol (incloses les misteles)
22.07	Sidra, sidra de pera, aiguamel i altres begudes fermentades
ex 22.08 ^(*) ex 22.09 ^(*)	Alcohol etílic, desnaturalitzat o no, de qualsevol graduació, obtingut dels productes agrícoles que figuren en l'annex I, exclosos els aiguardents, els licors i altres begudes espirituoses; preparats alcohòlics compostos (anomenats «extractes concentrats») per a la fabricació de begudes
22.10 ^(*)	Vinagre i els seus sucedanis comestibles
CAPÍTOL 23	Residus i rebuigs de les indústries alimentàries; aliments preparats per a animals
CAPÍTOL 24	
24.01	Tabac en branca o sense elaborar; residus de tabac
CAPÍTOL 45	
45.01	Suro natural en brut i residus de suro; suro triturat, granulat o polvoritzat
CAPÍTOL 54	
54.01	Lli en brut, enriuat, espatat, pentinat o treballat d'una altra manera, però sense filar; estopes i residus de lli (incloses les filagarses)
CAPÍTOL 57	

---

(1) Números de la nomenclatura de Brussel·les	(2) Denominació dels productes
57.01	Cànem (<i>Cannabis sativa</i>) en branca, enriuat, espasat, pentinat o treballat d'una altra manera, però sense filar; estopes i residus de cànem (incloses les filagarses)

(*) Entrada afegida per l'article 1 del Reglament núm. 7 bis del Consell de la Comunitat Econòmica Europea, del 18 de desembre de 1959 (DO núm. 7, del 30.1.1961, p. 71/61).

ANNEX II
PAÏSOS I TERRITORIS D'ULTRAMAR ALS QUALS S'APLIQUEN
LES DISPOSICIONS DE LA QUARTA PART DEL TRACTAT
DE FUNCIONAMENT DE LA UNIÓ EUROPEA

- Grenlàndia,
- Nova Caledònia i dependències,
- Polinèsia Francesa,
- Terres Australs i Antàrtiques franceses,
- Wallis i Futuna,
- Mayotte,
- Saint-Pierre-et-Miquelon,
- Saint Barthélemy,
- Aruba,
- Antilles Neerlandeses:
  - Bonaire,
  - Curaçao,
  - Saba,
  - Sint Eustatius,
  - Sint Maarten,
- Anguilla,
- les Caiman,
- illes Malvines (Falkland),
- Geòrgia del Sud i Sandwich del Sud,
- Montserrat,
- Pitcairn,
- Saint Helena i dependències,
- territori antàrtic britànic,
- territori britànic de l'oceà Índic,
- illes Turks i Caicos,
- illes Verges britàniques,
- les Bermudes.

DECLARACIONS

ANNEXES A L'ACTA FINAL

DE LA CONFERÈNCIA INTERGOVERNAMENTAL

QUE HA ADOPTAT EL TRACTAT DE LISBOA

signat el 13 de desembre de 2007

A. DECLARACIONS RELATIVES A DISPOSICIONS DELS TRACTATS

1. Declaració sobre la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea

La Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea, que té caràcter jurídicament vinculant, confirma els drets fonamentals garantits pel Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals i tal com resulten de les tradicions constitucionals comunes als estats membres.

La Carta no amplia l'àmbit d'aplicació del dret de la Unió més enllà de les competències de la Unió ni crea cap nova competència ni cap nova tasca per a la Unió, i no modifica ni les competències ni les tasques definides pels tractats.

2. Declaració sobre l'article 6, apartat 2, del Tractat de la Unió Europea

La Conferència acorda que l'adhesió de la Unió al Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals s'hauria de fer de manera que es preservessin les especificitats de l'ordenament jurídic de la Unió. En aquest context, la Conferència observa que hi ha un diàleg regular entre el Tribunal de Justícia de la Unió Europea i el Tribunal Europeu de Drets Humans, diàleg que es podrà enfortir quan la Unió s'adhereixi al Conveni.

3. Declaració sobre l'article 8 del Tractat de la Unió Europea

La Unió tindrà en compte la situació especial dels països de dimensió territorial petita que mantenen amb la Unió relacions específiques de proximitat.

4. Declaració relativa a la composició del Parlament Europeu

L'escó addicional del Parlament Europeu s'atribuirà a Itàlia.

5. Declaració relativa a l'acord polític del Consell Europeu sobre el projecte de decisió relativa a la composició del Parlament Europeu

El Consell Europeu donarà la seva aprovació política al projecte revisat de decisió relativa a la composició del Parlament Europeu per a la legislatura 2009-2014, sobre la base de la proposta del Parlament Europeu.

6. Declaració sobre l'article 15, apartats 5 i 6, l'article 17, apartats 6 i 7, i l'article 18 del Tractat de la Unió Europea

En l'elecció de les persones que hauran d'exercir els càrrecs de president del Consell Europeu, de president de la Comissió i d'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat caldrà tenir degudament en compte la necessitat de respectar la diversitat geogràfica i demogràfica de la Unió i també la dels estats membres.

7. **Declaració sobre l'article 16, apartat 4, del Tractat de la Unió Europea i l'article 238, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea**

La Conferència declara que la decisió relativa a l'aplicació de l'article 16, apartat 4, del Tractat de la Unió Europea i de l'article 238, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea serà adoptada pel Consell en la data de la signatura del Tractat de Lisboa i entrarà en vigor el mateix dia que aquest entri en vigor. El projecte de decisió és el següent:

Projecte de decisió del Consell

relativa a l'aplicació de l'article 16, apartat 4, del Tractat de la Unió Europea i de l'article 238, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea entre l'1 de novembre de 2014 i el 31 de març de 2017, d'una banda, i a partir de l'1 d'abril de 2017, de l'altra

EL CONSELL DE LA UNIÓ EUROPEA,

Considerant que:

- (1) Convé adoptar unes disposicions que permetin una transició fluida del sistema de presa de decisions per majoria qualificada en el Consell —definit per l'article 3, apartat 3, del protocol sobre les disposicions transitòries, que es continuarà aplicant fins al 31 d'octubre de 2014— al sistema de votació establert per l'article 16, apartat 4, del Tractat de la Unió Europea i per l'article 238, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, que s'aplicarà a partir de l'1 de novembre de 2014, incloent-hi, durant un període transitori que finirà el 31 de març de 2017, algunes disposicions específiques establertes per l'article 3, apartat 2, del dit protocol.
- (2) Es recorda que és pràctica del Consell fer tot el possible per reforçar la legitimitat democràtica dels actes adoptats per majoria qualificada.

DECIDEIX:

Secció 1

Disposicions aplicables entre l'1 de novembre de 2014 i el 31 de març de 2017

Article 1

Entre l'1 de novembre de 2014 i el 31 de març de 2017, si membres del Consell que representen:

- a) com a mínim les tres quartes parts de la població, o
- b) com a mínim les tres quartes parts del nombre d'estats membres,

necessaris per a constituir una minoria de bloqueig en aplicació de l'article 16, apartat 4, primer paràgraf, del Tractat de la Unió Europea o de l'article 238, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea manifesten llur oposició al fet que el Consell adopti un acte per majoria qualificada, el Consell debat aquesta qüestió.

Article 2

El Consell, en el decurs d'aquest debat, fa tot el possible per aconseguir, en un termini raonable i sense que en resultin afectats els terminis obligatoris establerts pel dret de la Unió, una solució satisfactòria per a respondre a les preocupacions exposades pels membres del Consell a què fa referència l'article 1.

Article 3

Amb aquesta finalitat, el president del Consell, assistit de la Comissió i dins del respecte al reglament intern del Consell, pren totes les iniciatives necessàries per a facilitar la consecució d'una base d'acord més àmplia en el Consell. Els membres del Consell li presten llur col·laboració.

Secció 2

Disposicions aplicables a partir de l'1 d'abril de 2017

Article 4

A partir de l'1 d'abril de 2017, si membres del Consell que representen:

- a) com a mínim el 55% de la població, o
- b) com a mínim el 55% del nombre d'estats membres,

necessaris per a constituir una minoria de bloqueig en aplicació de l'article 16, apartat 4, primer paràgraf, del Tractat de la Unió Europea o de l'article 238, apartat 2, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, manifesten llur oposició al fet que el Consell adopti un acte per majoria qualificada, el Consell debat aquesta qüestió.

Article 5

El Consell, en el decurs d'aquest debat, fa tot el possible per aconseguir, en un termini raonable i sense que en resultin afectats els terminis obligatoris establerts pel dret de la Unió, una solució satisfactòria per a respondre a les preocupacions exposades pels membres del Consell a què fa referència l'article 4.

Article 6

Amb aquesta finalitat, el president del Consell, assistit de la Comissió i dins del respecte al reglament intern del Consell, pren totes les iniciatives necessàries per a facilitar la consecució d'una base d'acord més àmplia en el Consell. Els membres del Consell li presten llur col·laboració.

Secció 3

Entrada en vigor

Article 7

Aquesta decisió entra en vigor el dia de l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa.

8. Declaració relativa a les mesures pràctiques que s'han d'adoptar en el moment de l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa pel que fa a la presidència del Consell Europeu i del Consell d'Afers Exteriors

En el cas que el Tractat de Lisboa entri en vigor després de l'1 de gener de 2009, la Conferència convida les autoritats competents de l'estat membre que exerceixi la presidència semestral del Consell en aquell moment, d'una banda, i la personalitat que serà elegida president del Consell Europeu i la personalitat que serà nomenada alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat, de l'altra, a adoptar les mesures concretes necessàries, consultant la presidència semestral següent, que permetin una transició eficaç pel que fa als aspectes materials i organitzatius de l'exercici de la presidència del Consell Europeu i del Consell d'Afers Exteriors.

9. Declaració sobre l'article 16, apartat 9, del Tractat de la Unió Europea sobre la decisió del Consell Europeu relativa a l'exercici de la presidència del Consell

La Conferència declara que el Consell hauria de començar a preparar la decisió per la qual es fixen els procediments d'aplicació de la decisió relativa a l'exercici de la presidència del Consell a partir de la signatura del Tractat de Lisboa i aprovar-la políticament en un termini de sis mesos. Figura a continuació un projecte de decisió del Consell Europeu, que s'adoptarà el dia de l'entrada en vigor del dit tractat:

Projecte de decisió del Consell Europeu
relativa a l'exercici de la presidència del Consell

Article 1

1. La presidència del Consell, amb excepció de la formació d'Afers Exteriors, és exercida per grups predefinits de tres estats membres durant un període de divuit mesos. Aquests grups es formen per rotació igualitària dels estats membres, tenint en compte llur diversitat i els equilibris geogràfics en el si de la Unió.
2. Cada membre del grup exerceix per rotació, durant un període de sis mesos, la presidència de totes les formacions del Consell, amb excepció de la formació d'Afers Exteriors. Els altres membres del grup assisteixen la presidència en totes les seves responsabilitats, a partir d'un programa comú. Els membres del grup poden convenir entre ells altres acords.

Article 2

La presidència del Comitè de Representants Permanents dels Governos dels Estats Membres és exercida per un representant de l'estat membre que presideix el Consell d'Afers Generals.

La presidència del Comitè Polític i de Seguretat és exercida per un representant de l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat.

La presidència dels òrgans preparatoris de les diverses formacions del Consell, amb excepció de la formació d'Afers Exteriors, correspon al membre del grup que presideix la formació corresponent, llevat que es decideixi altrament d'acord amb l'article 4.

Article 3

El Consell d' Afers Generals garanteix, en cooperació amb la Comissió, la coherència i la continuïtat dels treballs de les diverses formacions del Consell en el marc d'una programació pluriennal. Els estats membres que exerceixen la presidència adopten, amb l'assistència de la Secretaria General del Consell, totes les disposicions necessàries per a l'organització i la bona marxa dels treballs del Consell.

Article 4

El Consell adopta una decisió per la qual s'estableixen les mesures d'aplicació de la present decisió.

10. Declaració sobre l'article 17 del Tractat de la Unió Europea

La Conferència considera que quan la Comissió no compti amb ciutadans de tots els estats membres hauria de prestar una atenció especial a la necessitat de garantir una transparència absoluta en les relacions amb tots els estats membres. En conseqüència, la Comissió hauria de mantenir un estret contacte amb tots els estats membres, independentment que aquests comptin o no amb un de llurs ciutadans com a membre de la Comissió, i, en aquest context, hauria de prestar una atenció especial a la necessitat de compartir la informació amb tots els estats membres i de consultar-los.

La Conferència considera, a més, que la Comissió hauria de prendre totes les mesures necessàries per a garantir que es tinguin en compte plenament les realitats polítiques, socials i econòmiques de tots els estats membres, incloses les dels que no compten amb ciutadans entre els membres de la Comissió. Entre aquestes mesures hi ha d'haver la garantia que la posició d'aquests estats membres es té en compte per mitjà de l'adopció de disposicions organitzatives adequades.

11. Declaració sobre l'article 17, apartats 6 i 7, del Tractat de la Unió Europea

La Conferència entén que, en virtut del que disposen els tractats, el Parlament Europeu i el Consell Europeu són responsables conjuntament de la bona marxa del procés que mena a l'elecció del president de la Comissió Europea. Per tant, abans de la decisió del Consell Europeu, es mantindran les consultes que calguin entre representants del Parlament Europeu i del Consell Europeu, en el marc que es consideri més adequat. Aquestes consultes, d'acord amb el que disposa l'article 17, apartat 7, primer paràgraf, tractaran del perfil dels candidats al càrrec de president de la Comissió, tenint en compte les eleccions al Parlament Europeu. Les modalitats d'aquestes consultes es podran precisar, en el moment oportú, de comú acord entre el Parlament Europeu i el Consell Europeu.

12. Declaració sobre l'article 18 del Tractat de la Unió Europea

1. La Conferència declara que es mantindran els contactes oportuns amb el Parlament Europeu durant els treballs preparatoris que precedeixin el nomenament de l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat, que ha de tenir lloc en la data d'entrada en vigor del Tractat de Lisboa, d'acord amb l'article 18 del Tractat de la Unió Europea i amb l'article 5 del protocol sobre les disposicions transitòries; el mandat de l'alt representant començarà en aquesta data i durarà fins al final del mandat de la Comissió que estigui en funcions en aquell moment.

2. Així mateix, la Conferència fa avinent que l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat, el mandat del qual començarà el novembre de 2009, al mateix temps i amb la mateixa durada que el de la propera Comissió, serà nomenat d'acord amb el que estableixen els articles 17 i 18 del Tractat de la Unió Europea.

13. **Declaració relativa a la política exterior i de seguretat comuna**

La Conferència destaca que les disposicions del Tractat de la Unió Europea relatives a la política exterior i de seguretat comuna, com la creació del càrrec d'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat i la creació d'un servei europeu d'acció exterior, s'entenen sense perjudici de les responsabilitats dels estats membres, tal com existeixen actualment, per a la formulació i la direcció de llur política exterior i sense perjudici de llur representació nacional en països tercers i en organitzacions internacionals.

La Conferència fa avinent, així mateix, que les disposicions per les quals es regeix la política comuna de seguretat i defensa s'entenen sense perjudici del caràcter específic de la política de seguretat i defensa dels estats membres.

La Conferència subratlla que la Unió Europea i els seus estats membres continuaran vinculats per les disposicions de la Carta de les Nacions Unides i, en particular, per la responsabilitat primordial del Consell de Seguretat i dels seus estats membres de mantenir la pau i la seguretat internacionals.

14. **Declaració relativa a la política exterior i de seguretat comuna**

A més de les normes i dels procediments específics a què fa referència l'article 24, apartat 1, del Tractat de la Unió Europea, la Conferència remarca que les disposicions relatives a la política exterior i de seguretat comuna, incloent-hi les que fan referència a l'alt representant de la Unió per als afers exteriors i la política de seguretat i al servei europeu d'acció exterior, no afectaran la base jurídica existent, les responsabilitats ni les competències de cada estat membre amb relació a la formulació i la conducció de la seva política exterior, el seu servei diplomàtic nacional, les seves relacions amb països tercers i la seva participació en organitzacions internacionals, inclosa la pertinença d'un estat membre al Consell de Seguretat de les Nacions Unides.

La Conferència remarca, d'altra banda, que les disposicions corresponents a la política exterior i de seguretat comuna no confereixen nous poders d'iniciativa de decisions a la Comissió ni amplien la funció del Parlament Europeu.

La Conferència també fa avinent que les disposicions per les quals es regeix la política comuna de seguretat i defensa s'entenen sense perjudici del caràcter específic de la política de seguretat i defensa dels estats membres.

15. **Declaració sobre l'article 27 del Tractat de la Unió Europea**

La Conferència declara que, a partir de la signatura del Tractat de Lisboa, el secretari general del Consell, alt representant de la política exterior i de la seguretat comuna, la Comissió i els estats membres hauran de començar els treballs preparatoris relatius al servei europeu d'acció exterior.

16. **Declaració sobre l'article 55, apartat 2, del Tractat de la Unió Europea**

La Conferència considera que la possibilitat de traduir els tractats a les llengües a què fa referència l'article 55, apartat 2, contribueix a complir l'objectiu que enuncia l'article 3, apartat 3, quart paràgraf, que estableix que la Unió respecta la riquesa de la seva diversitat cultural i lingüística. En aquest context, la Conferència confirma que la Unió està compromesa amb la diversitat cultural d'Europa i que continuarà prestant una atenció especial a aquestes llengües i a altres llengües.

La Conferència recomana que els estats membres que vulguin acollir-se a la possibilitat reconeguda per l'article 55, apartat 2, comuniquin al Consell, en un termini de sis mesos a comptar de la data de la signatura del Tractat de Lisboa, la llengua o les llengües a les quals es traduiran els tractats.

17. Declaració relativa a la primacia

La Conferència fa avinent que, d'acord amb la jurisprudència consolidada del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, els tractats i el dret adoptat per la Unió sobre la base dels tractats prevalen sobre el dret dels estats membres, en les condicions establertes per la dita jurisprudència.

D'altra banda, la Conferència ha decidit incorporar a la present acta final el dictamen del Servei Jurídic del Consell sobre la primacia, tal com figura en el document 11197/07 (JUR 260):

*«Dictamen del Servei Jurídic del Consell
del 22 de juny de 2007*

Resulta de la jurisprudència del Tribunal de Justícia que la primacia del dret comunitari és un principi fonamental d'aquest dret. Segons el Tribunal de Justícia, aquest principi és inherent a la naturalesa específica de la Comunitat Europea. En el moment de la primera sentència d'aquesta jurisprudència consolidada (Costa/ENEL, 15 de juliol de 1964, causa 6/64),¹ el Tractat no esmentava la primacia, i encara avui continua sense esmentar-la. El fet que el principi de primacia no sigui inclòs en el futur tractat no modifica en absolut l'existència d'aquest principi ni la jurisprudència vigent del Tribunal de Justícia.

(1) «(...) es desprèn que, sorgit d'una font autònoma, no es pot oposar al dret nat del Tractat, per raó de la seva naturalesa específica original, una norma interna, sigui quina sigui, sense que perdi el caràcter comunitari i sense que es posi en dubte la base jurídica mateixa de la Comunitat.»

18. Declaració relativa a la delimitació de les competències

La Conferència subratlla que, d'acord amb el sistema de repartiment de competències entre la Unió i els estats membres establert pel Tractat de la Unió Europea i pel Tractat de funcionament de la Unió Europea, les competències que els tractats no han atribuït a la Unió pertanyen als estats membres.

Quan els tractats atribueixen a la Unió una competència compartida amb els estats membres en un àmbit determinat, els estats membres exerceixen llur competència en la mesura que la Unió no ha exercit la seva o ha decidit deixar d'exercir-la. Aquest darrer cas es pot produir quan les institucions competents de la Unió decideixen derogar un acte legislatiu, en particular per a garantir millor l'observança constant dels principis de subsidiarietat i proporcionalitat. El Consell, a iniciativa d'un o diversos dels seus membres (representants dels estats membres) i d'acord amb l'article 241 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, pot sol·licitar a la Comissió que presenti propostes de derogació d'un acte legislatiu. La Conferència es congratula que la Comissió declari que concedirà una atenció especial a aquest tipus de sol·licitud.

Així mateix, els representants dels governs dels estats membres, reunits en conferència intergovernamental, poden decidir, d'acord amb el procediment de revisió ordinari establert per l'article 48, apartats 2 a 5, del Tractat de la Unió Europea, modificar els tractats en els quals es fonamenta la Unió, fins i tot per a augmentar o reduir les competències que els tractats atribueixen a la Unió.

19. Declaració sobre l'article 8 del Tractat de funcionament de la Unió Europea

La Conferència acorda que, en el marc de l'esforç general de la Unió per a eliminar les desigualtats entre dones i homes, aquesta tractarà de combatre, en les seves diferents polítiques, qualsevol forma de violència domèstica. Cal que els estats membres adoptin totes les mesures necessàries per a prevenir i castigar aquests actes criminals i per a prestar suport i protecció a les víctimes.

20. **Declaració sobre l'article 16 del Tractat de funcionament de la Unió Europea**

La Conferència declara que, sempre que s'hagin d'adoptar, d'acord amb l'article 16, normes sobre protecció de dades de caràcter personal que puguin tenir una repercussió directa en la seguretat nacional, s'hauran de tenir degudament en compte les característiques específiques de la qüestió. La Conferència fa avinent que la legislació actualment aplicable (vegeu, en particular, la Directiva 95/46/CE) conté excepcions específiques pel que fa al cas.

21. **Declaració relativa a la protecció de dades de caràcter personal en l'àmbit de la cooperació judicial en matèria penal i de la cooperació policial**

La Conferència reconeix que podrien ésser necessàries unes normes específiques de protecció de dades de caràcter personal i de lliure circulació d'aquestes dades en els àmbits de la cooperació judicial en matèria penal i de la cooperació policial que es basin en l'article 16 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, per raó de la naturalesa específica d'aquests àmbits.

22. **Declaració sobre els articles 48 i 79 del Tractat de funcionament de la Unió Europea**

La Conferència considera que, en el cas que un projecte d'acte legislatiu basat en l'article 79, apartat 2, perjudiqui aspectes fonamentals del sistema de seguretat social d'un estat membre, especialment pel que fa a l'àmbit d'aplicació, el cost o l'estructura financera, o alteri l'equilibri financer d'aquest sistema, segons consta en l'article 48, segon paràgraf, es tindran en compte degudament els interessos d'aquest estat membre.

23. **Declaració sobre l'article 48, segon paràgraf, del Tractat de funcionament de la Unió Europea**

La Conferència fa avinent que, en aquest cas, d'acord amb el que disposa l'article 15, apartat 4, del Tractat de la Unió Europea, el Consell Europeu es pronuncia per consens.

24. **Declaració relativa a la personalitat jurídica de la Unió Europea**

La Conferència confirma que el fet que la Unió Europea tingui personalitat jurídica no autoritza en cap cas la Unió a legislar o actuar més enllà de les competències que els estats membres li han atribuït en els tractats.

25. **Declaració sobre els articles 75 i 215 del Tractat de funcionament de la Unió Europea**

La Conferència fa avinent que el respecte als drets i les llibertats fonamentals implica, particularment, que es presti l'atenció deguda a la protecció i l'observança del dret de les persones físiques o de les entitats de què es tracti a acollir-se a les garanties que la llei estableix. Amb aquesta finalitat, i a fi de garantir un control jurisdiccional estricte de les decisions per les quals s'imposen mesures restrictives a una persona física o a una entitat, aquestes decisions s'han de basar en criteris clars i precisos. Aquests criteris s'haurien d'adequar a les característiques pròpies de cada mesura restrictiva.

26. Declaració relativa a la no-participació d'un estat membre en una mesura basada en el títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea

La Conferència declara que quan un estat membre opti per no participar en una mesura basada en el títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea, el Consell debatrà àmpliament sobre les repercussions i els possibles efectes de la no-participació d'aquest estat membre en la mesura.

A més, qualsevol estat membre pot convidar la Comissió a examinar la situació sobre la base de l'article 116 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Els paràgrafs anteriors s'entenen sens perjudici de la possibilitat que un estat membre elevi aquesta qüestió al Consell Europeu.

27. Declaració sobre l'article 85, apartat 1, segon paràgraf, del Tractat de funcionament de la Unió Europea

La Conferència considera que els reglaments a què fa referència l'article 85, apartat 1, segon paràgraf, del Tractat de funcionament de la Unió Europea haurien de tenir en compte les normes i les pràctiques nacionals relatives a l'inici d'investigacions penals.

28. Declaració sobre l'article 98 del Tractat de funcionament de la Unió Europea

La Conferència constata que les disposicions de l'article 98 s'han d'aplicar d'acord amb la pràctica actual. La frase «les mesures (...) necessàries (...) per a compensar els desavantatges econòmics que la divisió d'Alemanya va ocasionar a l'economia de determinades regions de la República Federal, afectades per aquesta divisió» s'ha d'interpretar d'acord amb la jurisprudència existent del Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

29. Declaració sobre l'article 107, apartat 2, lletra c), del Tractat de funcionament de la Unió Europea

La Conferència constata que l'article 107, apartat 2, lletra c), s'ha d'interpretar d'acord amb la jurisprudència existent del Tribunal de Justícia de la Unió Europea en matèria d'aplicabilitat d'aquestes disposicions als ajuts concedits a determinades regions de la República Federal d'Alemanya afectades per l'antiga divisió d'Alemanya.

30. Declaració sobre l'article 126 del Tractat de funcionament de la Unió Europea

Pel que fa a l'article 126, la Conferència confirma que l'enfortiment del potencial de creixement i la garantia d'unes situacions pressupostàries sanejades són els dos pilars de la política econòmica i pressupostària de la Unió i dels estats membres. El Pacte d'estabilitat i creixement és un instrument important per a aconseguir aquests objectius.

La Conferència reitera la seva adhesió a les disposicions relatives al Pacte d'estabilitat i creixement, que constitueixen el marc en què cal dur a terme la coordinació de les polítiques pressupostàries dels estats membres.

La Conferència confirma que un sistema basat en normes és el millor sistema per a garantir el compliment dels compromisos i la igualtat de tracte per a tots els estats membres.

Dins d'aquest marc, la Conferència reitera, així mateix, l'adhesió als objectius de l'estratègia de Lisboa: creació de llocs de treball, reformes estructurals i cohesió social.

La Unió té l'objectiu d'aconseguir un creixement econòmic equilibrat i l'estabilitat dels preus. Les polítiques econòmiques i pressupostàries han d'establir, per tant, les prioritats adequades en matèria de reformes econòmiques, innovació, competitivitat i enfortiment de la inversió privada i del consum en les fases de creixement econòmic feble. Això s'hauria de reflectir en les orientacions de les decisions pressupostàries, tant a nivell nacional com de la Unió, en particular per mitjà de la reestructuració d'ingressos i despeses públiques, tot respectant la disciplina pressupostària, d'acord amb els tractats i amb el Pacte d'estabilitat i creixement.

Els reptes pressupostaris i econòmics amb què s'enfronten els estats membres fan evident la importància d'una política pressupostària sanejada al llarg de tot cicle econòmic.

La Conferència està d'acord que els estats membres haurien d'aprofitar activament els períodes de recuperació econòmica per a consolidar llurs finances públiques i millorar llur situació pressupostària. L'objectiu és aconseguir de manera gradual un superàvit pressupostari en períodes favorables i crear el marge de maniobra necessari per a afrontar les fases de recessió i contribuir així a la viabilitat de les finances públiques a llarg termini.

Els estats membres esperen amb interès les possibles propostes de la Comissió, i també noves contribucions dels estats membres destinades a reforçar i a aclarir l'aplicació del Pacte d'estabilitat i creixement. Els estats membres prendran totes les mesures necessàries per a augmentar el potencial de creixement de llurs economies. Una millor coordinació de la política econòmica podria afavorir aquest objectiu. Aquesta declaració no prejutja el debat futur sobre el Pacte d'estabilitat i creixement.

31. Declaració sobre l'article 156 del Tractat de funcionament de la Unió Europea

La Conferència confirma que les polítiques descrites per l'article 156 essencialment són de la competència dels estats membres. Les mesures de foment i de coordinació que s'han de prendre en l'àmbit de la Unió d'acord amb el que disposa aquest article tenen un caràcter complementari. Serveixen per a reforçar la cooperació entre els estats membres i no per a harmonitzar els sistemes nacionals. Les garanties i els usos vigents en cada estat membre pel que fa a la responsabilitat dels interlocutors socials no esdevenen afectades.

Aquesta declaració s'entén sens perjudici de les disposicions dels tractats que atribueixen competències a la Unió, inclòs l'àmbit social.

32. Declaració sobre l'article 168, apartat 4, lletra c), del Tractat de funcionament de la Unió Europea

La Conferència declara que les mesures que s'adoptin en aplicació de l'article 168, apartat 4, lletra c), han de respectar els aspectes comuns de seguretat i han de tenir com a objectiu l'establiment de normes elevades de qualitat i seguretat quan les normes nacionals que afecten el mercat interior impedirien, altrament, d'assolir un nivell elevat de protecció de la salut humana.

33. Declaració sobre l'article 174 del Tractat de funcionament de la Unió Europea

La Conferència considera que la referència a les «regions insulars» continguda en l'article 174 pot incloure estats insulars en llur totalitat, sempre que compleixin les condicions necessàries.

34. Declaració sobre l'article 179 del Tractat de funcionament de la Unió Europea

La Conferència acorda que l'acció de la Unió en l'àmbit de la recerca i el desenvolupament tecnològic tindrà en compte degudament les orientacions i opcions fonamentals contingudes en les polítiques de recerca dels estats membres.

35. Declaració sobre l'article 194 del Tractat de funcionament de la Unió Europea

La Conferència considera que l'article 194 no afecta el dret dels estats membres d'adoptar les disposicions necessàries per a garantir llur proveïment energètic en les condicions establertes per l'article 347.

36. Declaració sobre l'article 218 del Tractat de funcionament de la Unió Europea relativa a la negociació i la subscripció d'acords internacionals pels estats membres amb relació a l'espai de llibertat, de seguretat i de justícia

La Conferència confirma que els estats membres tenen el dret de negociar i concloure acords amb països tercers o organitzacions internacionals en els àmbits a què fan referència els capítols 3, 4 i 5 del títol V de la tercera part del dit tractat, sempre que aquests acords s'ajustin al dret de la Unió.

37. Declaració sobre l'article 222 del Tractat de funcionament de la Unió Europea

Sens perjudici de les mesures adoptades per la Unió per a complir l'obligació de solidaritat respecte a un estat membre que sigui objecte d'un atac terrorista o víctima d'una catàstrofe natural o d'origen humà, cap de les disposicions de l'article 222 no pretén afectar el dret d'un altre estat membre d'escollir els mitjans més adequats per a complir l'obligació de solidaritat respecte al dit estat membre.

38. Declaració sobre l'article 252 del Tractat de funcionament de la Unió Europea relativa al nombre d'advocats generals del Tribunal de Justícia

La Conferència declara que si, d'acord amb l'article 252, primer paràgraf, del Tractat de funcionament de la Unió Europea, el Tribunal de Justícia sol·licita augmentar de tres el nombre d'advocats generals (onze en comptes de vuit), el Consell, pronunciant-se per unanimitat, ha d'aprovar l'augment.

En aquest cas, la Conferència acorda que Polònia, com ja és el cas d'Alemanya, França, Itàlia, Espanya i el Regne Unit, tindrà un advocat general permanent i ja no participarà en el sistema rotatori; d'altra banda, el sistema actual de rotació afectarà cinc advocats generals en comptes de tres.

39. Declaració sobre l'article 290 del Tractat de funcionament de la Unió Europea

La Conferència pren nota de la intenció de la Comissió de continuar consultant experts nomenats pels estats membres per a l'elaboració dels seus projectes d'actes delegats en l'àmbit dels serveis financers, d'acord amb la pràctica establerta.

40. Declaració sobre l'article 329 del Tractat de funcionament de la Unió Europea

La Conferència declara que els estats membres poden indicar, quan presenten una sol·licitud per a instaurar una cooperació reforçada, si desitgen ja en aquesta fase recórrer a l'article 333, que disposa l'ampliació de la votació per majoria qualificada, o al procediment legislatiu ordinari.

41. Declaració sobre l'article 352 del Tractat de funcionament de la Unió Europea

La Conferència declara que la referència que fa l'article 352, apartat 1, del Tractat de funcionament de la Unió Europea als objectius de la Unió remet als objectius establerts per l'article 3, apartats 2 i 3, del Tractat de la

Unió Europea i als objectius establerts per l'article 3, apartat 5, del dit tractat, relatiu a l'acció exterior, en virtut de la cinquena part del Tractat de funcionament de la Unió Europea. Per tant, una acció basada en l'article 352 del Tractat de funcionament de la Unió Europea no pot perseguir únicament els objectius de l'article 3, apartat 1, del Tractat de la Unió Europea. En aquest marc, la Conferència remarca que, d'acord amb l'article 31, apartat 1, del Tractat de la Unió Europea, no es poden adoptar actes legislatius en l'àmbit de la política exterior i de seguretat comuna.

42. Declaració sobre l'article 352 del Tractat de funcionament de la Unió Europea

La Conferència subratlla que, d'acord amb la jurisprudència reiterada del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, l'article 352 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, que és part integrant d'un ordenament institucional basat en el principi de les competències d'atribució, no pot servir de base per a ampliar l'àmbit de les competències de la Unió més enllà del marc general que estableixen les disposicions dels tractats en llur conjunt, en particular les que defineixen les missions i les accions de la Unió. Aquest article en cap cas no pot servir de base per a adoptar disposicions que tinguin per efecte, en essència, per llurs conseqüències, modificar els tractats sense seguir el procediment que aquests estableixen a aquest efecte.

43. Declaració sobre l'article 355, apartat 6, del Tractat de funcionament de la Unió Europea

Les altes parts contraents acorden que el Consell Europeu, en aplicació de l'article 355, apartat 6, adoptarà una decisió que comportarà la modificació de l'estatut de Mayotte respecte a la Unió per tal que el dit territori passi a ésser una regió ultraperifèrica en el sentit de l'article 355, apartat 1, i de l'article 349, quan les autoritats franceses notifiquin al Consell Europeu i a la Comissió que així ho permet l'evolució en procés de l'estatut intern de l'illa.

B. DECLARACIONS RELATIVES A PROTOCOLS ANNEXOS ALS TRACTATS

44. Declaració sobre l'article 5 del protocol sobre el cabal de Schengen integrat en el marc de la Unió Europea

La Conferència remarca que l'estat membre que hagi notificat, d'acord amb l'article 5, apartat 2, del protocol sobre el cabal de Schengen integrat en el marc de la Unió Europea, que no desitja participar en una proposta o iniciativa, pot retirar aquesta notificació en qualsevol moment abans de l'adopció de la mesura basada en el cabal de Schengen.

45. Declaració sobre l'article 5, apartat 2, del protocol sobre el cabal de Schengen integrat en el marc de la Unió Europea

La Conferència declara que, sempre que el Regne Unit o Irlanda indiquin al Consell la intenció de no participar en una mesura basada en una part del cabal de Schengen en la qual l'un o l'altre participi, el Consell debatrà àmpliament les possibles repercussions de la no-participació del dit estat membre en la mesura. El debat en el si del Consell es farà d'acord amb les indicacions facilitades per la Comissió sobre la relació entre la proposta i el cabal de Schengen.

46. Declaració sobre l'article 5, apartat 3, del protocol sobre el cabal de Schengen integrat en el marc de la Unió Europea

La Conferència fa avinent que, si el Consell no pren cap decisió després d'un primer debat sobre el fons de la qüestió, la Comissió pot presentar una proposta modificada perquè el Consell faci un altre examen addicional de fons en el termini de quatre mesos.

47. Declaració relativa a l'article 5, apartats 3, 4 i 5, del protocol sobre el cabal de Schengen integrat en el marc de la Unió Europea

La Conferència remarca que les condicions que es determinin en la decisió a què fa referència l'article 5, apartats 3, 4 i 5, del protocol sobre el cabal de Schengen integrat en el marc de la Unió Europea poden establir que l'estat membre de què es tracti es faci càrrec, si escau, de les conseqüències financeres directes que es puguin derivar, de manera necessària i inevitable, del cessament de la seva participació en la totalitat o en part del cabal a què fa referència qualsevol decisió adoptada pel Consell d'acord amb l'article 4 de l'esmentat protocol.

48. Declaració relativa al protocol sobre la posició de Dinamarca

La Conferència remarca que Dinamarca declara, amb relació als actes jurídics que el Consell adopti per si mateix o conjuntament amb el Parlament Europeu i que continguin disposicions aplicables a Dinamarca, i també disposicions que no li siguin aplicables per tal com tenen una base jurídica a la qual s'aplica la part I del protocol sobre la posició de Dinamarca, que no emprarà el seu dret de vot per a impedir l'adopció de les disposicions que no li siguin aplicables.

La Conferència remarca, així mateix, que Dinamarca, basant-se en la Declaració de la Conferència sobre l'article 222, declara que la seva participació en accions o actes jurídics en aplicació de l'article 222 es durà a terme d'acord amb les parts I i II del protocol sobre la posició de Dinamarca.

49. Declaració relativa a Itàlia

La Conferència pren nota del fet que el protocol relatiu a Itàlia, annex al Tractat constitutiu de la Comunitat Econòmica Europea del 1957, modificat en ocasió de l'adopció del Tractat de la Unió Europea, estipulava que:

«LES ALTES PARTS CONTRAENTS,

DESITJANT resoldre determinats problemes específics que afecten Itàlia,

HAN CONVINGUT les disposicions següents, que s'incorporen com a annex al Tractat:

ELS ESTATS MEMBRES DE LA COMUNITAT

PRENEN NOTA del fet que el Govern italià ha emprès l'execució d'un programa decennal d'expansió econòmica, que té l'objecte de corregir els desequilibris estructurals de l'economia italiana, en particular equipant les zones menys desenvolupades del sud i de les illes i creant nous llocs de treball a fi d'eliminar la desocupació,

FAN AVINENT que aquest programa del Govern italià ha estat pres en consideració i aprovat pel que fa als seus principis i objectius per les organitzacions de cooperació internacional de les quals són membres.

RECONeixEN que és d'interès comú que s'assoleixin els objectius del programa italià,

ACORDEN, per tal de facilitar al Govern italià l'acompliment d'aquesta tasca, recomanar a les institucions de la Comunitat que apliquin tots els mecanismes i procediments previstos en el Tractat, recurrent, particularment, a la utilització adequada dels recursos del Banc Europeu d'Inversions i del Fons social europeu,

SÓN DEL PARER que les institucions de la Comunitat han de tenir en compte, en aplicar el Tractat, l'esforç que l'economia italiana haurà de fer els anys vinents i la conveniència d'evitar que es produeixin tensions perilloses, especialment en la balança de pagaments o en el nivell d'ocupació, que podrien comprometre l'aplicació del dit tractat a Itàlia,

RECONeixEN, en particular, que, en cas d'aplicació dels articles 109 H i 109 I, caldrà procurar que les mesures sol·licitades al Govern italià garanteixin el compliment del seu programa d'expansió econòmica i d'increment del nivell de vida de la població.»

50. Declaració sobre l'article 10 del protocol sobre les disposicions transitòries

La Conferència convida el Parlament Europeu, el Consell i la Comissió, en el marc de llurs atribucions respectives, a esforçar-se per a adoptar, en els casos pertinents i en la mesura que sigui possible, en el termini de cinc anys a què fa referència l'article 10, apartat 3, del protocol sobre les disposicions transitòries, actes jurídics que modifiquin o substitueixin els actes a què fa referència l'article 10, apartat 1, del dit protocol.

C. DECLARACIONS D'ESTATS MEMBRES

51. Declaració del Regne de Bèlgica relativa als parlaments nacionals

Bèlgica precisa que, en virtut del seu dret constitucional, tant la Cambra de Representants i el Senat del Parlament Federal com les assemblees parlamentàries de les comunitats i les regions actuen, en funció de les competències exercides per la Unió, com a components del sistema parlamentari nacional o cambres del Parlament nacional.

52. Declaració del Regne de Bèlgica, de la República de Bulgària, de la República Federal d'Alemanya, de la República Hel·lènica, del Regne d'Espanya, de la República Italiana, de la República de Xipre, de la República de Lituània, del Gran Ducat de Luxemburg, de la República d'Hongria, de la República de Malta, de la República d'Àustria, de la República Portuguesa, de Romania, de la República d'Eslovènia i de la República Eslovaca relativa als símbols de la Unió Europea

Bèlgica, Bulgària, Alemanya, Grècia, Espanya, Itàlia, Xipre, Lituània, Luxemburg, Hongria, Malta, Àustria, Portugal, Romania, Eslovènia i Eslovàquia declaren que la bandera que representa un cercle de dotze estrelles daurades sobre fons blau, l'himne tret de l'«Oda a l'Alegria» de la Novena Simfonia de Ludwig van Beethoven, la divisa «Unida en la diversitat», l'euro com a moneda de la Unió Europea i el Dia d'Europa el 9 de maig continuaran essent, per a ells, els símbols de la pertinença comuna dels ciutadans a la Unió Europea i de llur relació amb aquesta.

53. Declaració de la República Txeca sobre la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea

1. La República Txeca fa avinent que les disposicions de la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea s'adrecen a les institucions i els òrgans de la Unió Europea dins del respecte al principi de subsidiarietat i del repartiment de competències entre la Unió Europea i els seus estats membres tal com ha estat refermat en la declaració (núm. 18) relativa a la delimitació de les competències. La República Txeca subratlla que les disposicions de la Carta s'adrecen als estats membres únicament quan apliquen el dret de la Unió i no quan adopten i apliquen el dret nacional independentment del dret de la Unió.

2. La República Txeca subratlla igualment que la Carta no amplia l'àmbit d'aplicació del dret de la Unió i no crea cap competència nova per a la Unió. La Carta no redueix l'àmbit d'aplicació del dret nacional i no limita cap competència actual de les autoritats nacionals en aquest àmbit.

3. La República Txeca destaca que, en la mesura que la Carta reconeix els drets i els principis fonamentals resultants de les tradicions constitucionals comunes als estats membres, aquests drets i principis s'han d'interpretar en harmonia amb les dites tradicions.

4. La República Txeca subratlla, a més, que cap de les disposicions de la Carta no es pot interpretar com a restrictiva o lesiva dels drets humans i les llibertats fonamentals reconeguts, en llur àmbit d'aplicació respectiu, pel dret de la Unió i pels convenis internacionals dels quals són part la Unió o tots els estats membres, i particularment el Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals, i també per les constitucions dels estats membres.

54. Declaració de la República Federal d'Alemanya, d'Irlanda, de la República d'Hongria, de la República d'Àustria i del Regne de Suècia

Alemanya, Irlanda, Hongria, Àustria i Suècia assenyalen que les disposicions essencials del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica no s'han modificat substancialment des que va entrar en vigor el dit tractat, i que cal actualitzar-les. Per tant, són favorables a la idea d'una Conferència de representants dels governs dels estats membres, que caldria convocar al més aviat possible.

55. Declaració del Regne d'Espanya i del Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord

Els tractats s'apliquen a Gibraltar com a territori europeu les relacions exteriors del qual assumeix un estat membre. Això no implica cap modificació de les posicions respectives dels estats membres de què es tracta.

56. Declaració d'Irlanda sobre l'article 3 del protocol relatiu a la posició del Regne Unit i d'Irlanda respecte a l'espai de llibertat, de seguretat i de justícia

Irlanda afirma el compromís amb la Unió com a espai de llibertat, de seguretat i de justícia dins del respecte als drets fonamentals i als diversos sistemes i tradicions jurídics dels estats membres, en el marc del qual s'ofereix als ciutadans un alt grau de seguretat.

En conseqüència, Irlanda declara la ferma intenció d'exercir el dret que l'assisteix, en virtut de l'article 3 del protocol sobre la posició del Regne Unit i d'Irlanda respecte a l'espai de llibertat, de seguretat i de justícia, per a participar, sempre que sigui possible, en l'adopció de mesures que entren en l'àmbit del títol V de la tercera part del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

En particular, Irlanda participarà sempre que sigui possible en mesures en l'àmbit de la cooperació policial.

A més, Irlanda fa avinent que, d'acord amb l'article 8 del protocol, pot notificar per escrit al Consell el desig de no continuar acollint-se a les disposicions del protocol. Irlanda té intenció de revisar el funcionament d'aquestes disposicions en un termini de tres anys d'ençà de l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa.

57. Declaració de la República Italiana relativa a la composició del Parlament Europeu

Itàlia fa constar que, d'acord amb els articles 10 i 14 del Tractat de la Unió Europea, el Parlament Europeu és compost de representants dels ciutadans de la Unió, la representació dels quals està assegurada d'una manera decreixentment proporcional.

Itàlia fa constar igualment que, en virtut de l'article 9 del Tractat de la Unió Europea i de l'article 20 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, és ciutadà de la Unió qualsevol persona que tingui la nacionalitat d'un estat membre.

Per tant, Itàlia considera que, sens perjudici de la decisió relativa a la legislatura 2009-2014, qualsevol decisió adoptada pel Consell Europeu, a iniciativa del Parlament Europeu i amb la seva aprovació, per la qual es fixi la composició del Parlament Europeu, ha de respectar els principis a què fa referència l'article 14, apartat 2, primer paràgraf.

58. Declaració de la República de Letònia, de la República d'Hongria i de la República de Malta relativa a l'ortografia del nom de la moneda única en els tractats

Sens perjudici de l'ortografia unificada del nom de la moneda única de la Unió Europea a què fan referència els tractats, tal com figura en els bitllets i en les monedes, Letònia, Hongria i Malta declaren que l'ortografia del nom de la moneda única, inclosos els seus derivats, emprada en les versions letona, hongaresa i maltesa dels tractats, no té cap efecte en les normes vigents de la llengua letona, de la llengua hongaresa i de la llengua maltesa.

59. Declaració del Regne dels Països Baixos sobre l'article 312 del Tractat de funcionament de la Unió Europea

El Regne dels Països Baixos aprovarà la decisió a què es refereix l'article 312, apartat 2, segon paràgraf, del Tractat de funcionament de la Unió Europea una vegada que, mitjançant una revisió de la decisió a què fa referència l'article 311, tercer paràgraf, del dit tractat, s'hagi ofert als Països Baixos una solució satisfactòria a la seva situació de pagaments neta negativa, excessiva respecte al pressupost de la Unió.

60. Declaració del Regne dels Països Baixos sobre l'article 355 del Tractat de funcionament de la Unió Europea

El Regne dels Països Baixos declara que una iniciativa per a una decisió com l'establerta per l'article 355, apartat 6, destinada a modificar l'estatut de les Antilles Neerlandeses i/o d'Aruba respecte a la Unió, només es presentarà sobre la base d'una decisió adoptada d'acord amb l'Estatut del Regne dels Països Baixos.

61. Declaració de la República de Polònia relativa a la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea

La Carta no afecta de cap manera el dret dels estats membres de legislar en l'àmbit de la moral pública, del dret de família i de la protecció de la dignitat humana i del respecte a la integritat humana física i moral.

62. Declaració de la República de Polònia relativa al protocol sobre l'aplicació de la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea a Polònia i al Regne Unit

Polònia declara que, tenint present la tradició del moviment social «Solidaritat» i la seva notable contribució a la lluita en favor dels drets socials i laborals, respecta plenament els drets socials i laborals establerts pel dret de la Unió, i en particular els que referma el títol IV de la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea.

63. Declaració del Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord relativa a la definició del terme «nacionals»

Respecte als tractats i al Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica, i a qualsevol acte derivat dels dits tractats o que els dits tractats mantinguin en vigor, el Regne Unit reitera la seva declaració feta el 31 de desembre de 1982 sobre la definició del terme «nacionals», amb l'excepció que l'expressió «ciutadans dels territoris dependents britànics» s'ha d'entendre en el sentit de «ciutadans dels territoris d'ultramar britànics».

64. Declaració del Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord relativa al dret de vot en les eleccions al Parlament Europeu

El Regne Unit remarca que ni l'article 14 del Tractat de la Unió Europea ni altres disposicions dels tractats tenen la finalitat de modificar la base del dret de vot per a les eleccions al Parlament Europeu.

65. Declaració del Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord sobre l'article 75 del Tractat de funcionament de la Unió Europea

El Regne Unit abona plenament una actuació enèrgica pel que fa a l'aplicació de sancions financeres destinades a prevenir i combatre el terrorisme i les activitats connexes. En conseqüència, declara que té intenció d'acollir-se al dret que l'assisteix en virtut de l'article 3 del protocol sobre la posició del Regne Unit i d'Irlanda respecte a l'espai de llibertat, de seguretat i de justícia, per a participar en l'adopció de totes les propostes que es presentin en virtut de l'article 75 del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

TAULES DE CORRESPONDÈNCIES (*)**Tractat de la Unió Europea**

Numeració anterior del Tractat de la Unió Europea	Nova numeració del Tractat de la Unió Europea
TÍTOL I – DISPOSICIONS COMUNES	TÍTOL I – DISPOSICIONS COMUNES
Article 1	Article 1
	Article 2
Article 2	Article 3
Article 3 (derogat) ¹	
	Article 4
	Article 5 ²
Article 4 (derogat) ³	
Article 5 (derogat) ⁴	
Article 6	Article 6
Article 7	Article 7
	Article 8
TÍTOL II – DISPOSICIONS PER LES QUALS ES MODIFICA EL TRACTAT CONSTITUTIU DE LA COMUNITAT ECONÒMICA EUROPEA AMB LA FINALITAT DE CONSTITUIR LA COMUNITAT EUROPEA	TÍTOL II – DISPOSICIONS SOBRE ELS PRINCIPIS DEMOCRÀTICS
Article 8 (derogat) ⁵	Article 9
	Article 10 ⁶
	Article 11
	Article 12

¹ Substituït, en substància, per l'article 7 del Tractat de funcionament de la Unió Europea (en avant, «TFUE») i pels articles 13, apartat 1, i 21, apartat 3, segon paràgraf, del Tractat de la Unió Europea (en avant, «Tractat UE»).

² Substitueix l'article 5 del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea (en avant, «Tractat CE»).

³ Substituït, en substància, per l'article 15.

⁴ Substituït, en substància, per l'article 13, apartat 2.

⁵ L'article 8 del Tractat UE vigent abans de l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa (en avant, «actual Tractat UE») modificava el Tractat CE. Aquestes modificacions s'han incorporat en aquest darrer tractat i es deroga l'article 8. El seu número s'utilitza per a inserir-hi una nova disposició.

⁶ L'apartat 4 substitueix, en substància, l'article 191, primer paràgraf, del Tractat CE.

(*) Aquestes dues taules procedeixen de les taules que figuren en l'article 5 del Tractat de Lisboa, sense la columna central que recollia la numeració intermèdia continguda en el Tractat de Lisboa.

Numeració anterior del Tractat de la Unió Europea	Nova numeració del Tractat de la Unió Europea
TÍTOL III – DISPOSICIONS PER LES QUALS ES MODIFICA EL TRACTAT CONSTITUTIU DE LA COMUNITAT EUROPEA DEL CARBÓ I DE L'ACER	TÍTOL III – DISPOSICIONS SOBRE LES INSTITUCIONS
Article 9 (derogat) ⁷	Article 13
	Article 14 ⁸
	Article 15 ⁹
	Article 16 ¹⁰
	Article 17 ¹¹
	Article 18
	Article 19 ¹²
TÍTOL IV – DISPOSICIONS PER LES QUALS ES MODIFICA EL TRACTAT CONSTITUTIU DE LA COMUNITAT EUROPEA DE L'ENERGIA ATÒMICA	TÍTOL IV – DISPOSICIONS SOBRE LES COOPERACIONS REFORÇADES
Article 10 (derogat) ¹³ Articles 27A a 27E (substituïts) Articles 40 a 40B (substituïts) Articles 43 a 45 (substituïts)	Article 20 ¹⁴
TÍTOL V – DISPOSICIONS RELATIVES A LA POLÍTICA EXTERIOR I DE SEGURETAT COMUNA	TÍTOL V – DISPOSICIONS GENERALS RELATIVES A L'ACCIÓ EXTERIOR DE LA UNIÓ I DISPOSICIONS ESPECÍFIQUES RELATIVES A LA POLÍTICA EXTERIOR I DE SEGURETAT COMUNA

⁷ L'article 9 de l'actual Tractat UE modificava el Tractat constitutiu de la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer. Aquest darrer tractat va expirar el 23 de juliol de 2002. Es deroga l'article 9 i el seu número s'utilitza per a inserir-hi una altra disposició.

⁸ – Els apartats 1 i 2 substitueixen, en substància, l'article 189 del Tractat CE;
– els apartats 1 a 3 substitueixen, en substància, l'article 190, apartats 1 a 3, del Tractat CE;
– l'apartat 1 substitueix, en substància, l'article 192, primer paràgraf, del Tractat CE;
– l'apartat 4 substitueix, en substància, l'article 197, primer paràgraf, del Tractat CE.

⁹ Substitueix, en substància, l'article 4.

¹⁰ – L'apartat 1 substitueix, en substància, l'article 202, primer i segon guions, del Tractat CE;
– els apartats 2 i 9 substitueixen, en substància, l'article 203 del Tractat CE;
– els apartats 4 i 5 substitueixen, en substància, l'article 205, apartats 2 i 4, del Tractat CE.

¹¹ – L'apartat 1 substitueix, en substància, l'article 211 del Tractat CE;
– els apartats 3 i 7 substitueixen, en substància, l'article 214 del Tractat CE;
– l'apartat 6 substitueix, en substància, l'article 217, apartats 1, 3 i 4, del Tractat CE.

¹² – Substitueix, en substància, l'article 220 del Tractat CE;
– l'apartat 2, primer paràgraf, substitueix, en substància, l'article 221, primer paràgraf, del Tractat CE.

¹³ L'article 10 de l'actual Tractat UE modificava el Tractat constitutiu de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica. Aquestes modificacions s'han incorporat en aquest darrer tractat i es deroga l'article 10. El seu número s'utilitza per a inserir-hi una altra disposició.

¹⁴ Substitueix també els articles 11 i 11A del Tractat CE.

Numeració anterior del Tractat de la Unió Europea	Nova numeració del Tractat de la Unió Europea
	Capítol 1 – Disposicions generals relatives a l'acció exterior de la Unió
	Article 21
	Article 22
	Capítol 2 – Disposicions específiques sobre la política exterior i de seguretat comuna
	Secció 1 – Disposicions comunes
	Article 23
Article 11	Article 24
Article 12	Article 25
Article 13	Article 26
	Article 27
Article 14	Article 28
Article 15	Article 29
Article 22 (desplaçat)	Article 30
Article 23 (desplaçat)	Article 31
Article 16	Article 32
Article 17 (desplaçat)	Article 42
Article 18	Article 33
Article 19	Article 34
Article 20	Article 35
Article 21	Article 36
Article 22 (desplaçat)	Article 30
Article 23 (desplaçat)	Article 31
Article 24	Article 37
Article 25	Article 38
	Article 39
Article 47 (desplaçat)	Article 40
Article 26 (derogat)	
Article 27 (derogat)	
Article 27A (substituït) ¹⁵	Article 20
Article 27B (substituït) ¹⁵	Article 20
Article 27C (substituït) ¹⁵	Article 20
Article 27D (substituït) ¹⁵	Article 20

¹⁵ Els articles 27 A a 27 E de l'actual Tractat UE, relatius a la cooperació reforçada, se substitueixen també pels articles 326 a 334 del TFUE.

Numeració anterior del Tractat de la Unió Europea	Nova numeració del Tractat de la Unió Europea
Article 27E (substituït) ¹⁵	Article 28
Article 20	Article 41
	Secció 2 – Disposicions sobre la política comuna de seguretat i defensa
Article 17 (desplaçat)	Article 42
	Article 43
	Article 44
	Article 45
	Article 46
TÍTOL VI – DISPOSICIONS SOBRE LA COOPERACIÓ POLICIAL I JUDICIAL EN MATÈRIA PENAL (derogat) ¹⁶	
Article 29 (substituït) ¹⁷	
Article 30 (substituït) ¹⁸	
Article 31 (substituït) ¹⁹	
Article 32 (substituït) ²⁰	
Article 33 (substituït) ²¹	
Article 34 (derogat)	
Article 35 (derogat)	
Article 36 (substituït) ²²	
Article 37 (derogat)	
Article 38 (derogat)	
Article 39 (derogat)	
Article 40 (substituït) ²³	Article 20
Article 40 A (substituït) ²³	Article 20
Article 40 B (substituït) ²³	Article 20
Article 41 (derogat)	
Article 42 (derogat)	

¹⁶ Les disposicions del títol VI de l'actual Tractat UE, relatives a la cooperació policial i judicial en matèria penal, se substitueixen per les disposicions dels capítols 1, 4 i 5 del títol V de la tercera part del TFUE.

¹⁷ Substituït per l'article 67 del TFUE.

¹⁸ Substituït pels articles 87 i 88 del TFUE.

¹⁹ Substituït pels articles 82, 83 i 85 del TFUE.

²⁰ Substituït per l'article 89 del TFUE.

²¹ Substituït per l'article 72 del TFUE.

²² Substituït per l'article 71 del TFUE.

²³ Els articles 40 a 40 B de l'actual Tractat UE, relatius a la cooperació reforçada, se substitueixen també pels articles 326 a 334 del TFUE.

Numeració anterior del Tractat de la Unió Europea	Nova numeració del Tractat de la Unió Europea
TÍTOL VII – DISPOSICIONS SOBRE LA COOPERACIÓ REFORÇADA (substituït) ²⁴	TÍTOL IV – DISPOSICIONS SOBRE LES COOPERACIONS REFORÇADES
Article 43 (substituït) ²⁴	Article 20
Article 43 A (substituït) ²⁴	Article 20
Article 43 B (substituït) ²⁴	Article 20
Article 44 (substituït) ²⁴	Article 20
Article 44 A (substituït) ²⁴	Article 20
Article 45 (substituït) ²⁴	Article 20
TÍTOL VIII – DISPOSICIONS FINALS	TÍTOL VI – DISPOSICIONS FINALS
Article 46 (derogat)	
	Article 47
Article 47 (substituït)	Article 40
Article 48	Article 48
Article 49	Article 49
	Article 50
	Article 51
	Article 52
Article 50 (derogat)	
Article 51	Article 53
Article 52	Article 54
Article 53	Article 55

Tractat de funcionament de la Unió Europea

Numeració anterior del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea	Nova numeració del Tractat de funcionament de la Unió Europea
PRIMERA PART – PRINCIPIS	PRIMERA PART – PRINCIPIS
Article 1 (derogat)	
	Article 1
Article 2 (derogat) ²⁵	
	Títol I – Categories i àmbits de competències de la Unió
	Article 2
	Article 3

²⁴ Els articles 43 a 45 i el títol VII de l'actual Tractat UE, relatius a la cooperació reforçada, se substitueixen també pels articles 326 a 334 del TFUE.

²⁵ Substituït, en substància, per l'article 3 del Tractat UE.

Numeració anterior del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea	Nova numeració del Tractat de funcionament de la Unió Europea
	Article 4
	Article 5
	Article 6
	Títol II – Disposicions d’aplicació general
	Article 7
Article 3, apartat 1 (derogat) ²⁶	
Article 3, apartat 2	Article 8
Article 4 (desplaçat)	Article 119
Article 5 (substituït) ²⁷	
	Article 9
	Article 10
Article 6	Article 11
Article 153, apartat 2 (desplaçat)	Article 12
	Article 13 ²⁸
Article 7 (derogat) ²⁹	
Article 8 (derogat) ³⁰	
Article 9 (derogat)	
Article 10 (derogat) ³¹	
Article 11 (substituït) ³²	Articles 326 a 334
Article 11A (substituït) ³²	Articles 326 a 334
Article 12 (desplaçat)	Article 18
Article 13 (desplaçat)	Article 19
Article 14 (desplaçat)	Article 26
Article 15 (desplaçat)	Article 27
Article 16	Article 14
Article 255 (desplaçat)	Article 15
Article 286 (substituït)	Article 16
	Article 17
SEGONA PART – CIUTADANIA DE LA UNIÓ	SEGONA PART – NO-DISCRIMINACIÓ I CIUTADANIA DE LA UNIÓ
Article 12 (desplaçat)	Article 18

²⁶ Substituït, en substància, pels articles 3 a 6 del TFUE.

²⁷ Substituït per l'article 5 del Tractat UE.

²⁸ S'hi insereix la part dispositiva del Protocol sobre la protecció i el benestar dels animals.

²⁹ Substituït, en substància, per l'article 13 del Tractat UE.

³⁰ Substituït, en substància, per l'article 13 del Tractat UE i per l'article 282, apartat 1, del TFUE.

³¹ Substituït, en substància, per l'article 4, apartat 3, del Tractat UE.

³² Substituït també per l'article 20 del Tractat UE.

Numeració anterior del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea	Nova numeració del Tractat de funcionament de la Unió Europea
Article 13 (desplaçat)	Article 19
Article 17	Article 20
Article 18	Article 21
Article 19	Article 22
Article 20	Article 23
Article 21	Article 24
Article 22	Article 25
TERCERA PART – POLÍTIQUES DE LA COMUNITAT	TERCERA PART – LES POLÍTIQUES I ACCIONS INTERNES DE LA UNIÓ
	Títol I – El mercat interior
Article 14 (desplaçat)	Article 26
Article 15 (desplaçat)	Article 27
Títol I – La lliure circulació de mercaderies	Títol II – La lliure circulació de mercaderies
Article 23	Article 28
Article 24	Article 29
Capítol 1 – La unió duanera	Capítol 1 – La unió duanera
Article 25	Article 30
Article 26	Article 31
Article 27	Article 32
Tercera part, títol X, Cooperació duanera (desplaçat)	Capítol 2 – La cooperació duanera
Article 135 (desplaçat)	Article 33
Capítol 2 – Prohibició de les restriccions quantitatives entre els estats membres	Capítol 3 – Prohibició de les restriccions quantitatives entre els estats membres
Article 28	Article 34
Article 29	Article 35
Article 30	Article 36
Article 31	Article 37
Títol II – Agricultura	Títol III – Agricultura i pesca
Article 32	Article 38
Article 33	Article 39
Article 34	Article 40
Article 35	Article 41
Article 36	Article 42
Article 37	Article 43
Article 38	Article 44
Títol III – Lliure circulació de persones, serveis i capitals	Títol IV – Lliure circulació de persones, serveis i capitals

Numeració anterior del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea	Nova numeració del Tractat de funcionament de la Unió Europea
Capítol 1 – Els treballadors	Capítol 1 – Els treballadors
Article 39	Article 45
Article 40	Article 46
Article 41	Article 47
Article 42	Article 48
Capítol 2 – El dret d'establiment	Capítol 2 – El dret d'establiment
Article 43	Article 49
Article 44	Article 50
Article 45	Article 51
Article 46	Article 52
Article 47	Article 53
Article 48	Article 54
Article 294 (desplaçat)	Article 55
Capítol 3 – Serveis	Capítol 3 – Serveis
Article 49	Article 56
Article 50	Article 57
Article 51	Article 58
Article 52	Article 59
Article 53	Article 60
Article 54	Article 61
Article 55	Article 62
Capítol 4 – Capital i pagaments	Capítol 4 – Capital i pagaments
Article 56	Article 63
Article 57	Article 64
Article 58	Article 65
Article 59	Article 66
Article 60 (desplaçat)	Article 75
Títol IV – Visats, asil, immigració i altres polítiques relacionades amb la lliure circulació de persones	Títol V – Espai de llibertat, seguretat i justícia
	Capítol 1 – Disposicions generals
Article 61	Article 67 ³³
	Article 68
	Article 69
	Article 70

³³ Substitueix també l'article 29 de l'actual Tractat UE.

Numeració anterior del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea	Nova numeració del Tractat de funcionament de la Unió Europea
	Article 71 ³⁴
Article 64, apartat 1 (substituït)	Article 72 ³⁵
	Article 73
Article 66 (substituït)	Article 74
Article 60 (desplaçat)	Article 75
	Article 76
	Capítol 2 – Polítiques sobre controls a les fronteres, asil i immigració
Article 62	Article 77
Article 63, punts 1 i 2, i article 64, apartat 2 ³⁶	Article 78
Article 63, punts 3 i 4	Article 79
	Article 80
Article 64, apartat 1 (substituït)	Article 72
	Capítol 3 – Cooperació judicial en matèria civil
Article 65	Article 81
Article 66 (substituït)	Article 74
Article 67 (derogat)	
Article 68 (derogat)	
Article 69 (derogat)	
	Capítol 4 – Cooperació judicial en matèria penal
	Article 82 ³⁷
	Article 83 ³⁷
	Article 84
	Article 85 ³⁷
	Article 86
	Capítol 5 – Cooperació policial
	Article 87 ³⁸
	Article 88 ³⁸
	Article 89 ³⁹
Títol V – Transports	Títol VI – Transports
Article 70	Article 90

³⁴ Substitueix l'article 36 de l'actual Tractat UE.

³⁵ Substitueix també l'article 33 de l'actual Tractat UE.

³⁶ L'article 63, punts 1 i 2, del Tractat CE se substitueix per l'article 78, apartats 1 i 2, del TFUE, i l'article 64, apartat 2, se substitueix per l'article 78, apartat 3, del TFUE.

³⁷ Substitueix l'article 31 de l'actual Tractat UE.

³⁸ Substitueix l'article 30 de l'actual Tractat UE.

³⁹ Substitueix l'article 32 de l'actual Tractat UE.

Numeració anterior del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea	Nova numeració del Tractat de funcionament de la Unió Europea
Article 71	Article 91
Article 72	Article 92
Article 73	Article 93
Article 74	Article 94
Article 75	Article 95
Article 76	Article 96
Article 77	Article 97
Article 78	Article 98
Article 79	Article 99
Article 80	Article 100
Títol VI – Normes comunes sobre competència, fiscalitat i aproximació de les legislacions	Títol VII – Normes comunes sobre competència, fiscalitat i aproximació de les legislacions
Capítol 1 – Normes sobre competència	Capítol 1 – Normes sobre competència
Secció 1 – Normes aplicables a les empreses	Secció 1 – Normes aplicables a les empreses
Article 81	Article 101
Article 82	Article 102
Article 83	Article 103
Article 84	Article 104
Article 85	Article 105
Article 86	Article 106
Secció 2 – Ajuts atorgats pels estats	Secció 2 – Ajuts atorgats pels estats
Article 87	Article 107
Article 88	Article 108
Article 89	Article 109
Capítol 2 – Disposicions fiscals	Capítol 2 – Disposicions fiscals
Article 90	Article 110
Article 91	Article 111
Article 92	Article 112
Article 93	Article 113
Capítol 3 – Aproximació de les legislacions	Capítol 3 – Aproximació de les legislacions
Article 95 (desplaçat)	Article 114
Article 94 (desplaçat)	Article 115
Article 96	Article 116
Article 97	Article 117
	Article 118
Títol VII – La política econòmica i monetària	Títol VIII – La política econòmica i monetària

Numeració anterior del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea	Nova numeració del Tractat de funcionament de la Unió Europea
Article 4 (desplaçat)	Article 119
Capítol 1 – La política econòmica	Capítol 1 – La política econòmica
Article 98	Article 120
Article 99	Article 121
Article 100	Article 122
Article 101	Article 123
Article 102	Article 124
Article 103	Article 125
Article 104	Article 126
Capítol 2 – La política monetària	Capítol 2 – La política monetària
Article 105	Article 127
Article 106	Article 128
Article 107	Article 129
Article 108	Article 130
Article 109	Article 131
Article 110	Article 132
Article 111, apartats 1 a 3 i 5 (desplaçats)	Article 219
Article 111, apartat 4 (desplaçat)	Article 138
	Article 133
Capítol 3 – Disposicions institucionals	Capítol 3 – Disposicions institucionals
Article 112 (desplaçat)	Article 283
Article 113 (desplaçat)	Article 284
Article 114	Article 134
Article 115	Article 135
	Capítol 4 – Disposicions específiques per als estats membres la moneda dels quals és l'euro
	Article 136
	Article 137
Article 111, apartat 4 (desplaçat)	Article 138
Capítol 4 – Disposicions transitòries	Capítol 5 – Disposicions transitòries
Article 116 (derogat)	
	Article 139
Article 117, apartats 1, 2, sisè guió, i 3 a 9 (derogats)	
Article 117, apartat 2, cinc primers guions (desplaçats)	Article 141, apartat 2

Numeració anterior del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea	Nova numeració del Tractat de funcionament de la Unió Europea
Article 121, apartat 1 (desplaçat) Article 122, apartat 2, segona frase (desplaçat) Article 123, apartat 5 (desplaçat)	Article 140 ⁴⁰
Article 118 (derogat)	
Article 123, apartat 3 (desplaçat) Article 117, apartat 2, cinc primers guions (desplaçat)	Article 141 ⁴¹
Article 124, apartat 1 (desplaçat)	Article 142
Article 119	Article 143
Article 120	Article 144
Article 121, apartat 1 (desplaçat)	Article 140, apartat 1
Article 121, apartats 2 a 4 (derogats)	
Article 122, apartats 1, 2, primera frase, 3, 4, 5 i 6 (derogats)	
Article 122, apartat 2, segona frase (desplaçat)	Article 140, apartat 2, primer paràgraf
Article 123, apartats 1, 2 i 4 (derogats)	
Article 123, apartat 3 (desplaçat)	Article 141, apartat 1
Article 123, apartat 5 (desplaçat)	Article 140, apartat 3
Article 124, apartat 1 (desplaçat)	Article 142
Article 124, apartat 2 (derogat)	
Títol VIII – Ocupació	Títol IX – Ocupació
Article 125	Article 145
Article 126	Article 146
Article 127	Article 147
Article 128	Article 148
Article 129	Article 149
Article 130	Article 150
Títol IX – La política comercial comuna (desplaçat)	Cinquena part, títol II, La política comercial comuna
Article 131 (desplaçat)	Article 206
Article 132 (derogat)	
Article 133 (desplaçat)	Article 207
Article 134 (derogat)	

⁴⁰ – L'article 140, apartat 1, recull l'apartat 1 de l'article 121;
– L'article 140, apartat 2, recull la segona frase de l'apartat 2 de l'article 122;
– L'article 140, apartat 3, recull l'apartat 5 de l'article 123.

⁴¹ – L'article 141, apartat 1, recull l'apartat 3 de l'article 123;
– L'article 141, apartat 2, recull els cinc primers guions de l'apartat 2 de l'article 117.

Numeració anterior del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea	Nova numeració del Tractat de funcionament de la Unió Europea
Títol X – Cooperació duanera (desplaçat)	Tercera part, títol II, capítol 2, La cooperació duanera
Article 135 (desplaçat)	Article 33
Títol XI – Política social, d'educació, de formació professional i de joventut	Títol X – Política social
Capítol 1 – Disposicions socials (derogat)	
Article 136	Article 151
	Article 152
Article 137	Article 153
Article 138	Article 154
Article 139	Article 155
Article 140	Article 156
Article 141	Article 157
Article 142	Article 158
Article 143	Article 159
Article 144	Article 160
Article 145	Article 161
Capítol 2 – El Fons social europeu	Títol XI – El Fons social europeu
Article 146	Article 162
Article 147	Article 163
Article 148	Article 164
Capítol 3 – Educació, formació professional i joventut	Títol XII – Educació, formació professional, joventut i esport
Article 149	Article 165
Article 150	Article 166
Títol XII – Cultura	Títol XIII – Cultura
Article 151	Article 167
Títol XIII – Salut pública	Títol XIV – Salut pública
Article 152	Article 168
Títol XIV – Protecció dels consumidors	Títol XV – Protecció dels consumidors
Article 153, apartats 1, 3, 4 i 5	Article 169
Article 153, apartat 2 (desplaçat)	Article 12
Títol XV – Xarxes transeuropees	Títol XVI – Xarxes transeuropees
Article 154	Article 170
Article 155	Article 171
Article 156	Article 172
Títol XVI – Indústria	Títol XVII – Indústria

Numeració anterior del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea	Nova numeració del Tractat de funcionament de la Unió Europea
Article 157	Article 173
Títol XVII – Cohesió econòmica i social	Títol XVIII – Cohesió econòmica, social i territorial
Article 158	Article 174
Article 159	Article 175
Article 160	Article 176
Article 161	Article 177
Article 162	Article 178
Títol XVIII – Recerca i desenvolupament tecnològic	Títol XIX – Recerca i desenvolupament tecnològic i espai
Article 163	Article 179
Article 164	Article 180
Article 165	Article 181
Article 166	Article 182
Article 167	Article 183
Article 168	Article 184
Article 169	Article 185
Article 170	Article 186
Article 171	Article 187
Article 172	Article 188
	Article 189
Article 173	Article 190
Títol XIX – Medi ambient	Títol XX – Medi ambient
Article 174	Article 191
Article 175	Article 192
Article 176	Article 193
	Títol XXI – Energia
	Article 194
	Títol XXII – Turisme
	Article 195
	Títol XXIII – Protecció civil
	Article 196
	Títol XXIV – Cooperació administrativa
	Article 197
Títol XX – Cooperació per al desenvolupament (desplaçat)	Cinquena part, títol III, capítol 1, La cooperació per al desenvolupament

Numeració anterior del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea	Nova numeració del Tractat de funcionament de la Unió Europea
Article 177 (desplaçat)	Article 208
Article 178 (derogat) ⁴²	
Article 179 (desplaçat)	Article 209
Article 180 (desplaçat)	Article 210
Article 181 (desplaçat)	Article 211
Títol XXI – La cooperació econòmica, financera i tècnica amb els països tercers (desplaçat)	Cinquena part, títol III, capítol 2, La cooperació econòmica, financera i tècnica amb els països tercers
Article 181A (desplaçat)	Article 212
QUARTA PART – ASSOCIACIÓ DELS PAÏSOS I TERRITORIS D’ULTRAMAR	QUARTA PART – ASSOCIACIÓ DELS PAÏSOS I TERRITORIS D’ULTRAMAR
Article 182	Article 198
Article 183	Article 199
Article 184	Article 200
Article 185	Article 201
Article 186	Article 202
Article 187	Article 203
Article 188	Article 204
	CINQUENA PART – L’ACCIÓ EXTERIOR DE LA UNIÓ
	Títol I – Disposicions generals relatives a l’acció exterior de la Unió
	Article 205
Tercera part, títol IX, La política comercial comuna (desplaçat)	Títol II – La política comercial comuna
Article 131 (desplaçat)	Article 206
Article 133 (desplaçat)	Article 207
	Títol III – La cooperació amb els països tercers i l’ajuda humanitària
Tercera part, títol XX, La cooperació per al desenvolupament (desplaçat)	Capítol 1 – La cooperació per al desenvolupament
Article 177 (desplaçat)	Article 208 ⁴³
Article 179 (desplaçat)	Article 209
Article 180 (desplaçat)	Article 210
Article 181 (desplaçat)	Article 211

⁴² Substituït, en substància, per l’article 208, apartat 1, segon paràgraf, segona frase, del TFUE.

⁴³ L’apartat 1, segon paràgraf, segona frase, substitueix, en substància, l’article 178 del Tractat CE.

Numeració anterior del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea	Nova numeració del Tractat de funcionament de la Unió Europea
Tercera part, títol XXI, La cooperació econòmica, financera i tècnica amb els països tercers (desplaçat)	Capítol 2 – La cooperació econòmica, financera i tècnica amb els països tercers
Article 181 A (desplaçat)	Article 212
	Article 213
	Capítol 3 – L’ajuda humanitària
	Article 214
	Títol IV – Mesures restrictives
Article 301 (substituït)	Article 215
	Títol V – Acords internacionals
	Article 216
Article 310 (desplaçat)	Article 217
Article 300 (substituït)	Article 218
Article 111, apartats 1 a 3 i 5 (desplaçats)	Article 219
	Títol VI – Relacions de la Unió amb les organitzacions internacionals i amb els països tercers i delegacions de la Unió
Articles 302 a 304 (substituïts)	Article 220
	Article 221
	Títol VII – Clàusula de solidaritat
	Article 222
CINQUENA PART – INSTITUCIONS DE LA COMUNITAT	SISENA PART – DISPOSICIONS INSTITUCIONALS I FINANCERES
Títol I – Disposicions institucionals	Títol I – Disposicions institucionals
Capítol 1 – Les institucions	Capítol 1 – Les institucions
Secció 1 – El Parlament Europeu	Secció 1 – El Parlament Europeu
Article 189 (derogat) ⁴⁴	
Article 190, apartats 1 a 3 (derogats) ⁴⁵	
Article 190, apartats 4 i 5	Article 223
Article 191, primer paràgraf (derogat) ⁴⁶	
Article 191, segon paràgraf	Article 224
Article 192, primer paràgraf (derogat) ⁴⁷	
Article 192, segon paràgraf	Article 225
Article 193	Article 226

⁴⁴ Substituït, en substància, per l’article 14, apartats 1 i 2, del Tractat UE.

⁴⁵ Substituït, en substància, per l’article 14, apartats 1 a 3, del Tractat UE.

⁴⁶ Substituït, en substància, per l’article 11, apartat 4, del Tractat UE.

⁴⁷ Substituït, en substància, per l’article 14, apartat 1, del Tractat UE.

Numeració anterior del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea	Nova numeració del Tractat de funcionament de la Unió Europea
Article 194	Article 227
Article 195	Article 228
Article 196	Article 229
Article 197, primer paràgraf (derogat) ⁴⁸	
Article 197, segon, tercer i quart paràgrafs	Article 230
Article 198	Article 231
Article 199	Article 232
Article 200	Article 233
Article 201	Article 234
	Secció 2 – El Consell Europeu
	Article 235
	Article 236
Secció 2 – El Consell	Secció 3 – El Consell
Article 202 (derogat) ⁴⁹	
Article 203 (derogat) ⁵⁰	
Article 204	Article 237
Article 205, apartats 2 i 4 (derogats) ⁵¹	
Article 205, apartats 1 i 3	Article 238
Article 206	Article 239
Article 207	Article 240
Article 208	Article 241
Article 209	Article 242
Article 210	Article 243
Secció 3 – La Comissió	Secció 4 – La Comissió
Article 211 (derogat) ⁵²	
	Article 244
Article 212 (desplaçat)	Article 249, apartat 2
Article 213	Article 245
Article 214 (derogat) ⁵³	
Article 215	Article 246

⁴⁸ Substituït, en substància, per l'article 14, apartat 4, del Tractat UE.

⁴⁹ Substituït, en substància, per l'article 16, apartat 1, del Tractat UE i pels articles 290 i 291 del TFUE.

⁵⁰ Substituït, en substància, per l'article 16, apartats 2 i 9, del Tractat UE.

⁵¹ Substituït, en substància, per l'article 16, apartats 4 i 5, del Tractat UE.

⁵² Substituït, en substància, per l'article 17, apartat 1, del Tractat UE.

⁵³ Substituït, en substància, per l'article 17, apartats 3 i 7, del Tractat UE.

Numeració anterior del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea	Nova numeració del Tractat de funcionament de la Unió Europea
Article 216	Article 247
Article 217, apartats 1, 3 i 4 (derogats) ⁵⁴	
Article 217, apartat 2	Article 248
Article 218, apartat 1 (derogat) ⁵⁵	
Article 218, apartat 2	Article 249
Article 219	Article 250
Secció 4 – El Tribunal de Justícia	Secció 5 – El Tribunal de Justícia de la Unió Europea
Article 220 (derogat) ⁵⁶	
Article 221, primer paràgraf (derogat) ⁵⁷	
Article 221, segon i tercer paràgrafs	Article 251
Article 222	Article 252
Article 223	Article 253
Article 224 ⁵⁸	Article 254
	Article 255
Article 225	Article 256
Article 225 A	Article 257
Article 226	Article 258
Article 227	Article 259
Article 228	Article 260
Article 229	Article 261
Article 229 A	Article 262
Article 230	Article 263
Article 231	Article 264
Article 232	Article 265
Article 233	Article 266
Article 234	Article 267
Article 235	Article 268
	Article 269
Article 236	Article 270

⁵⁴ Substituït, en substància, per l'article 17, apartat 6, del Tractat UE.

⁵⁵ Substituït, en substància, per l'article 295 del TFUE.

⁵⁶ Substituït, en substància, per l'article 19 del Tractat UE.

⁵⁷ Substituït, en substància, per l'article 19, apartat 2, primer paràgraf, del Tractat UE.

⁵⁸ La primera frase del primer paràgraf se substitueix, en substància, per l'article 19, apartat 2, segon paràgraf, del Tractat UE.

Numeració anterior del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea	Nova numeració del Tractat de funcionament de la Unió Europea
Article 237	Article 271
Article 238	Article 272
Article 239	Article 273
Article 240	Article 274
	Article 275
	Article 276
Article 241	Article 277
Article 242	Article 278
Article 243	Article 279
Article 244	Article 280
Article 245	Article 281
	Secció 6 – El Banc Central Europeu
	Article 282
Article 112 (desplaçat)	Article 283
Article 113 (desplaçat)	Article 284
Secció 5 – El Tribunal de Comptes	Secció 7 – El Tribunal de Comptes
Article 246	Article 285
Article 247	Article 286
Article 248	Article 287
Capítol 2 – Disposicions comunes a diverses institucions	Capítol 2 – Actes jurídics de la Unió, procediments d'adopció i altres disposicions
	Secció 1 – Actes jurídics de la Unió
Article 249	Article 288
	Article 289
	Article 290 ⁵⁹
	Article 291 ⁵⁹
	Article 292
	Secció 2 – Procediments d'adopció dels actes i altres disposicions
Article 250	Article 293
Article 251	Article 294
Article 252 (derogat)	
	Article 295
Article 253	Article 296
Article 254	Article 297

⁵⁹ Substitueix, en substància, l'article 202, tercer guió, del Tractat CE.

Numeració anterior del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea	Nova numeració del Tractat de funcionament de la Unió Europea
	Article 298
Article 255 (desplaçat)	Article 15
Article 256	Article 299
	Capítol 3 – Òrgans consultius de la Unió
	Article 300
Capítol 3 – El Comitè Econòmic i Social	Secció 1 – El Comitè Econòmic i Social
Article 257 (derogat) ⁶⁰	
Article 258, primer, segon i quart paràgrafs	Article 301
Article 258, tercer paràgraf (derogat) ⁶¹	
Article 259	Article 302
Article 260	Article 303
Article 261 (derogat)	
Article 262	Article 304
Capítol 4 – El Comitè de les Regions	Secció 2 – El Comitè de les Regions
Article 263, primer i cinquè paràgrafs (derogat) ⁶²	
Article 263, segon a quart paràgrafs	Article 305
Article 264	Article 306
Article 265	Article 307
Capítol 5 – El Banc Europeu d’Inversions	Capítol 4 – El Banc Europeu d’Inversions
Article 266	Article 308
Article 267	Article 309
Títol II – Disposicions financeres	Títol II – Disposicions financeres
Article 268	Article 310
	Capítol 1 – Recursos propis de la Unió
Article 269	Article 311
Article 270 (derogat) ⁶³	
	Capítol 2 – Marc financer pluriennal
	Article 312
	Capítol 3 – Pressupost anual de la Unió
Article 272, apartat 1 (desplaçat)	Article 313
Article 271 (desplaçat)	Article 316
Article 272, apartat 1 (desplaçat)	<i>Article 313</i>

⁶⁰ Substituït, en substància, per l'article 300, apartat 2, del TFUE.

⁶¹ Substituït, en substància, per l'article 300, apartat 4, del TFUE.

⁶² Substituït, en substància, per l'article 300, apartats 3 i 4, del TFUE.

⁶³ Substituït, en substància, per l'article 310, apartat 4, del TFUE.

Numeració anterior del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea	Nova numeració del Tractat de funcionament de la Unió Europea
Article 272, apartats 2 a 10	Article 314
Article 273	Article 315
Article 271 (desplaçat)	Article 316
	Capítol 4 – Execució del pressupost i aprovació de la gestió
Article 274	Article 317
Article 275	Article 318
Article 276	Article 319
	Capítol 5 – Disposicions comunes
Article 277	Article 320
Article 278	Article 321
Article 279	Article 322
	Article 323
	Article 324
	Capítol 6 – Lluita contra el frau
Article 280	Article 325
	Títol III – Cooperacions reforçades
Articles 11 i 11A (substituït)	Article 326 ⁶⁴
Articles 11 i 11A (substituït)	Article 327 ⁶⁴
Articles 11 i 11A (substituït)	Article 328 ⁶⁴
Articles 11 i 11A (substituït)	Article 329 ⁶⁴
Articles 11 i 11A (substituït)	Article 330 ⁶⁴
Articles 11 i 11A (substituït)	Article 331 ⁶⁴
Articles 11 i 11A (substituït)	Article 332 ⁶⁴
Articles 11 i 11A (substituït)	Article 333 ⁶⁴
Articles 11 i 11A (substituït)	Article 334 ⁶⁴
SISENA PART – DISPOSICIONS GENERALS I FINALS	SETENA PART – DISPOSICIONS GENERALS I FINALS
Article 281 (derogat) ⁶⁵	
Article 282	Article 335
Article 283	Article 336
Article 284	Article 337
Article 285	Article 338
Article 286 (substituït)	Article 16

⁶⁴ Substitueix també els articles 27A a 27E, 40 a 40B i 43 a 45 de l'actual Tractat UE.

⁶⁵ Substituït, en substància, per l'article 47 del Tractat UE.

Numeració anterior del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea	Nova numeració del Tractat de funcionament de la Unió Europea
Article 287	Article 339
Article 288	Article 340
Article 289	Article 341
Article 290	Article 342
Article 291	Article 343
Article 292	Article 344
Article 293 (derogat)	
Article 294 (desplaçat)	Article 55
Article 295	Article 345
Article 296	Article 346
Article 297	Article 347
Article 298	Article 348
Article 299, apartat 1 (derogat) ⁶⁶	
Article 299, apartat 2, segon, tercer i quart paràgrafs	Article 349
Article 299, apartat 2, primer paràgraf i apartats 3 a 6 (desplaçat)	Article 355
Article 300 (substituït)	Article 218
Article 301 (substituït)	Article 215
Article 302 (substituït)	Article 220
Article 303 (substituït)	Article 220
Article 304 (substituït)	Article 220
Article 305 (derogat)	
Article 306	Article 350
Article 307	Article 351
Article 308	Article 352
	Article 353
Article 309	Article 354
Article 310 (desplaçat)	Article 217
Article 311 (derogat) ⁶⁷	
Article 299, apartat 2, primer paràgraf i apartats 3 a 6 (desplaçat)	Article 355
Article 312	Article 356

⁶⁶ Substituït, en substància, per l'article 52 del Tractat UE.

⁶⁷ Substituït, en substància, per l'article 51 del Tractat UE.

Numeració anterior del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea	Nova numeració del Tractat de funcionament de la Unió Europea
Disposicions finals	
Article 313	Article 357
	Article 358
Article 314 (derogat) ⁶⁸	

---

⁶⁸ Substituit, en substància, per l'article 55 del Tractat UE.

CARTA DELS DRETS FONAMENTALS
DE LA UNIÓ EUROPEA

(2010/C 83/02)

El Parlament Europeu, el Consell i la Comissió proclamen solemnement com a Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea el text que es reproduïx tot seguit.

CARTA DELS DRETS FONAMENTALS DE LA UNIÓ EUROPEA

PREÀMBUL

Els pobles d'Europa, en crear entre ells una unió cada vegada més estreta, han decidit compartir un futur pacífic basat en uns valors comuns.

Conscient del seu patrimoni espiritual i moral, la Unió està fundada sobre els valors indivisibles i universals de la dignitat humana, la llibertat, la igualtat i la solidaritat, i es basa en els principis de la democràcia i de l'estat de dret. La Unió, en instituir la ciutadania de la Unió i crear un espai de llibertat, seguretat i justícia, situa la persona en el centre de la seva actuació.

La Unió contribueix a preservar i fomentar aquests valors comuns dins del respecte a la diversitat de cultures i tradicions dels pobles d'Europa, i també a la identitat nacional dels estats membres i de l'organització de llurs poders públics a nivell nacional, regional i local; procura fomentar un desenvolupament equilibrat i sostenible, i garanteix la lliure circulació de persones, serveis, mercaderies i capitals, i també la llibertat d'establiment.

Per a això, cal, fent-los més presents mitjançant una carta, reforçar la protecció dels drets fonamentals, tenint en compte l'evolució de la societat, el progrés social i els avenços científics i tecnològics.

La present carta referma, respectant les competències i missions de la Unió, i també el principi de subsidiarietat, els drets que emanen particularment de les tradicions constitucionals i les obligacions internacionals comunes als estats membres, del Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals, de les cartes socials adoptades per la Unió i pel Consell d'Europa i de la jurisprudència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea i del Tribunal Europeu de Drets Humans. En aquest context, els òrgans jurisdiccionals de la Unió i dels estats membres interpretaran la Carta tenint degudament en compte les explicacions establertes sota l'autoritat del Praesidium de la Convenció que va elaborar la Carta i actualitzades sota la responsabilitat del Praesidium de la Convenció Europea.

Gaudir d'aquests drets comporta responsabilitats i deures tant respecte als altres com respecte a la comunitat humana i a les generacions futures.

En conseqüència, la Unió reconeix els drets, les llibertats i els principis enunciats a continuació.

TÍTOL I DIGNITAT

Article 1 **Dignitat humana**

La dignitat humana és inviolable. Ha d'ésser respectada i protegida.

Article 2
Dret a la vida

1. Qualsevol persona té dret a la vida.
2. Ningú no pot ésser condemnat a la pena de mort ni executat.

Article 3
Dret a la integritat de la persona

1. Qualsevol persona té dret a la seva integritat física i psíquica.
2. En el marc de la medicina i la biologia, s'han de respectar particularment:
  - a) el consentiment lliure i informat de la persona de què es tracti, d'acord amb les modalitats que estableix la llei;
  - b) la prohibició de les pràctiques eugenèsiques, particularment les que tenen com a finalitat la selecció de les persones;
  - c) la prohibició de fer del cos humà o de parts d'aquest, com a tals, objecte de lucre;
  - d) la prohibició de la clonació reproductora d'éssers humans.

Article 4
Prohibició de la tortura i de les penes o els tractes inhumans o degradants

Ningú no pot ésser sotmès a tortura ni a penes o tractes inhumans o degradants.

Article 5
Prohibició de l'esclavitud i del treball forçat

1. Ningú no pot ésser sotmès a esclavitud o servitud.
2. Ningú no pot ésser constret a fer un treball forçat o obligatori.
3. Es prohibeix el tràfic d'éssers humans.

TÍTOL II
LLIBERTATS

Article 6
Dret a la llibertat i a la seguretat

Qualsevol persona té dret a la llibertat i a la seguretat.

*Article 7***Respecte a la vida privada i familiar**

Qualsevol persona té dret que es respectin la seva vida privada i familiar, el seu domicili i les seves comunicacions.

*Article 8***Protecció de dades de caràcter personal**

1. Qualsevol persona té dret a la protecció de les dades de caràcter personal que la concerneixin.
2. Aquestes dades s'han de tractar lleialment, per a fins concrets i sobre la base del consentiment de la persona afectada o en virtut d'un altre fonament legítim establert per llei. Qualsevol persona té dret a accedir a les dades recollides que la concerneixin i a obtenir-ne la rectificació.
3. L'observança d'aquestes normes està subjecta al control d'una autoritat independent.

*Article 9***Dret a contraure matrimoni i dret a fundar una família**

Es garanteixen el dret a contraure matrimoni i el dret a fundar una família d'acord amb les lleis nacionals que en regulin l'exercici.

*Article 10***Llibertat de pensament, de consciència i de religió**

1. Qualsevol persona té dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió. Aquest dret implica la llibertat de canviar de religió o de conviccions, i també la llibertat de manifestar la seva religió o les seves conviccions individualment o col·lectivament, en públic o en privat, a través del culte, l'ensenyament, les pràctiques i l'observança dels ritus.
2. Es reconeix el dret a l'objecció de consciència d'acord amb les lleis nacionals que en regulin l'exercici.

*Article 11***Llibertat d'expressió i d'informació**

1. Qualsevol persona té dret a la llibertat d'expressió. Aquest dret comprèn la llibertat d'opinió i la llibertat de rebre o comunicar informacions o idees sense que hi pugui haver ingerència d'autoritats públiques i sense consideració de fronteres.
2. Es respecten la llibertat dels mitjans de comunicació i llur pluralisme.

*Article 12***Llibertat de reunió i d'associació**

1. Qualsevol persona té dret a la llibertat de reunió pacífica i a la llibertat d'associació a tots els nivells, especialment en els àmbits polític, sindical i cívic, i això implica el dret de qualsevol persona a fundar sindicats amb altres persones i a afiliar-s'hi per a la defensa dels propis interessos.
2. Els partits polítics a nivell de la Unió contribueixen a expressar la voluntat política dels ciutadans de la Unió.

*Article 13***Llibertat de les arts i de les ciències**

Les arts i la recerca científica són lliures. Es respecta la llibertat de càtedra.

*Article 14***Dret a l'educació**

1. Qualsevol persona té dret a l'educació i a l'accés a la formació professional i permanent.
2. Aquest dret inclou la facultat de rebre gratuïtament l'ensenyament obligatori.
3. Es respecta, d'acord amb les lleis nacionals que en regulin l'exercici, la llibertat de creació de centres docents, dins del respecte als principis democràtics, i també el dret dels pares de garantir l'educació i l'ensenyament dels fills de conformitat amb llurs conviccions religioses, filosòfiques i pedagògiques.

*Article 15***Llibertat professional i dret a treballar**

1. Qualsevol persona té dret a treballar i a exercir una professió lliurement elegida o acceptada.
2. Qualsevol ciutadà de la Unió té llibertat per buscar feina, treballar, establir-se o prestar serveis en qualsevol estat membre.
3. Els nacionals de països tercers que estiguin autoritzats a treballar en el territori dels estats membres tenen dret a unes condicions laborals equivalents a aquelles de què gaudeixen els ciutadans de la Unió.

*Article 16***Llibertat d'empresa**

Es reconeix la llibertat d'empresa de conformitat amb el dret de la Unió i amb les legislacions i pràctiques nacionals.

*Article 17***Dret a la propietat**

1. Qualsevol persona té dret a gaudir de la propietat dels béns que hagi adquirit legalment, a usar-los, a disposar-ne i a llegar-los. Ningú no pot ésser privat de la propietat dels béns llevat que sigui per causa d'utilitat pública, en els casos i en les condicions establerts per llei i mitjançant, en un temps raonable, una indemnització justa per la pèrdua. L'ús dels béns pot ésser regulat per llei en la mesura que sigui necessari per a l'interès general.
2. Es protegeix la propietat intel·lectual.

*Article 18***Dret d'asil**

Es garanteix el dret d'asil dins del respecte a les normes de la Convenció de Ginebra del 28 de juliol de 1951 i del Protocol del 31 de gener de 1967 relatiu a l'estatut dels refugiats i de conformitat amb el Tractat de la Unió Europea i amb el Tractat de funcionament de la Unió Europea (d'ara endavant denominats «els tractats»).

*Article 19***Protecció en cas de retorn, d'expulsió i d'extradició**

1. Es prohibeixen les expulsions col·lectives.
2. Ningú no pot ésser retornat, expulsat o extradit a un estat en què corri un risc greu d'ésser sotmès a la pena de mort, a tortura o a altres penes o tractes inhumans o degradants.

**TÍTOL III
IGUALTAT***Article 20***Igualtat davant la llei**

Totes les persones són iguals davant la llei.

*Article 21***No-discriminació**

1. Es prohibeix qualsevol discriminació, particularment l'exercida per raó de sexe, de raça, de color, d'orígens ètnics o socials, de característiques genètiques, de llengua, de religió o conviccions, d'opinions polítiques o de qualsevol altre tipus, de pertinença a una minoria nacional, de patrimoni, de naixement, de discapacitat, d'edat o d'orientació sexual.
2. Es prohibeix, en l'àmbit d'aplicació dels tractats i sens perjudici de llurs disposicions particulars, qualsevol discriminació exercida per raó de la nacionalitat.

*Article 22***Diversitat cultural, religiosa i lingüística**

La Unió respecta la diversitat cultural, religiosa i lingüística.

*Article 23***Igualtat entre dones i homes**

La igualtat entre dones i homes s'ha de garantir en tots els àmbits, inclusivament en matèria d'ocupació, de treball i de retribució.

El principi d'igualtat no impedeix el manteniment o l'adopció de mesures que estableixin avantatges específics a favor del sexe menys representat.

*Article 24***Drets de l'infant**

1. Els infants tenen dret a la protecció i a les atencions que siguin necessaris per a llur benestar. Poden expressar llur opinió lliurement. Aquesta opinió s'ha de tenir en compte amb relació als assumptes que els concerneixin, en funció de llur edat i de llur maduresa.

2. En tots els actes relatius als infants, sia duts a terme per autoritats públiques, sia duts a terme per institucions privades, l'interès superior de l'infant ha de constituir una consideració primordial.

3. Qualsevol infant té dret a mantenir periòdicament relacions personals i contactes directes amb els seus dos progenitors, llevat que això sigui contrari als seus interessos.

Article 25

Drets de les persones grans

La Unió reconeix i respecta el dret de les persones grans a dur una vida digna i independent i a participar en la vida social i cultural.

Article 26

Integració de les persones discapacitades

La Unió reconeix i respecta el dret de les persones discapacitades a beneficiar-se de mesures destinades a garantir llur autonomia, llur integració social i professional i llur participació en la vida de la comunitat.

TÍTOL IV SOLIDARITAT

Article 27

Dret dels treballadors a la informació i a la consulta en l'àmbit de l'empresa

S'ha de garantir als treballadors o a llurs representants, en els nivells adequats, la informació i la consulta amb suficient antelació, en els casos i en les condicions establerts pel dret de la Unió i per les legislacions i pràctiques nacionals.

Article 28

Dret de negociació i d'acció col·lectives

Els treballadors i els empresaris, o les organitzacions respectives, de conformitat amb el dret de la Unió i amb les legislacions i pràctiques nacionals, tenen dret a negociar i concloure convenis col·lectius, en els nivells adequats, i a emprendre, en cas de conflicte d'interessos, accions col·lectives per a la defensa de llurs interessos, inclosa la vaga.

Article 29

Dret d'accés als serveis de col·locació

Qualsevol persona té dret a accedir a un servei gratuït de col·locació.

Article 30

Protecció en cas d'acomiadament injustificat

Qualsevol treballador té dret a protecció contra qualsevol acomiadament injustificat, de conformitat amb el dret de la Unió i amb les legislacions i pràctiques nacionals.

*Article 31***Condicions de treball justes i equitatives**

1. Qualsevol treballador té dret a condicions laborals sanes, segures i dignes.
2. Qualsevol treballador té dret a la limitació de la durada màxima de les hores de feina i a períodes de descans diaris i setmanals, i també a un període anual de vacances retribuïdes.

*Article 32***Prohibició del treball infantil i protecció dels joves a la feina**

Es prohibeix el treball infantil. L'edat mínima d'admissió al treball no pot ésser inferior a l'edat en què s'acaba el període d'escolarització obligatòria, sens perjudici de disposicions més favorables per als joves i tret d'excepcions limitades.

Els joves admesos al treball han de gaudir de condicions laborals adaptades a llur edat i han d'estar protegits contra l'explotació econòmica o contra qualsevol feina que en pugui perjudicar la seguretat, la salut o el desenvolupament físic, psíquic, moral o social o que en pugui posar en perill l'educació.

*Article 33***Vida familiar i vida professional**

1. Es garanteix la protecció de la família en l'àmbit jurídic, econòmic i social.
2. Amb la finalitat de poder conciliar vida familiar i vida professional, qualsevol persona té dret a ésser protegida contra qualsevol acomiadament per una causa relacionada amb la maternitat, i també a un permís de maternitat retribuït i a un permís parental amb motiu del naixement o de l'adopció d'un infant.

*Article 34***Seguretat social i ajut social**

1. La Unió reconeix i respecta el dret d'accés a les prestacions de seguretat social i als serveis socials que garanteixen una protecció en casos com la maternitat, la malaltia, els accidents laborals, la dependència o la vellesa, i en cas de pèrdua de la feina, segons les modalitats establertes pel dret de la Unió i les legislacions i pràctiques nacionals.
2. Qualsevol persona que resideixi i es desplaci legalment dins de la Unió té dret a les prestacions de seguretat social i als avantatges socials, de conformitat amb el dret de la Unió i amb les legislacions i pràctiques nacionals.
3. Amb la finalitat de combatre l'exclusió social i la pobresa, la Unió reconeix i respecta el dret a un ajut social i a un ajut d'habitatge destinats a garantir una existència digna a tots els qui no disposin de recursos suficients, segons les modalitats establertes pel dret de la Unió i per les legislacions i pràctiques nacionals.

*Article 35***Protecció de la salut**

Qualsevol persona té dret a accedir a la prevenció sanitària i a gaudir d'atenció mèdica en les condicions establertes per les legislacions i pràctiques nacionals. En la definició i l'execució de totes les polítiques i accions de la Unió s'ha de garantir un nivell elevat de protecció de la salut humana.

*Article 36***Accés als serveis d'interès econòmic general**

La Unió reconeix i respecta l'accés als serveis d'interès econòmic general, tal com disposen les legislacions i pràctiques nacionals, de conformitat amb els tractats, amb la finalitat de promoure la cohesió social i territorial de la Unió.

*Article 37***Protecció del medi ambient**

S'han d'integrar en les polítiques de la Unió i s'han de garantir de conformitat amb el principi de desenvolupament sostenible un nivell elevat de protecció mediambiental i la millora de la qualitat del medi ambient.

*Article 38***Protecció dels consumidors**

S'ha de garantir en les polítiques de la Unió un nivell elevat de protecció dels consumidors.

**TÍTOL V
CIUTADANIA***Article 39***Dret de sufragi actiu i passiu en les eleccions al Parlament Europeu**

1. Qualsevol ciutadà de la Unió té el dret de sufragi actiu i passiu en les eleccions al Parlament Europeu en l'estat membre en què resideixi, en les mateixes condicions que els nacionals d'aquest estat.
2. Els membres del Parlament Europeu són elegits per sufragi universal lliure, directe i secret.

*Article 40***Dret de sufragi actiu i passiu en les eleccions municipals**

Qualsevol ciutadà de la Unió té el dret de sufragi actiu i passiu en les eleccions municipals en l'estat membre en què resideixi, en les mateixes condicions que els nacionals d'aquest estat.

*Article 41***Dret a una bona administració**

1. Qualsevol persona té dret que les institucions, els òrgans i els organismes de la Unió tractin els seus assumptes de manera imparcial i equitativa i en un termini raonable.
2. Aquest dret inclou particularment:
  - a) el dret de qualsevol persona a ésser escoltada abans que no es prengui en contra seva una mesura individual que l'afectaria desfavorablement;

- b) el dret de qualsevol persona a accedir a l'expedient que la concerneix, dins del respecte als interessos legítims de la confidencialitat i del secret professional i comercial;
  - c) l'obligació de l'administració de motivar les seves decisions.
3. Qualsevol persona té dret a la reparació per la Unió dels danys causats per les seves institucions o pels seus agents en l'exercici de llurs funcions, de conformitat amb els principis generals comuns als drets dels estats membres.
4. Qualsevol persona es pot adreçar a les institucions de la Unió en una de les llengües dels tractats i ha de rebre una resposta en aquesta mateixa llengua.

Article 42

Dret d'accés als documents

Qualsevol ciutadà de la Unió i qualsevol persona física o jurídica que resideixi o tingui el domicili social en un estat membre té dret a accedir als documents de les institucions, els òrgans i els organismes de la Unió, sigui quin en sigui el suport.

Article 43

El defensor del poble europeu

Qualsevol ciutadà de la Unió i qualsevol persona física o jurídica que resideixi o tingui el domicili social en un estat membre té dret a sotmetre al defensor del poble europeu els casos de mala administració en l'acció de les institucions, els òrgans o els organismes de la Unió, amb exclusió del Tribunal de Justícia de la Unió Europea en l'exercici de les seves funcions jurisdiccionals.

Article 44

Dret de petició

Qualsevol ciutadà de la Unió i qualsevol persona física o jurídica que resideixi o tingui el seu domicili social en un estat membre té el dret de petició davant del Parlament Europeu.

Article 45

Llibertat de circulació i de residència

1. Qualsevol ciutadà de la Unió té dret a circular i residir lliurement en el territori dels estats membres.
2. Es pot concedir llibertat de circulació i de residència, de conformitat amb els tractats, als nacionals de països tercers que resideixin legalment en el territori d'un estat membre.

Article 46

Protecció diplomàtica i consular

Qualsevol ciutadà de la Unió es pot acollir, en el territori d'un país tercer en el qual no està representat l'estat membre del qual és nacional, a la protecció de les autoritats diplomàtiques i consulars de qualsevol estat membre en les mateixes condicions que els nacionals d'aquest estat.

TÍTOL VI JUSTÍCIA

Article 47

Dret a la tutela judicial efectiva i a un jutge imparcial

Qualsevol persona els drets i les llibertats de la qual garantits pel dret de la Unió hagin estat violats té dret a la tutela judicial efectiva dins del respecte a les condicions que estableix el present article.

Qualsevol persona té dret que la seva causa sigui escoltada equitativament, públicament i en un termini raonable per un tribunal independent i imparcial, establert prèviament per llei. Qualsevol persona té la possibilitat de fer-se aconsellar, defensar i representar.

S'ha de prestar assistència jurídica gratuïta a qui no disposi de recursos suficients, en la mesura que aquesta assistència sigui necessària per a garantir l'efectivitat de l'accés a la justícia.

Article 48

Presumpció d'innocència i drets de la defensa

1. Es presumeix innocent qualsevol acusat mentre la seva culpabilitat no hagi estat declarada legalment.
2. Es garanteix a qualsevol acusat el respecte als drets de la defensa.

Article 49

Principis de legalitat i de proporcionalitat dels delictes i les penes

1. Ningú no pot ésser condemnat per una acció o una omissió que, en el moment en què hagi estat comesa, no constituís una infracció segons el dret intern o el dret internacional. Així mateix, no es pot imposar una pena més greu que la que fos aplicable en el moment en què la infracció hagi estat comesa. Si, amb posterioritat a la infracció, la llei disposa una pena més lleu, s'ha d'aplicar aquesta pena.
2. El present article no impedeix el judici i el càstig d'una persona culpable d'una acció o una omissió que, en el moment en què hagi estat comesa, constituís delictes segons els principis generals reconeguts pel conjunt de les nacions.
3. Les penes imposades no han d'ésser desproporcionades amb relació a la infracció.

Article 50

Dret a no ésser jutjat o condemnat penalment dues vegades per la mateixa infracció

Ningú no pot ésser jutjat o condemnat penalment per una infracció respecte a la qual ja hagi estat absolt o condemnat en la Unió mitjançant sentència penal ferma de conformitat amb la llei.

TÍTOL VII

DISPOSICIONS GENERALS QUE REGEIXEN LA INTERPRETACIÓ I L'APLICACIÓ DE LA CARTA

Article 51 **Àmbit d'aplicació**

1. Les disposicions de la present carta s'adrecen a les institucions, els òrgans i els organismes de la Unió, dins del respecte del principi de subsidiarietat, i també als estats membres, únicament quan apliquen el dret de la Unió. Conseqüentment, els subjectes esmentats respecten els drets, observen els principis i en promouen l'aplicació, de conformitat amb llurs competències respectives i dins dels límits de les competències que els tractats atribueixen a la Unió.
2. La present carta no amplia l'àmbit d'aplicació del dret de la Unió més enllà de les competències de la Unió, ni crea cap competència nova ni cap tasca nova per a la Unió, ni modifica les competències i les tasques definides pels tractats.

Article 52 **Abast i interpretació dels drets i dels principis**

1. Qualsevol limitació de l'exercici dels drets i llibertats reconeguts per la present Carta ha d'ésser establerta per llei i ha de respectar el contingut essencial dels drets i llibertats esmentats. Dins del respecte del principi de proporcionalitat, només es poden introduir limitacions quan siguin necessàries i responguin efectivament a objectius d'interès general reconeguts per la Unió o a la necessitat de protecció dels drets i les llibertats dels altres.
2. Els drets reconeguts per la present carta que són objecte de disposicions dels tractats s'exerceixen en les condicions i dins dels límits que els tractats defineixen.
3. En la mesura que la present carta contingui drets que es corresponguin amb drets garantits pel Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals, llur sentit i llur abast són els que els confereix l'esmentat conveni. Aquesta disposició no és obstacle perquè el dret de la Unió concedeixi una protecció més extensa.
4. En la mesura que la present carta reconegui drets fonamentals tal com resulten de les tradicions constitucionals comunes als estats membres, aquests drets s'han d'interpretar en harmonia amb les dites tradicions.
5. Les disposicions de la present carta que continguin principis es poden aplicar mitjançant actes legislatius i executius adoptats per les institucions, els òrgans i els organismes de la Unió i mitjançant actes dels estats membres quan apliquen el dret de la Unió, en l'exercici de llurs competències respectives, i només es poden invocar davant d'un jutge amb vista a la interpretació i el control de legalitat dels actes esmentats.
6. S'han de tenir plenament en compte les legislacions i pràctiques nacionals en els termes que especifica la present carta.
7. Els òrgans jurisdiccionals de la Unió i dels estats membres han de tenir degudament en compte les explicacions destinades a guiar la interpretació de la present carta.

Article 53 **Nivell de protecció**

Cap de les disposicions de la present carta no es pot interpretar com a restrictiva o lesiva dels drets humans i les llibertats fonamentals reconeguts, en l'àmbit d'aplicació respectiu, pel dret de la Unió, pel dret internacional, pels convenis internacionals dels quals són part la Unió o tots els estats membres, particularment el Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals, i per les constitucions dels estats membres.

*Article 54***Prohibició de l'abús de dret**

Cap de les disposicions de la present carta no es pot interpretar en el sentit que impliqui el dret d'exercir activitats o acomplir actes orientats a destruir els drets o les llibertats reconeguts en la present carta o a imposar restriccions més àmplies d'aquests drets i llibertats que les que determina la present carta.

*

**

El text reproduït damunt recull, adaptant-la, la Carta proclamada el 7 de desembre de 2000, la qual substitueix a partir del dia de l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa.

AVÍS DEL DOUE AL LECTOR

Aquesta publicació recull les versions consolidades del Tractat de la Unió Europea i del Tractat de funcionament de la Unió Europea, amb els corresponents protocols i annexos, tal com resulten de les modificacions introduïdes pel Tractat de Lisboa, que es va signar el 13 de desembre de 2007 a Lisboa i que va entrar en vigor l'1 de desembre de 2009, i recull també les declaracions annexes a l'Acta final de la Conferència intergovernamental que va adoptar el Tractat de Lisboa.

Aquesta publicació conté, així mateix, la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea, proclamada a Estrasburg el 12 de desembre de 2007 pel Parlament Europeu, el Consell i la Comissió. Aquest text recull i adapta la Carta proclamada el 7 de desembre de 2000, i la substitueix des de l'1 de desembre de 2009, data d'entrada en vigor del Tractat de Lisboa. En virtut de l'article 6, apartat 1, paràgraf primer, del Tractat de la Unió Europea, la Carta proclamada el 2007 té el mateix valor jurídic que els tractats.

Aquest text, tal com es publica en el DOUE (diari oficial de la Unió Europea), és només un instrument de documentació i no compromet la responsabilitat de les institucions de la Unió Europea.